കേരള സർക്കാർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

തദ്ദേശകം 2026

ശ്രമത്തിലാണ്
ഫലപ്രാപ്തിയിലല്ല
സംതൃപ്തി ഉളവാകുന്നത്.
സമ്പൂർണ ശ്രമം
സമ്പൂർണ വിജയമാകുന്നു.

മഹാത്മാഗാന്ധി

Thaddesakam 2026

Chief Editor:
GEROMIC GEORGE IAS
Principal Director, Local Self Government Dept.

Phone : 0471 2314526, 9446 339 700
Email : pd.lsgd@kerala.gov.in

Editor:
DEEPA K.
Chief Officer, LSGD Information Bureau
Principal Directorate, LSGD
Phone : 0471 2317262, 9582836228
Email : ribkerala@gmail.com

Sub Editors:

DINIL R.
State Communication Officer,
LSGD Information Bureau
Principal Directorate, LSGD
Phone : 0471 2317262, 9446186442

K. JAYAPRAKASH
Communication Assistant
LSGD Information Bureau
Principal Directorate, LSGD
Phone : 0471 2786303, 9946311426
Email : prmdp2020@gmail.com

SHIJU ELIAS
Communication Assistant
Communication & Public Relations,
Principal Directorate, LSGD
Phone : 9497153535
Email : ribkerala@gmail.com

Published by the Principal Director,
Local Self Government Dept. Thiruvananthapuram

Printed at Gramalakshmi Mudralayam,
Kanjikode West P.O., Palakkad

പേര് ....

മേൽവിലാസം (ഓഫീസ്) ....

....

(വസതി) ....

....

....

....

ഫോൺ (ഓഫീസ്) ....വസതി..

മൊബൈൽ ഫോൺ... ഇ-മെയിൽ ....

സ്കൂട്ടർ/മോട്ടോർ സൈക്കിൾ/കാർ നമ്പർ...

ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസ് നമ്പർ .... പുതുക്കേണ്ട തീയതി ....

പാസ്പോർട്ട് നമ്പർ .... പുതുക്കേണ്ട തീയതി ....

അക്കൗണ്ട് നമ്പർ :

പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട് ....

ബാങ്ക് ....

ഗ്രൂപ്പ് ഇൻഷ്വറൻസ് ....

ലൈഫ് ഇൻഷ്വറൻസ് ....

പാൻ .... പെൻ ....

ആധാർ നമ്പർ..

കൺസ്യൂമർ നമ്പർ :

ഇലക്ട്രിസിറ്റി ....

വാട്ടർ സപ്ലൈ ....

ഗ്യാസ് ....

തൂക്കം......................................കി. ഗ്രാം. ഉയരം.................................... സെന്റീമീറ്റർ. രക്തഗ്രൂപ്പ്..............................

പ്രധാന ഫോൺ നമ്പരുകൾ

ഇൻഷ്വറൻസ് ഏജന്റ് .... ഡോക്ടർ .... പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ ....

മറ്റു വിവരങ്ങൾ ....

....

....

വിഷയവിവരം

കേരളം ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ	6
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണവും വാർഡുകളും	7
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണ വാർഡുകൾ/അദ്ധ്യക്ഷപദവി സംവരണം	10
ടെലിഫോൺ നമ്പറുകൾ	
രാജ്ഭവൻ/മന്ത്രിസഭ	12
തദ്ദേശസ്വയംഭരണവകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ കാര്യാലയം	14
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ/ട്രൈബ്യൂണൽ	14
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്	15
പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടറേറ്റ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണവകുപ്പ്	16
എൽ.എസ്.ജി.ഡി ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോ	17
എൽ.എസ്.ജി.ഡി പ്ലാനിംഗ്	17
ലോക്കൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ച്ചർ ഡവലപ്പ്മെന്റ് & എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം	18
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസുകൾ	19
ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ	19
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർ	19
ജില്ലാ ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന യൂണിറ്റ് പ്രോജക്ട്ഡയറക്ടർമാർ	19
ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർമാർ	20
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സി. എഞ്ചിനീയർമാർ	20
പി.എം.ജി.എസ്.വൈ എക്സി. എഞ്ചിനീയർമാർ	20
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർമാർ	21
ഇന്റേണൽ വിജിലൻസ് ഓഫീസർമാർ	21
കളക്ടറേറ്റുകൾ	23
സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്	25
ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ഓഫീസർമാർ	25
സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ	26
സംസ്ഥാന വിവരാവകാശ കമ്മീഷൻ	26
കേരള സംസ്ഥാന ആഡിറ്റ് വകുപ്പ്	26
ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി മിഷൻ	27
MGNREGS ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	28
അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി സെൽ	29
കുടുംബശ്രീ	29
ശുചിത്വ മിഷൻ	30
ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ	31
നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി-II	31
ഹരിതകേരളം മിഷൻ	31
ലൈഫ് മിഷൻ	32
കില	33
സംസ്ഥാന ദുരന്തനിവാരണ അതോറിറ്റി	33
അമൃത്	34
ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്	34
സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പ്രോജക്ട്	34
കെ.എസ്.ആർ.ആർ.ഡി.എ./ കെ.യു.ആർ.ഡി.എഫ്.സി.	34
വികസന അതോറിറ്റികൾ	34
സ്മാർട്ട് സിറ്റി സെൽ, തിരുവനന്തപുരം	34
ക്രൂസ്	34
ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം	35
അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ ഓഫീസ്	35
കേരള സംസ്ഥാന സാക്ഷരതാ മിഷൻ അതോറിറ്റി	35
ഗവൺമെന്റ് സെക്രട്ടറിയേറ്റ്	36
മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങളുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർ	36
കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള പാർലമെന്റംഗങ്ങൾ	37
കേരള നിയമസഭ	38
ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ	44
ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ	46
ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകൾ	50
നഗരസഭകൾ	76
പ്രധാന ടെലിഫോൺ നമ്പറുകൾ	81
പ്രധാന വെബ്സൈറ്റുകൾ	82
ഏകീകൃത തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - നാൾവഴികൾ	83
അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതി	84
ഡിജി കേരളം	85
കെ സ്മാർട്ട്	85
മുഖ്യമന്ത്രി എന്നോടൊപ്പം	86
ഡീഡ് പദ്ധതി	86
മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ തദ്ദേശറോഡ് പുനരുദ്ധാരണ പദ്ധതി	87
അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങൾ	
ഓംബുഡ്സ്മാൻ	88
ട്രൈബ്യൂണൽ	88
പരാതി പരിഹാരത്തിന് തദ്ദേശ വകുപ്പിൽ സ്ഥിരം അദാലത്ത്	88
സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ	89
സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ	89
കുടുംബശ്രീ	89
കില	96
ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ	98
ശുചിത്വ മിഷൻ	101
കേരള ഖരമാലിന്യപരിപാലന പദ്ധതി	102
ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്	103
ക്രൂസ്	103
പദ്ധതികളും സ്കീമുകളും	104
അസോസിയേഷനുകൾ	119
നിയമവ്യവസ്ഥകൾ	119
സ്വരാജ് ട്രോഫി	130
മഹാത്മാ പുരസ്കാരം	131
ഒ.ഡി.എഫ്. സംസ്ഥാനം	132
വസ്തുനികുതി നിർണ്ണയം	133
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭകളിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന സേവനങ്ങൾ	139
സേവനാവകാശ നിയമപ്രകാരമുള്ള സേവനങ്ങൾ	149
ഓണറേറിയവും ബത്തകളും	158
കലണ്ടർ 2026	160
2026 ലെ അവധിദിനങ്ങൾ	161

കേരള സർക്കാർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിനു കീഴിൽ വരുന്ന എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സമഗ്രവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ വിശദാംശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി 'തദ്ദേശകം 2026' പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞതിൽ സന്തോഷം.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന 'തദ്ദേശകം 2026' ഗൈഡ് പൊതുപ്രവർത്തകർക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും ഒരുപോലെ ഉപകാരപ്രദമാണ്.

'തദ്ദേശകം 2026' ഗൈഡിന് എല്ലാ ഭാവുകങ്ങളും നേരുന്നു.

പിണറായി വിജയൻ
മുഖ്യമന്ത്രി

തിരുവനന്തപുരം
2026 ജനുവരി, 05

കേരളം ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

വിസ്തീർണ്ണം	38,863 ച. കി.മീ.
തീരദേശ ദൈർഘ്യം	580 കി.മീ.
നദികൾ	44
പടിഞ്ഞാറോട്ട് ഒഴുകുന്നത്	41
കിഴക്കോട്ട് ഒഴുകുന്നത്	3
ജില്ലകൾ/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ	14
താലൂക്കുകൾ	78
വില്ലേജുകൾ (ഗ്രൂപ്പ് വില്ലേജുകൾ ഉൾപ്പെടെ)	1666
സിറ്റി കോർപ്പറേഷൻ	6
നഗരസഭകൾ	87
ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ	152
ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ	941
ജനസംഖ്യ (2011 സെൻസസ് പ്രകാരം)	3,34,06,061
പുരുഷന്മാർ	1,60,27,412
സ്ത്രീകൾ	1,73,78,649
ഗ്രാമീണ ജനത	1,74,71,135
നഗര ജനത	1,59,34,926
ജനസാന്ദ്രത (ച.കി.മീ.)	860
സ്ത്രീ-പുരുഷ അനുപാതം	1084:1000
സാക്ഷരത	94.00%
സ്ത്രീകൾ	92.1%
പുരുഷന്മാർ	96.1%
കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള ജില്ല	മലപ്പുറം (41,12,920)
കുറഞ്ഞ ജനസംഖ്യയുള്ള ജില്ല	വയനാട് (8,17,420)
നിയമസഭാ മണ്ഡലങ്ങൾ	140
സംവരണ നിയോജകമണ്ഡലം (പട്ടികജാതി)	14
സംവരണ നിയോജകമണ്ഡലം (പട്ടികവർഗ്ഗം)	2
ലോകസഭാ മണ്ഡലങ്ങൾ	20
സംവരണ മണ്ഡലം	2
രാജ്യസഭാംഗങ്ങൾ	9
വിസ്തീർണ്ണം കൂടിയ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	കുമിളി 795.28 ച. കി.മീ. (ഇടുക്കി ജില്ല)
വിസ്തീർണ്ണം കുറഞ്ഞ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	വളപട്ടണം 2.04 ച. കി.മീ. (കണ്ണൂർ ജില്ല)
ജനസംഖ്യ കൂടിയ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	ഒളവണ്ണ (കോഴിക്കോട് ജില്ല)
ജനസംഖ്യ കുറഞ്ഞ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	ഇടമലക്കുടി (ഇടുക്കി ജില്ല)
ഔദ്യോഗിക മൃഗം	ആന
ഔദ്യോഗിക പക്ഷി	വേഴാമ്പൽ
ഔദ്യോഗിക വൃക്ഷം	തെങ്ങ്
ഔദ്യോഗിക പുഷ്പം	കണിക്കൊന്ന
നീളം കൂടിയ നദി	പെരിയാർ
ഉയരം കൂടിയ കൊടുമുടി	ആനമുടി (2695 മീ.)

കേരള സർക്കാർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

"തദ്ദേശകം 2026" എന്ന ഗൈഡ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നുവെന്നറിഞ്ഞതിൽ വളരെ സന്തോഷം. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും സമഗ്ര വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഈ ഗൈഡ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പുതുതായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജനപ്രതിനിധികൾക്കും, ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ജനങ്ങൾക്കും ഒരേപോലെ പ്രയോജനപ്പെടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

നവകേരളം യാഥാർഥ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സുപ്രധാന പദ്ധതികളാണ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന് കീഴിൽ ദ്രുതഗതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. കേരളത്തെ അതിദാരിദ്ര്യമുക്ത സംസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു കഴിഞ്ഞു. മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം, ലൈഫ് ഭവന പദ്ധതി എന്നിവയും വളരെ വേഗത്തിൽ മുന്നോട്ടുപോവുകയാണ്. എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കും കെ-സ്മാർട്ട് വ്യാപിപ്പിച്ചതോടെ സേവനങ്ങൾ സുഗമമായും കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിലും ഓൺലൈൻ വഴി ജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്നു.

അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, ഉൽപാദനം, തൊഴിൽ എന്നീ മേഖലകളിലും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിർണായകമായ ഇടപെടലുകൾ ദൃശ്യമാണ്. സാമ്പത്തികമായും ഭരണപരമായും ശാക്തീകരിക്കപ്പെട്ട പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മാറുകയാണ്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാകെ ശക്തി പകരാൻ ഈ ഗൈഡ് സഹായിക്കുമെന്ന് പ്രത്യാശിക്കുന്നു. 'തദ്ദേശകം 2026' ന് എല്ലാ ആശംസകളും നേരുന്നു.

സ്നേഹപൂർവ്വം

എം.ബി. രാജേഷ്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണവും എക്സൈസും പാർലമെന്ററി കാര്യവും വകുപ്പ് മന്ത്രി

തിരുവനന്തപുരം
2026 ജനുവരി 05

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ എണ്ണവും വാർഡുകളും													
ക്രമ നം.	ജില്ല	ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്		ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്		മുനിസിപ്പാലിറ്റി		കോർപ്പറേഷൻ		ആകെ	
		എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം	എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം	എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം	എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം	എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം	എണ്ണം	വാർഡുകളുടെ എണ്ണം
1	തിരുവനന്തപുരം	73	1386	11	169	1	28	4	154	1	101	90	1838
2	കൊല്ലം	68	1314	11	166	1	27	4	135	1	56	85	1698
3	പത്തനംതിട്ട	53	833	8	114	1	17	4	135	0	0	66	1099
4	ആലപ്പുഴ	72	1253	12	170	1	24	6	219	0	0	91	1666
5	കോട്ടയം	71	1223	11	157	1	23	6	208	0	0	89	1611
6	ഇടുക്കി	52	834	8	112	1	17	2	73	0	0	63	1036
7	എറണാകുളം	82	1467	14	202	1	28	13	447	1	76	111	2220
8	തൃശ്ശൂർ	86	1601	16	231	1	30	7	286	1	56	111	2204
9	പാലക്കാട്	88	1636	13	200	1	31	7	249	0	0	109	2116
10	മലപ്പുറം	94	2001	15	250	1	33	12	505	0	0	122	2789
11	കോഴിക്കോട്	70	1343	12	183	1	28	7	273	1	76	91	1903
12	വയനാട്	23	450	4	59	1	17	3	103	0	0	31	629
13	കണ്ണൂർ	71	1271	11	162	1	25	9	333	1	56	93	1847
14	കാസറഗോഡ്	38	725	6	92	1	18	3	120	0	0	48	955
	ആകെ	**941**	**17337**	**152**	**2267**	**14**	**346**	**87**	**3240**	**6**	**421**	**1200**	23611

കേരള സർക്കാർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

2026-ലെ 'തദ്ദേശകം' ഗൈഡ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിൽ അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികൾ, പ്രധാന നേട്ടങ്ങൾ, സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള സമഗ്ര വിവരങ്ങളും ജനപ്രതിനിധികളുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ഫോൺ നമ്പർ മുതലായ വിവരങ്ങളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷ വികസന മാതൃക സംരക്ഷിക്കുന്നതിലും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിലും നമ്മുടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സമാനതകളില്ലാത്ത പ്രവർത്തനമാണ് കാഴ്ചവെക്കുന്നത്. ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം, പാർപ്പിടം, മാലിന്യപരിപാലനം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ കേരളം കൈവരിച്ച പുരോഗതിക്കു പിന്നിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഔദ്യോഗിക സംവിധാനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ആധികാരിക വിവരങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഭരണനിർവഹണം കൂടുതൽ ജനകീയവും സുതാര്യവും കാര്യക്ഷമവുമാക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഈ ഗൈഡ് വികസന പ്രവർത്തകർക്ക് ഒരു കൈപ്പുസ്തകം പോലെ പ്രയോജനപ്പെടും.

പൊതുജനങ്ങൾക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഒരുപോലെ ഉപകാരപ്രദമായ ഈ ഗൈഡ്, ഭരണസംവിധാനവും ജനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം കൂടുതൽ ദൃഢമാക്കാൻ സഹായിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ സംരംഭത്തിന് പിന്നിൽ പ്രവർത്തിച്ച എല്ലാവരെയും ഹൃദയപൂർവ്വം അഭിനന്ദിക്കുന്നു.

ടിങ്കു ബിസ്വാൾ ഐ.എ.എസ്.
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി
തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

തിരുവനന്തപുരം
2026 ജനുവരി 05

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണ നിയോജകണ്ഡലങ്ങളുടെ വിവരം											
സ്ഥാപനം	പട്ടികജാതി വനിത	പട്ടികജാതി മറ്റുള്ളവ	പട്ടികജാതി ആകെ	പട്ടികവർഗ്ഗ വനിത	പട്ടികവർഗ്ഗം മറ്റുള്ളവ	പട്ടികവർഗ്ഗം ആകെ	വനിത ജനറൽ	വനിത ആകെ	സംവരണം ആകെ	ജനറൽ	ആകെ
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ശതമാനത്തിൽ	783	1759	2542	121	289	410	8852	9756	11804	5533	17337
ബ്ലോക്ക്പഞ്ചായത്ത് ശതമാനത്തിൽ	82	228	310	12	36	48	1152	1246	1510	757	2267
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ശതമാനത്തിൽ	19	35	54	2	7	9	177	198	240	106	346
മുനിസിപ്പാലിറ്റി ശതമാനത്തിൽ	122	122	244	7	16	23	1624	1753	1891	1318	3209
കോർപ്പറേഷൻ ശതമാനത്തിൽ	15	27	42	0	0	0	211	226	253	168	421
ആകെ	**1021**	**2171**	**3192**	**142**	**348**	**490**	**12016**	**13179**	**15698**	**7882**	**23580**

*മട്ടന്നൂർ മുനിസിപ്പാലിറ്റി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണ നിയോജകണ്ഡലങ്ങളിലെ പ്രസിഡന്റ്/ചെയർപേഴ്സൺ/മേയർ സ്ഥാനം സംവരണം							
സ്ഥാപനം	എണ്ണം	സംവരണം					
		സ്ത്രീ സംവരണം	പട്ടിക ജാതി	പട്ടികവർഗ്ഗം	പട്ടികജാതി സ്ത്രീ	പട്ടികവർഗ്ഗ സ്ത്രീ	ജനറൽ
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	941	417	46	8	46	8	416
ബ്ലോക്ക്പഞ്ചായത്ത്	152	67	7	1	8	2	67
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	14	7	1				6
മുനിസിപ്പാലിറ്റി	87	44	6	1	3		33
കോർപ്പറേഷൻ	6	3					3
ആകെ	1200	535	57	10	57	10	531

കേരള സർക്കാർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ ഔദ്യോഗിക ഗൈഡ് 'തദ്ദേശക' ത്തിന്റെ "2026 പതിപ്പ്" പുറത്തിറങ്ങുകയാണ്.

വകുപ്പിന്റെ പ്രധാന പദ്ധതികൾ, ഔദ്യോഗിക സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ലഘുവിവരങ്ങളും ജനപ്രതിനിധികളുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ഫോൺ നമ്പറുകളും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും വികസന പ്രവർത്തകർക്കിടയിലെ വിവര വിനിമയം ശക്തമാക്കുന്നതിനും ഈ ഡയറി സഹായകമാകും. വകുപ്പിന്റെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ദൈനംദിന ഔദ്യോഗിക ആവശ്യങ്ങൾക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അവയുമായുള്ള ആശയവിനിമയം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഇതിലെ വിവരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടും.

നവകേരള നിർമ്മിതിയുടെ ഭാഗമായ മാലിന്യമുക്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പദ്ധതികൾ, പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനം, ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം തുടങ്ങിയവയിൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്ക് വലുതാണ്.

ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ജനപ്രതിനിധികളുടെയും മികച്ച ഏകോപനത്തിലൂടെ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ഈ ഗൈഡിലെ വിവരങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടട്ടെ എന്ന് ആശംസിക്കുന്നു.

ജെറോമിക് ജോർജ് ഐ. എ. എസ്
പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

തിരുവനന്തപുരം
2026 ജനുവരി 05

കേരള സർക്കാർ

ശ്രീ. രാജേന്ദ്ര വിശ്വനാഥ് ആർലേക്കർ
ഗവർണ്ണർ

ലോക്ഭവൻ website : www.lokbhavan.kerala.gov.in ഫോൺ : 0471-2721100
Fax: 0471-2720266 e-mail: keralagovernor@gmail.com

ഡോ. ദേവേന്ദ്ര കുമാർ ധൊദാവത്ത് ഐ.എ.എസ്.
ഗവർണറുടെ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി. 0471-2721100, Fax: 0471-2720266

മന്ത്രിസഭ

ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ
മുഖ്യമന്ത്രി
0471-2333241, Fax : 0471-2333489
website : www.keralacm.gov.in
email: chiefminister@kerala.gov.in
0471-2314853
0471-2318406

ശ്രീ. വി. അബ്ദുറഹിമാൻ
സ്പോർട്സ്, വഖഫ്, ഹജ്ജ് തീർത്ഥാടനം
റെയിൽവേ, പോസ്റ്റ് & ടെലിഗ്രാം, ന്യൂനപക്ഷ ക്ഷേമം വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2333526, 2327495
email: min.sports@kerala.gov.in
0471-2316035
9400005600

ശ്രീ. ജി. ആർ. അനിൽ
ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ, ഉപഭോക്തൃകാര്യ
ലീഗൽ മെട്രോളജി വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2333371
email: min.food@kerala.gov.in
0471-2317952
9400662244

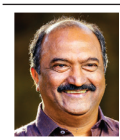

ശ്രീ. കെ. എൻ. ബാലഗോപാൽ
ധനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2333294, 2333254
email: min.fin@kerala.gov.in
0471-2313530
9400887700

ഡോ.ആർ. ബിന്ദു
ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം,
സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2332868
email: minhednsjd@gmail.com
0471-2334133
9447741385

ശ്രീമതി. ജെ. ചിഞ്ചുറാണി
മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം
മൃഗശാലകൾ വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2335366, 2517209
email: min.ahd@kerala.gov.in
0471-2312326
8281896075
9400008700

ശ്രീ. കെ.ബി. ഗണേശ് കുമാർ
ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2326772, 2327135
email : min.transport@kerala.gov.in

ശ്രീ. ഒ.ആർ. കേളു
പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ പിന്നാക്ക വിഭാഗ
ക്ഷേമ മന്ത്രി
0471-2333772, 2317651
email: min.scst@kerala.gov.in
9497700766

ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി
വൈദ്യുതി വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2327561
email: pwrministerkerala@gmail.com
0471-2727711
9447012369

അഡ്വ. പി. എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ്
പൊതുമരാമത്ത്
വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പ് മന്ത്രി
0471-2333160, 2517152
email: min.pwd@kerala.gov.in
mohamed.riyas@kerala.gov.in
0471-2310664
9400055111

	ശ്രീ. പി. പ്രസാദ് കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333091, 2335075 website : www.minister-agriculture.kerala.gov.in email: min.agri@kerala.gov.in	0471-2314652 9400553344
	ശ്രീ. കെ. രാജൻ റവന്യൂ, ഭവനം, സർവ്വേ & ലാൻഡ് റെക്കോർഡ്സ്, ഭൂപരിഷ്കരണം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333670, 0471-2327068 website : www.minister-revenue.kerala.gov.in email: min.rev@kerala.gov.in	0471-2314436 0471-2333350 9400006300
	ശ്രീ. പി. രാജീവ് വ്യവസായം, നിയമം, വാണിജ്യം കയർ വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2336866, 2336966 website : www.minister-industries.kerala.gov.in email: min.ind@kerala.gov.in	0471-2725671 0471-2725673 9400077333
	ശ്രീ. എം.ബി.രാജേഷ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണം, എക്സൈസ് പാർലമെന്ററികാര്യം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2332700 email: min.lsgd@kerala.gov.in website : www.minister.lsg.kerala.gov.in	0471-2333059
	ശ്രീ. രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി രജിസ്ട്രേഷൻ, മ്യൂസിയം, ആർക്കിയോളജി വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2325232, 2310132 email: min.regn@kerala.gov.in	9447150599
	ശ്രീ. റോഷി അഗസ്റ്റിൻ ജലവിഭവം, ഭൂഗർഭജലം, ജലവിതരണം ശുചീകരണം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333487, 0471-2337853 website : www.kerala.gov.in/roshy-augustine email: min.irr@kerala.gov.in	0471-2313347
	ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ ഫിഷറീസ്, സാംസ്കാരികം യുവജനകാര്യം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2327796, 2327895 email: min.fish@kerala.gov.in	0471-2311238 9447069379
	ശ്രീ. എ. കെ. ശശീന്ദ്രൻ വനം, വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2518175, 2518178 website : www.minister-forest.kerala.gov.in email: min.for@kerala.gov.in	0471-2727072 9495969787
	ശ്രീ. വി. ശിവൻകുട്ടി പൊതു വിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2327560 email : min.lbr@kerala.gov.in min.edu@kerala.gov.in	9400009100
	ശ്രീ. വി. എൻ. വാസവൻ തുറമുഖം, സഹകരണം, ദേവസ്വം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333833, 2331685 website : www.minister-co-operation.kerala.gov.in email: min.coop@kerala.gov.in	0471-2720451 0471-2723181 9447050543
	ശ്രീമതി. വീണ ജോർജ് ആരോഗ്യം, വനിത- ശിശു വികസനം വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2327876, 2327976 website : www. minister-health.kerala.gov.in E-mail : min.hlth@kerala.gov.in	0471-2721272 9400066111

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ കാര്യാലയം

വെബ്സൈറ്റ് : www.lsgkerala.gov.in ഇ-മെയിൽ : min.lsgd@kerala.gov.in, lsgdmoffice@gmail.com

ഫോൺ : 0471-2332700, 2333059

	ഓഫീസ്	ഇ-മെയിൽ	വസതി/മൊബൈൽ
എം.ബി. രാജേഷ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ, എക്സൈസ്, പാർലമെന്ററികാര്യവും വകുപ്പുമന്ത്രി	0471- 2332700	min.lsgd@kerala.gov.in lsgdmoffice@gmail.com	0471-2333059
എൻ.ശശിധരൻ നായർ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518593	pslsgdkerala@gmail.com	9400099222
ഡോ.സി.പി. വിനോദ് സ്പെഷ്യൽ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518918	vinod.vel@gmail.com	9560705986
വി. ജയിൻ അഡീഷണൽ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2517098	jaindesh@gmail.com	9745363974
വിനോദ് കുമാർ കൊടക്കൽ അഡീഷണൽ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518794	vinukvinod@gmail.com	9446017388
എം. സുരേശൻ അഡീഷണൽ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518116	sureshkavil42@yahoo.com	9447648897
കെ.ആർ.സുധീഷ് കുമാർ അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518117	krsudheeshkumar@gmail.com	9961222097
എൻ.ദിനേഷ് ബാബു അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518186	lsgdmoffice@gmail.com	9446387003
ബി. സുൽഫി അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471- 2512228	b.sulfi@gmail.com	9947888105
കെ.വി.സുബ്രഹ്മണ്യൻ പേഴ്സണൽ അസിസ്റ്റന്റ്	0471-2335520	subramaniankv77@gmail.com	9846775445
അഭിജിത്ത് പി.ജെ. അഡീഷണൽ പേഴ്സണൽ അസിസ്റ്റന്റ്	0471- 2517420	apjelr@gmail.com	9446796857
സ്മിത ആർ.എസ്. കോൺഫിഡൻഷ്യൽ അസിസ്റ്റന്റ്	0471- 2518439	lsgdmoffice@gmail.com	9400672209

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ

വെബ്സൈറ്റ് : www.ombudsmanlsgiker.gov.in ഇ-മെയിൽ : ombudsmanlsgi@gmail.com ഓഫീസ് : 0471-2333542

ഓംബുഡ്സ്മാൻ

ശ്രീജ കെ.എസ്. സെക്രട്ടറി	0471-2330543	9446316704
ഷീല ജി. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ	0471-2333542	9446016153
വിജയകുമാർ ബി. ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ	0471-2333542	9495058438
റീജ എൻ. സെക്ഷൻ ഓഫീസർ	0471-2333542	9446178655

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ട്രൈബ്യൂണൽ

ഇ-മെയിൽ : lsgitribunal@gmail.com ഓഫീസ് : 0471-2478394

സോമൻ കെ. ട്രൈബ്യൂണൽ	0471-2478394

സോണി ഗോപിനാഥ് 0471-2478394
സെക്രട്ടറി

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

വെബ്സൈറ്റ്: www.lsgkerala.gov.in

ടിങ്കു ബിസ്വാൾ ഐ.എ.എസ്. 0471-2518445
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി email: principalsecy.lsg@gmail.com

അനുപമ ടി.വി. ഐ.എ.എസ് 0471-2518880 8547528698
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി email: specialsecretarylsgd@gmail.com

ബിജുകുട്ടൻ എം.എസ്. 0471-2334969 9447021034
അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി email:msbijukuttan034@gmail.com

പ്രീത കെ.എസ്. 0471-2517455 9496202039
അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി email:jslsgd2020@gmail.com

ലീന എൻ.പി. 0471-2518964 9446184334
അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി, email: addlsecylsgd@gmail.com

ജോൺ സാമുവൽ ഐ.എ.എസ്. 0471-2517029
അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി, email: as.lsgd@kerala.gov.in

ലാലി കെ. 0471-2518964
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി, email: lalisreyas100@gmail.com

റഷീദ എസ് 0471-2517170
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

ആശ എ.കെ. 0471-2518346
ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി, email: jslsgd2024@gmail.com

അനിത റ്റി.ആർ. 0471-2518778
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: anitha100834@kerala.gov.in

ജി. രാംനാഥ് 0471-2518790
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: jagathyramanath@gmail.com

പത്മിനി കെ.എസ്. 0471-2518615
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: padmini100814@kerala.gov.in

സബിത ബായി എ.എസ്. 0471-2518612
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: baisabitha@gmail.com

മുഹമ്മദ് നജീബ് ടി.എ. 0471-2518567
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: mn9447505569@gmail.com

ജയന്തി ബി.എസ്. 0471-2517087
ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി, email: jayanthisalini72@gmail.com

ഗംഗ ജി.ആർ. 0471-2518537 8281463935
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: gangagr1983@gmail.com

മധുസൂദനൻ വി. 0471-2518505
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: madhusoodhananv@gmail.com

മിലൻ എലിസബത്ത് ജോർജ്ജ് 0471-2518059 9846717080
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി, email: meg99g@gmail.com

അഞ്ജലി ദേവി എ.ജി. 0471-2518620 9495570617
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി, email: anjalidevikurup@gmail.com

ഡോ.ചിത്ര പി. അരുണിമ 0471-2518075
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി, email: usemfmlsgd@gmail.com

സുമി സന്ദീപിക ജി. മാസ്റ്റർലി 0471-2517078 8547510022
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: usewlsgd@gmail.com

വിനിത വി.ആർ. 0471-2518661
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: gourisyamvineetha@gmail.com

അമർജിത്ത് ഉണ്ണിത്താൻ ആർ.എസ്. 0471-2518583 9400789188
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: amarjithunnithan@gmail.com

അരുൺ ആർ. 0471-2518539 9847143046
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി email: lsgdrc25@gmail.com

സംസ്ഥാന പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ആഫീസർമാർ: തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട സെക്ഷനിലെ അണ്ടർസെക്രട്ടറിമാർ
അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റികൾ : തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ ഡെപ്യൂട്ടി / ജോയിന്റ്/അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറിമാർ.

പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടറേറ്റ്, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

ഫോൺ : 0471-2527255, 2314526
വെബ്സൈറ്റ് : www.principaldirectorate.lsgkerala.gov.in ഇ-മെയിൽ : pd.lsgd@kerala.gov.in

ജെറോമിക് ജോർജ് ഐ.എ.എസ്. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ	0471-2314526	pd.lsgd@kerala.gov.in (Principal Directorate) pdlsgdoffical@gmail.com [Principal Director (chamber)]	9446339700
അപൂർവ ത്രിപാഠി ഐ.എ.എസ്. ഡയറക്ടർ, എൽ.എസ്.ജി.ഡി. (റൂറൽ)	0471-2323286	directorofpanchayat@gmail.com	9496040600
സൂരജ് ഷാജി ഐ.എ.എസ്. ഡയറക്ടർ, എൽ.എസ്.ജി.ഡി. (അർബൻ)	0471-2312886	duatvpm@gmail.com	9446533341
പ്രസന്നകുമാർ വി.ഡി. സീനിയർ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ & അഡീ. സെക്രട്ടറി (ജനറൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ്)	0471-2316935	ge.pdlsgd@kerala.gov.in	9496103282
ഷാജി ക്ലമന്റ് അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ (ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ്)	0471-2321350	adpanchayats@gmail.com	9496040601
അജിത് കുമാർ എം.പി. അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ (വിജിലൻസ്)		addvigilance@gmai.com	7907913907
പി.സി ബാലഗോപാൽ അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ (സെൻട്രലി സ്പോൺസേഡ് സ്കീം)	0471-2315208	adcsslsgd@gmai.com	9447645895
ദീപ എൽ.എസ്. അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ (ഡീ സെൻട്രലൈസിഡ് പ്ലാൻ)	0471-2318583	bkbalarajkgd@gmail.com	9447653725
ജോസ്നമോൾ എസ്. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (ജനറൽ ഗ്രീവൻസ്)		josna.sam@gmail.com	9496040603
ത്രേസ്യാമ്മ ആന്റണി ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ & ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ	0471-2786311	cr.pdlsgd@kerala,gov.in	9496040605
രശ്മിമോൾ കെ. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (എ& ഇ)		resmimolk@gmail.com	9446534312
ഡോ. എ. ശശികുമാർ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (ഹെൽത്ത്)			9447494342
മുഹമ്മദ് ഹവൈസ് എം. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (Ex.Cadre) (Wast management)			9745536917
ദീപ കെ. ചീഫ് ഓഫീസർ, കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ്			9582836228
ലേഖ എ. സീനിയർ ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ, ഫിനാൻസ് മാനേജ്മെന്റ് & ഇൻസ്പെക്ഷൻ			9446068953
ഷൈനി വി.എൻ. സീനിയർ ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ (പ്രോഗ്രാം എക്സ്പെൻഡിച്ചർ)		pe.pdlsgd@kerala.gov.in	9446216322
സെലിൻ ഡി. ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ (പെൻഷൻ & പി എഫ്)			7356204876
സജീർ എച്ച്. ലാ ഓഫീസർ 1			7012156758
ഷീബ വി.എസ്. ലാ ഓഫീസർ 2			9496319656
വിനോദിനി എ.ഒ. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ (ജനറൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ്)			9446968118

വൃജ എൻ.കെ. 9633857158
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (എംപവർമെന്റ്)
ഷിബു എസ്. 7907826133
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (റവന്യൂ)
ജി. ഹരികൃഷ്ണൻ addvigilance@gmail.com 7907344705
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (വിജിലൻസ്)
രാജീവ് വി.ആർ. 9544838478
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (C&SS, DEH SPMC)
ദിവ്യ ജി. 9496727983
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്)
മായാ എസ്. 9995349084
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്)
ശൈലജ വി. 0471- 2313634 8075195733
അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ (ആഡിറ്റ് മോണിറ്റിംഗ്)
ബെനിലാ ബ്രൂണോ 8281340294
ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (സി & പി.എച്ച്, ഡിപിഎൽ)
എസ്. ബിജു 9496040608
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (ജനറൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ്)
ജയചന്ദ്രൻ കെ.പി. 9495311587
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് 2)
രാഗിമോൾ വി. 9895662300
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ വിജിലൻസ്
സജിന സത്താർ 9946865856
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (C&SS, SPMC)
താഹിറ കെ.എം. 9633359554
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്)
ശ്രുതി ബി. 9495628121
അക്കൗണ്ട്സ് ഓഫീസർ (A&E) Additional Charge
അജില യു.എസ്. 9446054439
പെൻഷൻ ഓഫീസർ
ശ്രീജാറാണി കെ.പി. 9497783557
പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട് ഓഫീസർ
രാമാനുജൻ ഡി. 0471-2786360 kpf.pdlsgd@gmail.com, aokpepf@gmail.com 9895034866
അക്കൗണ്ട്സ് ഓഫീസർ, (KPEPF)
അബു ഫൈസൽ കെ. 8848426820
ഇന്റേണൽ വിജിലൻസ് ഓഫീസർ 1
ഗണേശ് എ. 9496046936
ഇന്റേണൽ വിജിലൻസ് ഓഫീസർ 2

എൽ.എസ്.ജി.ഡി ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോ

ദീപ കെ. 0471-2317262 9582836228 ribkerala@gmail.com
ചീഫ് ഓഫീസർ
ദിനിൽ ആർ, സ്റ്റേറ്റ് കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ഓഫീസർ 0471-2317262 9446186442 ribkerala@gmail.com
ജയപ്രകാശ് കെ., കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ അസിസ്റ്റന്റ് 0471-2786303 9946311426 prmdp2020@gmail.com
ഷിജു ഏലിയാസ്, കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ അസിസ്റ്റന്റ് 0471-2317262 9497153535 ribkerala@gmail.com

എൽ.എസ്.ജി.ഡി. പ്ലാനിംഗ്

വെബ്സൈറ്റ് : www.townplanningkerala.gov.in ഇ-മെയിൽ : ctpkeralam@gmail.com ഫോൺ : 0471 - 2721447
ഷിജി ഇ. ചന്ദ്രൻ 0471-2723429 9447021429 ctpkeralam@gmail.com
ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ (ഭരണം)

ആശ അജോയ്ഘോഷ് ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ (പ്ലാനിംഗ്)	0471-2726677	9497003151	ctpplanningkeralam@gmail.com
ഗിരീഷ് കുമാർ സീനിയർ ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2721447	9495901524	ctpkerala@gmail.com
ദീപ. വി.പി. സീനിയർ ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2726677	9446820364	ctpplanningkeralam@gmail.com
എം.എം. ഷീബ സീനിയർ ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2721447	9895452544	ctpkeralam@gmail.com
ഡോ.ആതിര രവി ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2726677	9949301544	ctpplanningkeralam@gmail.com
ഫാമിദ യൂസഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2721477	940027507	ctpplanningkeralam@gmail.com
റിജേഷ് എൻ.എം. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2721447	9947194855	ctpkeralam@gmail.com
നിധീഷ് കെ.പി. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2721447	9048956361	ctpkeralam@gmail.com
അഞ്ജു ഡബ്ല്യൂ. സി. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2722745	8547350037	ctpkeralam@gmail.com
ശാലിനി കെ.എം. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2726677	9400177472	ctpplanningkeralam@gmail.com
പ്രീജ പദ്മനാഭൻ മവൂർ ടൗൺ പ്ലാനർ (on working arrangement @IKM)		9446448959	ikm@kerala.gov.in
രാജി എസ്.എസ്. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2726677	9947817002	ctpkeralam@gmail.com
സീമ എസ്.ആർ. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471-2726677	9895538884	ctpplanningkeralam@gmail.com
ജയചന്ദ്രൻ കെ.പി. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് അസിസ്റ്റന്റ്	0471-2721447	9495311587	jayachandrankp@gmail.com
മായ എസ്. ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്	0471-2722745	9995349084	mayaecoandstat@gmail.com

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് വിജിലൻസ് വിങ് സെക്രട്ടറിയേറ്റ് അനുബന്ധം

രാജേഷ് ടി.എൻ. ചീഫ് ടൗൺ പ്ലാനർ (വിജിലൻസ്)	0471- 2721772	9496116277	ctplsgdvw@gmail.com
ഹസീന സി.എച്ച്. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2723772	9961000710	ctplsgdvw@gmail.com
മിനു പത്രോസ് ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2723772	9496468881	ctplsgdvw@gmail.com
ഷെമീർ കെ. ടൗൺ പ്ലാനർ	0471- 2723772	9544522888	ctplsgdvw@gmail.com

ലോക്കൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ച്ചർ ഡവലപ്പ്മെന്റ് & എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം

വെബ്സൈറ്റ് : www.celsgd.kerala.gov.in ഇ-മെയിൽ : celsgd@gmail.com, ew.pdlsgd@kerala.gov.in

സന്ദീപ് കെ.ജി. ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2325071	9447351963
ലത എം.എസ്. ഡെപ്യൂട്ടി ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2325071	9446381255
റാണി എസ്. രാജ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2325071	9400548442
സ്മിത എസ്. എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2325071	9446590742
വിനോദിനി എ.ഒ. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ	0471-2325071	9495134459

സുനിത പി. ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ	0471-2721447	9037753478

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ജില്ലാ ഓഫീസുകൾ
ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ

		ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	**ജി.സുധാകരൻ**	0471-2731212	7025861463	jdlsgdtvm@gmail.com
കൊല്ലം	**സുബോധ് എസ്.**	0474-2794961	9496743562	jdlsgdklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	**നൈസാം എ.എസ്.**	0468-2222561	7025483997	jdlsgdpta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	**ബിൻസ് സി.തോമസ്**	0477-2251599	9447971317	jdlsgdalp@gmail.com
കോട്ടയം	**ബിനു ജോൺ**	0481-2560282	9446345059	jdlsgdktm@gmail.com
ഇടുക്കി	**ട്രീസ ജോസ്**	0486-2295011	9188915873	jdlsgdidk@gmail.com
എറണാകുളം	**ശ്യാമ ലക്ഷ്മി എസ്.**	0484-2422219	9188915874	jdlsgdekm@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	**ഡി. സാജു**	0487-2360616	9847214105	jdlsgdtcr@gmail.com
പാലക്കാട്	**ഗോപിനാഥൻ കെ.**	0491-2505199	9188915876	jdlsgdpkd1@gmail.com
മലപ്പുറം	**ജോസഫ് സെബാസ്റ്റ്യൻ**	0483-2734838	9188915877	jdlsgdmpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	**പ്രസാദ് പി.ടി.**	0495-2371916	9495561441	jdlsgdkzd@gmail.com
വയനാട്	**വിമൽ രാജ് കെ.കെ.**	04936-202634	9188915879	jdlsgdwyd@gmail.com
കണ്ണൂർ	**അരുൺ ടി.ജെ.**	0497-2700081	9447284277	jdlsgdknr@gmail.com
കാസർഗോഡ്	**ആർ. ഷൈനി**	0499-4255782	9633857158	jdlsgdksgd@gmail.com

ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാർ

		ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	**ജ്യോതിസ് വി. (Full Addl. Charge)**	0471-2731212	9496040652	jdlsgdtvm@gmail.com
കൊല്ലം	**ബി. അജയകുമാർ**	0474-2794961	9496041700	jdlsgdklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	**രാജേഷ് കുമാർ പി.**	0468- 2222561	7012178227	ddppathanamthitta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	**അലക്സ് സി.**	0477-2251599	9496043600	jdlsgdalp@gmail.com
കോട്ടയം	**പ്രസാദ് സി.ആർ.**	0481-2560282	9496044601	jdlsgdktm@gmail.com
ഇടുക്കി	**അനിസ് ജി.**	04862-295011	9496045010	jdlsgdidk@gmail.com
എറണാകുളം	**വിധു എ. മേനോൻ**	0484-2422219	9048236971	jdlsgdekm@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	**സിദ്ദിഖ് കെ.**	0487-2360616	9496046010	jdlsgdtcr@gmail.com
പാലക്കാട്	**സജി തോമസ്**	0491-2505199	9496047100	jdlsgdpkd1@gmail.com
മലപ്പുറം	**മുരളി വി.കെ.**	0483-2734838	9496047780	jdlsgdmpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	**രവികുമാർ കെ.വി.**	0495-2371916	9446320617	jdlsgdkzd@gmail.com
വയനാട്	**ബൈജു പി.**	04936-202634		jdlsgdwyd@gmail.com
കണ്ണൂർ	**അഭിലാഷ് എ.എൻ.**	0497-2707903	8921814646	ddpknr1@gmail.com
കാസർഗോഡ്	**ഹരിദാസ് കെ.വി.**	04994-255782	9400567586	jdlsgdksgd@gmail.com

ജില്ലാ ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന യൂണിറ്റ്- പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർമാർ

		ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	**ശ്രീശുഭ എസ്.**	0471-2360137	9400953533	popautvm@gmail.com
കൊല്ലം	**ശ്രീബാഷ് ബി.**	0474-2792290	7025958296	pdpaukollam@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	**വിനോദ് കുമാർ കെ.ഇ**	0468-2962686	9809016597	drdapopta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	**ശ്രീജിത്ത് ജി.** (ic)	0477-2251063		drdaalpy@gmail.com
കോട്ടയം	**ബെവിൻ ജോൺ വർഗീസ്**	0481-2973028	9847493219	drdakottayam@gmail.com
ഇടുക്കി	**ജയ് പി. ബാൽ**	04862-233027	9447008120	drdaidk@gmail.com
എറണാകുളം	**ഷൈൻ പി.എച്ച്.**	0484-2422221	9446666154	pauernakulam@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	**അഭിജിത്ത് ടി.ജി.**	0487-2365720	8075749645	drdatsr@gmail.com
പാലക്കാട്	**ശുഭ ടി.എസ്.**	0491-2505866	8075650342	drdapopkd@gmail.com
മലപ്പുറം	**ഷാജു പി.ബി.** (ic)	0483-2734976		drdampm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	**ജസീർ പി.വി.**	0495-2371283	9562242370	pdpaukkd@gmail.com
വയനാട്	**അജീഷ്സികെ.ചെറിയകോലോത്ത്**	04936-202465	9605817349	podrdwyd@gmail.com

കണ്ണൂർ	രാജേഷ് കുമാർ തിരുവാനത്ത്	0497-2700143	8547960997	pdpaukannur@gmail.com
കാസർഗോഡ്	സുരേന്ദ്രൻ ടി.ടി. (ic)		9447006242	pauksd2022@gmail.com

ജില്ലാ ടൗൺ പ്ലാനർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	ഡെൻസിൽ ഫെർണാണ്ടസ്	0471-2339945	9895917007	tptvm.lsgdplng@kerala.gov.in
കൊല്ലം	അരുൺ ജോസഫ്	0474-2742062	9847885840	tpklm.lsgdplng@kerala.gov.in
പത്തനംതിട്ട	അരുൺ.ജി	0468-2222435	9910415448	tppta.lsgdplng@kerala.gov.in
ആലപ്പുഴ	ഊർമിള രാജ്	0477-2253390	9074260258	tpalp.lsgdplng@kerala.gov.in
കോട്ടയം	സുധീർ പി. സുകുമാർ (ic)	0481-2564160	9447357268	tcpdktm@gmail.com
ഇടുക്കി	ജിവ ലിസ സേവ്യർ വി.	0486-2235224	8547448769	tpidk.lsgdplng@kerala.gov.in
എറണാകുളം	കെ.എഫ് ജോസഫ്	0484-2427223	9446017775	stpekm.lsgdplng@kerala.gov.in
തൃശ്ശൂർ	ഡോ. ആർ പ്രദീപ്	0487-2363003	8848793994	tptsr.lsgdplng@kerala.gov.in
പാലക്കാട്	മനോജ് കുമാർ കെ.ബി.	0491-2505882	9847254620	tppkd.lsgdplng@kerala.gov.in
മലപ്പുറം	റെനി എൽ.ജെ.	0483-2724997	9497669443	tpmpm.lsgdplng@kerala.gov.in
കോഴിക്കോട്	ലിലിറ്റി തോമസ്	0495-2369300	8921246304	tpkzd.lsgdplng@kerala.gov.in
വയനാട്	രഞ്ജിത് കെ.എ,	0493-6203202	9446568511	tpwyd.lsgdplng@kerala.gov.in
കണ്ണൂർ	ഗിരീഷ് കുമാർ പി.	0497-2707472		tpknr.lsgdplng@kerala.gov.in
കാസർഗോഡ്	നിധിൻ കുമാർ എസ്.	04994-255184	9847456936	tpksd.lsgdplng@kerala.gov.in

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	ഗിരീഷ്.വി.ആർ.	0471-2982369	9447205127	eelsgdtvm@gmail.com
കൊല്ലം	ജ്യോതി വിദ്യാധരൻ (Addl. charge)	0474-3526896	9495753305	eelsgddlkollam@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	ബിന്ദു വേലായുധൻ		9947354479	eelsgdpta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	ഇന്ദു എസ്.എസ്.	0477-2263746	9447017993	eelsgdalpy@gmail.com
കോട്ടയം	സുരേഷ് കുമാർ പി.കെ.	0481-2936900	9447482986	eelsgdktm@gmail.com
ഇടുക്കി	നിസാർ എ.	0486-2232402	9995287615	eelsgdidk@gmail.com
എറണാകുളം	മഞ്ജു കെ.എസ്.		9995252636	eelsgd.ekm30@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	സ്മിത പി.ജെ.	0487-2361952	8606019999	eelsgdthrissur@gmail.com
പാലക്കാട്	ഷിജുചന്ദ്രൻ ആർ.	0491-2505225	9495626143	eelsgdpkd@gmail.com
മലപ്പുറം	മിത വി. ധരൻ	0483-2736924	9447402011	eelsgdmpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	ദീപ്തി കെ.	0495-2376742	9447152545	eelsgdkkd@gmail.com
വയനാട്	ജിപ്സൺ ജോസ്	04936-207686	9447907310	eelsgdwyd@gmail.com
കണ്ണൂർ	ഷെമി ടി.കെ.	0497-2708022		eelsgdkannurdivision@gmail.com
കാസർഗോഡ്	ഷൈനി എൻ.	04994-255250	7907028013	eelsgdksd@gmail.com

പി.എം.ജി.എസ്.വൈ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ

		ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	മാലിനി വി.കെ.		9446537646	piutvm@gmail.com
കൊല്ലം	സുനിത കുമാരി എസ്.	0474-2792290	9446544190	piuklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	അനിത എസ്.	9567133440	9497135467	piupta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	രാജേഷ് എസ്.ഡി.	0477-2261680	9847139993	piualp@gmail.com
കോട്ടയം	അരുൺ ജെ. രെഞ്ച്	0481-2991584	8078799438	piupmgsyktm@gmail.com
ഇടുക്കി	നിസാർ എ. (Adl. charge)	04862-291797	9995287615	piuidk@gmail.com
എറണാകുളം	മഞ്ജുബാല കെ.റ്റി.	0484-2421751	9447805042	piuekm@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	പ്രദീഷ് പി.ബി.	0487-2360423	9446464954	piutsr@gmail.com
പാലക്കാട്	അനീഷ് ജി.എസ്.	0491-2505448	9495292182	pkkdpiu2024@gmail.com
മലപ്പുറം	വിനോദ് എം.കെ.		9895192550	piumpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	ശ്രീകല കെ.ജി.	0495-2372929	9446918816	piukzkd@gmail.com
വയനാട്	അബ്ദുൾ സലിം എം.	04936-203774	9497694462	piuwayanad@gmail.com
കണ്ണൂർ	രഞ്ജിത്ത് പി.കെ.	0497-2762670	9447112146	pmgsykannur2025@gmail.com
കാസർഗോഡ്	അജു ബി.		8129533057	piupmgsyksd@gmail.com

അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	ജ്യോതിസ് വി.	0471-2731212	9447366532	jyothivkurup@gmail.com
	കെ. അജികുമാർ	0471-2731212	9495355812	ajiddvgr@gmail.com
	ധീരജ് മാത്യു ജെ.ജെ.	0471-2731212	8921290207	dheerajksad@gmail.com
	പ്രേം എസ്.	0471-2731212	9495270455	jdlsgdtvm@gmail.com
കൊല്ലം	സുനീഷ് കുമാർ എസ്.		9447186146	adpklm@gmail.com
	ലിജുമോൻ എസ്.		9495528520	adpklm@gmail.com
	ജോയ് റോഡ്സ് എസ്.		8943608228	adpklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	രാജ്കുമാർ ജി.	0468-2222561	9447195551	adcpta@live.com
	രമേശ് കെ.എസ്.	0468-2222561	9744397484	jdlsgdpta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	ഷിബു സി.കെ.	0477-2251599	9496043601	jdlsgdalp@gmail.com
	സന്തോഷ് മാത്യു	0477-2251599	8921937295	jdlsgdalp@gmail.com
	രജിത് ആർ.	0477-2251599	9747794942	jdlsgdalp@gmail.com
കോട്ടയം	ശ്രീലേഖ സി.	0481-2560282	9048429571	jdlsgdktm@gmail.com
	ശംഭു എസ്.	0481-2560282	9446757252	jdlsgdktm@gmail.com
	ജോയി മാത്യു	0481-2560282	9745915047	jdlsgdktm@gmail.com
ഇടുക്കി	സെൻകുമാർ കെ.	04862-295011	9496045011	jdlsgdidk@gmail.com
	പ്രവീൺ വാസു	04862-295011	7306570026	jdlsgdidk@gmail.com
എറണാകുളം	രാജേഷ് വി.എസ്.	0484-2422219	8075083216	jdlsgdekm@gmail.com
	കെ.കെ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ	0484-2422219	9446217558	jdlsgdekm@gmail.com
	ഗൗതമൻ ടി. സത്യപാൽ	0484-2422219	9895121752	jdlsgdekm@gmail.com
	സുധീർ ബി.	0484-2422219	9446717271	jdlsgdekm@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	ദുർഗ്ഗാദാസ് സി.കെ.	0487-2360616	9447622462	jdlsgdtcr@gmail.com
	നൈസി റഹ്മാൻ	0487-2360616	9497778776	jdlsgdtcr@gmail.com
	ബിന്ദു പരമേശ്വരൻ, KAS	0487-2360616	7510468780	jdlsgdtcr@gmail.com
പാലക്കാട്	രാമദാസ് എം.പി.	0491-2505199	9446110116	jdlsgdpkd1@gmail.com
	മനോജ് എസ്.	0491-2505199	9446531025	jdlsgdpkd1@gmail.com
	ഹമീദ ജലീസ വി.കെ.	0491-2505199	9072293842	jdlsgdpkd1@gmail.com
	ആനന്ദ് എസ്.കുമാർ	0491-2505199	7012150021	jdlsgdpkd1@gmail.com
	ജലജ സി.	0491-2505199	9497630926	jdlsgdpkd1@gmail.com
മലപ്പുറം	അബ്ദുൾ ഗഫൂർ കെ.എ.	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
	ഷാജു പി.ബി.	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
	ഷംസുദ്ദീൻ സി.കെ.	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
	നജില ഉബൈദുള്ള	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	സരുൺ കെ.	0495-2371916	9447384424	jdlsgdkzd@gmail.com
	നാരായണൻ പി.	0495-2371916	8137920990	jdlsgdkzd@gmail.com
വയനാട്	ജോമോൻ ജോർജ്	04936-202634		jdlsgdwyd@gmail.com
	പ്രജു കുമാർ കെ.ടി.	04936-202634		jdlsgdwyd@gmail.com
കണ്ണൂർ	ടി.വി.സുഭാഷ്	0497-2700081	9847394444	ad3lsgdknr@gmail.com
	ഡോ. സുർജിത്ത് എം.	0497-2700081	9847014647	ad3lsgdknr@gmail.com
	ഉമേഷ് ബാബു കോട്ടായി	0497-2700081	9497209035	ad2lsgdknr@gmail.com
	ഹരിദാസ് സി.എം.	0497-2700081	9605421864	ad2lsgdknr@gmail.com
കാസർഗോഡ്	മനോജ് എൻ.	04994-255782	9446304450	jdlsgdksgd@gmail.com
	ജോസഫ് എം.ചാക്കോ	04994-255782	9400429480	jdlsgdksgd@gmail.com

ഇന്റേണൽ വിജിലൻസ് ഓഫീസർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	എസ്.ഒ ഷാജികുമാർ	0471-2731212	9496049912	soshajikumarnta@gmail.com
	ഷാജഹാൻ എ.	0471-2731212	9496049913	shajaan.a@gmail.com
	സന്തോഷ് കുമാർ.കെ.ബി.	0471-2731212	9495155280	santhoshkuriyathi@gmail.com
	ജോസഫ് ബിജു എം.	0471-2731212	9496049915	bijupavara72@gmial.com
	അഞ്ജന ജെ.ആർ.	0471-2731212	9746580509	anjanajisha1991@gmail.com

കൊല്ലം	സുശീന്ദ്രൻ. കെ	0474-2794961	9745060950	jdlsgdklm@gmail.com
	ഫൈസൽ ഐ.	0474-2794961	9847814765	jdlsgdklm@gmail.com
	അജയ് രാജ് എസ്.	0474-2794961	8547900624	jdlsgdklm@gmail.com
	അജി കെ.ആർ.	0474-2794961	9446486291	jdlsgdklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	കെ.സി. സുരേഷ് കുമാർ	0468-2222561	9447139229	ivolsgdpta@gmail.com
	വിനീത സോമൻ എം.	0468-2222561	9847549570	ivolsgdpta@gmail.com
	ജയരാജ് ബി.	0468-2222561	9446187555	ivolsgdpta@gmail.com
ആലപ്പുഴ	ശ്രീലക്ഷ്മി ജി.	0477-2251599	8590403921	jdlsgdalp@gmail.com
	ജ്യോതിലക്ഷ്മി എസ്.	0477-2251599	9495119009	jdlsgdalp@gmail.com
	ജി.സുനിൽകുമാർ	0477-2251599	9947370433	jdlsgdalp@gmail.com
	ഉദയസിംഹൻ പി.പി.	0477-2251599	9447246254	jdlsgdalp@gmail.com
	പ്രശാന്ത് ബാബു ജെ.	0477-2251599	9946209469	jdlsgdalp@gmail.com
കോട്ടയം	ജയ്ജീവ് എം.എൻ.	0481-2560282	9496046938	jdlsgdktm@gmail .com
	ഷാഹുൽ ഹമീദ്	0481-2560282	9496046935	jdlsgdktm@gmail .com
	രമ്യ കൃഷ്ണൻ	0481-2560282	9496046939	jdlsgdktm@gmail .com
ഇടുക്കി	സുരേഷ് എം.എസ്.		9495042629	ivo1lsgdidk@gmail.com
	ജോസഫ് റ്റി.എഫ്.	04862-295011	9544775314	ivo1lsgdidk@gmail.com
	അബ്ദുൾസമദ് പി.എം.	04862-295011	9447522645	ivo1lsgdidk@gmail.com
എറണാകുളം	ഡാർളി ആന്റണി	0484-2422216	8137096098	ivo.jdoffice@gmail.com
	സഞ്ജയ് പ്രഭു	0484-242216	8129759691	ivo.jdoffice3@gmail.com
	മണികണ്ഠൻ സി.	0484-242216	9447604390	ivo.jdoffice4@gmail.com
	അനിൽകുമാർ എൻ.	0484-242216	8547558552	ivo.jdoffice5@gmail.com
	അന്ന മാത്യു ജോർജ്ജ്	0484-242216	9447107938	ivo.jdoffice6@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	വിനോദ്കുമാർ പി.എൻ	0487-2360616	9496046951	vigilancelsgdtsr1@gmail.com
	ജയരാജൻ വി.	0487-2360616	9447646595	vigilancelsgdtsr2@gmail.com
	സംഗീത് സി.കെ.	0487-2360616	9947994987	vigilancelsgdtsr3@gmail.com
	മുഹമ്മദ് അനസ് കെ.എം.	0487-2360616	9496046954	vigilancelsgdtsr4@gmail.com
	മിജോയ് മൈക്കിൾ	0487-2360616	9496046955	vigilancelsgdtsr5@gmail.com
	ഫോർബി ഇ.ജെ.	0487-2360616	9447561419	vigilancelsgdtsr6@gmail.com
പാലക്കാട്	വിജയൻ എം.	0491-2505199	9961319066	jdlsgdpkd1@gmail.com
	അഭിഷേക് കുറുപ്പ്	0491-2505199	7034763644	jdlsgdpkd1@gmail.com
	ബിബിൻ ജോസഫ്	0491-2505199	9446 407568	jdlsgdpkd1@gmail.com
	ദിവ്യ കുഞ്ഞുണ്ണി	0491-2505199	9400827697	jdlsgdpkd1@gmail.com
മലപ്പുറം	മനോജ്കുമാർ ടി.	0483-2734838	9496047017	jdlsgdmpm@gmail.com
	കെ.കെ. രാജൻ	0483-2734838	9496047019	jdlsgdmpm@gmail.com
	ഖാലിദ് പി.കെ.	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
	രാജേഷ് എ.	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
	രതീഷ് ആർ.ദാസ്	0483-2734838		jdlsgdmpm@gmail.com
കോഴിക്കോട്	ഷാഹുൽ ഹമീദ് ടി.	0495- 2371916	9895043496	jdlsgdkzd@gmail.com
	മുഹമ്മദ് മുഹ്സീൻ കെ.പി.	0495-2371916	9645521044	jdlsgdkzd@gmail.com
	മനോജ് ഒ.	0495-2371916	8589865199	jdlsgdkzd@gmail.com
	ചന്ദ്രൻ പി.	0495 -2371916	9995959980	jdlsgdkzd@gmail.com
	അനിൽകുമാർ നൊച്ചിയിൽ	0495 -2371916	9446445575	jdlsgdkzd@gmail.com
വയനാട്	പ്രദീപൻ തെക്കെക്കാട്ടിൽ	04936-202634	9496047027	ivolsgdwyd@gmail.com
	അബ്ദുള്ള വി.എം.	04936-202634	9496047026	ivolsgdwyd@gmail.com
കണ്ണൂർ	സതീശൻ കെ.വി.	0497-2700081	9496047010	Ivo1lsgd@gmail.com
	പ്രകാശൻ കെ വി	0497-2700081	9496047020	Ivo2lsgd@gmail. com
	മഞ്ജുഷ പി വി കെ	0497-2700081	9496047030	Ivo3lsgd@gmail.com
	രത്നാകരൻ സി.വി.	0497-2700081	9496047040	Ivo1lsgd@gmail.com
	സുജിത്ത് കുമാർ പയ്യമ്പള്ളി	0497-2700081	9496047050	Ivo1lsgd@gmail.com
കാസർഗോഡ്	അഭിലാഷ് കെ.	04994-255782	9496047011	jdlsgdksgd@gmail.com
	സുരേന്ദ്രൻ ടി.ടി.	04994-255782	9447006242	jdlsgdksgd@gmail.com

കളക്ടറേറ്റുകൾ

തിരുവനന്തപുരം

അനു കുമാരി ഐ.എ.എസ്.	0471-2731177	9447700222
ജില്ലാ കളക്ടർ (dctvm.ker@nic.in, dctvpm14@gmail.com)	0471-2318746	
വിനീത് ടി.കെ.	0471-2731188	8547610101
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admtvm.ker@nic.in)		
ബീനാമോൾ എസ്., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (diopadtvm@gmail.com)	0471-2731300	9745507225

കൊല്ലം

ദേവിദാസ് എൻ. ഐ.എ.എസ്.	0474-2794900	9447795500
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcklm.ker@nic.in)		
നിർമ്മൽ കുമാർ ജി. ഐ.എ.എസ്.	0474-2795186	8547610026
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admklm.ker@gmail.com)		
എൽ.ഹേമന്ത് കുമാർ., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (prdkollam@gmail.com)	0474-2794911	9947251129

പത്തനംതിട്ട

എസ്. പ്രേംകൃഷ്ണൻ ഐ.എ.എസ്.	0468-2222505	9447029008
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcpta.ker@nic.in)		
ജ്യോതി ബി.	0468-2222507	9446504515
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admpta.ker@nic.in)		
ജോൺ സി.റ്റി., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (diopta1@gmail.com)	0468-2222657	9746534456

ആലപ്പുഴ

അലക്സ് വർഗ്ഗീസ് ഐ.എ.എസ്	0477-2251720	9447129011
ജില്ലാ കളക്ടർ (dc.alz.kerala.gov.in)		
വിനോദ് രാജ്	0477-2251549	8547610042
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admalp.ker@nic.in)		
കെ.എസ്.സുമേഷ്, ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (prdalppy@gmail.com)	0477-2251349	9447517365

കോട്ടയം

ചേതൻ കുമാർ മീണ ഐ.എ.എസ്.	0481-2562001	9447029007
ജില്ലാ കളക്ടർ (dc-ktm@gov.in)		
ശ്രീജിത്ത് എസ്.	0481-2564800	9446564800
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admktm.ker@nic.in)		
ജസ്റ്റിൻ ജോസഫ്., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (prdktym@gmail.com)	0481-2562558	9744142531

ഇടുക്കി

ഡോ.ദിനേശൻ ചെറുവാട്ട് ഐ.എ.എസ്.	04862-233103	9447032252
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcidk.ker@nic.in)		
ഷൈജു പി. ജേക്കബ്	04862-233056	9995287615
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admidk.ker@nic.in)		
കെ.ആർ.പ്രമോദ് കുമാർ (Adl. Charge), ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (dioidk@gmail.com)	04862-291797	9995287615

എറണാകുളം

പ്രിയങ്ക ജി. ഐ.എ.എസ്.	0484-2423001	9447729012
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcekm.ker@nic.in)		
വിനോദ് രാജ്	0484-2422282	9446463720
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admekm.ker@nic.in)		
ബിജു എൻ.ബി., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (dioekm@gmail.com)	0484-2354208	9496003208

തൃശ്ശൂർ

അർജ്ജുൻ പാണ്ഡ്യൻ ഐ.എ.എസ്.	0487-2361020	9447129013
ജില്ലാ കളക്ടർ (tsrcoll.ker@nic.in)		
മുരളി ടി.	0487-2360626	8547610081
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (dygltsr.ker@nic.in)		
വേലായുധൻ പി.കെ., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (diothrissur@gmail.com)	0487-2360644	8921069797

പാലക്കാട്

മാധവിക്കുട്ടി എം., ഐ.എ.എസ്.	0491-2505266	9447633445
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcpkd.ker@nic.in)		
സുനിൽകുമാർ കെ.	0491-2505008	8547610093
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (dyc_gnlpkd.rev@kerala.gov.in)		
പ്രിയ കെ. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ, ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (prd.pkd@gmail.com)	0491-2505329	6282439730

മലപ്പുറം

വി.ആർ.വിനോദ് ഐ.എ.എസ്.	0483-2734355	9446539017
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcm.ker@nic.in)		
മെഹറലി എൻ.എം.	0483-2734922	8547616002
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admmlp.ker@nic.in)		
മുഹമ്മദ് കെ., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (diomlpm@gmail.com)	0483-2734387	9496003205

കോഴിക്കോട്

സ്നേഹിൽ കുമാർ സിംഗ് ഐ.എ.എസ്.	0495-2371400	9447171400
ജില്ലാ കളക്ടർ (dckzk.ker@nic.in)		
മുഹമ്മദ് റഫീഖ് സി.	0495-2371062	9446007172
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (adm.kzk.rev@kerala.gov.in)		
അബ്ദുൾ കരീം സി.പി., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (dioprd@gmail.com)	0495-2370225	8547123439

വയനാട്

മേഘശ്രീ ഡി.ആർ. ഐ.എ.എസ്.	04936 202251	9447204666
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcwayanad@gmail.com)		
അഗസ്റ്റിൻ എം.ജെ.	04936-202532	9447097702
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admwayanad@gmail.com)		
റഷീദ് ബാബു പി., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (diowayanad@gmail.com)	04936-202529	9895586567

കണ്ണൂർ

അരുൺ കെ.വിജയൻ ഐ.എ.എസ്.	0497-2700243	9447029015
ജില്ലാ കളക്ടർ (dcknr.ker@nic.in)		
കല ഭാസ്കരൻ		9447766780
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (admkan.ker@nic.in)		
പി.പി. വിനീഷ്, ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ, (kannurdio@gmail.com)	7907246337	9496003202

കാസർഗോഡ്

ഇമ്പശേഖർ കെ. ഐ.എ.എസ്.	04994-256400	9447496600
ജില്ലാ കളക്ടർ (dckas.ker@nic.in)		
അഖിൽ പി.	04994-255833	9447726900
അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് (kascoll.ker@nic.in)		
മധുസൂദനൻ എം., ജില്ലാ ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ (dioksgd@gmail.com)	04994-255145	8847860180

സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡ്

വെബ്സൈറ്റ്: www.spb.kerala.gov.in

ഫോൺ : 0471-2540707

	ഓഫീസ്	വസതി
മുഖ്യമന്ത്രി	0471-2333812	0471-2314853
ചെയർമാൻ		9447565656
ഡോ.വി.കെ. രാമചന്ദ്രൻ	0471-2540404	
വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ, vkr@kerala.gov.in		
ഡോ.വീണ എൻ. മാധവൻ ഐ.എ.എസ്. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി	0471-2541765	9446322793
അംഗങ്ങൾ		
റവന്യൂ ഭവനനിർമ്മാണ വകുപ്പ മന്ത്രി, min.rev@kerala.gov.in	0471-2518187	
ജലവിഭവ വകുപ്പമന്ത്രി, min.irr@kerala.gov.in	0471-2518517	
ഗതാഗത വകുപ്പമന്ത്രി, min.transport@kerala.gov.in	0471-2518221	
മ്യൂസിയം, ആർക്കിയോളജി വകുപ്പ മന്ത്രി, min.ports@kerala.gov.in	0471-2327135	9400552200
ധനകാര്യ വകുപ്പമന്ത്രി, min.fin@kerala.gov.in	0471-2518004	
ഡോ. കെ. രവിരാമൻ, ഫുൾ ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, raviraman2013@gmail.com		9958209920
പ്രൊഫ. മിനി സുകുമാർ, ഫുൾ ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, minisukumars@gmail.com		9495629694
പ്രൊഫ. ജിജു പി. അലക്സ്, ഫുൾ ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, jijupalex@gmail.com		9447010934
ഡോ. പി.കെ.ജമീല, ഫുൾ ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, drjameelabalan@gmail.com		9447737579
ഡോ.വറുഗ്ഗീസ് ജോർജ്ജ്, ഫുൾ ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, varughese.george@yahoo.co.in		9446465194
പ്രൊഫ.ആർ. രാമകുമാർ, പാർട്ട് ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, ramakumarr@gmail.com		9969109995
സന്തോഷ് ജോർജ്ജ് കുളങ്ങര, പാർട്ട് ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, sgk@labourindia.com		9447025466
വി.നമശിവായം, പാർട്ട് ടൈം എക്സ്പെർട്ട് മെമ്പർ, vnamas@gmail.com		9845015311
സിഡ്ഡു എം.ടി., ഐ.ഇ.എസ്., ചീഫ് ഇക്കണോമിക്ക് അഡ്വൈസർ		7736992128
നാഗേഷ് എസ്.എസ്., ചീഫ് (കൃഷി വിഭാഗം) chiefagri.spb@kerala.gov.in	0471-2531395	9495098605
ജെ. ജോസഫൈൻ, ചീഫ് (വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണവിഭാഗം), dpdivisionspb@gmail.com	0471-2530277	9495006887
ഡോ. ബിന്ദു പി.വർഗ്ഗീസ്, ചീഫ് (സാമൂഹിക സേവന വിഭാഗം) ssdnklaspb@gmail.com	0471-2540609	9495098606
അരുൺ ജെ.പ്രതാപ്, ചീഫ് (വ്യവസായ പശ്ചാത്തല വിഭാഗം) chiefindustry@gmail.com	0471-2540809	9961369146
അനിൽകുമാർ ബി.എം., ചീഫ് (ic) (പേഴ്സ്പെക്ടീവ് പ്ലാനിംഗ്) chiefppdspb@gmail.com	0471-2532750	9495098609
സജിമോൻ എസ്., ചീഫ് (പദ്ധതി ഏകോപന വിഭാഗം) chiefpcd@gmail.com	0471-2540852	9895814113
ഗോപിനാഥ് ആർ., സീനിയർ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ആഫീസർ, ao.spb@kerala.gov.in	0471-2541270	9447928183
അനിൽകുമാർ ജി., ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ, financespb21@gmail.com	0471-2542714	9446552926
ഷാജഹാൻ എൻ., പ്ലാൻ പബ്ലിസിറ്റി ഓഫീസർ planp.spb@kerala.gov.in	0471-2532686	9846296581
റജി ലാൽ സിംഗ് ബി.ആർ, അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് അസിസ്റ്റന്റ് es.spb@kerala.gov.in		9446017742
അജികുമാർ ജി.പി., പബ്ലിക്കേഷൻ ഓഫീസർ publicationspb@gmail.com	0471-2540208	9447706523

ജില്ലാ പ്ലാനിംഗ് ആഫീസർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	**ഡോ.പ്രവീൺ പി.** dpotvm.ker@nic.in	0471-2731317	9446107617
കൊല്ലം	**എം.ആർ. ജയഗീത** dpokollam@gmail.com	0474-2793455	9495098591
പത്തനംതിട്ട	**ദീപ ചന്ദ്രൻ** dpopta.spb@kerala.gov.in	0468-2222725	9446116083
ആലപ്പുഴ	**ലിറ്റി മാത്യൂ.** planningalpy@gmail.com	0477-2252064	9446094381
കോട്ടയം	**എം.പി. അനിൽ കുമാർ** pokottayam@yahoo.com	0481-2561638	9495107904
ഇടുക്കി	**ജ്യോതിമോൾ ടി.** dpoidk. ker@nic.in	0486-2233010	9495098895
എറണാകുളം	**ഉല്ലാസ് ജി.** ekmdpo@gmail.com	0484-2422290	9847683189
തൃശ്ശൂർ	**ജോസഫ് എ.ഡി.** dpothissur@gmail.com	0487-2360672	9446230087
പാലക്കാട്	**ഏലിയാമ്മ നൈനാൻ** dpopkd.spb@kerala.gov.in	0491-2505350	9847247730
മലപ്പുറം	**ഷാജു ടി.വി.** dpompm@gmail.com	0483-2734832	9400433919
കോഴിക്കോട്	**രതീഷ് പി.ആർ.** dpokozhikode@gmail.com	0495-2371907	9048422933

വയനാട്	**കലാമുദ്ദീൻ എം.**	dpowayanad@gmail.com	04936-202626	9895096525
കണ്ണൂർ	**നിനോജ് മേപടിയത്ത്**	dpokannur@gmail.com	0497-2700765	9496240994
കാസർകോട്	**രാജേഷ് ടി.**	dpoksgd@gmail.com	0499-4255313	9446318164

കേരള സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ

വെബ്സൈറ്റ് : www.sec.kerala.gov.in, ഇ-മെയിൽ : cru.sec@kerala.gov.in, electionker@gmail.com

ഫോൺ: 0471-2337884, 2325048

എ. ഷാജഹാൻ ഐ.എ.എസ് (റിട്ട.)	0471-2328157	9995508800
സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷണർ		8086666500
പ്രകാശ് ബി.എസ്.	0471-2320782	8281000120
സെക്രട്ടറി		9495300643

സംസ്ഥാന വിവരാവകാശ കമ്മീഷൻ

വെബ്സൈറ്റ്: www.sic.kerala.gov.in ഇ-മെയിൽ: sic.ker@nic.in

ഫോൺ: 0471-2561615

വി. ഹരി നായർ	0471-2561600
സ്റ്റേറ്റ് ചീഫ് ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മീഷണർ	
ഡോ. കെ.എം. ദിലീപ്	0471-2561629
സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മീഷണർ	
ഡോ. എം. ശ്രീകുമാർ	0471-2561628
സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മീഷണർ	
ഡോ. സോണിച്ചൻ പി. ജോസഫ്	0471-2561601
സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മീഷണർ	
അഡ്വ. രാമകൃഷ്ണൻ ടി.കെ.	0471-2561603
സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മീഷണർ	
സാജു എസ്.	0471-2561616
കമ്മീഷൻ സെക്രട്ടറി	

കേരള സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പ്

വെബ്സൈറ്റ്: www.ksad.kerala.gov.in ഇ-മെയിൽ: director.ksad@kerala.gov.in

ഫോൺ : 0471-2303640, 2304038

മിനിമോൾ കെ.ജി.	9447026536
ഡയറക്ടർ, ട്രഷറർ ഓഫ് ചാരിറ്റബിൾ എൻഡോവ്മെന്റ്സ്	director.ksad@kerala.gov.in

ജില്ലാ ഓഡിറ്റ് കാര്യാലയ മേധാവികൾ

ജില്ല	കാര്യാലയ മേധാവി	ഫോൺ നം.	മൊബൈ നം.	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	**ഹരികുമാർ ജി.**	0471-2331231	9497346263	dotvm.ksad@kerala.gov.in
കൊല്ലം	**സിന്ധു.ജി**	0474-2740141	9496819441	doklm.ksad@kerala.gov.in
പത്തനംതിട്ട	**സ്നിഗ്ദ്ധ എസ്.**	0468-2223691	9447637368	dopta.ksad@kerala.gov.in
ഇടുക്കി	**മാത്യു ജേക്കബ്**	0486-2227332	9446287778	doidk.ksad@kerala.gov.in
കോട്ടയം	**ബീനാകുമാരി സി.ആർ**	0481-2564886	9496159364	doktm.ksad@kerala.gov.in
ആലപ്പുഴ	**രാജീവ് ആർ.**	0491-2252753	9847853485	doalp.ksad@kerala.gov.in
എറണാകുളം	**എം.വി. സിനി**	0484-2422271	9846918953	doekm.ksad@kerala.gov.in
തൃശ്ശൂർ	**വിനോദ് കെ.കെ.**	0487-2331249	9447526470	dotsr.ksad@kerala.gov.in
പാലക്കാട്	**രേഖ ആർ.**	0491-2520145	8281258306	dopkd.ksad@kerala.gov.in
മലപ്പുറം	**റാം മനോഹർ വി.കെ.**	0483-2734951	9446163915	dompm.ksad@kerala.gov.in
കോഴിക്കോട്	**ജയരാജൻ കെ.**	0495-2371012	9446268263	dokkd.ksad@kerala.gov.in
വയനാട്	**അഗസ്റ്റിൻ ഒ.കെ.**	04936-203672	9947405663	dowyd.ksad@kerala.gov.in
കണ്ണൂർ	**വി.പി.ഷോബി**	0497- 2707698	9495751579	doknr.ksad@kerala.gov.in
കാസർഗോഡ്	**ജ്യോതിഷ്കുമാർ സി.വി.**	04994- 256690	9847517121	doksd.ksad@kerala.gov.in

കോർപ്പറേഷൻ ഓഡിറ്റ് കാര്യാലയം

തിരുവനന്തപുരം	ശ്രീജ കെ.	0471-2320821	9447890414	corptvm.kasd@kerala.gov.in
കൊല്ലം	ലിജിലാൽ ബി.	0474-2748602	9497220967	corpklm.ksad@kerala.gov.in
എറണാകുളം	സന്തോഷ് കെ.വി.	0484-2383994	9447835697	corpkochi.ksad@kerala.gov.in
തൃശ്ശൂർ	അജിതൻ ടി.എൻ.	0484-2576097	9447607191	corptsr.ksad@gmail.com
കോഴിക്കോട്	മനോജ്.കെ.നായർ	0495-2365040	9946042024	corpkkd.ksad@kerala.gov.in
കണ്ണൂർ	സജികുമാർ ജി.	0497-2700581	9744349190	municipalauditkannur@gmail.com

കുടുംബശ്രീ സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻ ഓഡിറ്റ് കാര്യാലയം

തിരുവനന്തപുരം	അനിൽകുമാർ റ്റി.	8921352482	ksadkudumbasreeaudit@gmail.com

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് & ജില്ലാ കുടുംബശ്രീ ഓഡിറ്റ് കാര്യാലയങ്ങൾ

തിരുവനന്തപുരം	ബീന.എസ്	9446552716	dptvm.ksad@kerala.gov.in
കൊല്ലം	അനിൽ മാത്യു ഐപ്	8078977106	dpklm.ksad@kerala.gov.in
എറണാകുളം	പ്രസന്നകുമാർ എം.പി.	9495748439	dpekm.ksad@kerala.gov.in
തൃശ്ശൂർ	ശശിഭൂഷൺ ഇ.	9446500125	dptsr.ksad@kerala.gov.in
കോഴിക്കോട്	എൽസമ്മ എസ്.	9645342914	dpkkd.ksad@kerala.gov.in
മലപ്പുറം	ഡേവിഡ് കെ.ജോൺ	9847294784	dpauditmpmw@gmail.com
കണ്ണൂർ	ശ്രീഹരിമിത്രൻ,	9447354917	dpdkauditknr@gmail.com

മുനിസിപ്പൽ ഓഡിറ്റ് കാര്യാലയങ്ങൾ

തിരുവല്ല	പ്രദീപ് കുമാർ.പി	0469-2700599	9446111159	mltviaksad@kerala.gov.in
കോട്ടയം	മായ മാധവൻ നായർ	0481-2566665	9495958307	mlktm.ksad@kerala.gov.in
ചങ്ങനാശ്ശേരി	രഞ്ജീവ് വി.കെ	0481-2420044	9446327842	mlcsry.ksad@kerala.gov.in
ആലപ്പുഴ	വിജയകുമാർ എൻ.	0477-2251913	9747549474	municipalauditalappuzha@gmail.com
ആലുവ	രശ്മി ആർ.	0484- 2623756	9895774298	mlalv.ksad@kerala.gov.in
പെരുമ്പാവൂർ	സാലി ജോസഫ്	0484- 2522230	9446496088	mlpbvr.ksad@kerala.gov.in
പാലക്കാട്	അഗസ്റ്റ്യൻ എം.എൽ.	0491-2534634	9496670152	mlpkd.ksad@kerala.gov.in
തിരൂർ	സതീഷ് കുമാർ കെ.		8547594472	mltir.ksad@kerala.gov.in
വടകര	ഗിരീശൻ പാറപ്പൊയിൽ	0496-2516999	9495533621	mlvdkr.ksad@kerala.gov.in
തലശ്ശേരി	സിന്ധു ടി.പി.	0490- 2960071	9947760858	mltisry.ksad@kerala.gov.in
കാസർഗോഡ്	അബ്ദുൾ ജലീൽ ടി.പി.	04994- 230051	9495131452	mlksdksad@kerala.gov.in

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി സംസ്ഥാന മിഷൻ

ഫോൺ: 0471-2313385 ഹെൽപ്പ് ലൈൻ ടോൾഫ്രീ : 1800 425 1004

വെബ്സൈറ്റ് : www.nregs.kerala.gov.in, ഇ-മെയിൽ : mgnrega.kerala@gov.in, mgnregakerala2023@gmail.com

രഞ്ജിത്ത് ഡി. ഐ.എ.എസ്. മിഷൻ ഡയറക്ടർ	0471-2313385	8078972385
ആർ. രവിരാജ് ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ (ആർ.ഇ)	0471-2313385	9946937951
ലിഷ മോഹൻ എം. ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ & പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (പിഎം & ഇ)	0471-2313385	8921800827
ശ്രീകുമാർ ജി. ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ & പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ഐ ഇ സി)	0471-2313385	7306764873
രഞ്ജിത ആർ. ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ & പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ഐ റ്റി)	0471-2313385	9446563744

അരുൺ മേനോൻ കെ.എ.എസ്. അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ (ആർ ഇ)	0471-2313385	7907868035
രംജിത്ത് ആർ. അസിസ്റ്റൻറ് ഡയറക്ടർ & പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ട്രെയിനിംഗ്)	0471-2313385	9020659060
നൗഷാദ് ബി. ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ	0471-2313385	9846052222
സീന ജെറോം സ്റ്റേറ്റ് MGNREGA എഞ്ചിനീയർ	0471-2313385	9895769868
സൽജ സെൽവരാജ് ഇ.എഫ്. എം.എസ് കൺസൾട്ടന്റ്	0471-2313385	9746709341
ശ്രീകുമാർ എ. സ്റ്റേറ്റ് ഐ.റ്റി. പ്രൊഫഷണൽ	0471-2313385	9061466645

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (കേരളം)
ജോയിന്റ് പ്രോഗ്രാം കോർഡിനേറ്റർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	**സെറീന എ. റഹ്മാൻ** (nregatvm@yahoo.com)	0471-2360122	9567450970
കൊല്ലം	**അനു ആർ.എസ്.** (mgnregakollam@gmail.com)	0474-2798534	9447964511
പത്തനംതിട്ട	**വിനോദ് കുമാർ കെ.ഇ.** (jpcmgnregapta@gmail.com)	0468-2962038	9809016597
ആലപ്പുഴ	**ശ്രീജിത്ത് ജി.പി. (ic)** (jpcnregaalpy@gmail.com)	0477-2970941	9447948185
കോട്ടയം	**ബെവിൻ ജോൺ വർഗീസ്** (jpckottayam@gmail.com)	0481-2973028	9847493219
ഇടുക്കി	**സാജു സെബാസ്റ്റ്യൻ** (nregaidk@gmail.com)	04862-233047	9567667220
എറണാകുളം	**ഷൈൻ പി.എച്ച്** (nregaekm@gmail.com)	0484-2422221	9446666154
തൃശ്ശൂർ	**രാഹേഷ് കുമാർ ആർ.** (nregatsr@gmail.com)	0487-2364095	8921569405
പാലക്കാട്	**രാജീവ് പി.എം.** (jpcnregs@gmail.com)	0491-2505859	8086758590
മലപ്പുറം	**പ്രീതി മേനോൻ** (nregampm@gmail.com)	0483-2734976	9446382291
കോഴിക്കോട്	**കെ.കെ. റജികുമാർ** (jpcmgnregskkd1@gmail.com)	0495-2377188	8848443689
വയനാട്	**പി.സി. മജീദ്** (jpcnregawyd@gmail.com)	04936-296959	9447518639
കണ്ണൂർ	**ജെയ്സൺ മാത്യു** (mgnregskannur@gmail.com)	0497-2767488	8281801873
കാസർഗോഡ്	**സുരേന്ദ്രൻ റ്റി.റ്റി.** (jpcnregaksd@gmail.com)	04994-255020	9447006242

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (കേരളം)
ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റി

ഡോ. ബി.എസ്. തിരുമേനി ഐ.എ.എസ് (റിട്ട.) ചെയർമാൻ	0471-2994385	9447389980
ഡോ. കെ.എം. സീതി മെമ്പർ	0471-2994385	9447230643
എൻ.വിനോദിനി മെമ്പർ	0471-2994385	9447603330

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (കേരളം)
ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ ജില്ലാ ഓഫീസുകൾ

തിരുവനന്തപുരം	**ഡോ.റ്റി. ഷാജി** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanmgnregstvm@gmail.com	0471-2731770	9447367585
കൊല്ലം	**ജി.കൃഷ്ണകുമാർ** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmankollam@gmail.com		9895324375
പത്തനംതിട്ട	**വിജയകുമാർ ഡി.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanpta@gmail.com		9995425405

ആലപ്പുഴ	**അബ്ദുൾ കലാം ആസാദ് എം.എസ്.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	mgnregsombudsmanalpy@gmail.com	0477-2991063	9446447620
കോട്ടയം	**സാദിഖ് ഹുസൈൻ എം.എച്ച്.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmannregaktm@gmail.com	0481-2300430	9995239099
ഇടുക്കി	**ഡോ.സനൽകുമാർ പി.കെ.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanidk@gmail.com	0486-2291159	9447523386
എറണാകുളം	**കെ.എൻ.രാധാകൃഷ്ണൻ** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsman.nrega.ekm@gmail.com	0484-2980373	9447664020
തൃശ്ശൂർ	**തിലകൻ കെ.ജി.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmantsrmgnrega@gmail.com	0487-2363601	9497317373
പാലക്കാട്	**ഡോ.കെ.കെ.ബാബു** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudspersonmgnregapkd@gmail.com	0491-2505849	9447027933
മലപ്പുറം	**വി.എം. മനോജ്** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanmlp@gmail.com		9747007310
കോഴിക്കോട്	**ദിവാകരൻ കെ.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanmgnregskkd@gmail.com	0495-2994178	9495354042
വയനാട്	**എബ്രഹാം ഒ.പി.** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanwynd@gmail.com	04936288290	9447545307
കണ്ണൂർ	**കെ.എം.രാമകൃഷ്ണൻ** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsmanmgnregskannur@gmail.com	0497-2950 143	9447287542
കാസർഗോഡ്	**വി.എ.നസീർ** ഓംബുഡ്സ് പേഴ്സൺ	ombudsman.rega.ksd14@gmail.com		9995491934

സംസ്ഥാന തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്

എസ്. രാജേന്ദ്രൻ ചെയർമാൻ	kshemanidhi.egskerala@gmail.com	9497849829
ലാസർ എ., സി.ഇ.ഒ	kshemanidhi.egskerala@gmail.com	7356014532

അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി സെൽ

വെബ്സൈറ്റ് : www.auegskerala.gov.in, ഇ-മെയിൽ : auegskerala@gmail.com

അഭിലാഷ് വി.പി. പ്രോജക്ട് ഓഫീസർ	0471-2318896	8848426820

കുടുംബശ്രീ

വെബ്സൈറ്റ് : www.kudumbashree.org

ഇ-മെയിൽ : kudumbashree1@gmail.com, info@kudumbashree.org

ഓഫീസ് : 0471-2554714, 2554715, 2554716, 2554717, ഫാക്സ്: 0471-2554714, 2554715, 2554716

എച്ച്. ദിനേശൻ ഐ.എ.എസ്. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ	0471-2554714 2554715 2554716 2554717	9446049241	kudumbashree1@gmail.com
ഡയറക്ടർ (എ & എഫ്)	0471-2554714		kudumbashree1@gmail.com
അജയ് കുമാർ കെ.എസ്. ചീഫ് ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ	0471-2554714	8547473466	kudumbashree1@gmail.com
ഡോ. അഞ്ചൽ കൃഷ്ണകുമാർ. പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് ഓഫീസർ	0471-2554714	9447890686	kudumbashree1@gmail.com
പ്രേംചന്ദ് സി.പി. അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ	0471-2554714	9847131913	kudumbashree1@gmail.com
അനിൽ കുമാർ സി. അക്കൗണ്ട്സ് ഓഫീസർ	0471-2554714	9446184061	kudumbashree1@gmail.com
പ്രദീപ് കുമാർ പി.എസ്., ചീഫ് ഓപ്പറേറ്റിംഗ് ഓഫീസർ (SkillS)	0471-2554714	9497819701	kudumbashree1@gmail.com
നവീൻ സി. ചീഫ് ഓപ്പറേറ്റിംഗ് ഓഫീസർ (NRLM)	0471-2554714	9846564618	kudumbashree1@gmail.com
മേഘ മേരി കോശി, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (അർബൻ)	0471-2554714	7306532829	kudumbashree1@gmail.com
ശ്യാംകുമാർ കെ.യു. പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (Institution Building & Capacity Building)	0471-2554714	9447321092	kudumbashree1@gmail.com

നവീൻ സി. പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (MIS, IT, M&E, HR & Financial Inclusion)	0471-2554714	9846564618	kudumbashree1@gmail.com
ഡോ. ബി. ശ്രീജിത് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (Social Inclusion & Social Development)	0471-2554714	9446177954	kudumbashree1@gmail.com
ശ്രീകാന്ത് എ.എസ്. പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (Non Farm Livelihoods)	0471-2554714	9895674494	kudumbashree1@gmail.com
ഡോ. ഷാനവാസ് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (Farm Livelihoods)	0471-2554714	9656983926	kudumbashree1@gmail.com
ഡോ. ഷാനവാസ് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (അനിമൽ ഹസ്ബന്ററി)	0471-2554714	9656983926	kudumbashree1@gmail.com
പ്രശാന്ത് എം.പി. ചീഫ് ഓപ്പറേറ്റിംഗ് ഓഫീസർ (NRO)	0471-2554714	9497308172	coo@kudumbashreenro.org

ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	**രമേശ് ജി.**	0471 2447552	6235000815	spemtvm@gmail.com
കൊല്ലം	**വിമൽ ചന്ദ്രൻ**	0474 2794692	9446109891	spemklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	**ആദില എസ്.**	0468 2221807	9496805512	spempta4@gmail.com
ആലപ്പുഴ	**രഞ്ജിത്ത് എസ്.**	0477 2254104	9446192220	spemalp3@gmail.com
കോട്ടയം	**അഭിലാഷ് കെ. ദിവാകർ**	0481 2302049	9094086912	spemktm4@gmail.com
ഇടുക്കി	**മണികണ്ഠൻ**	0486 2232223	9447892142	spemidk02@gmail.com
എറണാകുളം	**രജീന റ്റി.എം.**	0484 2426982	9846870590	spemekm4@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	**അഭിജിത്ത് കെ. ദീപക്**	0487 2362517	8248231757	spemtsr1@gmail.com
പാലക്കാട്	**പി. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ**	0491 2505627	7907723243	kudumbashreepkd9@gmail.com
മലപ്പുറം	**സുരേഷ് കുമാർ ബി.**	0483 2733470	9447544362	spemmlp1@gmail.com
കോഴിക്കോട്	**കവിത പി.സി.**	0495 2373066	9497649098	spemkkd3@gmail.com
വയനാട്	**ജയചന്ദ്രൻ കെ.പി.**	04936 206589	8281864153	spemwyd4@gmail.com
കണ്ണൂർ	**ജയൻ എം.വി.**	0497 2702080	9447852530	spemknr2@gmail.com
കാസർകോട്	**കെ. രതീഷ് കുമാർ**	04994 256111	9847383857	spemksd@gmail.com
അട്ടപ്പാടി Spl. പ്രോജക്റ്റ്	**ബി.എസ്. മനോജ്**		8547208697	nrlmattapady@gmail.com

ശുചിത്വ മിഷൻ

ഓഫീസ് : 0471-2316730, 2319831 ഫാക്സ് :0471-2312730

website: www.suchitwamission.org email: sanitationkerala@gmail.com

ഡോ.ബിന ഫ്രാൻസിസ് ഐ.എ.എസ്. എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, (Full Addl. charge) edsuchiwamission@gmail.com	0471-2316334	
നീത്തുലാൽ ബി., ഡയറക്ടർ (ഓപ്പറേഷൻസ്) directoropsanitation@gmail.com	0471-2319831,2316730	9746527234
'ടി.എം. മുഹമ്മദ് ജാ, ഡയറക്ടർ (കുടിവെള്ളം) tm.mjah@gmail.com	0471-2319831,2316730	9495314074
ഗംഗ ആർ.എസ്., ഡയറക്ടർ (SWM) gangarslsgd@gmail.com	0471-2319831,2316730	9447586832
കവിത എസ്., ഡയറക്ടർ (LWM), lwmdirectorsm@gmailcom	0471-2319831,2316730	9495918629
അനീഷ് ബി., പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (മോണിറ്ററിംഗ്) aneeshadc123@gmail.com	0471-2319831,2316730	9746815381
ഫെയ്സി എ., പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ഹെൽത്ത്) asfaizy@yahoo.com	0471-2319831,2316730	9074865493
ബിനോദ് ജെ., അസി. എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ binodjohndas@gmail.com	0471-2319831,2316730	9645222964
നിഷാ പിള്ള എച്ച്., സീനിയർ കൺസൾട്ടന്റ് (ഡിസൈൻ) Nishapilai1984@gmail.com	0471-2319831,2316730	9496079332
രശ്മി പി.എസ്. , പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ ട്രെയിനിംഗ് aereshmi@gmail.com	0471-2319831,2316730	9497360907
ദിലൻ ജോസ് ബി., ഓഫീസ് കം ഫിനാൻസ് മാനേജർ dilanjose@gmail.com	0471-2319831, 2316730	8589857821
ശരണ്യ വി. രാജ്, സീനിയർ കൺസൾട്ടന്റ് ടെക്നോളജി saranya.v.raj@gmail.com	0471-2319831, 2316730	7034094534
ഗോകുൽ പി., ഐ ഇ സി എക്സ്പർട്ട് iecepertgokul@gmail.com	0471-2319831, 2316730	9846831500
വിപിൻ എസ്. , സാനിട്ടേഷൻ എക്സ്പർട്ട് vipigcek@gmail.com	0471-2319831, 2316730	9446252758
അമീർഷാ ആർ.എസ്., കപ്പാസിറ്റി ബിൽഡിംഗ് എക്സ്പെർട്ട് ameeracl@gmail.com	0471-2319831, 2316730	9847718096
ഫൗസിയ കെ., ഡോക്യുമെന്റേഷൻ സ്പെഷ്യലിസ്റ്റ് fousiyamusthafa916@gmail.com	0471-2319831, 2316730	9847390896

ചിന്നു ഉത്തര സക്കറിയ, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ഫിനാൻസ്) utharaprivi@gmailcom 0471-2319831, 2316730 9447585454

അശ്വതി ജെ. , പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ഐ ടി), aswathydj22@gmail.com 0471-2319831, 2316730 8891274937

ജില്ലാ ശുചിത്വ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർ

ജില്ല	പേര്	ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം	**അരുൺ രാജ് പി.എൻ.**	0471- 2360643	8281418291	arunrajpn@gmail.com
കൊല്ലം	**അനിൽകുമാർ കെ.**	0474-2791910	8129927418	tscklm@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	**നിഫി എസ്.ഹഖ്**	0468-2322014	9446769947	nif ihshaq@gmail.com
ആലപ്പുഴ	**ഷിൻസ് ഡി.**	0477-2253020	9447015607	shinskannan@gmail.com
കോട്ടയം	**ലക്ഷ്മി പ്രസാദ്**	0481-2573606	9526809126	lekshmi.prasad22@gmail.com
ഇടുക്കി	**ഭാഗ്യരാജ് കെ.ആർ.**	0486-2232295	9391392193	bhagyam1984@gmail.com
എറണാകുളം	**ഡോ.ശീതൾ ജി മോഹൻ കെ.എ.എസ്.**		7012875375	drsheethalgmohan.kas@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	**ഡോ.ശീതൾ ജി മോഹൻ കെ.എ.എസ്.**(ic)	0487-2360154	7012875375	drsheethalgmohan.kas@gmail.com
പാലക്കാട്	**വരുൺ ജി.**	0491-2505710	8848313971	vrng90@gmail.com
മലപ്പുറം	**ആതിര എ.**	0483-2738001	9496363936	athiraasreyas@gmail.com
കോഴിക്കോട്	**രാകേഷ് ഇ.ടി. കെ.എ.എസ്.**	0495-2370677	9496341451	etrakesh007@gmail.com
വയനാട്	**ഹർഷൻ എസ്.**	0493-6203223	9495568408	harshanshari@gmail.com
കണ്ണൂർ	**സുനിൽകുമാർ കെ.എം.**	0497-2700078	9400400955	sbmkannur@gamil.com
കാസർഗോഡ്	**ജയൻ പി.**	04994-255350	8848575364	jayannairp@gmail.com

ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ

ഫോൺ: 0471-2773100

വെബ്സൈറ്റ് : www.ikm.gov.in, ഇ-മെയിൽ : mail.ikm@kerala.gov.in

ഡോ.സന്തോഷ് ബാബു ഐ.എ.എസ് (റിട്ട.) 0471-2773100 9940474863

ചീഫ് മിഷൻ ഡയറക്ടർ

ഡോ.സന്തോഷ് ബാബു ഐ.എ.എസ് (റിട്ട.) 0471-2773101 99404 74863

എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ (ic)

ടിമ്പിൾ മാഗി പി.എസ്., കൺട്രോളർ ഓഫ് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ 0471-2773103 9497366416

ആന്റോ എം., അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ 0471-2773100

ഡോ. കെ.പി.നൗഫൽ, ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (റിസർച്ച് & ഡെവലപ്മെന്റ്) 0471-2773100

ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ (ഓപ്പറേഷൻ & മെയിന്റനൻസ്) (ic)

സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക്ക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ 0471-2773100

ഹെൽപ് ഡെസ്ക്ക് 0471-2773160

നവകേരളം കർമ്മ പദ്ധതി -II

വെബ്സൈറ്റ് : www.nkp.kerala.gov.in

ഇ-മെയിൽ : navakeralamgok@gmail.com ഫോൺ: 0471-2449938

മുഖ്യമന്ത്രി

ചെയർപേഴ്സൺ

ഡോ. ടി എൻ സീമ 0471 2449938 9447077556 tnseema@gmail.com

കോർഡിനേറ്റർ 9188120300

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

വെബ്സൈറ്റ് : www.haritham.kerala.gov.in

ഇ-മെയിൽ : haritham@kerala.gov.in, harithakeralamgok@gmail.com ഫോൺ : 0471-2449938, 2449939

ഡോ. ടി.എൻ.സീമ, എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ 9188120300 9447077556 tnseema@gmail.com

ഇന്ദു എസ്., അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ 9188120302 9446456435 aonkp23 @gmail.com

പ്രദീപ് ടി.പി., അക്കൗണ്ട്സ് ഓഫീസർ 9446177631 pradeepthekkemuriyil@gmail.com

ടി.പി.സുധാകരൻ, അസി.കോർഡിനേറ്റർ	9188120307	989529009	tpsharithakeralam@gmail.com
എബ്രഹാം കോശി, അസി.കോർഡിനേറ്റർ	9188120308	9447388184	abrahamkoshy@hotmail.com
എസ്.യു. സഞ്ജീവ്, അസി.കോർഡിനേറ്റർ- കൃഷി, പരിസ്ഥിതി പുനസ്ഥാപനം	9188120305	9387801694	sanjeevsu106@gmail.com
ഹരിപ്രിയ ദേവി വി.വി., അസി.കോർഡിനേറ്റർ (മാലിന്യ സംസ്കരണം)		9447008982	haripriyaagri@yahoo.com
വി. രാജേന്ദ്രൻ നായർ, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (ശേഷി വികസനം, ഏകോപനം)	9188120310	9446104370	rajisakhav@gmail.com
ജി.കൃഷ്ണകുമാർ, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ- കൃഷി, പരിസ്ഥിതി പുനഃസ്ഥാപനം		9447340784	krishnastro@gmail.com
ആർ.വി. സതീഷ്, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ -ജലസംരക്ഷണം	9188120311	9495244544	satheeshkcni@gmail.com
പി. അജയകുമാർ, പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ -മാലിന്യ സംസ്കരണം	9188120306	9447221655	ajayanhi@gmail.com
സുരേഷ് യു. പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർ (റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ്)		9995460226	usureshaji@gmail.com
ബി. മനോജ്, പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് ഓഫീസർ	9895882812	9447587632	manojsarga@gmail.com

ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	**സി.അശോക്**	navakeralatvpm001@gmail.com	9446070551
കൊല്ലം	**എസ്. ഐസക്ക്**	harithakeralamissionklm@gmail.com	9447721737
പത്തനംതിട്ട	**ജി.അനിൽകുമാർ**	harithakeralamissionpta@gmail.com	9447027934
ആലപ്പുഴ	**കെ.എസ്. രാജേഷ്**	nkpalpy1@gmail.com	9497676809
കോട്ടയം	**ഷൈൻ എൻ.എസ്.**	hkmkottayam@gmail.com	9446365864
ഇടുക്കി	**അജയ് പി.കൃഷ്ണ**	navakeralam2idukki@gmail.com	9446092612
എറണാകുളം	**രഞ്ജിനി എസ്.**	hkmernakulam@gmail.com	9895897132
തൃശ്ശൂർ	**ദിദിക സി.**	hkmthrissur@gmail.com	9496217532
പാലക്കാട്	**സൈയ്തലവി പി.**	hkmpgt@gmail.com	8589885889
മലപ്പുറം	**ഡോ.സീമ പി.**	hkmmalapuram@gmail.com	9497660064
കോഴിക്കോട്	**കെ.ബാലകൃഷ്ണൻ** (ic)	hkmkozhikode@gmail.com	9446088056
വയനാട്	**ഇ. സുരേഷ് ബാബു**	hkmwayanad@gmail.com	9495031023
കണ്ണൂർ	**ഇ.കെ. സോമശേഖരൻ**	hkpknr@gmail.com	9744333345
കാസർകോട്	**കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ**	navakeralamksd@gmail.com	9446088056

ലൈഫ് മിഷൻ

ഫോൺ : 0471 2449939, ഇ-മെയിൽ : lifemissionkerala@gmail.com

വെബ്സൈറ്റ് : www.lifemission.kerala.gov.in

അപൂർവ ത്രിപാഠി ഐ.എ.എസ് ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ	0471 2449939	9532990130
അൻവർ ഹുസൈൻ എസ്. ഡെപ്യൂട്ടി ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ/ അസിസ്റ്റന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ	0471 2449939	9447064648
ഉദയൻ സി.സി., പ്രോഗ്രാം മാനേജർ (ഫിനാൻസ്)	0471 2449939	7012645694
അനിൽ കുമാർ കെ., പ്രോഗ്രാം മാനേജർ (അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ)	0471 2449939	9497135390
അജിത എസ്. പ്രോഗ്രാം മാനേജർ (പ്രോജക്ട്സ്)	0471 2449939	9447495195
സജീന്ദ്രബാബു ജെ. പ്രോഗ്രാം മാനേജർ (പ്രോജക്ട്സ്)	0471 2449939	9556804765
സന്ദീപ് വി. ആർക്കിടെക്ട്	0471 2449939	8891477914
വീണ വി.നായർ എം.ഐ.എസ് എക്സ്പെർട്ട്	0471 2449939	9895356537
ബേബി ജോൺസ് ജെ. സിവിൽ എഞ്ചിനീയർ	0471 2449939	9447245914
ജയലക്ഷ്മി ആർ. സിവിൽ എഞ്ചിനീയർ	0471 2449939	9400863008
അഭിലാഷ് ബി. സിവിൽ എഞ്ചിനീയർ	0471 2449939	9946022760

ജില്ലാ മിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർമാർ

തിരുവനന്തപുരം	**ജോയികുമാർ വി.**	0471 2360137	9446452266
കൊല്ലം	**ബിനുകുമാർ വി.**	0474 2798534	9495055351
പത്തനംതിട്ട	**രാജേഷ് കുമാർ സി.പി.**	0468 2222686	9747002830
ആലപ്പുഴ	**പൊൻസിനി പി.**	0477 2251063	9995119389

കോട്ടയം	**ഷറഫ് പി. ഹംസ**	0481-2560721	8606729960
ഇടുക്കി	**സബൂറ ബീവി എസ്.**	0486-2233027	9447080998
എറണാകുളം	**ഏണസ്റ്റ് സി. തോമസ്**	0484 2422221	9446073003
തൃശ്ശൂർ	**ആന്റണി വി.**	0487 2365720	9447008120
പാലക്കാട്	**അനീഷ് ജെ.ആലയ്ക്കാപ്പള്ളി**	0491-2505560	7034327862
മലപ്പുറം	**എൻ.കെ. ദേവകി**		9946362777
കോഴിക്കോട്	**ഷിജു എൽ.എൻ.**	0495-2371283	9895574222
വയനാട്	**മാലതി ഒ.വി.**	04936-205390	7907656541
കണ്ണൂർ	**വിനോദ് കുമാർ എം.പി.**	0497-2700143	9495014970
കാസർകോട്	**വത്സൻ എം.**		9446169112

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)

വെബ് സൈറ്റ്: www.kila.ac.in ഇ-മെയിൽ : info@kila.ac.in ഫോൺ : 0487-2207000

facebook : www.facebook.com/kilatcr twitter : www.twitter.com/kilathrissur

നിസാമുദ്ദീൻ ഐ.എ.എസ്. ഡയറക്ടർ ജനറൽ director@kila.ac.in	0487-2201312	9446521312
സുമേഷ് കെ.ആർ. രജിസ്ട്രാർ, registrar@kila.ac.in	0487-2207119	7907826133
സുദേശൻ വി. ഡയറക്ടർ, sudesan@kila.ac.in	0474-2453965	9446591974
കില-സെന്റർ ഫോർ ഹ്യൂമൺ റിസോഴ്സ് ഡെവലപ്മെന്റ്, കൊട്ടാരക്കര kilachrd@kila.ac.in		
അനു കെ.	0474-2454621	9746914328
പ്രിൻസിപ്പൽ, കില സെന്റർ ഫോർ സോഷ്യോ ഇക്കണോമിക് ഡവലപ്പ്മെന്റ്, കൊട്ടാരക്കര kilakottaraakkara@kila.ac.in		
അയന പി.എൻ.,	0487-2370209	9946731112
പ്രിൻസിപ്പൽ, കില-സെന്റർ ഫോർ ഗുഡ് ഗവേണൻസ്, മണ്ണുത്തി kilamannuthy@kila.ac.in		
അബ്ദുൾ ജലീൽ ഡി.വി.	0460-2203216	9037340568
പ്രിൻസിപ്പൽ, കില-സെന്റർ ഫോർ ഓർഗാനിക് ഫാമിംഗ് & വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ്, തളിപറമ്പ് kilataliparamba@kila.ac.in		

കിലയിലെ വിവിധ വിഷയകേന്ദ്രങ്ങൾ

പേര്, ചുമതല	ഫോൺ	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
പ്രൊഫ. അജിത്ത് കാളിയത്ത് (സെന്റർ ഫോർ അർബൻ & ഗവേണൻസ് സൗത്ത് ഏഷ്യൻ സ്കൂൾ ഓഫ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്)	0487-2207015	9560859486	ajith@kila.ac.in
സുകന്യ കെ.യു. (ചൈൽഡ് റിസോഴ്സ് സെന്റർ)	0487-2207005	9605112356	sukanya@kila.ac.in
ഡോ. മോനിഷ് ജോസ് (ലോക്കൽ ഗവേൺണൻസ് സെന്റർ ഓൺ എൻവയോൺമെന്റ്, ക്ലൈമറ്റ് ചേയ്ഞ്ച് ആന്റ് ബയോ ഡൈവേഴ്സിറ്റി)	0487-2207080	9497065402	monishjose@kila.ac.in
സുദേശൻ വി. (സെന്റർ ഫോർ ജിയോ-ഇന്റഫോർമാറ്റിക്സ് ആന്റ് റൂറൽ ഡെലപ്മെന്റ്)	0474-2453965	9446591974	sudesan@kila.ac.in
ഡോ.രാജേഷ് കെ. (ഇന്നവേഷൻ ആന്റ് ഇൻക്യൂബേഷൻ ഹബ് ഫോർ ലോക്കൽ ഗവൺമെന്റസ്)	0487-2207085	9496349776	rajeshk@kila.ac.in
ഡോ. അമൃത കെ.പി.എൻ. (ജന്റർ സ്കൂൾ ഫോർ ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്)	0487-2207087	9447271170	amrutha@kila.ac.in
സുകന്യ കെ.യു. (സെന്റർ ഫോർ സസ്റ്റെയിനബിൾ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് ഗോൾസ് ആന്റ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്)	0487-2207005	9605112356	sukanya@kila.ac.in
അഥീന സതീഷ് (ലീഗൽ റിസോഴ്സ് സെന്റർ ഫോർ ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്)		9446165740	atheenasatheesh@gmail.com
കില-ഹെല്പ് ഡെസ്ക്	0487-2455000		helpdesk@kila.ac.in

കേരള സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി

ഫോൺ : 0471 -2778844 വെബ്സൈറ്റ് : www.sdma.kerala.gov.in, ഇ-മെയിൽ; keralasdma@gmail.com

ജീവൻ ബാബു കെ. ഐ.എ.എസ്. കമ്മീഷണർ	0471-2778844	8547610000	commissionerdmkerala@gmail.com
ഡോ. ശേഖർ ലൂക്കോസ് കുര്യാക്കോസ്. മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, KSDMA	0471-2778888	9400323122	ms.ksdma@kerala.gov.in
ഡോ.ജോയി ഇളമൺ മെമ്പർ സെക്രട്ടറി,	0471-2778800	9989835287	ms.ksdma@kerala.gov.in
SEOC ടോൾ ഫ്രീ നമ്പർ	1070		

സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻ മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റ്, അമൃത്

വെബ്സൈറ്റ് : www.amrutkerala.org ഇ-മെയിൽ : smmukerala@gmail.com

ഫോൺ : 0471-2323856, 2320530

സൂരജ് ഷാജി ഐ.എ.എസ്. 0471-2323856, 2320530 9446533341

മിഷൻ ഡയറക്ടർ, email: mdamrutkerala@gmail.com

ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്

വെബ്സൈറ്റ് : www.cleankeralacompany.com ഇ-മെയിൽ : cleankeralacompany@gmail.com ഫോൺ : 0471-2724600

ജി.കെ.സുരേഷ് കുമാർ 0471-2724600 9497886600

മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ

ഇംപാക്ട് കേരള ലിമിറ്റഡ്

വെബ്സൈറ്റ് : www.impactkerala.lsgkerala.gov.in ഇ-മെയിൽ: spvimpactkerala@gmail.com

നിസാമുദ്ദീൻ എ. ഐ.ഐ.എസ്., മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ

റാണി എസ്. രാജ്, പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ

ശ്രുതി എം.എൽ, പ്രോജക്ട് മാനേജർ

കേരള സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പ്രോജക്ട് (KSWMP)

ഓഫീസ്: 0471-2333011, വെബ്സൈറ്റ് : www.kswmp.org ഇ-മെയിൽ: dpdkswmp@gmail.com

ഡോ. ദിവ്യ എസ്.അയ്യർ ഐ.എ.എസ്., പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ	0471-2333011	9349352152
ഡോ. കെ.ഹരികുമാർ ഐ.എ.എസ്. ഡെപ്യൂട്ടി പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ	0471-2333011	9947264804

കേരള സ്റ്റേറ്റ് റൂറൽ റോഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് ഏജൻസി

ഫോൺ : 0471-2312025 ഫാക്സ് : 0471-2313045, ഇ-മെയിൽ: ksrrda@gmail.com

ജെറോമിക് ജോർജ്ജ് ഐ.എ.എസ് മെമ്പർ സെക്രട്ടറി	0471-2314526	
അനിൽ കുമാർ ആർ.എസ് ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2312025	9605456580
വനജകുമാരി കെ. എംപവേർഡ് ഓഫീസർ & അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ	0471-2312025	9142643803
ലേഖ സി.എസ്, സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ	0471-2312025	9497752878

വികസന അതോറിറ്റികൾ

	ചെയർമാൻ		
തിരുവനന്തപുരം	**കെ.സി.വിക്രമൻ**	0471-2728671	website: www.trida.kerala.gov.in
		9447137733	Email : Chairpersontrida@gmail.com
വിശാല കൊച്ചി	**കെ.ചന്ദ്രൻപിള്ള**	0484-2206230	website: www.gcda.kerala.gov.in
		9446550200	Email : gcdaonline@gmail.com

സ്മാർട്ട് സിറ്റി സെൽ - തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷൻ

email: ceo@smartcitytvm.in/info@smartcittyvm.in website: www.smartcitytvm.in

രാഹൽ കൃഷ്ണ ശർമ്മ ഐ.എ.എസ്. ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ 9995676615

കേരള റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആന്റ് വെൽഫെയർ സൊസൈറ്റി

ഓഫീസ്: 0471-2722007, 2733064 ഇ-മെയിൽ: mdkrewstvpm@gmail.com

പി.ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ	0471-2961064	9496047274
ചെയർമാൻ	04912-534003	9744444318
അപൂർവ ത്രിപാഠി ഐ.എ.എസ്. മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ [ഡയറക്ടർ എൽ.എസ്.ജി.ഡി (റൂറൽ)]	0471-2323286	

പി.ജി. പ്രകാശ് 0471-2961064 9447489576
സെക്രട്ടറി [ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ, എൽ.എസ്.ജി.ഡി. (റൂറൽ)]

കേരള റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആന്റ് വെൽഫയർ സൊസൈറ്റി

തിരുവനന്തപുരം (തെരുവ് വിളക്കുകളുടെ വിതരണ കേന്ദ്രം)
ഇ-മെയിൽ: mdkrewsksgd@gmail.com ഫോൺ: 0471-2961064, 9188405629

ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം, പാലക്കാട്

ഇ-മെയിൽ: glm.kjd@gmail.com

ജി. ശ്രീകുമാർ	0491-2566053	9400188916
ജനറൽ മാനേജർ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ, എൽ.എസ്.ജി.ഡി (റൂറൽ)		
ഓഫീസ്	0491-2566253	
സെയിൽസ് സ്റ്റോർ	0491-2006012	

ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം, കല്ലിയൂർ, തിരുവനന്തപുരം

ഇ-മെയിൽ: glmk2kalliyoor@gmail.com ഓഫീസ്: 0471-2399044, 2408044

കേരള ഗ്രാമജ്യോതി ലൈറ്റിംഗ് ലിമിറ്റഡ്, കാസർഗോഡ് (KGL)

MP1/378A, കിൻഫ്രാ പാർക്ക്, മൈപ്പാടി, മൈപ്പാടി പി.ഒ., കാസർഗോഡ് -24, www.keralagramajyothy.com
ഇ-മെയിൽ: keralagramajyothylighting@gmail.com ഓഫീസ്: 0499-4241011, 4241041

ടോയിലറ്റ് ക്ലീനർ മാനുഫാക്ചറിങ് യൂണിറ്റ്

ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം കോമ്പൗണ്ട്, കഞ്ചിക്കോട്, പാലക്കാട്
ഫോൺ : 0491-2566253, 9496898056, GM: 0491-2566053, 9447426679

അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ ഓഫീസ്

ഓഫീസ്: 0484-2395052, 2395050, ഫാക്സ് : 0484-2394674

അഡ്വ.കെ.ഗോപാലകൃഷ്ണക്കുറുപ്പ് 0484-2564300
അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറൽ
9446997614

കേരള സംസ്ഥാന സാക്ഷരതാ മിഷൻ അതോറിറ്റി

ഓഫീസ് നമ്പർ - 0471 2472253, 2472254
വെബ്സൈറ്റ് - www.literacymissionkerala.org ഇ മെയിൽ stateliteracymission@gmail.com

ഒലീന എ.ജി., ഡയറക്ടർ	0471- 2472253	9495392456
ബിനു.എം.സയാനി (ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ)	0471-2472253	9495530564
സിമി ജോസ് (അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഓഫീസർ)	0471-2472253	9447003453
ഡോ.ജെ.വിജയമ്മ (അസി.ഡയറക്ടർ)	0471-2472253	9895249708
സന്ദീപ് ചന്ദ്രൻ. എ (അസി.ഡയറക്ടർ)	0471-2472253	9947303237
ചിത്ര നാരായണൻ (അസി.എഡിറ്റർ)	0471-2472253	8921044716

പ്രധാന ജില്ലാ ഓഫീസുകൾ

ജില്ല	ട്രഷറി	സാക്ഷരതാ മിഷൻ	പോലീസ് സൂപ്രണ്ട്
തിരുവനന്തപുരം	0471-2328565	0471 2556740	0471-2302296
കൊല്ലം	0474-2768668	0474 2798020	0474-2764422
പത്തനംതിട്ട	0468-2222402	0468 2220799	0468-2222636

ആലപ്പുഴ	0477-2251724	0477 2252095	0477-2237826
കോട്ടയം	0481-2562281	0481 2302055	0481-2564700
ഇടുക്കി	04862-252004	0486 2232294	04862-232354
എറണാകുളം	0484-2366484	0484 2426596	0484-2623550
തൃശ്ശൂർ	0487-2360348	0487 2365024	0480-2224000
പാലക്കാട്	0491-2505044	0491 2505179	0491-2534011
മലപ്പുറം	0483-2734459	0483 2734670	0483-2734377
കോഴിക്കോട്	0495-2370720	0495 2370053	0496-2523100
വയനാട്	04936-202639	04936 202091	04936-202525
കണ്ണൂർ	0497-2700681	0497 2707699	0497-2763330
കാസർകോട്	04994-255181	04994 255507	04994-257401

ഗവൺമെന്റ് സെക്രട്ടറിയേറ്റ്

	ഓഫീസ്	മൊബൈൽ
ഡോ. എ.ജയതിലക് ഐ.എ.എസ്. ചീഫ് സെക്രട്ടറി	0471-2333147	
ബിശ്വനാഥ് സിൻഹ ഐ.എ.എസ്. അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി (ആഭ്യന്തരം, വിജിലൻസ്, ജലവിഭവം)	0471-2333174	9895122282
കെ.ആർ. ജ്യോതിലാൽ ഐ.എ.എസ്. അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി (ഫിനാൻസ്, ടാക്സ്, പ്ലാനിംഗ്)	0471-2320311	9447744200
പുനീത് കുമാർ ഐ.എ.എസ്. അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി (ഊർജ്ജം)	0471-2335452	9910816200
ഡോ. രാജൻ എൻ. ഖോബ്രഗഡെ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി (ആരോഗ്യം, കുടുംബക്ഷേമം)		

മന്ത്രിസഭാംഗങ്ങളുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർ

എ. പ്രദീപ് കുമാർ എക്സ് എം.എൽ.എ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2333591	9447130082
ഡോ.കെ.എം. എബ്രഹാം മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ചീഫ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി	0471-2321011	8547497773
സി. സത്യപാലൻ സ്പോർട്സ്, വഖഫ്, ഹജ്ജ് ന്യൂനപക്ഷ ക്ഷേമകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2517174	9446542859
കെ.കെ. ദിവാകരൻ രജിസ്ട്രേഷൻ, ആർക്കിയോളജി, മ്യൂസിയം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518952	9400578574
ജെ.ബിജു ഭക്ഷ്യ-സിവിൽ സപ്ലൈസ് വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2517270	9947106387
ആർ. അജിത്ത് കുമാർ ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2327135	9496194949
ഡോ. ഷൈജൻ ഡി. ധനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518011	9400062992
പി. ഷാനവാസ് ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസ സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518265	9447355778
അനിൽ ഗോപിനാഥ് മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2518321	9400066333
എ. അജിത് കുമാർ വൈദ്യുതി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2327561	9447021100

ശബരീഷ് കുമാർ പി.കെ.	0471-2327938	9895997118
പൊതുമരാമത്ത്, ടൂറിസം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
വിനോദ് മോഹൻ എസ്.	0471- 2333091	9447023352
കൃഷിവകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
കെ.ശിവകുമാർ	0471- 2518404	9447194365
പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ പിന്നാക്കവിഭാഗ ക്ഷേമ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
പി.വി. മനോജ്	0471-2517423	9400006700
റവന്യൂ, ഭവനം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
ഡോ.കെ.എ. മണിറാം	0471-2336966	9846905441
വ്യവസായം, നിയമം, കയർ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
എൻ. ശശിധരൻ നായർ	0471-2518593	9400099222
തദ്ദേശസ്വയംഭരണം, എക്സൈസ്, പാർലമെന്ററികാര്യം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
ബി. ഗോപകുമാരൻ നായർ	0471-2337855	9400062994
ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
അഡ്വ. മനു സി. പുളിക്കൽ	0471-2518580	9447473349
ഫിഷറീസ്, സാംസ്കാരിക യുവജനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
കെ.എസ്. മധുസൂദനൻ	0471-2332021	9188404060
വനം, വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
അഡ്വ. പി. രാമചന്ദ്രൻ നായർ	0471-2517223	9400055222
പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം, തൊഴിൽ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
ഡോ.പി.കെ. പത്മകുമാർ	0471-2333833	9495163725
സഹകരണം, തുറമുഖം, ദേവസ്വം വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		
അഡ്വ.കെ. സജീവൻ	0471-2517128	9447204952
ആരോഗ്യം, വനിതാശിശുവികസനം, വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി		

കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള പാർലമെന്റംഗങ്ങൾ- ലോകസഭ

		ന്യൂഡൽഹി	കേരളം	മൊബൈൽ
1.	**രാജ്മോഹൻ ഉണ്ണിത്താൻ** (കാസർകോട്)	011-23740816	0467-2951800	9013997183
2.	**കെ. സുധാകരൻ** (കണ്ണൂർ)		04972-2701300	9495942402
3.	**ഷാഫി പറമ്പിൽ** (വടകര)			9400000006
4.	**പ്രിയങ്ക ഗാന്ധി** (വയനാട്)	011-23795500	0493-6209988	
5.	**എം.കെ. രാഘവൻ** (കോഴിക്കോട്)	011-23795391	0495-2376622	09013180178
6.	**ഇ.ടി. മുഹമ്മദ് ബഷീർ** (മലപ്പുറം)	011-23752428	04832743636	9013180206
7.	**ഡോ.എം.പി. അബ്ദുൽ സമദ് സമദാനി** (പൊന്നാനി)		0483-2742777	9496134313
8.	**വി.കെ. ശ്രീകണ്ഠൻ** (പാലക്കാട്)	09013997190	0492-255101	09447035000
9.	**കെ. രാധാകൃഷ്ണൻ** (ആലത്തൂർ)			9499100191
10.	**സുരേഷ് ഗോപി** (തൃശ്ശൂർ)			7902940007
11.	**ബെന്നി ബെഹനാൻ** (ചാലക്കുടി)	011-23310383	0484-2452700	9846184400
12.	**ഹൈബി ഈഡൻ** (എറണാകുളം)	011-23062597	0484-2400567	9447147091
13.	**അഡ്വ. ഡീൻ കുര്യാക്കോസ്** (ഇടുക്കി)	011-23362262	0486-2267578	9447877369
14.	**അഡ്വ. കെ. ഫ്രാൻസിസ് ജോർജ്** (കോട്ടയം)		0485-2812875	9446411100
15.	**കെ.സി. വേണുഗോപാൽ** (ആലപ്പുഴ)		0477-2266220	09447016661
16.	**കൊടിക്കുന്നിൽ സുരേഷ്** (മാവേലിക്കര)	011-23359009	0474-2454000	9447145400
17.	**ആന്റോ ആന്റണി** (പത്തനംതിട്ട)	011-23092554	0468-2225500	9447010000
18.	**എൻ.കെ. പ്രേമചന്ദ്രൻ** (കൊല്ലം)	011-23380261	0474-2769922	09400117700
19.	**അഡ്വ. അടൂർ പ്രകാശ്** (ആറ്റിങ്ങൽ)		04734-224300	9447008166
20.	**ഡോ. ശശി തരൂർ** (തിരുവനന്തപുരം)	011-24644035	0471-2324555	9013180980

രാജ്യസഭ

		ന്യൂഡൽഹി	കേരളം	മൊബൈൽ
1.	**പി.വി. അബ്ദുൾ വഹാബ്**	011-23319163	23766585	9847020911
2.	**ഹാരിസ് ബീരാൻ**			9499100789
3.	**ജെബി മേത്തർ ഹിഷാം**	011-23013612		9846290099
4.	**ജോസ് കെ. മാണി**	011-23313119	0481-2567772	9447067772
5.	**ജോൺ ബ്രിട്ടാസ്**		0471-2386500	9847720010
6.	**ഡോ. വി. ശിവദാസൻ**	9895168535	0497-2705090	9447320820
7.	**സന്തോഷ് കുമാർ പി.**		0497-2947445	9447687445
8.	**എ.എ.റഹീം**			9895005230
9.	**പി.പി. സുനീർ**			9447424427
10.	**ജോർജ്ജ് കുര്യൻ**	011-24364275-76		9961543984
11.	**പി.ടി ഉഷ** (നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യപ്പെട്ടത്)			9846102345
12.	**സി. സദാനന്ദൻ മാസ്റ്റർ** (നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യപ്പെട്ടത്)		9446548581	9499100171

നിയമസഭ

വെബ്സൈറ്റ്: www.niyamasabha.org, Email: speaker@niyamasabha.nic.in

	ഓഫീസ്	വസതി
എ.എൻ.ഷംസീർ	0471-2305830	0471-2513014
സ്പീക്കർ	ഫാക്സ്: 0471-2306714	9447056803
ടി. മനോഹരൻ നായർ, പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2308890	9497849643
ചിറ്റയം ഗോപകുമാർ	0471-2305831 251 3008	0471-2309138
ഡെപ്യൂട്ടി സ്പീക്കർ	ഫാക്സ്: 0471-2512596	9847103731
സന്തോഷ് വി., പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2513009	9447905025
ഡോ. എൻ.ജയരാജ്	0471-2512080	9447464451
ഗവ. ചീഫ് വിപ്പ്		
വി.ഡി. സതീശൻ	0471-2318330	9400062990
പ്രതിപക്ഷ നേതാവ്	ഫാക്സ്: 0471-2315625	
അനിൽകുമാർ കെ., പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി	0471-2318330	8589055766
ഡോ. എൻ. കൃഷ്ണകുമാർ	0471-2305834 2513006 2512002	0471-2512157
നിയമസഭാ സെക്രട്ടറി email: secretary@niyamasabha.nic.in	ഫാക്സ്: 0471-2305891	9447451830

നിയമസഭാംഗങ്ങൾ

(നിയോജകമണ്ഡലത്തിന്റെ പേര് ബ്രാക്കറ്റിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നു)

കാസർഗോഡ് ജില്ല

	പേരും നിയോജകമണ്ഡലവും	എം.എൽ.എ. ഹോസ്റ്റൽ/ ഓഫീസ്/മൊബൈൽ ഫോൺ	വസതി
1.	**എ. കെ.എം. അഷറ്ഫ്**	0471-2512317	99952 39701
	(മഞ്ചേശ്വരം)		
2.	**എൻ.എ. നെല്ലിക്കുന്ന്**	0471-2512377	04994-230638
	(കാസർഗോഡ്)	9447010338	04994-220723
3.	**സി.എച്ച്. കുഞ്ഞമ്പു**	0471-2512374	94474 89707
	(ഉദുമ)		
4.	**ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ**	0471-2512210	94476 72200
	(കാഞ്ഞങ്ങാട്)		
5.	**എം. രാജഗോപാലൻ**	0471-2512240	9446168577
	(തൃക്കരിപ്പൂർ)		

കണ്ണൂർ ജില്ല

6.	**ടി.ഐ. മധുസൂദനൻ** (പയ്യന്നൂർ)	0471-2512580	9447026670
7.	**എം. വിജിൻ** (കല്ല്യാശ്ശേരി)	0471-2512214	98474 43943
8.	**എം.വി.ഗോവിന്ദൻ മാസ്റ്റർ** (തളിപ്പറമ്പ്)	0460-2201010	9447070569
9.	**സജീവ് ജോസഫ്** (ഇരിക്കൂർ)	0471- 2512246	94478 81506
10.	**കെ.വി. സുമേഷ്** (അഴീക്കോട്)	0471-2512384	94473 72151
11.	**രാമചന്ദ്രൻ കടന്നപ്പള്ളി** രജിസ്ട്രേഷൻ, മ്യൂസിയം, ആർക്കിയോളജി വകുപ്പമന്ത്രി (കണ്ണൂർ)	0471-2512285 0471-2325232	94476 28800 9447150599
12.	**പിണറായി വിജയൻ** (ധർമ്മടം) (മുഖ്യമന്ത്രി)	0471-2333241 9447565656	
13.	**എ.എൻ. ഷംസീർ** (തലശ്ശേരി) സ്പീക്കർ	0471-2513014	9447056803
14.	**കെ.പി. മോഹനൻ** (കൂത്തുപറമ്പ്)	0471-2512218	94962 55500
15.	**കെ.കെ. ശൈലജ ടീച്ചർ** (മട്ടന്നൂർ)	0471-2512334	94476 94326
16.	**സണ്ണി ജോസഫ്** (പേരാവൂർ)	0471-2512609	94470 46694

വയനാട് ജില്ല

17.	**ഒ.ആർ. കേളു** (മാനന്തവാടി) പട്ടികജാതി, പട്ടികവർഗ്ഗ പിന്നാക്കക്ഷേമ വകുപ്പമന്ത്രി	0471-2512366 9447787999 0471-2330772	9400099555
18.	**ഐ.സി. ബാലകൃഷ്ണൻ** (സുൽത്താൻ ബത്തേരി)	0471-2512303 9947675080	04936-226200
19.	**ടി. സിദ്ധിഖ്** (കൽപ്പറ്റ)	0471-2512220	94460 60303

കോഴിക്കോട് ജില്ല

20.	**കെ.കെ. രമ** (വടകര)	0471-2512242	9447933040
21.	**കെ.പി. കുഞ്ഞമ്മദ് കുട്ടി മാസ്റ്റർ** (കുറ്റ്യാടി)	0471-2512344	94007 96466
22.	**ഇ.കെ. വിജയൻ** (നാദാപുരം)	0471-2512237 9447426175	0496-2550684 0496-2536389
23.	**എം.എൽ.എ** (കൊയിലാണ്ടി)		
24.	**ടി.പി. രാമകൃഷ്ണൻ** (പേരാമ്പ്ര)	0471-2512335	9446485543
25.	**കെ.എം. സച്ചിൻദേവ്** (ബാലുശ്ശേരി)	0471-2512582	9961304198
26.	**എ.കെ. ശശീന്ദ്രൻ** (ഏലത്തൂർ) (വനം, വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി)	0471-2518175, 2518178	9495969787 0471-2727072
27.	**തോട്ടത്തിൽ രവീന്ദ്രൻ** (കോഴിക്കോട് നോർത്ത്)	0471-2512241	94462 59898

28. **അഹമ്മദ് ദേവർകോവിൽ** (കോഴിക്കോട് സൗത്ത്)	0471-2512285	9847005405
29. **ഡോ.എം.കെ. മുനീർ**	0471-2512313	99470 41000
(കൊടുവള്ളി)		
30. **ലിന്റോ ജോസഫ്**	0471-2512232	96560 39897
(തിരുവമ്പാടി)		
31. **പി.ടി.എ. റഹിം**	0471-2512348	0495-2211222
(കുന്ദമംഗലം)	9847510238	0495-2801020
32. **പി.എ. മുഹമ്മദ് റിയാസ്** (ബേപ്പൂർ)	0471-2333160	9400055111
പൊതുമരാമത്ത്, വിനോദസഞ്ചാര വകുപ്പ് മന്ത്രി		0471-2517152

മലപ്പുറം ജില്ല

33. **ടി.വി. ഇബ്രാഹിം**	0471-2512297	0483-2774400
(കൊണ്ടോട്ടി)		9446774400
34. **പി.കെ. ബഷീർ**	0471-2512318	0483-2700394
(ഏറനാട്)	9496606060	0483-2701394
35. **ആര്യാടൻ ഷൗക്കത്ത്**	0471-2512304	9946000600
(നിലമ്പൂർ)		
36. **എ.പി. അനിൽ കുമാർ** (വണ്ടൂർ)	0471-2512217	94471 15677
37. **യു.എ. ലത്തീഫ്**	0471-2512271	9447477970
(മഞ്ചേരി)		
38. **നജീബ് കാന്തപുരം**	0471-2512188	98468 81772
(പെരിന്തൽമണ്ണ)		
39. **മഞ്ഞളാംകുഴി അലി**	0471-2512224	94470 82166
(മങ്കട)		
40. **പി. ഉബൈദുള്ള**	0471-2512302	0483-2848121
(മലപ്പുറം)	9447353079	
41. **പി.കെ. കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടി**	0471-2512367	99470 20200
(വേങ്ങര)		
42. **പി. അബ്ദുൽ ഹമീദ്**	0471-2572213	04933-235722
(വള്ളിക്കുന്ന്)		9847327102
43. **കെ.പി.എ. മജീദ്**	0471-2512333	9447109014
(തിരൂരങ്ങാടി)		
44. **വി. അബ്ദുറഹിമാൻ** (താനൂർ)	0471-2333526	9400005600
ന്യൂനപക്ഷകാര്യ ക്ഷേമ, സ്പോർട്സ്, വഖഫ്, ഹജ്ജ് കാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി		0471-2991799
45. **കുറുക്കോളി മൊയ്തീൻ**	0471-2512294	98468 12526
(തിരൂർ)		
46. **പ്രൊഫ. ആബിദ് ഹുസൈൻ തങ്ങൾ**	0471-2512388	04933-282329
(കോട്ടക്കൽ)		94472 82329
47. **ഡോ. കെ.ടി. ജലീൽ**	0471-2512350	98950 73107
(തവനൂർ)		
48. **പി. നന്ദകുമാർ**	0471-2512360	94471 34129
(പൊന്നാനി)		

പാലക്കാട് ജില്ല

49. **എം.ബി.രാജേഷ്** (തൃത്താല)	0471-2305830	9446343499
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ, എക്സൈസ്, പാർലമെന്ററി കാര്യവകുപ്പ് മന്ത്രി		
50. **മുഹമ്മദ് മുഹസിൻ പി.**	0471-2512354	0466-2970070
(പട്ടാമ്പി)	9895319684	
51. **പി. മമ്മിക്കുട്ടി**	0471-2512347	7510131269
(ഷൊർണ്ണൂർ)		

52. **കെ.പ്രേംകുമാർ** (ഒറ്റപ്പാലം)	0471-2512389 9446727557	94467 27557
53. **ശാന്തകുമാരി കെ.** (കോങ്ങാട്)	0471-2512578	9847319606
54. **എൻ. ഷംസുദ്ദീൻ** (മണ്ണാർക്കാട്)	0471-2512231	94473 40892
55. **എ. പ്രഭാകരൻ** (മലമ്പുഴ)	0471-2512525	94477 72855
56. **രാഹുൽ മാങ്കൂട്ടത്തിൽ** (പാലക്കാട്)	**0471-2512398**	**9447089966**
57. **പി.പി. സുമോദ്** (തരൂർ)	0471-2512379	96339 51004
58. **കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി** (ചിറ്റൂർ) (വൈദ്യുതി വകുപ്പമന്ത്രി)	0471-2327561	9447012369
59. **കെ. ബാബു** (നെന്മാറ)	0471-2512234	9447514738
60. **കെ.ഡി. പ്രസേനൻ** (ആലത്തൂർ)	0471-2512340 9495056056	0492-2222287

തൃശ്ശൂർ ജില്ല

61. **യു.ആർ. പ്രദീപ്** (ചേലക്കര)		**9072052295**
62. **എ.സി. മൊയ്തീൻ** (കുന്ദംകുളം)	0471-2512226	94473 90239
63. **എൻ. കെ. അക്ബർ** (ഗുരുവായൂർ)	0471-2512205	9447919490
64. **മുരളി പെരുനെല്ലി** (മണലൂർ)	0471-2512327 9447015284	0487-2285868
65. **സേവ്യർ ചിറ്റിലപ്പിള്ളി** (വടക്കാഞ്ചേരി)	0471-2512332	94462 28486
66. **കെ. രാജൻ** (ഒല്ലൂർ) (റവന്യൂ, ഭവന നിർമ്മാണ വകുപ്പ് മന്ത്രി)	0471-2333670, 2327068	9400006300
67. **പി. ബാലചന്ദ്രൻ** (തൃശ്ശൂർ)	0471-2512247	98475 81634
68. **സി.സി.മുകുന്ദൻ** (നാട്ടിക)	0471-2512343	9947071105
69. **ഇ.ടി. ടൈസൺ മാസ്റ്റർ** (കയ്പമംഗലം)	0471-2512361 9846958317	0480-2817367 0480-2854437
70. **ഡോ.ആർ. ബിന്ദു** (ഇരിഞ്ഞാലക്കുട) ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ, സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്	0471-2332868	9447741385
71. **കെ.കെ.രാമചന്ദ്രൻ** (പുതുക്കാട്)	0471-2512349	98461 86095
72. **സനീഷ് കുമാർ ജോസഫ്** (ചാലക്കുടി)	0471-251-2665	9495981538
73. **വി.ആർ. സുനിൽ കുമാർ** (കൊടുങ്ങല്ലൂർ)	0471-2512381 96569 65759	0480-2802690

എറണാകുളം ജില്ല

74. **എൽദോസ് പി. കുന്നപ്പിള്ളിൽ** (പെരുമ്പാവൂർ)	0471-2512586 9446300547	0484-2593481
75. **റോജി എം. ജോൺ** (അങ്കമാലി)	0471-2512238	9971392134

76.	**അൻവർ സാദത്ത്**	0471-2512301	0484-2623003
	(ആലുവ)	9846887886	
77.	**പി.രാജീവ്** (കളമശ്ശേരി)	0471-2336866	9400077333
	നിയമ, വ്യവസായ, കയർ വികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി		
78.	**വി.ഡി. സതീശൻ** (പറവൂർ)	0471-2318330	9447018183
	പ്രതിപക്ഷ നേതാവ്		
79.	**കെ.എൻ. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ**	0471-2512373	98950 25020
	(വൈപ്പിൻ)		
80.	**കെ.ജെ. മാക്സി**	0471-2512322	0484-2236374
	(കൊച്ചി)	9447136374	0484-2221322
81.	**കെ. ബാബു**	0471-2512616	94470 48418
	(തൃപ്പൂണിത്തുറ)		
82.	**റ്റി.ജെ. വിനോദ്**	0471-2512256	0484-2344047
	(എറണാകുളം)	9447044047	
83.	**ഉമ തോമസ്**	0471-2512326	9495929595
	(തൃക്കാക്കര)		
84.	**പി.വി. ശ്രീനിജിൻ**	0471-2512624	98475 00812
	(കുന്നത്തുനാട്)		
85.	**അനൂപ് ജേക്കബ്**	0471-2512245	0485-2243482
	(പിറവം)		98470 69671
86.	**ഡോ. മാത്യു കുഴൽനാടൻ**	0471-2512337	0485-2562010
	(മൂവാറ്റുപുഴ)		9495974044
87.	**ആന്റണി ജോൺ**	0471-2512579	0485-2861558
	(കോതമംഗലം)	9946640994	0485-2860994

ഇടുക്കി ജില്ല

88.	**എ.രാജ**	0471-2512649	94955 67123
	(ദേവികുളം)		
89.	**എം.എം. മണി**	0471-2512324	94475 12082
	(ഉടുമ്പൻചോല)		
90.	**പി.ജെ. ജോസഫ്**	0471-2512331	04862-222780
	(തൊടുപുഴ)	9495766600	
91.	**റോഷി അഗസ്റ്റിൻ** (ഇടുക്കി)	0471-2333487	9400099333
	ജലവിഭവ വകുപ്പ് മന്ത്രി		
92.	**വാഴൂർ സോമൻ**	0471-2512201	94474 56639
	(പീരുമേട്)		

കോട്ടയം ജില്ല

93.	**മാണി സി. കാപ്പൻ**	0471-2512120	04822-296699
	(പാല)	9447137219	
94.	**മോൻസ് ജോസഫ്**	0471-2512599	04829-282666
	(കടുത്തുരുത്തി)	9447306270	04829-285060
95.	**സി.കെ. ആശ** (വൈക്കം)	0471-2512387	99471 78605
96.	**വി.എൻ വാസവൻ** (ഏറ്റുമാനൂർ)	0471-2333833, 2331685	9400 008300
	തുറമുഖം, സഹകരണം, ദേവസ്വ വകുപ്പ് മന്ത്രി		
97.	**തിരുവഞ്ചൂർ രാധാകൃഷ്ണൻ**	0471-2512290	0481-2568116
	(കോട്ടയം)	9447018116	0481-2301919

98.	**ചാണ്ടി ഉമ്മൻ** (പുതുപ്പള്ളി)	0471-2512200 9495957275	0471-2342602
99.	**ജോബ് മൈക്കിൾ** (ചങ്ങനാശ്ശേരി)	0471-2512282	94477 97959
100.	**ഡോ. എൻ. ജയരാജ്** (കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി) ചീഫ് വിപ്പ്	0471-2512080 9447464451	0481-2301530
101.	**സെബാസ്റ്റ്യൻ കുളത്തുങ്കൽ** (പൂഞ്ഞാർ)	0471-2512296	94470 54850

ആലപ്പുഴ ജില്ല

102.	**ദെലീമ** (അരൂർ)	0471-2512323	98476 98317
103.	**പി. പ്രസാദ്** (ചേർത്തല) കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333091	9400553344
104.	**പി.പി. ചിത്തരഞ്ജൻ** (ആലപ്പുഴ)	0471-2512257	94474 80112
105.	**എച്ച്. സലാം** (അമ്പലപ്പുഴ)	0471-2512639	94472 66423
106.	**തോമസ് കെ.തോമസ്** (കുട്ടനാട്)	0471-2512398	95392 39729
107.	**രമേശ് ചെന്നിത്തല** (ഹരിപ്പാട്)	0471-2512221	94477 77100
108.	**യു. പ്രതിഭ** (കായംകുളം)	0471-2512291 8547736689	0479-2446666
109.	**എം.എസ്. അരുൺ കുമാർ** (മാവേലിക്കര)	0471-2512655	98464 75521
110.	**സജി ചെറിയാൻ** (ചെങ്ങന്നൂർ) (ഫിഷറീസ്, സാംസ്കാരിക, യുവജനക്ഷേമ വകുപ്പ മന്ത്രി)	0471-2327796	94470 69379

പത്തനംതിട്ട ജില്ല

111.	**മാത്യു ടി. തോമസ്** (തിരുവല്ല)	0471-2512236	94478 02865 0469-2635396
112.	**പ്രമോദ് നാരായൺ** (റാന്നി)	0471-2512342	94471 73000
113.	**വീണാ ജോർജ്ജ്** (ആറന്മുള) ആരോഗ്യം, വനിത, ശിശു വികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2327876, 2327976	9400066111
114.	**കെ.യു. ജനീഷ് കുമാർ** (കോന്നി)	0471-2512258 9446115329	
115.	**ചിറ്റയം ഗോപകുമാർ** (അടൂർ) ഡെപ്യൂട്ടി സ്പീക്കർ	0471-2512363 0471-2512465	

കൊല്ലം ജില്ല

116.	**സി.ആർ. മഹേഷ്** (കരുനാഗപ്പള്ളി)	0471-2512351	9847691443
117.	**ഡോ.സുജിത് വിജയൻപിള്ള** (ചവറ)	0471-2512491	94951 74310
118.	**കോവൂർ കുഞ്ഞുമോൻ** (കുന്നത്തൂർ)	0471-2512312 9447500371	0476-2873800
119.	**കെ.എൻ.ബാലഗോപാൽ** (കൊട്ടാരക്കര) ധനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333294	9400887700
120.	**കെ.ബി. ഗണേഷ് കുമാർ** (പത്തനാപുരം) ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2336772	0475-23271135 9447747274

121.	**പി.എസ്. സുപാൽ** (പുനലൂർ)	0471-2512328	9447101233
122.	**ജെ. ചിഞ്ചു റാണി** (ചടയമംഗലം) മൃഗസംരക്ഷണ, ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2335366	9400008700
123.	**പി.സി. വിഷ്ണുനാഥ്** (കുണ്ടറ)	0471-2512345	88483 24672
124.	**എം. മുകേഷ്** (കൊല്ലം)	0471-2512229 9447072122	0474-2797766
125.	**എം. നൗഷാദ്** (ഇരവിപുരം)	0471-2512249 9447454097	0474-2724222
126.	**ജി.എസ്. ജയലാൽ** (ചാത്തന്നൂർ)	0471-2512338	0474-2590000 9447092323

തിരുവനന്തപുരം ജില്ല

127.	**വി. ജോയി** (വർക്കല)	0471-2512316	0470-2603333 94472 06270
128.	**ഒ.എസ്. അംബിക** (ആറ്റിങ്ങൽ)	0471-2512223	96052 32496
129.	**വി. ശശി** (ചിറയിൻകീഴ്)	0471-2512219	9847311660
130.	**ജി.ആർ. അനിൽ** (നെടുമങ്ങാട്) ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2333371	9400662244
131.	**ഡി.കെ. മുരളി** (വാമനപുരം)	0471-2512199 9447428205	0472-2872931 0472-2875050
132.	**കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ** (കഴക്കൂട്ടം)	0471-251-2306	9072340022
133.	**വി.കെ. പ്രശാന്ത്** (വട്ടിയൂർക്കാവ്)	0471-2512202	9447260664
134.	**ആന്റണി രാജു** (തിരുവനന്തപുരം)	0471-2512625	9446090902
135.	**വി. ശിവൻകുട്ടി** (നേമം) പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ, തൊഴിൽ വകുപ്പ് മന്ത്രി	0471-2327560	9400009100
136.	**ജി. സ്റ്റീഫൻ** (അരുവിക്കര)	0471-2512653	94472 35374
137.	**സി.കെ. ഹരീന്ദ്രൻ** (പാറശ്ശാല)	0471-2512222	9447696005
138.	**ഐ.ബി. സതീഷ്** (കാട്ടാക്കട)	0471-2512648	0471-2284422 9446558430
139.	**എം. വിൻസെന്റ്** (കോവളം)	0471-2512365	9847346077
140.	**കെ. ആൻസലൻ** (നെയ്യാറ്റിൻകര)	0471-2512311	0471-2222221 9995191282

ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ

ജില്ല	പേര്	ഓഫീസ്	മൊബൈൽ
1. തിരുവനന്തപുരം			
പ്രസിഡന്റ്	**വി. പ്രിയദർശിനി**	0471-2250750	8129994591
വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	ബി.പി മുരളി	0471-2550750	9446614044
സെക്രട്ടറി	വൈ. വിജയകുമാർ	0471-2550750	9947810179

email: dptvpm@gmail.com

2.	**കൊല്ലം**			
	പ്രസിഡന്റ്	**ഡോ.ആർ ലതാദേവി**	0474-2795198	9446905485
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	എസ്.ആർ. അരുൺ ബാബു	0474-2795198	9895953692
	സെക്രട്ടറി	സയൂജ ടി.കെ.	0474-2793446	9847178064
			email: dpklam@gmail.com	
3.	**പത്തനംതിട്ട**			
	പ്രസിഡന്റ്	**ദീനാമ്മ റോയി**	0468-2223078	8281040013
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	അനീഷ് വരിക്കണ്ണാമല	0468-2222198	8281040033
	സെക്രട്ടറി	ഷെർലാബീഗം എസ്.	0468-2271344	8281040053
			email: dpptta@gmail.com	
4.	**ആലപ്പുഴ**			
	പ്രസിഡന്റ്	**എ. മഹേന്ദ്രൻ**	0477-2253836	8281040014
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	അഡ്വ. ഷീന സനൽകുമാർ	0477-2253836	9446041831
	സെക്രട്ടറി	പ്രദീപ് കുമാർ വി.	0477-2252496	9446857694
			email: dpalpy@gmail.com	
5.	**കോട്ടയം**			
	പ്രസിഡന്റ്	**ജോഷി ഫിലിപ്പ്**	0481-2565966	8281040015
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	ബിന്ദു സെബാസ്റ്റ്യൻ	0481-2565966	9961015892
	സെക്രട്ടറി	പി.എസ്. ഷിനോ	0481-2564995	8281040055
			email: kottayamdp@gmail.com	
6.	**ഇടുക്കി**			
	പ്രസിഡന്റ്	**ഷീല സ്റ്റീഫൻ**	04862-233069	8281040016
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	റ്റി.എസ് സിദ്ദിഖ്	04862-233069	8281040036
	സെക്രട്ടറി	പി.കെ.സജീവ്	04862-232382	8281040056
			email: dptidk@gmail.com	
7.	**എറണാകുളം**			
	പ്രസിഡന്റ്	**കെ.ജി. രാധാകൃഷ്ണൻ**	0484-2425205	8281040017
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	സിന്റ ജേക്കബ്	0484-2425205	8281040037
	സെക്രട്ടറി	ഷഫീക്ക് പി.എം.	0484-2422520	8281040057
			email: dpeklm@gmail.com	
8.	**തൃശ്ശൂർ**			
	പ്രസിഡന്റ്	**മേരി തോമസ്**	0487-2360251	8281040018
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	ടി.കെ. സുധീഷ്	0487-2360455	8547894951
	സെക്രട്ടറി	ടോബി തോമസ്	0487-23060455	8281040058
			dpttsr@gmail.com	
9.	**പാലക്കാട്**			
	പ്രസിഡന്റ്	**ടി.എം. ശശി**	0491-2505909	8281040019
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	എൻ. സരിത	0491-2505909	8606678534
	സെക്രട്ടറി	രാമൻകുട്ടി എം.	0491-2505750	8281040059
			email: dptpkd@gmail.com	
10.	**മലപ്പുറം**			
	പ്രസിഡന്റ്	**പി.എ. ജാബ്ബർ ഹാജി**	0483-2734933	9447775357
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	അഡ്വ.എ.പി. സ്മിജി	0483-2734933	9656856776
	സെക്രട്ടറി	മുഹമ്മദ് ബഷീർ എം (ic)	0483-2734933	9495252226
			email: dpmlppm@gmail.com	
11.	**കോഴിക്കോട്**			
	പ്രസിഡന്റ്	**മില്ലി മോഹൻ കൊട്ടാരത്തിൽ**	0495-2370050	8281040021
	വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	കെ കെ നവാസ്	0495-2370050	8281040041
	സെക്രട്ടറി	അജേഷ് ടി ജി	0495-2370050	8281040061
			email: dpkkde@gmail.com	

12. **വയനാട്**

പ്രസിഡന്റ്	**ചന്ദ്രികാ കൃഷ്ണൻ**	04936-202390	9961194701
വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	റ്റി. ഹംസ	04936-202390	9847806882
സെക്രട്ടറി	ബെന്നി ജോസഫ്	04936-202490	8921993201
		email: dpwynd@gmail.com	

13. കണ്ണൂർ

പ്രസിഡന്റ്	**അഡ്വ. ബിനോയ് കുര്യൻ**	0497-2700306	8281040023
വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	അഡ്വ. ടി. ഷബ്ന	0497-2700205	8281040043
സെക്രട്ടറി	ധനീഷ് പി.എം.	0497-2700205	8281040063
		email: dpknnr@gmail.com	

14. കാസർഗോഡ്

പ്രസിഡന്റ്	**സാബു അബ്രഹാം**	04994-256724	9400376993
വൈസ് പ്രസിഡന്റ്	കെ.കെ. സോയ	04994-256722	9746254090
സെക്രട്ടറി	എസ്. ബിജു	04994-255633	9447348363
		email: kdpksd@gmail.com	

ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ

	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	പ്രസിഡന്റ്	ഫോൺ ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
തിരുവനന്തപുരം					
1.	വർക്കല	സന്തോഷ് കുമാർ എസ്.	0470-2602336	8281040111	bdovarkalatvm@gmail.com
2.	കിളിമാനൂർ	ലീന വി.ആർ.	0470-2672232	8281040103	bdokmr@gmail.com
3.	ചിറയിൻകീഴ്	ഗീത സുരേഷ്	0470-2640219	9633330982	bdochirayinkeezh@gmail.com
4.	വാമനപുരം	ഡി. രഘുനാഥൻനായർ	0472-2872062	8281040110	bdovpm08@gmail.com
5.	വെള്ളനാട്	ചെറുവക്കോണം സത്യൻ	0472-2999040	8281040112	bdovellanadtvm@gmail.com
6.	നെടുമങ്ങാട്	വൈജുകുമാർ ആർ.	0472-2802307	9446176671	nedumangadblock@gmail.com
7.	പോത്തൻകോട്	ജോളി എൽ.	0471-2418258	9061417707	bdokzmtvm@gmail.com
8.	പെരുങ്കടവിള	ആര്യ എസ് യു.	0471-2275306	8281040108	bdopkvila@gmail.com
9.	നേമം	പി ഷൺമുഖം	0471-2282025	8281040105	bdonemom@gmail.com
10.	അതിയന്നൂർ	നിഖില എൻ.എൽ	0471-2222289	8281040101	bdoatr@gmail.com
11.	പാറശ്ശാല	എസ്. ഉഷാകുമാരി	0471-2202084	9447154382	bdopsla@gmail.com
കൊല്ലം					
1.	ചവറ	ഷംല നൗഷാദ്	0476-2680292	9446208207	bdochavara123@gmail.com
2.	കൊട്ടാരക്കര	ബിന്ദു എസ്.	0474-2454694	8281040118	bdoktra@gmail.com
3.	ഇത്തിക്കര	സുശീലാ ദേവി സി.	0474-2593260	9747902371	bdoithikkara3260@gmail.com
4.	വെട്ടിക്കവല	ബിന്ദു ലക്ഷ്മി	0474-2402550	9656978621	bdovettikkavalablock@gmail.com
5.	പത്തനാപുരം	അജിത് കൃഷ്ണ ആർ.	0475-2352341	9645178179	bdoppm@gmail.com
6.	അഞ്ചൽ	കെ.കെ. ജ്യോതി	0475-2273217	8281040113	anchalblock@yahoo.co.in
7.	ഓച്ചിറ	കെ. മോഹനൻ	0476-2690270	9847954552	bdoocrkollam@gmail.com
8.	ചിറ്റുമല	ബി. ബൈജു	0474-2585242	944747208	bdochittumala@gmail.com
9.	ചടയമംഗലം	എം. നസീർ	0474-2475370	9447204996	bdochadayamangalam@gmail.com
10.	മുഖത്തല	സാം വർഗീസ്	0474-2501097	9947391372	bdomukhathala@gmail.com
11.	ശാസ്താംകോട്ട	രശ്മി ടി.	0476-2830375	8589911260	bdoskta@gmail.com
പത്തനംതിട്ട					
1.	മല്ലപ്പള്ളി	ശോശാമ്മ തോമസ്	0469-2682258	8281040127	bdomallappally@gmail.com
2.	പുളിക്കീഴ്	ഈപ്പൻ കുര്യൻ	0469-2610708	9447411088	pulikeezhublock@gmail.com
3.	കോയിപ്രം	അഡ്വ.ടി.കെ.രാമചന്ദ്രൻ നായർ	0469-2662364	8281040125	bdokpm@gmail.com

4.	ഇലന്തൂർ	ഗീത സജീവ് ഭാസ്കർ	0468-2362036	9207584077	bdoelr@gmail.com
5.	റാന്നി	സോണിയ മനോജ്	04735-227478	9605021551	bdorannibp@gmail.com
6.	കോന്നി	റോബിൻ പീറ്റർ	0468-2333161	8281040126	bdokonny@gmail.com
7.	പന്തളം	വിനീത അനിൽ	04734-260314	8281040128	pandalamblock@gmail.com
8.	പറക്കോട്	ബിനി ലാൽ	04734-217150	9495447071	bdoparakode@gmail.com

ആലപ്പുഴ

1.	അമ്പലപ്പുഴ	മനീഷ് എം. പുറക്കാട്	0477-2266206	8089494176	bdonregaamb@gmail.com
2.	ആര്യാട്	പി.ഡി ശ്രീദേവി ടീച്ചർ	0477-2292425	8281040133	aryadbdo@gmail.com
3.	കഞ്ഞിക്കുഴി	സുധർമ്മിണി തമ്പാൻ	0478-2862445	9048726479	kanjikuzhybdo@gmail.com
4.	ചമ്പക്കുളം	ടിജിൻ ജോസഫ്	0477-2702294	9847289415	bdochm@yahoo.co.in
5.	ചെങ്ങന്നൂർ	എൻ.സുധാമണി	0479-2464298	9562622504	bdochr@gmail.com
6.	തൈക്കാട്ടുശ്ശേരി	അഡ്വ.രജിത വി.ആർ.	0478-2523010	8281040142	bdo_thycattussery@yahoo.com
7.	പട്ടണക്കാട്	സി.കെ. രാജേന്ദ്രൻ	0478-2592249	9847854461	bdoptkd@gmail.com
8.	ഭരണിക്കാവ്	സി. അന്ന	0479-2382351	8281040134	bdobkv@gmail.com
9.	മാവേലിക്കര	കെ. മധുസൂദനൻ	0479-2303457	9446793526	mavelikarabdo@gmail.com
10.	മുതുകുളം	അഡ്വ. ടി.എസ്. താഹ	0479-2472044	9447410599	bdomuthukulam@gmail.com
11.	വെളിയനാട്	ശോഭന ഉദയകുമാർ	0477-2705542	9447496768	bdoveliyanad@gmail.com
12.	ഹരിപ്പാട്	നാഥൻ വി.കെ.	0479-2413890	9400493321	bdoharipad@gmail.com

കോട്ടയം

1.	വൈക്കം	കെ കെ ശശികുമാർ	04829 221316	9495395191	bdovikm@gmail.com
2.	കടുത്തുരുത്തി	തങ്കമ്മ വർഗീസ്	04829-282393	8281040146	bdokdty@gmail.com
3.	ഏറ്റുമാനൂർ	ജയ്മോൻ കരീമഠം	0481 2537639	8281040545	bdoetnr@gmail.com
4.	ഉഴവൂർ	ബിന്ദു സുരേന്ദ്രൻ	0482-2320354	8281040152	bdouzvr@gmail.com
5.	ളാലം	അഡ്വ. ജോസ് പ്ലാക്കൂട്ടം	04822 248862	8281040148	bdollm@gmail.com
6.	ഈരാറ്റുപേട്ട	ജോയി സ്കറിയ	04822-272356		bdoetpa@gmail.com
7.	പാമ്പാടി	ജെയ്ജി പാലയ്ക്കലോടി		9447011224	bdopdpy@gmail.com
8.	പള്ളം	ലതാകുമാരി സലിമോൻ	04812-573055	9388862592	bdopallom@gmail.com
9.	മാടപ്പള്ളി	ലാലിമ്മ ടോമി കാലായിൽ	0481 2472056	9447793975	bdomdpy@gmail.com
10.	വാഴൂർ	അഡ്വ. ജയാ ശ്രീധർ	04812-456355	8281040153	bdovzur@gmail.com
11.	കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി	അഡ്വ. പി.എ. ഷെമീർ	04828-202450	9447037735	bdokply@gmail.com

ഇടുക്കി

1.	ഇടുക്കി	സാന്ദ്രാമോൾ ജിന്നി	04862-235290	8281040559	bdoidk@gmail.com
2.	ദേവികുളം	കെ. രാജേശ്വരി	04865-264201	8281040157	bdodevikulam@gmail.com
3.	കട്ടപ്പന	കെ. ബാലസിംഗ്	04868-272482	8281040160	bdoktpn@yahoo.com
4.	തൊടുപുഴ	മുഹമ്മദ് അൻഷാദ്	04862-222464	8281040162	bdothodupuzha@gmail.com
5.	അഴുത	ബിന്ദു സന്തോഷ് പണിക്കർ	04869-233059	9446040395	azhuthabdo@gmail.com
6.	അടിമാലി	മോഹനൻ നായർ	04864-222671	8281040155	bdoadimaly@gmail.com
7.	നെടുങ്കണ്ടം	മിനി ടോമി	04868-232060	8281040161	bdondkm@gmail.com
8.	ഇളംദേശം	രാജീവ് ഭാസ്കരൻ	04862-276909	9495965850	bdoeldm@gmail.com

എറണാകുളം

1.	പറവൂർ	പി.ആർ. സൈജൻ	0484- 2443429	8281040572	bdonparavur@gmail.com
2.	ആലങ്ങാട്	സെബാസ്റ്റ്യൻ വേവുകാട്ട്	0484-2670486	9349408910	bdoagd@gmail.com
3.	അങ്കമാലി	കൊച്ചുത്രേസ്യ തങ്കച്ചൻ	0484-2452270	9947411543	bdoangamaly@gmail.com
4.	കൂവപ്പടി	പി.വി. സുനിൽ	0484-2523557	8281040166	bdokoovappady@gmail.com
5.	വാഴക്കുളം	ലിസ്സി സെബാസ്റ്റ്യൻ	0484-2677142	8281040175	bdovaz@gmail.com
6.	ഇടപ്പള്ളി	ക്ലീറ്റസ് എം.പി.	0484-2426636	8281040165	bdoeda@gmail.com
7.	വൈപ്പിൻ	കെ.കെ. ജോഷി	0484-2486900	8281040176	bdovypin@gmail.com

8.	പള്ളുരുത്തി	അഫ്സൽ നമ്പ്യാരത്ത്	0484-2232162	8281040170	bdopalluruthy@gmail.com
9.	മുളന്തുരുത്തി	ജയ സോമൻ	0485-2740303	8281490568	mtybdo@gmail.com
10.	വടവുകോട്	അമൃത സന്ദൂപ്	0484-2760249	8281040174	bdovadavucode@gmail.com
11.	കോതമംഗലം	ജെസ്സി സാജു	0485-2822544	8281040167	bdokmgm@gmail.com
12.	പാമ്പാക്കുട	നെവിൻ ജോർജ്ജ്	0485-2272282	8281040171	bdopambakuda@gmail.com
13.	പാറക്കടവ്	സെബ മുഹമ്മദാലി	0484- 2473031	8281040173	bdoparakadavu@gmail.com
14.	മൂവാറ്റുപുഴ	നെജി ഷാനവാസ്	0485-2812714	8281040169	bdomvpa@yahoo.com

തൃശ്ശൂർ

1.	ചാവക്കാട്	അഡ്വ. ഷിബു കെ കെ	0487-2507688	8281040179	chavakkadbdo123@gmail.com
2.	ചൊവ്വന്നൂർ	സി ജി രഘുനാഥൻ	04885-222670	8281040181	cwrbdo@gmail.com
3.	വടക്കാഞ്ചേരി	നഫീസ കെ.വി.	0488-4232204	8281040192	bdowcky@gmail.com
4.	പഴയന്നൂർ	പി. പ്രശാന്തി	04884-225044	8281040188	bdopzn@gmail.com
5.	ഒല്ലൂക്കര	ശ്രീവിദ്യ രാജേഷ്	0487-2370430	8281040187	bdoollukkara@gmail.com
6.	പുഴയ്ക്കൽ	ലക്ഷ്മി വിശ്വംഭരൻ	0487-2307305	8281040189	secpuzhackal@gmail.com
7.	മുല്ലശ്ശേരി	ക്ലെമന്റ് ഫ്രാൻസിസ്	0487-2262473	8281040186	bdomullassery@gmail.com
8.	തളിക്കുളം	രഞ്ജില ഗിരി	0487-2391785	8281040190	bdotlkm@gmail.com
9.	അന്തിക്കാട്	ജ്യോതിലക്ഷ്മി വസന്തൻ	0487-2272018	8281040177	bdoakd@gmail.com
10.	ചേർപ്പ്	ഷക്കീല അമീർ	0487-2342283	8281040180	cherpubdo@gmail.com
11.	കൊടകര	അശ്വതി വി.ബി.	0480-2751462	8281040183	kodakarablock@gmail.com
12.	ഇരിങ്ങാലക്കുട	ടി.ജി. ശങ്കരനാരായണൻ	0480-2825291	8281040182	bdoijk@gmail.com
13.	വെള്ളാങ്കല്ലൂർ	വത്സല ബാബു	0480-2860107	8281040191	bdovlgr@gmail.com
14.	മതിലകം	ടി.കെ. രമേഷ്ബാബു	0480-2850260	8281040185	mkmbdo@gmail.com
15.	മാള	സുഭാഷിണി രാജീവ്	0480-2890398	8281040184	bdomala@gmail.com
16.	ചാലക്കുടി	ജാൻസി പൗലോസ്	0480-2701446	8281040178	bdockdy@gmail.com

പാലക്കാട്

1.	ആലത്തൂർ	ടി കണ്ണൻ	04922-222270	8281040593	bdoalathur@gmail.com
2.	അട്ടപ്പാടി	എസ്. അല്ലൻ	04924-254060	8157954060	bdoattappady@gmail.com
3.	ചിറ്റൂർ	ഷീബ എസ്.	04923-272241	8547285961	bdoctr@gmail.com
4.	കുഴൽമന്ദം	ഷക്കീന ടി.	04922-273284	8281040197	bdokzm@gmail.com
5.	കൊല്ലങ്കോട്	ശോഭന ജയപ്രകാശ്	04923-262373	8281040596	bdokidpkd@gmail.com
6.	മലമ്പുഴ	കെ. കൃഷ്ണൻ കുട്ടി	0491-2952014	8281040198	bdomza@gmail.com
7.	മണ്ണാർക്കാട്	നീതു ശങ്കർ	0492-4223110	8011923020	bdomnkd@gmail.com
8.	നെന്മാറ	സുധ കെ.	04923-242244	9188471102	bdonemmara@yahoo.in
9.	ഒറ്റപ്പാലം	കെ.സുരേഷ്	0466-2244254	8281040201	bdootp@gmail.com
10.	പട്ടാമ്പി	എ.പി. രാമദാസ്	0466-2212254	8281040203	bdopattambi@gmail.com
11.	പാലക്കാട്	ബിന്ദു കൃഷ്ണദാസ്	04912-543310	8086568074	bdopkd@gmail.com
12.	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം	കെ. അശോക് കുമാർ	0466-2261221	8281040205	bdoskp@gmail.com
13.	തൃത്താല	കുഞ്ഞുണ്ണി പി.ആർ.	0466-2370148	8281040206	bdotrithalanew2@gmail.com

മലപ്പുറം

1.	നിലമ്പൂർ	ബോബി.സി.	04931-220429	9745186077	bdonbr@gmail.com
2.	വണ്ടൂർ	അമൃത കെ.	04931-247074	9961831841	bdowan@gmail.com
3.	അരീക്കോട്	ആയിഷ കെ.ടി.	0483-2850047	9446697102	bpoakd@gmail.com
4.	കൊണ്ടോട്ടി	പി.കെ.സി. അബ്ദുറഹിമാൻ	0483-2712084	9846617761	bdokondotty@gmail.com
5.	തിരൂരങ്ങാടി	ഇ.കെ. ബഷീർ	0494-2460260	9447841010	bdotirurangadi@gmail.com
6.	തിരൂർ		0494-2422696		bdotirmlpker@gmail.com

7.	താനൂർ	നൗഷാദ്.സി	0494-2440297	9947311084	bdotnr@gmail.com
8.	വേങ്ങര	സയ്യിദ് അബ്ദുള്ള മൻസൂർ	0494-2450283	9847394442	bdovngmlp.crd@kerala.gov.in
9.	പൊന്നാനി	അഡ്വ.ഗായത്രി ആർ.	0494-2680271	9747592520	ponnanibdo@gmail.com
10.	പെരുമ്പടപ്പ്	ഫാത്തിമത്ത് സുഹറ	0494-2670274	8136855140	bdoperumpadappa@gmail.com
11.	കുറ്റിപ്പുറം	അജയകുമാർ എ.വി	0494-2644310	9447579933	bdoktpm@gmail.com
12.	പെരിന്തൽമണ്ണ	അഡ്വ.നജ്മ തബ്ഷീറ ടി.	04933-227402	9400544667	bdoptmmlp@gmail.com
13.	മങ്കട	ജുവൈരിയ കെ.വി.	04933-282034	8086778088	bdomkdmlpker@gmail.com
14.	മലപ്പുറം	റജുല പിലാതൊടി	0483-2734909	9526159090	bdomlpm@gmail.com
15.	കാളികാവ്	ജസീറ വി.പി.	04931-257041	9048019495	bdoklkv@gmail.com

കോഴിക്കോട്

1.	കോഴിക്കോട്	അജിത	0495-2430799	9447056068	bdokkdblock@gmail.com
2.	കൊടുവള്ളി	അംബിക മംഗലത്ത്	0495-2210289	9495612517	bdokdykkd@gmail.com
3.	ചേളന്നൂർ	കെ.എം.നീന	0495-2260272	9072365293	bdochrkkd@gmail.com
4.	കുന്ദമംഗലം	സി.കെ ഫസീല	0495-2800276	8129342435	bdokglmkkd1@gmail.com
5.	ബാലുശ്ശേരി	ഇസ്മയിൽ കുറുമ്പൊയിൽ	0496-2642087	8281040222	bdobalussery@gmail.com
6.	പേരാമ്പ്ര	മിനി വട്ടക്കണ്ടി	0496-2610286	9745359588	bdoperambra1@gmail.com
7.	മേലടി	ദീപ ഡി ഓൾഗ	0496-2602031	8081040228	bdomelady124@gmail.com
8.	പന്തലായനി	അശ്വതി ഷിനിലേഷ്	0496-2620305	8281040229	bdoplykkd@gmail.com
9.	വടകര	കോട്ടയിൽ രാധാകൃഷ്ണൻ	0496-2503002	6282529992	bdovatakara2020@gmail.com
10.	തൂണേരി	കെ.പി. പ്രദീഷ്	0496-2550297	9400123974	bdotuneri2017@gmail.com
11.	കുന്നുമ്മൽ	കെ.ശശീന്ദ്രൻ	0496-2445096	8281040227	bdokunnummal2021@gmail.com
12.	തോടന്നൂർ	അഷ്റഫ്.ടി.കെ	0496-2592025	8281040631	bdotdrkkd@gmail.com

വയനാട്

1.	കൽപ്പറ്റ	കെ.കെ. ഹനീഫ	04936-202265	8606607714	bdokpt@gmail.com
2.	സുൽത്താൻ ബത്തേരി	പ്രസന്ന ശശീന്ദ്രൻ	04936-220202	9747762869	bdosby@gmail com
3.	മാനന്തവാടി	മീനാക്ഷി രാമൻ	04935-240298	9526089956	bdomananthavady@gmail.com
4.	പനമരം	ടി.എസ്. ദിലീപ് കുമാർ	04935-222020	9447849007	bdopnm@gmail.com

കണ്ണൂർ

1.	എടക്കാട്	കെ.വി. ബിജു	0497-2822496	8281040238	bdoedakkad@gmail.com
2.	ഇരിക്കൂർ	ടി.കെ. സുലേഖ	0460-2257058	8281040239	advrobertgeorge123@gmail.com
3.	ഇരിട്ടി	എം.വി. സരള	0490-2491240	8281040241	irittybdo@gmail.com
4.	കൂത്തുപറമ്പ്	മുഹമ്മദ് ഫായിസ് ആരുൾ	0490-2361784	9526199878	bdokba@gmail.com
5.	കണ്ണൂർ	പി. പ്രശാന്തൻ	0497-2747822	8281040242	bdokannur@gmail.com
6.	പയ്യന്നൂർ	കെ.കെ. ജോയ്	0498-5202927	8281040245	bdopnr@gmail.com
7.	തളിപ്പറമ്പ്	ജസീ ഷിജി വട്ടക്കാട്ട്	0460-2203295	8281040647	bdotpba@gmail.com
8.	പേരാവൂർ	ഇന്ദിര സുരേന്ദ്രൻ	0490-2444416	8281040246	bdoperavoor@gmail.com
9.	തലശ്ശേരി	പി.എം. പ്രഭാകരൻ	0490-2389100	8281040248	nregs.tlyblock@gmail.com
10.	കല്ല്യാശ്ശേരി	ബബിതകുമാരി	0497-2871101	8281040240	bdoklsry@gmail.com
11.	പാനൂർ	പ്രസീത എൻ	0490-2318720	8281040244	bdopanur@gmail.com

കാസർകോട്

1.	മഞ്ചേശ്വരം	സൈഫുള്ള യു.കെ.	04998-272673	7907272044	manjeshwarblockoffice@gmail.com
2.	കാസർകോട്	അബ്ദുള്ള കുഞ്ഞി	04994-230230	8281040251	bdoksd230@gmail.com
3.	കാഞ്ഞങ്ങാട്	കെ.സുജാത	04672-204048	9744258108	bdoknhd@gmail.com
4.	നീലേശ്വരം	മീനാകുമാരി സി.എം.	04672-280328	8281040253	bdonlr500@gmail.com
5.	പരപ്പ	ബിന്ദു സി.	04672-255 655	8281040254	bdoprpa@gmail.com
6.	കാറഡുക്ക	സി. ബാലൻ	04998-260249	8281040250	bdokrda@gmail.com

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ

കുറിപ്പ് : അതാത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരുടെ മൊബൈൽ നമ്പറിന്റെ അവസാന അക്കത്തിന്റെ തൊട്ടടുത്ത അക്കം ചേർത്താൽ സെക്രട്ടറിമാരുടെ മൊബൈൽ നമ്പർ ലഭിക്കും.

ഉദാ: പാറശാല ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റിന്റെ നമ്പർ : 9496040612
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് സെക്രട്ടറിയുടെ നമ്പർ : 9496040613

തിരുവനന്തപുരം ജില്ല

	ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്	പ്രസിഡന്റ്	ഫോൺ ഓഫീസ്	ഫോൺ മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
പാറശ്ശാല ബ്ലോക്ക്					
1.	പാറശ്ശാല	എസ്. സുരേന്ദ്രൻ	0471-2202033	9496040612	parassalagp@gmail.com
2.	കാരോട്	രമേഷ് ബി.എഫ്.	0471-2215067	9496040614	karodegp@gmail.com
3.	കുളത്തൂർ	ജിനേഷ് പി എൻ	0471-2210089	9496040617	kulathurgp2009@gmail.com
4.	ചെങ്കൽ	എസ് സോമരാജ്	0471-2232260	9496040618	chenkalgramapanchayat@gmail.com
5.	തിരുപുറം	സാബു എസ്.എൽ.	0471-2260738	9496040620	thirupuramgp@gmail.com
6.	പൂവ്വാർ	ആതിര എ ജെ	0471-2210032	9496040622	poovargp@gmail.com
പെരുങ്കടവിള ബ്ലോക്ക്					
7.	വെള്ളറട	ഷീജാ വിൻസെന്റ്	0471-2242042	9496040624	vellaradagp@gmail.com
8.	കുന്നത്തുകാൽ	അരുൺ എച്ച്.എസ്.	0471-2250235	9496040626	kunnathukalgp@gmail.com
9.	കൊല്ലയിൽ	കെ. അംബിക	0471-2232383	9496040628	kollayilgp@gmail.com
10.	പെരുങ്കടവിള	ബി. നിർമ്മല	0471-2275258	9496040630	nregapkvila@gmail.com
11.	ആര്യങ്കോട്	അജിത സി.	0471-2255226	9496040632	aryancodegp@gmail.com
12.	ഒറ്റശേഖരമംഗലം	അജയകുമാർ ഡി.	0471-2255238	9496040634	ottasekharamangalamgp@gmail.com
13.	കള്ളിക്കാട്	ബി. വിനോദ് കുമാർ	0471-2272339	9496040636	kallikkadugp@gmail.com
14.	അമ്പൂരി	തോമസ് ചാക്കോ	0471-2245242	9496040638	amboorigp@gmail.com
അതിയന്നൂർ ബ്ലോക്ക്					
15.	അതിയന്നൂർ	പ്രമീള റ്റി	0471-2222367	9496040640	athiyannoorgpt@gmail.com
16.	കാഞ്ഞിരംകുളം	വി.ബി.അനിൽകുമാർ	0471-2260031	9496040642	kanjiramkulamgp@gmail.com
17.	കരുംകുളം	പുഷ്പം വിൻസന്റ്	0471-2210042	9496040644	karumkulamgp@gmail.com
18.	കോട്ടുകാൽ	ഷീജ എസ്.	0471-2268236	9496040646	kottukalgptvm@gmail.com
19.	വെങ്ങാനൂർ	ശാലിനി. എസ്.	0471-2480256	9496040648	venganoorpanchayat@gmail.com
നേമം ബ്ലോക്ക്					
20.	മാറനല്ലൂർ	കുമാരി മായ പി.എസ്.	0471-2298354	9496040650	marpansec@gmail.com
21.	ബാലരാമപുരം	കെ.പി. ഷീല	0471-2400342	9496040652	balaramapuramgpt@gmail.com
22.	പള്ളിച്ചൽ	ബിന്ദു വി.	0471-2392368	9633397765	secretarypclgp@gmail.com
23.	മലയിൻകീഴ്	നിയാദുൾ അക്സർ എസ്.എച്ച്.	0471-2282021	9496040656	secretarymkl@gmail.com
24.	വിളപ്പിൽ	സൗമ്യ പി.	0471-2289127	9496040658	vilappil.gp@gmail.com
25.	വിളവൂർക്കൽ	വിനയൻ.എസ്.	0471-2282055	9496040660	vklgp2012@gmail.com
26.	കല്ലിയൂർ	ശൈലജ എസ്.	0471-2400258	9496040663	secretaryklyrgp@gmail.com
പോത്തൻകോട് ബ്ലോക്ക്					
27.	പോത്തൻകോട്	ബിന്ദു വി.	0471-2419238	9496040664	pothencodugp@gmail.com

28.	മംഗലപുരം	ശ്രീചന്ദ് എസ്.	0471-2420261	9496040666	secmangalapuram@gmail.com
29.	അണ്ടൂർക്കോണം	അർച്ചന ആർ	0471-2750251	9496040668	adrkmgp@gmail.com
30.	കഠിനംകുളം	അഡ്വ. ജോസ് നിക്കോളാസ്	0471-2750248	9496040670	kadinamkulamgp@gmail.com
31.	അഴൂർ	കിരൺ കൃഷ്ണ ആർ.	0470-2636255	9496040730	azhoorgpt@gmail.com

വെള്ളനാട് ബ്ലോക്ക്

32.	കാട്ടാക്കട	സുനിത വി ജെ	0471-2290337	9496040672	ktkdagp@gmail.com
33.	വെള്ളനാട്	ശശിധരൻ നായർ വി.	0472-2882034	9496040674	vellanadgp@gmail.com
34.	പൂവച്ചൽ	അമല രാജ്	0472-2896338	9496040676	poovachalgp@gmail.com
35.	ആര്യനാട്	അഞ്ജന ജി.നായർ	0472-2852029	9496040678	gp.arnd@gmail.com
36.	വിതുര	വിതുര സിന്ധു എസ്	0472-2856221	9496040680	vithuragramapanchayat@gmail.com
37.	കുറ്റിച്ചൽ	രാധ ജയൻ	0472-2852024	9496040682	kuttichalgp@gmail.com
38.	ഉഴമലയ്ക്കൽ	അഡ്വ.എം.എ കാസിം	0472-2899026	9496040684	uzhamalakkalgp@gmail.com
39.	തൊളിക്കോട്	ഷെമി മോൾ എ എസ്	0472-2879374	9496040686	sectkd@gmail.com

നെടുമങ്ങാട് ബ്ലോക്ക്

40.	കരകുളം	അജിത്കുമാർ സി.	0471-2372046	9496040688	karakulamgp46@gmail.com
41.	അരുവിക്കര	ഷജിത	0472-2888225	9496040690	aruvikkaragp@gmail.com
42.	വെമ്പായം	അമിത ബാബു	0472-2832025	9496040692	vembayamgp@gmail.com
43.	ആനാട്	പ്രീജകുമാരി ഐ.	0472-2802375	9496040694	anadgp@gmail.com
44.	പനവൂർ	റ്റി.എസ്.ബൈജു	0472-2865761	9496040696	secretarypanavoorgp@gmail.com

വാമനപുരം ബ്ലോക്ക്

45.	വാമനപുരം	രാജീവ് പി നായർ	0472-2835034	9496040698	secretaryvamanapuramgp@gmail.com
46.	മാണിക്കൽ	ഡി.ശാന്തകുമാരി	0472-2582046	9496040700	manickalgp@gmail.com
47.	നെല്ലനാട്	കെ.ബാബുരാജൻ	0472-2872031	9496040702	nellanadgp@gmail.com
48.	പുല്ലമ്പാറ	ജയകുമാരി എസ്	0472 - 2829061	9496040704	pullamparagramapanchayat@ gmail.com
49.	നന്ദിയോട്	ജയകുമാരൻ വി.	0472-2840224	9496040706	nanniyodesecretary@gmail.com
50.	പെരിങ്ങമ്മല	അരുൺ കുമാർ പി എൻ	0472-2845532	9496040709	peringamalagp@gmail.com
51.	കല്ലറ	വിജിത ബി എൽ	0472-2860240	9496040710	kallaragp@gmail.com
52.	പാങ്ങോട്		0472 - 2869241	9496040712	gppangodu@gmail.com

കിളിമാനൂർ ബ്ലോക്ക്

53.	പുളിമാത്ത്	സിബി ആർ. അഷറഫ്	0470-2836252	9496040714	secretarypulimath@gmail.com
54.	കരവാരം	കവിത ആർ.	0470-2690260	9496040716	karavarampanchayat@gmail.com
55.	നഗരൂർ	ബി.ജയചന്ദ്രൻ	0470-2672242	9496040718	nagaroorgp@gmail.com
56.	പഴയകുന്നുമ്മൽ	ഷീബ എസ്. വി.	0470-2672335	9496040720	pkmlgp@gmail.com
57.	കിളിമാനൂർ	ഷാജുമോൾ എസ്.	0470-2672222	9496040723	secretarykmr@gmail.com
58.	നാവായിക്കുളം		0470-2692022	9496040724	nvkmgpt@gmail.com
59.	മടവൂർ	ഹസീന എ	0470-2682022	9496040726	secretarymdrgp@gmail.com
60.	പള്ളിക്കൽ	സതീവൻ എം.	0470-2682049	9496040729	pallickalgp@gmail.com

ചിറയിൻകീഴ് ബ്ലോക്ക്

61.	ചിറയിൻകീഴ്	സിന്ധു എസ്	0470-2640334	9496040733	chirayinkeezhugp123@gmail.com
62.	കടയ്ക്കാവൂർ	അഫ്സൽ മുഹമ്മദ്	0470-2656632	9496040734	kdkvrgp@gmail.com
63.	വക്കം	സജീവ് പി.	0470-2653637	9496040736	secretaryvkkm@gmail.com

64.	അഞ്ചുതെങ്ങ്	ഷിൻസി ഐവിൻ	0470-2656652	9496040738	anchuthenggp@gmail.com
65.	കിഴുവിലം	ഷമീർ എ	0470-2640342	9496040740	kizhuvilamgp@gmail.com
66.	മുദാക്കൽ	ഷൈനി.വി.	0470-2639035	9496040742	mudakkalgp@gmail.com

വർക്കല ബ്ലോക്ക്

67.	വെട്ടൂർ	സുജി എസ്.	0470-2602380	9496040744	vettoorgp@gmail.com
68.	ചെറുന്നിയൂർ	ശിവകുമാർ എൻ.	0470-2602365	9496040746	cherugp@gmail.com
69.	ഇടവ	റീതു മോഹൻ	0470-2660083	9496040948	edavagp2021@gmailcom
70.	ഇലകമൺ	ശ്രീധരൻ പിള്ള സി.	0470-2667611	9496040750	elakamon.panchayath@gmail.com
71.	ചെമ്മരുതി	രാരിഷ് ജി.	0470-2602377	9496040752	chemaruthygp@gmail.com
72.	മണമ്പൂർ	കുഞ്ഞുമോൾ ജി.	0470-2689044	9496040754	manamboorgp@gmail.com
73.	ഒറ്റൂർ	ജയചന്ദ്രൻ.ജി.	0470-2689061	9496040756	sottoor@gmail.com

കൊല്ലം ജില്ല

ഓച്ചിറ ബ്ലോക്ക്

1.	ഓച്ചിറ	എൻ.കൃഷ്ണകുമാർ	0476-2690232	9387439302	oachiragramapanchayat@gmail.com
2.	കുലശേഖരപുരം	അരുൺ രാജ് പി.ഡി.	0476-2640217	9496041704	secretary.kspuram@gmail.com
3.	തഴവ	സുജ ആർ.	0476-2660286	9496041706	thazhavagp@gmail.com
4.	ക്ലാപ്പന	ശ്രീകല	0476-2690278	9496041708	clappanagp@gmail.com
5.	ആലപ്പാട്	ജയശ്രീ എസ്.	0476-2826338	9496041712	alappadgp@gmail.com
6.	തൊടിയൂർ	പി കെ ജയപ്രകാശ്	0476-2660276	9496041714	thodiyoorgp@gmail.com

ശാസ്താംകോട്ട ബ്ലോക്ക്

7.	മൈനാഗപ്പള്ളി	രജനി സുനിൽ	0476-2847741	9496041710	mynagappallygp@gmail.com
8.	ശാസ്താംകോട്ട	Z. ആന്റണി	0476-2912136	9496041716	secretary.skt.gp@gmail.com
9.	പടിഞ്ഞാറെ കല്ലട	ജെ.അംബിക കുമാരി	0476-2830391	9400010405	westkalladagp@gmail.com
10.	ശൂരനാട് സൗത്ത്	ആശ രമേശ്	0476-2851349	9496041720	sooranadusouthgp@gmail.com
11.	പോരുവഴി	വിനു.ഐ.നായർ	0476-2820542	9496041722	secretarypgp@gmail.com
12.	കുന്നത്തൂർ	അനുപമ പി.റ്റി.	0476-2856125	9496041724	kunnathoorgp@gmail.com
13.	ശൂരനാട് നോർത്ത്	ശ്രീലക്ഷ്മിബിജു	0476-2851341	9496041726	secretarysngp@gmail.com

വെട്ടിക്കവല ബ്ലോക്ക്

14.	ഉമ്മന്നൂർ	അഡ്വ ബ്രിജേഷ് എബ്രഹാം	0474-2492026	9496041728	ummannoorgp@gmail.com
15.	വെട്ടിക്കവല	അജി അനിമോൻ	0474-2402533	9496041730	vettikkavala@gmail.com
16.	മേലില	റ്റി. അജിത്ത് കുമാർ	0474-2402545	9847277183	melilagpklm@gmail.com
17.	മൈലം	ദിവ്യ ചന്ദ്രശേഖർ	0474-2453143	9496041734	mylomgp2002@gmail.com
18.	കുളക്കട	പി. പ്രിയ	0474-2415536	9496041736	kulakkadagp@gmail.com
19.	പവിത്രേശ്വരം	ജെ കെ വിനോദിനി	0474-2415526	9656867601	pavithreswaram2009@gmail.com

പത്തനാപുരം ബ്ലോക്ക്

20.	വിളക്കുടി	മഞ്ജു വി. എം	0475-2322026	9496041740	vilakudypanchayat@yahoo.in
21.	തലവൂർ	അഡ്വ.റ്റി എം ബിജു	0475-2328128	9496041742	thalavoorgp@gmail.com
22.	പിറവന്തൂർ	ഷേർലി ഗോപിനാഥ്	0475-2222239	9562681738	piravanthoor@gmail.com
23.	പട്ടാഴി വടക്കേക്കര	ജെയിംസ് അലക്സാണ്ടർ	0475-2399457	9496041746	pattazhyvadakkekkaragp@gmail.com
24.	പട്ടാഴി	ശുഭാകുമാരി എസ്	0475-2399458	9496041748	pattazhygp@gmail.com
25.	പത്തനാപുരം	ഷീജ ഷാനവാസ്	0475-2352346	9496041750	ptpmpanchayat@gmail.com

അഞ്ചൽ ബ്ലോക്ക്

26.	കുളത്തുപ്പുഴ	എം. സൈനബ ബീവി	0475-2317526	9496041752	kpzagp@gmail.com

27.	ഏരൂർ	ആതിര പ്രവീൺ	0475-2273253	9605016763	yeroor.gp@gmail.com
28.	അലയമൺ	ആനന്ദ് എസ്.	0475-2304229	9496041756	alayamongramapanchayat@ gmail.com
29.	അഞ്ചൽ	പി.കെ. രാജിമോൾ	0475-2273236	9496041758	anchalgp@gmail.com
30.	ഇടമുളയ്ക്കൽ	ലിജുആലുവിള	0475-2273344	9496041760	edamulackalgp@gmail.com
31.	കരവാളൂർ	ഡോ.കെ.ശരത് കുമാർ	0475-2250599	9496041762	karavaloor@gmail.com
32.	തെന്മല	ശോഭ ആർ.	0475-2344526	9949604164	thenmalagp@gmail.com
33.	ആര്യങ്കാവ്	രമണി	0475-2344533	9496041767	aryankavugp@gmail.com

കൊട്ടാരക്കര ബ്ലോക്ക്

34.	വെളിയം	രേഖ എസ്.	0474-2462021	9496041768	veliyamgramapanchayat@gmail.com
35.	പൂയപ്പള്ളി	ശശികല എൽ.	0474-2462027	9496041770	pooyappallypanchayat@gmail.com
36.	കരീപ്ര	മനു ബിനോദ്	0474-2522375	9496041772	secretarykareepra@gmail.com
37.	എഴുകോൺ	ജെസ്സി മാത്യു	0474-2482300	9496041774	ezhukonegp@gmail.com
38.	നെടുവത്തൂർ	വിദ്യ വി.	0474-2454314	9496041776	gpneduvathur@gmail.com

ചിറ്റുമല ബ്ലോക്ക്

39.	പെരിനാട്	വി. മനോജ്	0474-2552688	9496041780	perinadgp@gmail.com
40.	കുണ്ടറ	വിനോദ് കുമാർ	0474-2522288	9496041782	kundaragp@gmail.com
41.	കിഴക്കെ കല്ലട	സൈമൺ വർഗീസ്	0474-2585222	9496041784	eastkalladagp@gmail.com
42.	പേരയം	എസ്. ശ്യാം	0474-2522423	9496041786	perayamgp@gmail.com
43.	മൺട്രോതുരുത്ത്	മായ നെപ്പോളിയൻ	0474-2542360	9496041788	munreothuruthupanchayath@gmail.com
44.	പനയം	വിനിത വിജയൻ	0474-2553988	9809393569	panayamgp@gmail.com
45.	തൃക്കരുവ	റോസമ്മ മാർഷൽ	0474-2703260	9496041804	thrikkaruvagp@gmail.com

ചവറ ബ്ലോക്ക്

46.	തെക്കുംഭാഗം	വിജയശ്രീ മംഗളൻ	0476-2882340	9496041792	thekkumbhagomgramapanchayath@ gmail.com
47.	ചവറ	അംബികാ ദേവി	0476-2680247	9496041794	chavaragp@gmail.com
48.	തേവലക്കര	അനിൽ എസ്.	0476-2872031	9496041796	thevalakkaragp@gmail.com
49.	പന്മന	സന്തോഷ് തുപ്പാശ്ശേരി	0476-2670296	9496041798	secypanmanagp@gmail.com
50.	നീണ്ടകര	ബി. ശിവലാൽ	0476-2680331	9496041800	secneendakara@gmail.com

മുഖത്തല ബ്ലോക്ക്

51.	മയ്യനാട്	മുഹമ്മദ് റാഫി	0474-2555266	9496041806	mayyanadgp@gmail.com
52.	ഇളമ്പള്ളൂർ	സിന്ധു ഗോപൻ	0474-2527209	9496041808	epanchayat@gmail.com
53.	തൃക്കോവിൽവട്ടം	അജിത്കുമാർ എ പി	0474-2502871	9496041810	tkvmgp@gmail.com
54.	കൊറ്റങ്കര	ഷേർളി സത്യദേവൻ	0474-2715780	9496041812	kottamkarapt@gmail.com
55.	നെടുമ്പന	ബീന എ.	0474-2562059	9496041822	nedumpanagp@gmail.com

ഇത്തിക്കര ബ്ലോക്ക്

56.	പൂതക്കുളം	ജെ പ്രദീപ്	0474-2512267	9496041814	poothakulamgp@gmail.com
57.	കല്ലുവാതുക്കൽ	എസ് വിജയൻ	0474-2572033	9496041816	kalluvathukkalgp@gmail.com
58.	ചാത്തന്നൂർ	മഹേശ്വരി ഒ.	0474-2593254	9496041818	chathannoorgp@gmail.com
59.	ആദിച്ചനല്ലൂർ	ജിനോക്കി എഡ്വേർഡ്	0474-2593341	7558080249	adichanalloorgpt2015@gmail.com
60.	ചിറക്കര	ഉല്ലാസ് കൃഷ്ണൻ യു.എസ്.	0474-2514800	9895339040	chirakkaragp@gmail.com

ചടയമംഗലം ബ്ലോക്ക്

61.	ചിതറ	ലീന ഓമനദേവൻ	0474-2429524	9496041826	presidentchitharagp@gmail.com

62.	കടയ്ക്കൽ	ഷാനി.എസ്.എസ്.	0474-2422044	9496041828	kadakkalgrpt@gmail.com
63.	ചടയമംഗലം	കെ. സുദേവൻ	0474-2475428	9496041830	cdlmgpt@gmail.com
64.	ഇട്ടിവ	നൗഷാദ് എ.	0474-2439523	9496041832	ittivagp@yahoo.com
65.	വെളിനല്ലൂർ	അമ്പിളി ജെ	0474-2466539	9496041834	velinalloorgpt@gmail.com
66.	ഇളമാട്	റഷീദാബീവി	0474-2670236	9496041836	elamadugp@gmail.com
67.	നിലമേൽ	എ.എം. റാഫി	0474-2433221	9496041838	secnilamel@gmail.com
68.	കുമ്മിൾ	അശ്വതി പി.	0474-2448500	9496041840	kummilpanchayath@gmail.com

പത്തനംതിട്ട ജില്ല

മല്ലപ്പള്ളി ബ്ലോക്ക്

1.	ആനിക്കാട്	പി റ്റി എബ്രഹാം	0469-2685234	9496042602	anicadugp@gmail.com
2.	കവിയൂർ	ഗീത അപ്പുക്കുട്ടൻ	0469-2619253	9496042604	kaviyoorgramapanchayat@gmail.com
3.	കൊറ്റനാട്	ബിന്ദു കെ.കെ. (ബിന്ദു സജി)	0469-2773253	9496042606	kottanadgp@gmail.com
4.	കല്ലൂപ്പാറ	ജ്ഞാനമണി മോഹനൻ	0469-2677237	9496042608	kalloopparagp@gmail.com
5.	കോട്ടാങ്ങൽ		0469-2696236	9496042610	kottangalgp@gmail.com
6.	കുന്നന്താനം	എം. ജെ. വിജയൻ	0469-2693236	9496042612	kunnamthanamgp@gmail.com
7.	മല്ലപ്പള്ളി	സാബു കെ.ജി.	0469-2682254	9496042614	secmlpygp@gmail.com

പുളിക്കീഴ് ബ്ലോക്ക്

8.	കടപ്ര	ലിജി ആർ. പണിക്കർ	0469-2610246	9496042616	kadapragp@gmail.com
9.	കുറ്റൂർ	പ്രസന്ന സതീഷ്	0469-2614387	9496042618	kuttoorgp@gmail.com
10.	നിരണം	ജോളി ഈപ്പൻ	0469-2610254	9496042620	niranamgp@gmail.com
11.	നെടുമ്പ്രം	കെ. ബാലചന്ദ്രൻ	0469-2643187	9496042622	nedumpuram.secretary@gmail.com
12.	പെരിങ്ങര	ഹരിദാസി ശശി	0469-2630843	9496042624	peringaragp2016@gmail.com

കോയിപ്രം ബ്ലോക്ക്

13.	അയിരൂർ	സുരേഷ് കുഴിവേലിൽ	04735-230226	9496042626	agpsec301@gmail.com
14.	ഇരവിപേരൂർ	ബിജിമോൾ വി സി	0469-2657304	9496042628	eraviperoorgp@gmail.com
15.	കോയിപ്രം	വറുഗീസ് ഈപ്പൻ	0469-2660393	9496042630	koipuramgramapanchayat@gmail.com
16.	തോട്ടപ്പുഴശ്ശേരി	എൽസി ക്രിസ്റ്റഫർ	0468-2214387	9496042632	tpsry1@gmail.com
17.	എഴുമറ്റൂർ	അനിൽകുമാർ ജി.	0469-2650528	9496042634	ezhumattoorpanchayat@gmail.com
18.	പുറമറ്റം	റെനി സനിൽ	0469-2664527	9496042636	puramattomgp@gmail.com

ഇലന്തൂർ ബ്ലോക്ക്

19.	ഓമല്ലൂർ	ആതിര വി.	0468-2350237	9496042638	omalloorgp@gmail.com
20.	ചെന്നീർക്കര	കൊച്ചുമോൾ കോശി	0468-2350316	9496042640	chenneerkkaragramapanchayat@gmail.com
21.	ഇലന്തൂർ	കെ പി മുകുന്ദൻ	0468-2362037	9496042642	elanthoorgp@gmail.com
22.	ചെറുകോൽ	അജീന നജീബ്	0468-2212098	9496042644	cherukolegp@gmail.com
23.	കോഴഞ്ചേരി	ഫിലിപ്പോസ് സ്കറിയ	0468-2212052	9496042646	kgp030405@gmail.com
24.	മല്ലപ്പുഴശ്ശേരി	തോമസ് (ബെന്നി കുഴിക്കാല)	0468-2312162	9496042648	mallappuzhassery.gramapanchayat@gmail.com
25.	നാരങ്ങാനം	പ്രസാദ് വി ബി	0468-2216094	9496042650	naranganam.gp@gmail.com

റാന്നി ബ്ലോക്ക്

26.	റാന്നി-പഴവങ്ങാടി	പ്രമോദ് എബ്രഹാം സിറിയക്	04735-226257	9496042652	rannipazhavangadigp@gmail.com
27.	റാന്നി	ശശികല രാജശേഖരൻ	04735-227678	9496042654	rannigp@gmail.com
28.	റാന്നി-അങ്ങാടി	ബി സുരേഷ്	04735-226275	9496042656	ranniangadigp@gmail.com
29.	റാന്നി-പെരുനാട്	ഗിരിജ മധു	04735-240230	9496042658	rperunadugramapanchayath@gmail.com
30.	വടശ്ശേരിക്കര	ഉഷ കെ.	04735-252029	9496042660	vadasserikkaragp@gmail.com
31.	ചിറ്റാർ	ഷൈലജ ബീവി	04735-255225	9496042662	chittargp@gmail.com

32.	സീതത്തോട്	ലേഖ സുരേഷ്	04735-258048	9496042664	lsgdseethathode@gmail.com
33.	നാറാണംമൂഴി	സുനിൽകുമാർ എച്ച്	04735-270228	9496042690	naranammoozhygp@gmail.com
34.	വെച്ചൂച്ചിറ	രമാദേവി എസ്.	04735-265238	9496042668	vechoochiragp@gmail.com

കോന്നി ബ്ലോക്ക്

35.	കോന്നി	റോജി എബ്രഹാം	0468-2242223	9496042670	konnigp@gmail.com
36.	അരുവാപ്പുലം	രേഷ്മ. ബി	0468-2242357	9496042672	aruvappulampanchayat@gmail.com
37.	പ്രമാടം	സുശീല അജി	0468-2242215	9496042674	pramadomgp@gmail.com
38.	മൈലപ്ര	വിൽസൺ തുണ്ടിയത്ത്	0468-2222340	9496042676	mylapragp@gmail.com
39.	വള്ളിക്കോട്	ബിനാ സോമൻ	0468-2350229	9496042678	vallicodegp@gmail.com
40.	തണ്ണിത്തോട്	ലില്ലിക്കുട്ടി	0468-2382223	9496042680	thannithodugp2015@gmail.com
41.	മലയാലപ്പുഴ	ബിന്ദു വി.ആർ.	0468-2300223	9496042682	gpmalayalappuzha@gmail.com

പന്തളം ബ്ലോക്ക്

42.	പന്തളം തെക്കേക്കര	ശ്രീദേവി ജെ.	04734-228498	9496042684	pandalamthekkekara@gmail.com
43.	തുമ്പമൺ	അഡ്വ. രാജേഷ് കുമാർ റ്റി.എ.	04734-266292	9496042688	thumpamongp@gmail.com
44.	കുളനട	പോൾ രാജൻ	04734-260272	9496042704	secretarykulanadagp@gmail.com
45.	ആറന്മുള	ഷാജി ചാക്കോ	0468-2319139	9496042706	aranmulagp@gmail.com
46.	മെഴുവേലി	നേജോ മോൻ റ്റി എ	0468-2257228	9496042708	mezhuvelygp@gmail.com

പറക്കോട് ബ്ലോക്ക്

47.	ഏനാദിമംഗലം	സജിത	04734-246031	9496042690	enadimangalamgp@gmail.com
48.	ഏറത്ത്	മറിയാമ്മ തരകൻ	04734-228256	9496042692	erathugp@gmail.com
49.	ഏഴംകുളം	ഇ എ ലത്തീഫ്	04734-240637	9496042694	ezhamkulamgp@gmail.com
50.	കടമ്പനാട്	രമാദേവി വി.കെ.	04734-282026	9496042696	kadampanadgp@gmail.com
51.	കലഞ്ഞൂർ	രാജേഷ് എസ്.	04734-270363	9496042698	kalanjoorgp@gmail.com
52.	കൊടുമൺ	ഗീതാദേവി സി.ജി.	04734-285225	9496042700	seckodumongp@gmail.com
53.	പള്ളിക്കൽ	ദിൻരാജ് സി.ആർ.	04734-288621	9496042702	gppallickal7@gmail.com

ആലപ്പുഴ ജില്ല

തൈക്കാട്ടുശ്ശേരി ബ്ലോക്ക്

1.	അരൂക്കുറ്റി	ബിനിത പ്രമോദ്	0478-2872828	9496043602	arookuttygp@gmail.com
2.	ചേന്നംപള്ളിപ്പുറം	വിനീത വി.	0478-2552230	9496043604	chennampallippuramgp@gmail.com
3.	പാണാവള്ളി	കെ.ബി. ബാബുരാജ്	0478-2522250	9496043606	panavallygp@gmail.com
4.	പെരുമ്പളം	സി.ആർ ഗിരീഷ്	0478-2512264	9633377705	perumbalamgp@gmail.com
5.	തൈക്കാട്ടുശ്ശേരി	കവിത സജീവൻ	0478-2532240	9496043710	thycattusserygp@gmail.com

പട്ടണക്കാട് ബ്ലോക്ക്

6.	അരൂർ	സി.കെ. പുഷ്പൻ	0478-2872234	9496043612	aroorgp@gmail.com
7.	എഴുപുന്ന	ബിന്ദു ഷാജി	0478-2872562	9496043614	ezhupunnagp@gmail.com
8.	കുത്തിയതോട്	വിനീഷ് വി.വി.	0478-2562250	9496043618	kuthiathodegp@gmail.com
9.	കോടംതുരുത്ത്	ശ്യാമള രവീന്ദ്രൻ	0478-2562249	9496043620	kodamthuruthgp@gmail.com
10.	തുറവൂർ	സുധർമ്മണി ബാബുരാജ്	0478-2562254	9496043622	thuravurgp@gmail.com
11.	പട്ടണക്കാട്	ടി.ടി വിക്രമൻ	0478-2592232	9496043624	pattanakkadgp@gmail.com
12.	വയലാർ	ബിന്ദു മുരളി	0478-2592601	9496043626	vayalargp@gmail.com

കഞ്ഞിക്കുഴി ബ്ലോക്ക്

13.	കടക്കരപ്പള്ളി	റാണി ജോർജ്	0478-2813185	9496043616	kadakkarappallygp@gmail.com
14.	കഞ്ഞിക്കുഴി	അഡ്വ. എം.സന്തോഷ്കുമാർ	0478-2862373	9496043628	kanjikuzhygp@gmail.com
15.	ചേർത്തല തെക്ക്	അഭിനയ എ.	0478-2822650	9496043630	cherthalasouthgp@gmail.com

16.	തണ്ണീർമുക്കം	എ.കെ. പ്രസന്നൻ	0478-2584243	9446885959	thanneermukkamgp@gmail.com
17.	മാരാരിക്കുളം വടക്ക്	സി.കെ. സരള	0478-2862329	9496043634	maraarikkulamnorthgp@gmail.com

ആര്യാട് ബ്ലോക്ക്

18.	ആര്യാട്	പ്രസന്ന രാജേന്ദ്രൻ	0477-2258030	9496043638	aryaadgp@gmail.com
19.	മണ്ണഞ്ചേരി	ദീപ്തി അജയകുമാർ	0477-2292349	9496043640	mannancherrygp@gmail.com
20.	മാരാരിക്കുളം തെക്ക്	വി.ഡി.അംബുജാക്ഷൻ	0477-2258238	9496043642	mararikulamsouthgp@gmail.com
21.	മുഹമ്മ	അരുൺ മോഹൻ	0478-2862348	9496043636	muhammagp@gmail.com

അമ്പലപ്പുഴ ബ്ലോക്ക്

22.	അമ്പലപ്പുഴ തെക്ക്	കവിത	0477-2272033	9496043644	ambalapuzhasouthgp@gmail.com
23.	അമ്പലപ്പുഴ വടക്ക്	അനിത സതീഷ്	0477-2280525	9496043646	ambalapuzhanorth@gmail.com
24.	പുന്നപ്ര തെക്ക്	റാണി ഹരിദാസ്	0477-2287827	9745806265	punnaprasouthgp@gmail.com
25.	പുന്നപ്ര വടക്ക്	അജിത ശശി	0477-2286171	9496043650	punnapranorthgp@gmail.com
26.	പുറക്കാട്	റഹ്മത്ത്	0477-2272031	9746468847	purakkadgp@gmail.com

ചമ്പക്കുളം ബ്ലോക്ക്

27.	എടത്വ	ആൻസി ബിജോയി	0477-2212261	9496043654	edathuagp@gmail.com
28.	കൈനകരി	ധന്യ ഡി.	0477-2724235	9496043656	kainakarigp@gmail.com
29.	ചമ്പക്കുളം	മാത്യു കെ.എം.	0477-2702268	9496043658	chambakulamgp@gmail.com
30.	തകഴി	ഗീതഞ്ജലി എസ്.ജി.	0477-2274253	9946669362	thakazhygp@gmail.com
31.	തലവടി	ബാബു വലിയവീടൻ	0477-2212428	9446130255	thalavadygp@gmail.com
32.	നെടുമുടി	പി.കെ. വിനോദ്	0477-2736236	9496043664	nedumudygp@gmail.com

വെളിയനാട് ബ്ലോക്ക്

33.	കാവാലം	ജോജോ ആന്റണി	0477-2747240	9496043667	kavaalmgp@gmail.com
34.	പുളിങ്കുന്ന്	ജോസഫ് വർഗീസ്	0477-2702267	9496043668	pulincunnoogp@gmail.com
35.	നീലംപേരൂർ	വിനയചന്ദ്രൻ ആർ.	0477-2710610	9496043670	neelamperoorgp@gmail.com
36.	മുട്ടാർ	വി.എൻ.വിശ്വംഭരൻ	0477-2219367	9496043673	muttargp@gmail.com
37.	രാമങ്കരി	ജോസി ഡൊമനിക് തേവരി	0477-2706632	9496043674	ramankarygp@gmail.com
38.	വെളിയനാട്	വി.എം. ഷൈൻ	0477-2753251	9496043676	veliyanadgp@gmail.com

ചെങ്ങന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

39.	ആല	അനീഷ ബിജു	0479-2369465	9496043678	alaagp@gmail.com
40.	ചെറിയനാട്	ശ്രീകുമാരി മധു	0479-2360149	9497637461	cheriyanadgp@gmail.com
41.	തിരുവൻവണ്ടൂർ	സ്മിത രാജേഷ്	0479-2427897	9496043682	thiruvanvandoorgp@gmail.com
42.	പാണ്ടനാട്	ജിജി കുഞ്ഞു കുഞ്ഞു	0479-2464287	9496043684	pandanaadgp@gmail.com
43.	പുലിയൂർ	രതി കെ.വി.	0479-2464682	9496043686	puliyoorgp@gmail.com
44.	ബുധനൂർ	പ്രമോദ് കുമാർ എം.	0479-2466383	9496043688	budhanoorgp@gmail.com
45.	മുളക്കുഴ	സജിത മനു	0479-2469251	9496043692	mulakkuzhagp@gmail.com
46.	വെണ്മണി	ജെബിൻ പി. വർഗീസ്	0479-2352237	9496043694	venmonygp@gmail.com

ഹരിപ്പാട് ബ്ലോക്ക്

47.	കാർത്തികപ്പള്ളി	ഉല്ലാസൻ പി.	0479-2485706	9496043696	karthikappallygp@gmail.com
48.	കരുവാറ്റ	ശ്രീലേഖ മനു	0479-2492227	9605645686	karuvattagp@gmail.com
49.	കുമാരപുരം	ആശ രാമചന്ദ്രൻ	0479-2412776	9496043700	kumarapuramgp@gmail.com
50.	ചെറുതന	രാജേഷ്	0479-2413278	9496043704	cheruthanagp@gmail.com
51.	തൃക്കുന്നപ്പുഴ	സിന്ധു ശശി	0479-2482039	9496043706	thrikunnappuzhagp@gmail.com
52.	പള്ളിപ്പാട്	കീച്ചേരിൽ ശ്രീകുമാർ	0479-2408656	9496043708	pallippadgp@gmail.com
53.	വീയപുരം	പി. ഓമന	0479-2319649	9496043710	veeyapuramgp@gmail.com

മാവേലിക്കര ബ്ലോക്ക്

54.	ചെന്നിത്തല തൃപ്പെരുന്തുറ	വി.ബിനുരാജ്	0479-2325396	9496043714	chennithalathripperumthuragp@gmail.com
55.	ചെട്ടികുളങ്ങര	ഗീതാലക്ഷ്മി ആർ.	0479-2348314	9496043716	chettikulangaragp@gmail.com
56.	തഴക്കര	ഷീലാ രവീന്ദ്രൻ ഉണ്ണിത്താൻ	0479-2356048	9496043718	thazhakkaragp@gmail.com
57.	മാവേലിക്കര തെക്കേക്കര	പ്രിയാ വിനോദ്	0479-2328305	9496043720	thekkekkaragp@gmail.com
58.	മാന്നാർ	ബി.കെ. പ്രസാദ്	0479-2312238	9496043690	mannargp@gmail.com

ഭരണിക്കാവ് ബ്ലോക്ക്

59.	ചുനക്കര	എസ്. ശോഭന	0479-2379536	9496043722	chunakkaragp@gmail.com
60.	നൂറനാട്	രാജേഷ് കുമാർ	0479-2374840	9496043724	nooranadgp@gmail.com
61.	പാലമേൽ	സൂസമ്മ ചാക്കോ	0479-2386326	8086844042	palamelgp@gmail.com
62.	ഭരണിക്കാവ്	ജി.രമേശ് കുമാർ	0479-2332026	9496043728	bharanikavugp@gmail.com
63.	മാവേലിക്കര-താമരക്കുളം	ഷീജാദേവി പി.എസ്.	0479-2370038	9496043730	thamarakulamgp@gmail.com
64.	വള്ളികുന്നം	അനിത സി.	0479-2335236	9496597067	vallikunnamgp@gmail.com

മുതുകുളം ബ്ലോക്ക്

65.	ആറാട്ടുപുഴ	മൈമൂനത്ത് ഫഹദ്	0479-2488240	9496043734	arattupuzhagp@gmail.com
66.	കണ്ടല്ലൂർ	അഡ്വ. എസ്. സുനിൽകുമാർ	0479-2430254	9496043736	kandalloorgp@gmail.com
67.	കൃഷ്ണപുരം	ജെസ്സി കോശി	0479-2438682	9496043738	krishnapuramgp@gmail.com
68.	ചിങ്ങോലി	സുബി സുധാകരൻ	0479-2486156	9496043702	chingoligp@gmail.com
69.	ചേപ്പാട്	തുളസി റ്റി.	0479-2402264	9496043740	cheppadgp@gmail.com
70.	ദേവികുളങ്ങര	അമ്പിളികല ടി.	0479-2445953	9496043742	devikulangaragp@gmail.com
71.	പത്തിയൂർ	കെ.ബി. പ്രശാന്തൻ	0479-2435181	9349539061	pathiyurgp@gmail.com
72.	മുതുകുളം	ഷീജ സുനിൽ	0479-2472027	9496043746	muthukulamgp@gmail.com

കോട്ടയം ജില്ല

വൈക്കം ബ്ലോക്ക്

1.	തലയാഴം	ലിജി സലഞ്ച് രാജ്	04829-222329	9496044602	thalayazhamgp@gmail.com
2.	ചെമ്പ്	സണ്ണി കെ ജെ	04829- 273123	9496044604	chempugp@gmail.com
3.	മറവൻതുരുത്ത്	ആരതി രമേശൻ	04829-236150	9496044606	maravanthuruthgp@gmail.com
4.	ടി.വി. പുരം	എസ്. ബിജു	04829-210287	9496044608	tvpuramgp@gmail.com
5.	വെച്ചൂർ	ബിന്ദു	04829-275124	9496044610	vechoorgp@gmail.com
6.	ഉദയനാപുരം	കെ.ജി രാജു	04829-222253	9447661048	udayanapurampanchayat@gmail.com

കടുത്തുരുത്തി ബ്ലോക്ക്

7.	കടുത്തുരുത്തി	അഡ്വ. റോയ് ജോർജ്ജ്	04829-282280	9496044614	kdtykdyktym@gmail.com
8.	കല്ലറ(വൈക്കം)	മിനി അഗസ്റ്റിൻ	04829-267341	9496044616	kllrakdyktym@gmail.com
9.	മുളക്കുളം	ജിജി സുരേഷ്	04829 251246	9496044620	mlkmkdyktym@gmail.com
10.	ഞീഴൂർ	ചെറിയാൻ കെ ജോസ്	0481-263660	9496044622	njrkdyktym@gmail.com
11.	തലയോലപ്പറമ്പ്	ജോസ് വി ജേക്കബ്	04829-236127	9496044624	thymbukdyktym@gmail.com
12.	വെള്ളൂർ	സാജിത യൂസഫ്	04829-257171	9496044626	velorkdyktym@gmail.com

ഏറ്റുമാനൂർ ബ്ലോക്ക്

13.	തിരുവാർപ്പ്	ജയ സജിമോൻ	04812-382266	9496044704	thiruvarppugpktm@gmail.com

14.	അയ്മനം	ബിന്ദു ഹരികുമാർ	0481-2515072	9496044630	aymanam.panchayat@gmail.com
15.	അതിരമ്പുഴ	സജി. ഒ.എ	0481-2730564	9496044632	athirampuzhagp2017@gmail.com
16.	ആർപ്പൂക്കര	ആനന്ദ് പഞ്ഞിക്കാരൻ	0481-2597230	9496044634	arpookaragp@gmail.com
17.	നീണ്ടൂർ	സവിത ജോമോൻ	0481 2712370	9496044636	secretary.ndr@gmail.com
18.	കുമരകം	എ പി ഗോപി	0481-2524322	9496044698	kumarakomgp@gmail.com

ഉഴവൂർ ബ്ലോക്ക്

19.	കടപ്ലാമറ്റം	ജീനാ സിറിയക്	0482-2251232	9496044638	kadaplamattomgpktm@gmail.com
20.	മരങ്ങാട്ടുപിള്ളി	ഗ്രേസിക്കുട്ടി ചേലയ്ക്കാപ്പിള്ളിൽ	04822-251037	9496044640	marangattupallygpktm@gmail.com
21.	കാണക്കാരി	വിജേഷ് ഒ ആർ	04822-228337	9496044642	kanakkarygpktm@gmail.com
22.	വെളിയന്നൂർ	ജിനി ചാക്കോ	04822-244113	9496044644	secveliyannoor@gmail.com
23.	കുറവിലങ്ങാട്	സിബി മാണി	04822 - 230236	9496044648	kuravilangadgpktm@gmail.com
24.	ഉഴവൂർ	ബിനു ജോസ്	04822-240124	9496044650	uzhavoorgpktm@gmail.com
25.	രാമപുരം	കെ.കെ.ശാന്താറാം	04822-260248	9496044652	ramapuramgpktm@gmail.com
26.	മാഞ്ഞൂർ	സുനു ജോർജ്	04829-242337	9496044618	mjrkdyktym@gmail.com

ളാലം ബ്ലോക്ക്

27.	ഭരണങ്ങാനം	സുധ ഷാജി	04822-236232	9496044654	brgmllmktm@yahoo.in
28.	കരൂർ	പ്രിൻസ് അഗസ്റ്റിൻ	04822-212514	9496044656	karoorgpktm@gmail.com
29.	കൊഴുവനാൽ	ജോസി ജോസഫ് പൊയ്കയിൽ	04822 -267037	9496044658	kzhvlllmktm@gmail.com
30.	കടനാട്	ലാലി സണ്ണി	04822 246337	9496044661	kdndllmktm@gmail.com
31.	മീനച്ചിൽ	സുബി സെബാസ്റ്റ്യൻ	0482 - 2236337	9496044662	meenachilgp@gmail.com
32.	മുത്തോലി	റൂബി ജോസ്	04822-205511	9496044664	mtlyllmktm@gmail.com

ഈരാറ്റുപേട്ട ബ്ലോക്ക്

33.	മേലുകാവ്	ബിൻസി റ്റോമി	04822-295028	9496044666	mlkvetpaktm@gmail.com
34.	മൂന്നിലവ്	സെനീനാമ്മ കെ.ബി	04822-286179	9496044668	mnlvetpaktm@gmail.com
35.	പൂഞ്ഞാർ	സുബ്രഹ്മണ്യൻ ടി.ജി.	04822-272184	9496044670	pnjretpaktm@gmail.com
36.	പൂഞ്ഞാർ-തെക്കേക്കര	മിനർവ മോഹൻ	04822-272171	9496044674	pjrtetpaktm@gmail.com
37.	തലപ്പലം	ജോമി ബെന്നി	04822-272195	9496044676	tlpmetpaktm@gmail.com
38.	തീക്കോയി	അംബിക എം എസ്	04822-281029	9496044679	tkoyetpaktm@gmail.com
39.	തലനാട്	ആശാ റിജു	04822-281031	9496044680	tlndetpaktm@gmail.com
40.	തിടനാട്	മിനി ബിനോ	04822-272068	9496044682	tdndetpaktm@gmail.com

പാമ്പാടി ബ്ലോക്ക്

41.	മണർകാട്	ജെസ്സി ഫിലിപ്പ്	0481-2372828	9496044708	manarkadgp@gmail.com
42.	അകലക്കുന്നം	സുനിൽ തോമസ്	0481-2551101	9496044684	akalakkunnamgp@gmail.com
43.	എലിക്കുളം	യമുന പ്രസാദ്	04828- 226475	9496044686	elkmpdyktm@gmail.com
44.	കൂരോപ്പട	ഇ. എസ് വിനോദ്	0481-2700243	9496044688	kooroppadagramapanchayat@gmail.com
45.	പാമ്പാടി	അഡ്വ. സിജു കെ ഐസക്ക്	0481- 2505323	9496044690	pmdypdyktm@gmail.com
46.	പള്ളിക്കത്തോട്	പ്രസന്നകുമാർ വി.ബി.	0481-2551041	9496044692	plkdpdyktm@gmail.com
47.	മീനടം	മിനി ഫിലിപ്പ്	0481-2555307	9496044694	meenadomgp@gmail.com
48.	കിടങ്ങൂർ	ഗീത സുരേഷ്	04822-254149	9496044646	kidangoorgpktm@gmail.com

പള്ളം ബ്ലോക്ക്

49.	അയർക്കുന്നം	ഗീത രാധാകൃഷ്ണൻ	0481-2542327	9961775101	ayarkunnamgp@gmail.com
50.	പുതുപ്പള്ളി	സാബു പുതുപ്പറമ്പിൽ	0481-2352493	9496044700	puthupallygp@gmail.com
51.	പനച്ചിക്കാട്	പി.സി. ബെഞ്ചമിൻ	0481-2330365		panachikadgp@gmail.com

52.	വിജയപുരം	ഷൈനി വർക്കി	0481-2578463	9496044706	vijayapurampanchayath@gmail.com
53.	കുറിച്ചി	എം എൻ മുരളീധരൻ നായർ	04812321539	9496108760	kurichygp@gmail.com

മാടപ്പള്ളി ബ്ലോക്ക്

54.	മാടപ്പള്ളി	സുനി മോൾ ചാക്കോ	.0481-2472031	9496044715	madapallygp@gmail.com
55.	പായിപ്പാട്	സുനിലാകുമാരി ആർ	0481 2446087	9496044716	paippadgp@gmail.com
56.	തൃക്കൊടിത്താനം	തോമസ് സേവ്യർ (മോട്ടി മുല്ലശ്ശേരി)	04812-441805	9496044718	thrickodithanamgp@gmail.com
57.	വാഴപ്പള്ളി	വീണ സി.	0481-2720313	9496044720	vazhapally@gmail.com
58.	വാകത്താനം	രമേശ് കുമാർ കെ	0481-2462243	9526897542	vakathanamgp@gmail.com

വാഴൂർ ബ്ലോക്ക്

59.	ചിറക്കടവ്	ഗിരീഷ്കുമാർ റ്റി.എൻ	04828-221376	9496044725	chirakkadavugpktm@gmail.com
60.	കങ്ങഴ	മുഹമ്മദ് അൽസാഫ് എം എ	0481-2494321	9496044726	kangazhagpktm@gmail.com
61.	നെടുങ്കുന്നം	രാജമ്മ രവീന്ദ്രൻ	0481-2415129	9496044728	nedumkunnamgpktm@gmail.com
62.	വെള്ളാവൂർ	ജലജ മോഹൻ	04828-247125	9496044730	vellavoorgpktm@gmail.com
63.	വാഴൂർ	പ്രൊ. എസ്.പുഷ്ക്കലാദേവി	0481-2456226	9496044732	vazhoorgp@gmail.com
64.	കറുകച്ചാൽ	മാത്യു ജോൺ	0481-2485145	9496044710	karukachalgp@gmail.com

കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി ബ്ലോക്ക്

65.	എരുമേലി	അമ്പിളി സജീവൻ	04828-210337	9496044734	erumelygpktm@gmail.com
66.	കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി	സുനി ജോസഫ്	04828-202486	9496044736	kanjirappallygpktm@gmail.com
67.	കൂട്ടിക്കൽ	ആൻസമ്മ എബ്രഹാം	04828-284127	9496044738	koottickalgpktm@gmail.com
68.	മണിമല	ലിതാ ഷാജി	04828-247126	9496044740	manimalagpktm@gmail.com
69.	മുണ്ടക്കയം	സൂസമ്മ മാത്യു	04828-272490	9496044742	mundakkayamgpktm@gmail.com
70.	പാറത്തോട്	അന്നമ്മ വർഗീസ്	04828 -234400	9496044744	parathodugpktm@gmail.com
71.	കോരുത്തോട്	വി.എൻ പീതാംബരൻ	04828-281100	9946236197	koruthodugpktm@gmail.com

ഇടുക്കി ജില്ല

അടിമാലി ബ്ലോക്ക്

1.	അടിമാലി	ബാബു പി. കുര്യാക്കോസ്	04864-222160	9496045012	adimalygp@gmail.com
2.	കൊന്നത്തടി	സി കെ പ്രസാദ്	04868-262347	9496045014	konnathadygp@gmail.com
3.	ബൈസൺവാലി	ശാല്യമോൾ സാബു	04865-265264	9496045016	pttoankadu@gmail.com
4.	വെള്ളത്തൂവൽ	ജോർജ് തോമസ്	04864-276222	9496045018	vellathoovalgp@gmail.com
5.	പള്ളിവാസൽ	മായ ഷാജു	04865-263239	9496045021	pallivasalgp@gmail.com

ദേവികുളം ബ്ലോക്ക്

6.	മറയൂർ	ജോമോൻ തോമസ്	04865-252316	9496045022	myrpanchayat@gmail.com
7.	മൂന്നാർ	എസ്. വിജയകുമാർ	04865-230322	9447876496	munnarlsgkerala@gmail.com
8.	കാന്തല്ലൂർ	എസ്. ശിവൻരാജ്	04865-246208	9496045026	kanthalloorgp@yahoo.in
9.	വട്ടവട	സൂര്യരാജ്	04865-297027	9496045028	vattavada.lsg@gmail.com
10.	ശാന്തൻപാറ	ജിഷ ചന്ദ്രൻ (ജിഷ ദിലീപ്)	04868-247230	9496045030	santhanparagp@gmail.com
11.	ചിന്നക്കനാൽ	നിഷസാബു	04868-249343	9496045032	chinnakanalgp@gmail.com
12.	മാങ്കുളം	സാജു ജോസ്	04864-218104	9496045034	mankulamgpm@gmail.com
13.	ദേവികുളം	ശരണ്യ കെ.	9074551820	9496045036	devikulamlsgd@gmail.com
14.	ഇടമലക്കുടി	ബിനു എം.	04865-264400	9496045038	edamalakudigp@gmail.com

നെടുംകണ്ടം ബ്ലോക്ക്

15.	പാമ്പാടുംപാറ	റൂബി ജോസഫ്	04868-236262	9496045040	pampadumparagp@gmail.com

16.	സേനാപതി	അരുൺ അശോകൻ	04868-245241	9496045042	senapathygp@yahoo.in
17.	കരുണാപുരം	വി എസ് ബിനു	04868-236207	9496045044	karunapuramgp@gmail.com
18.	രാജാക്കാട്	കിങ്ങിണി രാജേന്ദ്രൻ	04868-242343	9496045046	rajakadgp@gmail.com
19.	നെടുങ്കണ്ടം	ഷിഹാബ് ഈട്ടിക്കൽ	04868-232038	9496045048	gpnedukandam@gmail.com
20.	ഉടുമ്പൻചോല	നാഗജ്യോതി ഭാസ്കർ	04868-237360	9496045050	lsgichola@gmail.com
21.	രാജകുമാരി	എം. ഈശ്വരൻ	04868-243248	9496045053	rajakumarygp@gmail.com

ഇളംദേശം ബ്ലോക്ക്

22.	വണ്ണപ്പുറം	ജോസഫ് അറക്കത്തോട്ടം	04862-245339	9496045054	secvpmgp@gmail.com
23.	ഉടുമ്പന്നൂർ	ജിജി സുരേന്ദ്രൻ	04862-272041	9496045056	secretaryubr@gmail.com
24.	കോടിക്കുളം	അനു ജിജോ	04862-264321	8590043465	secretarykodikulam@gmail.com
25.	ആലക്കോട്	തോമസ് മാത്യു കക്കുഴി	04862-276246	9496045060	secretaryalkd@gmail.com
26.	വെള്ളിയാമറ്റം	അമ്പിളി അജയകുമാർ	04862-276226	9496045062	secretaryvltm@gmail.com
27.	കരിമണ്ണൂർ	ജിൻസ് ജോൺ	04862-262221	9496045064	karimannoorgp@gmail.com
28.	കുടയത്തൂർ	പുഷ്പ വിജയൻ	04862-253069	9496045108	secretarykudayathoor@gmail.com

ഇടുക്കി ബ്ലോക്ക്

29.	കഞ്ഞിക്കുഴി	കമലം മോഹനദാസ്	04862-239210	9496045068	idukkikanjikuzhygp@gmail.com
30.	വാത്തിക്കുടി	വിനോദ് ജോസഫ്	04868-263231	9496045070	vathikudygp@gmail.com
31.	അറക്കുളം	ഉഷ ഗോപിനാഥ്	04862-252030	9496045072	secarklmgp@gmail.com
32.	കാമാക്ഷി	റ്റി. എൻ ബിനു	04868-275250	9496045074	kamakshygp@gmail.com
33.	വാഴത്തോപ്പ്	ആൻസി തോമസ്	04862-235627	9496045076	vazhathopegp@gmail.com
34.	മരിയാപുരം	ജിപ്സി ജോസഫ്	04862-235645	9496045078	mariyapuramgp@gmail.com

കട്ടപ്പന ബ്ലോക്ക്

35.	ഉപ്പുതറ	ഷീലാ രാജൻ	04869-244241	9744682993	upputharagp@gmail.com
36.	വണ്ടൻമേട്	സൂസൻ ജോസഫ്	04868-277028	9496045084	secvandanmedugp@gmail.com
37.	കാഞ്ചിയാർ	സെലിൻ തോമസ്	04868-271211	9496045086	kanchiyargp@gmail.com
38.	ഇരട്ടയാർ	രജനി കെ.എ.	04868-276005	9496045088	erattayargramapanchayat@gmail.com
39.	അയ്യപ്പൻകോവിൽ	തമ്പി	04869-244304	9496045090	ayyappancoilgp@gmail.com
40.	ചക്കുപള്ളം	റെജിമോൾ ഷിബി	04868-282229	9496045092	chakkupallam.gp@gmail.com

തൊടുപുഴ ബ്ലോക്ക്

41.	കുമാരമംഗലം	ജോബി മാത്യു	04862-200687	9496045094	kumaramangalamgramapanchayat@gmail.com
42.	മുട്ടം	ടെസ്സി സതീഷ്	04862-255022	9496045096	muttomgramapanchayat@gmail.com
43.	ഇടവെട്ടി	മുഹമ്മദ് അമീർ	04862-223809	9496045098	edavettygramapanchayat@gmail.com
44.	കരിങ്കുന്നം	ഷൈനി ജോൺ	04862-242322	9496045100	karimkunnamgramapanchayat@gmail.com
45.	മണക്കാട്	വൽസ ജോൺ	04862-202248	9496045102	manakkadgp@gmail.com
46.	പുറപ്പുഴ	ബിബിത രവി	04862-273049	9496045104	purappuzhagramapanchayat@gmail.com

അഴുത ബ്ലോക്ക്

47.	പെരുവന്താനം	കെ.ആർ. വിജയൻ	04869-280330	9496045106	peruvanthanamgppvm@gmail.com
48.	കുമളി	എം.എം. വർഗ്ഗീസ്	04869-222035	9496045108	kumilygp@gmail.com
49.	കൊക്കയാർ	ആർ. സുഗുണൻ	04828-284148	9496045110	secretarykokkayargp@gmail.com
50.	പീരുമേട്	ശാന്തി രമേഷ്	04869-232038	9496045112	peermadegp@gmail.com.

51.	ഏലപ്പാറ	ഉമർ ഫാറൂഖ് ഒ എസ്	9496045114	9961154296	elapparagp@gmail.com
52.	വണ്ടിപ്പെരിയാർ	കെ.എം. ഉഷ	04869-252258	9496045116	vandiperiyargp@gmail.com

എറണാകുളം ജില്ല

പറവൂർ ബ്ലോക്ക്

1.	ചേന്ദമംഗലം	പി.എ. ഹരിദാസ്	0484-2518568	9497185375	gpchendamangalam@gmail.com
2.	കോട്ടുവള്ളി	പ്രഷീല	0484-2513111	6235095330	kottuvallygp@gmail.com
3.	ഏഴിക്കര	സീന സജീവ്	04842508475	9947782750	gpezhikkara@gmail.com
4.	വടക്കേക്കര	സനീഷ് കെ.എസ്.	0484-2442265	9496045708	skskottuvallikkad@gmail.com
5.	ചിറ്റാറ്റുകര	എൻ.കെ. സാബു	0484-2442440	8592917936	ssssuvas@gmail.com

ആലങ്ങാട് ബ്ലോക്ക്

6.	കരുമാല്ലൂർ	ടി.എ. മുജീബ്	0484-2670478	9847025044	tamujeebthoppil@gmail.com
7.	വരാപ്പുഴ	വിജു ചുള്ളിക്കാട്	0484 2513003	9496045714	varapuzhasggp@gmail.com
8.	ആലങ്ങാട്	വിജി ജോളി	0484 - 2512267	7025756745	vijiiype@gmail.com
9.	കടുങ്ങല്ലൂർ	ഗീത സലിംകുമാർ	0484-2604392	7736006448	kadungalloorpanchayat@gmail.com

അങ്കമാലി ബ്ലോക്ക്

10.	മൂക്കന്നൂർ	ജയ രാധാകൃഷ്ണൻ	0484-2615698	9496045720	gpmookkannoor@gmail.com
11.	തുറവൂർ	എം.പി. മാർട്ടിൻ	0484-2617517	9496045722	mpmartin84@gmail.com
12.	മഞ്ഞപ്ര	സണ്ണി പൈനാടത്ത്	0484-2690392	9447913420	manjapragp@gmail.com
13.	കറുകുറ്റി	ബാബു സാനി	0484-2612231	9447012646	karukuttygp@gmail.com
14.	അയ്യമ്പുഴ	റെജി വർഗ്ഗീസ്	0484-2696690	7025893241	vargheseregi49@gmail.com
15.	കാഞ്ഞൂർ	സെബാസ്റ്റ്യൻ പോൾ	0484-2462254	9496045730	kanjoorgp@gmail.com
16.	കാലടി	പൗളി ബേബി	0484-2951394	8943632991	kaladygpekm@gmail.com
17.	മലയാറ്റൂർ-നീലീശ്വരം	സലോമി ടോമി	0484-2462237	9847777627	malayattoorneeleeswaramgp@gmail.com

കൂവപ്പടി ബ്ലോക്ക്

18.	അശമന്നൂർ	എൻ.എം. സലിം	0484-2658245	9696045736	asamannoor@gmail.com
19.	മുടക്കുഴ	ഷൈമി വർഗ്ഗീസ്	0484-2645057	9496045739	mudakuzhagramapanchayat@gmail.com
20.	വേങ്ങൂർ	പ്രസാദ് പി.സി.	0484- 2645037	9496045740	prasad7504@gmail.com
21.	രായമംഗലം	ബിന്ദു ഗോപാലകൃഷ്ണൻ	0484-2653416	9496045742	bindugopalakrishnan@gmail.com
22.	ഒക്കൽ	പി.കെ സിന്ധു ടീച്ചർ	0484-2461709	9496045744	okkalgp@gmail.com
23.	കൂവപ്പടി	ബിനോയ് അരീയ്ക്കൽ	0484-2649025	9496045746	kpdypt@gmail.com

വാഴക്കുളം ബ്ലോക്ക്

24.	വെങ്ങോല	ഷെമിത ഷെരീഫ്	0484-2522432	9496045748	shameedashereef07@gmail.com
25.	വാഴക്കുളം	കെ.ശാരദ	0484-2677232	9496045750	saradmenon@gmail.com
26.	കിഴക്കമ്പലം	ജിൻസി അജി	0484-2680222	9400322020	jincyaji04@gmail.com
27.	ചൂർണ്ണിക്കര	എം.എ. നസീർ	0484-2623530	9846358034	choornikkaragp@gmail.com
28.	എടത്തല	എ എ മായിൻ	0484-2837132	9847772426	aamahin304@gmail.com
29.	കീഴ്മാട്	സാജു എം.എം	0484-2623612	9496045758	sajumathai67@gmail.com

ഇടപ്പള്ളി ബ്ലോക്ക്

30.	കടമക്കുടി	എം.എസ്. ആന്റണി	0484-2430344	9961817371	kadamakudypt@gmail.com

31.	ചേരാനല്ലൂർ	ലിസി വാര്യത്ത്	0484-2430441	9605668653	lissysajivariath@gmail.com
32.	മുളവുകാട്	അക്വിലിൻ ലോപ്പസ്	0484-2750880	9745718859	mulavukadgpt@gmail.com
33.	എളങ്കുന്നപ്പുഴ	ബെർണാഡ് ബെന്നി	0484-2493363	9496045772	elankunnapuzhagp@gmail.com

വൈപ്പിൻ ബ്ലോക്ക്

34.	ഞാറയ്ക്കൽ	ആഷ പൗലോസ്	0484-292351	9496045767	secretarynjarakkalgp@gmail.com
35.	നായരമ്പലം	ജോബി വർഗ്ഗീസ്	0484-2493339	9496045769	nblmgp@gmail.com
36.	എടവനക്കാട്	സാജിത്ത് കെ.എ.	0484-2505397	9744555359	vruthysajithmember@gmail.com
37.	പള്ളിപ്പുറം	ജയൻ ഇ.കെ	0484-2488135	9496045774	jayanek9387@gmail.com
38.	കുഴുപ്പിള്ളി	ലിജി തദേവൂസ്	0484-2488236	9744837464	kuzhuppillypanchayat@gmail.com

പള്ളുരുത്തി ബ്ലോക്ക്

39.	ചെല്ലാനം	ജെസ്സി അഗസ്റ്റിൻ	0484-2247450	9496045778	gpchellanam@gmail.com
40.	കുമ്പളങ്ങി	ഷാജി കുറുപ്പശ്ശേരി	0484-2240249	9446868561	kumbalanghigramapanchayth @gmail.com
41.	കുമ്പളം	റസീന	0484-2700260	9496045782	kumbalamgp@gmail.com

മുളന്തുരുത്തി ബ്ലോക്ക്

42.	ഉദയംപേരൂർ	ജുബൻ ജോൺ	0484-2792063	9496045784	udayamperoorgp@gmail.com
43.	മുളന്തുരുത്തി	ലിജോ ജോർജ്	0484-2740250	9496045786	mulanthuruthygp@gmail.com
44.	ചോറ്റാനിക്കര	എൻ.ഡി. രാജു മറ്റത്തിൽ	0484-2711048	9746621909	rajurejani1995@gmail.com
45.	എടക്കാട്ടുവയൽ	ജൂലിയ ജെയിംസ്	0484-2747061	9656459235	juliajames988@gmail.com
46.	ആമ്പല്ലൂർ	കെ.ജി. രഞ്ജിത്ത്	0484-2740294	9496045792	amballoorgp@gmail.com
47.	മണീട്	ഷിജി ബിജു	0485-2246349	9744454312	secretary.maneedgp@gmail.com

വടവുകോട് ബ്ലോക്ക്

48.	പൂത്തൃക്ക	പൂജ ജോമോൻ	0484-2760262	9496045794	poothrikkagp@gmail.com
49.	തിരുവാണിയൂർ	റെജി വർഗീസ്	0484-2730029	9495045796	thiruvaniyoorgp@gmail.com
50.	വടവുകോട്-പുത്തൻകുരിശ്	റെജി തോമസ്	0484-2730033	9496045798	rejithomasmathokkil@gmail.com
51.	മഴുവന്നൂർ	മിനികുമാരി കെ.എസ്.	0484-2767309	9496045800	mazhuvannoor.gp@gmail.com
52.	ഐക്കരനാട്	പ്രസന്ന പ്രദീപ്	0484-2760340	9496045802	aikkaranadgp@gmail.com
53.	കുന്നത്തുനാട്	എ.പി. കുഞ്ഞുമുഹമ്മദ്	0484-2680223	9496045804	apkunjumuhamad@gmail.com

കോതമംഗലം ബ്ലോക്ക്

54.	പൈങ്ങോട്ടൂർ	ഷെജി ജേക്കബ്	0485-2562046	9744076499	paingatoorgp@gmail.com
55.	നെല്ലിക്കുഴി	സനീറ നസീർ	0485-2822490	9496045808	saneeranaseer24@gmail.com
56.	പിണ്ടിമന	ജോർജ് കെ.പി.	0485-2570262	9961425716	kpg209851@gmail.com
57.	കോട്ടപ്പടി	ഉമേഷ് ശിവകുമാർ	0485-2843221	9567597601	umeshsivakumarbadri@gmail.com
58.	കവളങ്ങാട്	ബിന്ദു ജോർജ്	0485-2000205	9961981909	bindhugeorge447@gmail.com
59.	വാരപ്പെട്ടി	സംഗീത കേശവൻ	0485-2284793	9496045816	sangeethapratheesh1991@gmail.com
60.	കീരമ്പാറ	റീന ജോഷി	0485-2570256	9961850091	keeramparagp@gmail.com
61.	പോത്താനിക്കാട്	കെ.പി. ജയിംസ്	0485-2562035	9496045820	pothanicad@yahoo.com
62.	പല്ലാരിമംഗലം	പി.കെ മൊയ്തു	0485-2562252	9496045822	pallarimangalamgp@gmail.com
63.	കുട്ടമ്പുഴ	മേരി കുര്യാക്കോസ്	0485-2588222	6238528995	kuttampuzhagp@gmail.com

പാമ്പാക്കുട ബ്ലോക്ക്

64.	ഇലഞ്ഞി	കെ.ജി. ഷിബു	0485-2257352	9747144572	elanjipanchayat@gmail.com

65.	തിരുമാറാടി	ജോൺസൺ വർഗീസ്	0485-2875354	9496045830	sec.tdygp@gmail.com
66.	പാലക്കുഴ	റ്റി.എൻ. സുനിൽ	0485-2252334	9447578716	palakuzhagp@gmail.com
67.	പാമ്പാക്കുട	ഷീല ബാബു	0485-2272588	9496045838	sheelababumember@gmail.com
68.	രാമമംഗലം	ജെസ്സി രാജു	0485-2277242	9496045840	jessyraju147@gmail.com

പാറക്കടവ് ബ്ലോക്ക്

69.	ശ്രീമൂലനഗരം	പ്രിൻസി ഡേവിസ്	0484-2600554	7510713127	princydavis213@gmail.com
70.	പുത്തൻവേലിക്കര	പ്രസന്ന കെ.സി.	0484-2487034	9496045844	prasannaanu111@gmail.com
71.	ചെങ്ങമനാട്	ജെർളി വി.വി.	04842604332	9847661337	jerlykaprassery@gmail.com
72.	നെടുമ്പാശ്ശേരി	ജെസ്സി ജോർജ്ജ്	0484-2477531	9539645677	nedumbasserygp@gmail.com
73.	പാറക്കടവ്	ആശ രഘുനാഥ്	0484-2473227	9496045850	ashareghu27@gmail.com
74.	കുന്നുകര	ഗീത കൃഷ്ണൻ	0484-2478032	9446874610	kunnukara@gmail.com

മൂവാറ്റുപുഴ ബ്ലോക്ക്

75.	ആവോലി	ജോജി കെ ജോസ്	0485-2260243	9656130180	jojyjose76@gmail.com
76.	ആരക്കുഴ	സാബു ജോസ് പൊരുർ	0485-2255063	9496045856	arakuzhasec@gmail.com
77.	വാളകം	രജിത സുധാകരൻ	0485-2207303	9496045859	valakomgp@gmail.com
78.	പായിപ്ര	സീനത്ത് അസീസ്	0485-2812266	9744188233	paipragp@gmail.com
79.	കല്ലൂർക്കാട്	സിനി മനോജ്	0485-2289225	9497794169	seckkd@yahoo.in
80.	ആയവന	ജീമോൻ പോൾ	0485-2282222	9496045864	ayavanagp@gmail.com
81.	മഞ്ഞള്ളൂർ	ടോമി തന്നിട്ടാംമാക്കൽ	0485-2260231	9946852641	mjlrsecretary@gmail.com
82.	മാറാടി	ഷാൻറി അബ്രാഹം	0485-2832219	9495897104	maradygp@gmail.com

തൃശ്ശൂർ ജില്ല

ചാവക്കാട് ബ്ലോക്ക്

1.	കടപ്പുറം	മനാഫ് വി.എം.	0487-2530028	9496046012	kadappuramgramapanchayat@gmail.com
2.	ഒരുമനയൂർ	താഹിർ പി.എം.	0487-2507206	9496046014	omrpanchayath@gmail.com
3.	പുന്നയൂർ	റസ്‌ല പി.കെ.	0487-2542281	9496046016	punnayurgramapanchayat@gmail.com
4.	പുന്നയൂർക്കുളം	ഹസ്സൻ ടി.കെ.	0487-2542243	9496046018	punnayoorkulamgramapanchayat@gmail.com
5.	വടക്കേക്കാട്	ജിൽസി ബാബു	0487-2681240	9496046021	vdkkdgp@gmail.com

ചൊവ്വന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

6.	ചൂണ്ടൽ	സിനി പ്രസാദ്	0488-5242021	9496046022	choondalgp@gmail.com
7.	ചൊവ്വന്നൂർ	നിധീഷ് എ.എം.	0488-5222294	9496046024	chowannurgp@gmail.com
8.	കടവല്ലൂർ	ബിന്ദു ധർമൻ	0488-5280770	9496046026	kadavallurgpt@gmail.com
9.	കണ്ടാണശ്ശേരി	സജീപ് എം.പി.	0488-5235024	9496046028	kangrap@gmail.com
10.	കാട്ടകാമ്പാൽ	കെ.ജയശങ്കർ	0488-5274225	9496046030	kattakampal.gp@gmail.com
11.	പോർക്കുളം	ജ്യോതിഷ് കെ.എ	0488-5222668	9496046032	porkulamgpt@gmail.com
12.	കടങ്ങോട്	അഡ്വ. കെ.എം. നൗഷാദ്	0488-5262242	9496046038	kdgdgp@gmail.com
13.	വേലൂർ	സ്വപ്ന രാമചന്ദ്രൻ	0488-5285431	9496046048	velurgptsr@gmail.com

വടക്കാഞ്ചേരി ബ്ലോക്ക്

14.	ദേശമംഗലം	സന്ധ്യ കെ.സി.	0488-4277338	9496046034	desamangalam.panchayat@gmail.com
15.	എരുമപ്പെട്ടി	ബിന്ദു ഗിരീഷ്	0488-5262227	9496046036	erumapetygp@gmail.com
16.	മുള്ളൂർക്കര	എൻ.എസ്. വർഗീസ്	0488-4272526	9496046042	mullurkkaragp@gmail.com
17.	തെക്കുംകര	ശാന്ത ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ	0488-4265268	9496046044	thekkumkarapanchayat@gmail.com
18.	വരവൂർ	യു.ബി. കണ്ണൻ	0488-4277336	9496046046	varavoorpanchayat@gmail.com

പഴയന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

19.	ചേലക്കര	ഗോപാലകൃഷ്ണൻ ടി.	0488-4252037	9496046052	chelakkaragp@gmail.com
20.	വള്ളത്തോൾ നഗർ	സ്മിത ടി.	0488-4262519	9496046054	vallatholgp@gmail.com
21.	കൊണ്ടാഴി	സത്യഭാമ പി.കെ.	0488-4286230	9496046056	kondazhi@gmail.com
22.	പാഞ്ഞാൾ	സന്ദീപ് കൊന്നനാത്ത്	0488-4274957	9496046058	panjalgptsr@gmail.com
23.	പഴയന്നൂർ	സജിത മുരളി	0488-4225031	9496046060	pazhayannurgp@gmail.com
24.	തിരുവില്വാമല	കൃഷ്ണ പ്രസാദ് പി.	0488-4282023	9496046062	thiruvilwamalagp@gmail.com

ഒല്ലൂക്കര ബ്ലോക്ക്

25.	മാടക്കത്തറ	സണ്ണി സി.എ.	0487-2695537	9496046066	madakkathara@gmail.com
26.	നടത്തറ	ജോബി ജോസ് സി.	0487-2316284	9496046068	nadathara.gp@gmail.com
27.	പാണഞ്ചേരി	മിനു വർഗീസ്	0487-2282057	9496046070	panancherygramapanchayat@gmail.com
28.	പുത്തൂർ	ബിന്ദു സേതുമാധവൻ	0487-2352443	9496046072	puthurgp@gmail.com

പുഴയ്ക്കൽ ബ്ലോക്ക്

29.	കോലഴി	എൻ.എ. സാബു	0487-2200271	9496046064	kolazhypanchayat@gmail.com
30.	അടാട്ട്	അനിൽ അക്കര	0487-2307302	9496046074	adatgp@gmail.com
31.	അവണൂർ	മിനി ഹരിദാസ്	0487-2200225	9496046078	avanurgp@gmail.com
32.	കൈപ്പറമ്പ്	പ്രമീള സുബ്രഹ്മണ്യൻ	0487-2211221	9496046080	scrtykgp@gmail.com
33.	മുളംകുന്നത്തുകാവ്	അഡ്വ.സിന്ധു അജയകുമാർ	0487-2200231	9496046082	mgkavu13@gmail.com
34.	തോളൂർ	ശ്രീകല കുഞ്ഞുണ്ണി	0487-2285664	9496046084	tholurgp@gmail.com

മുല്ലശ്ശേരി ബ്ലോക്ക്

35.	എളവള്ളി	സരിത കെ.യു.	0487-2642260	9496046086	elavallygpt@gmail.com
36.	മുല്ലശ്ശേരി	മിനി മോഹൻദാസ്	0487-2262339	9496046088	mullasserygramapanchayath@gmail.com
37.	പാവറട്ടി	ആന്റോ ലിജോ സി കെ	0487-2642468	9496046090	pavarattygp08@gmail.com
38.	വെങ്കിടങ്ങ്	ഗ്രേസി ജേക്കബ്	0487-2260349	9496046092	venkitangugp@gmail.com

തളിക്കുളം ബ്ലോക്ക്

39.	ഏങ്ങണ്ടിയൂർ	സേവ്യർ പുലിക്കാട്ടിൽ	0487-2290274	9496046094	engandiyurgp@gmail.com
40.	വാടാനപ്പിള്ളി	സുധീഷ് ഐ.എൻ.	0487-2600257	9496046096	vatanappallytcr@gmail.com
41.	തളിക്കുളം	ഷീബ അജയകൃഷ്ണൻ	0487-2391503	9496046098	talikulamgp@gmail.com
42.	നാട്ടിക	പി. വിനു	0487-2391245	9496046100	nattikapanchayat@gmail.com
43.	വലപ്പാട്	പി.കെ. മോഹനൻ	0487-2391226	9496046102	valapadgptcr@gmail.com

അന്തിക്കാട് ബ്ലോക്ക്

44.	അരിമ്പൂർ	സി എൽ ജോൺസൺ	0487-2311263	9496046076	arimpurgpt@gmail.com
45.	അന്തിക്കാട്	സി.കെ. കൃഷ്ണകുമാർ	0487-2630219	9496046104	anthikadgramapanchayath@gmail.com
46.	താന്ന്യം	എൻ.എ. പീതാംബരൻ	0487-2391214	9496046106	thanniyamgp@gmail.com
47.	ചാഴൂർ	ഷിലി ജിജുമോൻ	0487-2271294	9496046108	chazhurgp@gmail.com
48.	മണലൂർ	സിജി മോഹൻദാസ്	0487-2630378	9496046110	manalurgp@gmail.com

ചേർപ്പ് ബ്ലോക്ക്

49.	അവിണിശ്ശേരി	റോസിലി ജോയ്	0487-2352781	9496046112	avinisserygp@gmail.com
50.	ചേർപ്പ്	സിജോ ജോർജ്ജ്	0487-2342245	9496046114	cherpugp@gmail.com
51.	പാറളം	അനിത പ്രസന്നൻ	0487-2278304	9496046116	paralamgp@gmail.com
52.	വല്ലച്ചിറ	രമ പ്രകാശൻ	0487-2342368	9496046118	vallachiragp@gmail.com

കൊടകര ബ്ലോക്ക്

53.	അളഗപ്പനഗർ	ഭാഗ്യവതി ചന്ദ്രൻ	0480-2751372	9496046120	alagappanagargp@gmail.com
54.	കൊടകര	ജോയി നെല്ലിശ്ശേരി	0480-2720230	9496046122	kodakaragp@gmail.com
55.	മറ്റത്തൂർ	ടെസി ജോസ് കല്ലറക്കൽ	0480-2740534	9496046124	secymattathur@gmail.com
56.	നെൻമണിക്കര	വി.ടി. വിജയലക്ഷ്മി	09446519128	9496046126	nenmanikkaragp@gmail.com
57.	പുതുക്കാട്	രതി ബാബു	0480-2751362	9496046128	pudukadgramapanchayat@gmail.com
58.	തൃക്കൂർ	സുന്ദരി മോഹൻദാസ്	0480-2751262	9496046130	thrikkurgp@gmail.com
59.	വരന്തരപ്പിള്ളി	മീന മദനൻ	0480-2760121	9496046132	varandarappillygp@gmail.com

ഇരിങ്ങാലക്കുട ബ്ലോക്ക്

60.	കാറളം	ശിവൻകുട്ടി കെ.കെ.	0480-2885421	9496046134	karalamgp@gmail.com
61.	കാട്ടൂർ	പി.എസ്. മനു	0480-2877383	9496046136	kattoorgp@gmail.com
62.	മുരിയാട്	സരള വിക്രമൻ	0480-2881154	9496046138	muriyadgp@gmail.com
63.	പറപ്പൂക്കര	ബീന സുരേന്ദ്രൻ	0480-2751272	9496046140	parappukkaragp@gmail.com

വെള്ളാങ്കല്ലൂർ ബ്ലോക്ക്

64.	പടിയൂർ	കെ.പി. കണ്ണൻ	0480-2845279	9496046142	padiyoorgp@gmail.com
65.	പൂമംഗലം	കെ.എസ്. തമ്പി	0480-2860210	9496046144	poomangalamgpt@gmail.com
66.	പുത്തൻചിറ	വി.എൻ. രാജേഷ്	0480-2890208	9496046146	puthenchiragp@gmail.com
67.	വെള്ളാങ്കല്ലൂർ	സുലേഖ അബ്ദുള്ളക്കുട്ടി	0480-2860254	9496046148	vellangallurgpt@gmail.com
68.	വേളൂക്കര	ഷീജ ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ	0480-2860248	9496046150	velukkaragpt@gmail.com

മതിലകം ബ്ലോക്ക്

69.	എടത്തിരുത്തി	ബൈന പ്രദീപ്	0480-2877259	9496046152	edathiruthygp@gmail.com
70.	കൈപ്പമംഗലം	ബീന സുരേന്ദ്രൻ	0480-2844274	9496046154	kaipamangalamgp@gmail.com
71.	മതിലകം	സുമതി സുന്ദരൻ	0480-2850342	9496046156	mathilakamgramapanchayat @gmail.com
72.	പെരിഞ്ഞനം	ടി കെ രാജു	0480-2844258	9496046158	gpperinjanam@gmail.com
73.	ശ്രീനാരായണപുരം	മിനി ഷാജി	0480-2850252	9496046160	gpsreenarayanapuram@gmail.com
74.	എടവിലങ്ങ്	എം.ആർ. കൈലാസൻ	0480-2802303	9496046162	edavilangugp@gmail.com
75.	എറിയാട്	കെ പി രാജൻ	0480-2819267	9496046164	eryd08gp@gmail.com

മാള ബ്ലോക്ക്

76.	ആളൂർ	റോസിലി ഫ്രാൻസിസ്	0480-2720242	9496046166	aloorgramapanchayat@gmail.com
77.	അന്നമനട	സുനിത സജീവൻ	0480-2770024	9496046168	annamanadagramapanchayat@gmail com
78.	കുഴൂർ	സിൽവി സേവ്യർ	0480-2779751	9496046170	kuzhurgp@gmail.com
79.	മാള	രാധാകൃഷ്ണൻ പി.കെ.	0480-2890346	9496046172	malagramapanchayat@gmail.com
80.	പൊയ്യ	ഔസേപ്പച്ചൻ ജോസ്	0480-2890263	9496046174	poyyagp@gmail.com

ചാലക്കുടി ബ്ലോക്ക്

81.	കാടുകുറ്റി	കെ.സി. മനോജ്	0480-2719628	9496046176	kadukuttygp@gmail.com
82.	കോടശ്ശേരി	സുനന്ദ നാരായണൻ	0480-2740538	9496046178	kodasserypanchayat@gmail.com
83.	കൊരട്ടി	ലീല സുബ്രഹ്മണ്യൻ	0480-2732054	9496046180	korattygpkoratty@gmail.com
84.	മേലൂർ	പോളി പി.ഒ.	0480-2739236	9496046182	meloorgp@gmail.com
85.	പരിയാരം	ഷാജി ജോസഫ്	0480-2746025	9496046184	pariyaramgpttcr@gmail.com
86.	അതിരപ്പിള്ളി	സതീഷ്കുമാർ കെ.എസ്.	0480-2769059	9496046186	athirappillygramapanchayat@gmail.com

പാലക്കാട് ജില്ല

തൃത്താല ബ്ലോക്ക്

1.	ആനക്കര	അംബിക പി.എൻ.	0466-2254240	9496047102	ddpanakkarapkd@gmail.com
2.	ചാലിശ്ശേരി	റംല വീരാൻ കുട്ടി	0466-2256241	9496047104	ddpchalisseripkd@gmail.com
3.	കപ്പൂർ	നസീമ നാസർ	0466-2276067	9496047106	ddpkappurpkd@gmail.com
4.	നാഗലശ്ശേരി	ഡോ.നിഷ ടി.വി	0466-2370080	9496047108	ddpnagalasserypkd@gmail.com
5.	പട്ടിത്തറ	ശശിരേഖ കെ.	0466-2373029	9496047110	ddppattitharapkd1@gmail.com
6.	തിരുമിറ്റക്കോട്	വിബിലേഷ് കെ.പി.	0466-2258233	9747686040	ddpthirumittakodepkd@gmail.com
7.	തൃത്താല	ജയന്തി വിജയകുമാർ	0466-2272030	9496047114	ddptrithalapkd@gmail.com

പട്ടാമ്പി ബ്ലോക്ക്

8.	കൊപ്പം	വത്സല ടി.വി.	0466-2262225	9496047117	ddpkoppampkd@gmail.com
9.	കുലുക്കല്ലൂർ	വി.എം. മുഹമ്മദലി	0466-2215313	9496047118	ddpkulukallorpkd@gmail.com
10.	മുതുതല	കെ.പി. മണി	0466-2970992	9496047120	ddpmuthuthalapkd@gmail.com
11.	ഓങ്ങല്ലൂർ	പി.പി. വിജയൻ	0466-2233242	9496047125	ddpongallurpkd@gmail.com
12.	പരുതൂർ	നിഷ എസ്.	0466-2238225	9496047128	ddpparuthurpkd@gmail.com
13.	തിരുവേഗപ്പുറ	ജമീല വി.	0466-2218247	9496047130	ddpthiruvegappurapkd@gmail.com
14.	വിളയൂർ	സുധാകരൻ എൻ.	0466-2262260	9496047134	ddpvilayoorpkd@gmail.com

ഒറ്റപ്പാലം ബ്ലോക്ക്

15.	നെല്ലായ	മുനീറ കെ.പി.	0466-2287241	9496047122	nellayapkd52@gmail.com
16.	വല്ലപ്പുഴ	ബിന്ദു സന്തോഷ്	0466-2235222	9496047132	ddpvallapuzhapkd@gmail.com
17.	അമ്പലപ്പാറ	രാധാകൃഷ്ണൻ കെ.	0466-2240240	9496047136	gp821ambpkd@gmail.com
18.	അനങ്ങനടി	ഉഷ ഉദയകുമാർ	0466-2243225	9496047138	ddpananganadipkd@gmail.com
19.	ചളവറ	സന്ധ്യ സുരേഷ്	0466-2289387	9496047140	ddpchalavarapkd@gmail.com
20.	ലക്കിടി-പേരൂർ	ചിത്ര പി.കെ.	0466-2230047	9496047142	ddplekkidiperroorpkd@gmail.com
21.	വാണിയംകുളം	ശ്രീജ കെ.	0466-2227127	9496047144	ddpvaniyankulampkd@gmail.com
22.	തൃക്കടീരി	ടി. കുട്ടികൃഷ്ണൻ	0466-2272030	9496047156	ddpthrikkadeeripkd@gmail.com

ശ്രീകൃഷ്ണപുരം ബ്ലോക്ക്

23.	കടമ്പഴിപ്പുറം	ബീന എം.കെ	0466-2267227	9496047148	ddpkadampazhypurampkd@gmail.com
24.	കരിമ്പുഴ	ഷീബ പാട്ടത്തൊടി	0466-2961227	9496047150	ddpkarimpuzhapkd@gmail.com
25.	പൂക്കോട്ടുകാവ്	ഡോ.എൻ.രാജേഷ്	0466-2240230	9496047152	ddppookkottukavupkd@gmail.com
26.	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം	പി. അരവിന്ദാക്ഷൻ	0466-2261222	9496047154	ddpsreekrishnapurampkd@gmail.com
27.	വെള്ളിനേഴി	സുരേഷ് കുമാർ എ.	0466-2285379	9496047159	ddpvellinezhipkd@gmail.com
28.	കാരാകുറുശ്ശി	റിയാസുദ്ദീൻ എൻ.	04924-249238	9496047162	ddpkarakurissipkd@gmail.com

മണ്ണാർക്കാട് ബ്ലോക്ക്

29.	അലനല്ലൂർ	ഹബീബുള്ള അൻസാരി കെ.	04924-262235	9496047160	ddpalanallurpkd@gmail.com
30.	കരിമ്പ	ശ്രീലത	04924-246236	9496047164	ddpkarimbapkd@gmail.com
31.	കോട്ടോപ്പാടം	ബിന്ദു ചന്ദ്രൻ	04924-262223	9496047166	ddpkottopadampkd@gmail.com
32.	കുമരംപുത്തൂർ	സ്മിത	0492-4230157	9496047168	ddpkumaramputhoorpkd@gmail.com
33.	കാഞ്ഞിരപ്പുഴ	അശ്വതി ചന്ദ്രൻ	04924-238265	9496047170	ddpkanjirapuzhapkd@gmail.com
34.	തച്ചനാട്ടുകര	റുക്സിനി സെയ്ത്	04924-236236	9496047174	ddpthachanattukarapkd@gmail.com
35.	തച്ചമ്പാറ	മേരി ജോസഫ്	04924-243259	9496047176	ddpthachamparapkd@gmail.com
36.	തെങ്കര	ഷീന	04924-226810	9496047178	ddpthenkarapkd@gmail.com

അട്ടപ്പാടി ബ്ലോക്ക്

37.	അഗളി	ഗീത (ic)	04924-254231	9496047180	ddpagalipkd@gmail.com

38.	പുതൂർ	സി. തങ്കവേൽ	04924-254248	9496047182	ddppudurpkd@gmail.com
39.	ഷോളയൂർ	ചിത്ര ഡി.എസ്.	04924-254381	9496047184	ddpsholayurpkd@gmail.com

പാലക്കാട് ബ്ലോക്ക്

40.	കേരളശ്ശേരി	ഫെബിൻ റഹ്മാൻ	04912-840254	9496047188	ddpkeralasseripkd@gmail.com
41.	കോങ്ങാട്	അഡ്വ. സൂര്യ എസ്.	04912-845247	9496047190	ddpkongadupkd@gmail.com
42.	മങ്കര	വിനീത കെ.എ.	04912-872320	9496047192	ddpmankarapkd@gmail.com
43.	മണ്ണൂർ	ടി.ആർ. ശശി	04912-872262	9496047194	ddpmannorpkd@gmail.com
44.	മുണ്ടൂർ	രാമദാസ് ടി.കെ.	04912-832238	9496047196	ddpmundoorpkd@gmail.com
45.	പറളി	ഉഷാകുമാരി കെ.ടി.	04912-856231	9496047199	ddpparalipkd@gmail.com
46.	പിരായിരി	ഇസ്മൈയിൽ	04912-508180	9249523666	ddppirayiripkd@gmail.com

കുഴൽമന്ദം ബ്ലോക്ക്

47.	കോട്ടായി	സുധേഷ്ണ സി.എൻ.	04922-285244	9496047203	ddpkottayipkd@gmail.com
48.	കുത്തന്നൂർ	ഹസീന കാസിം	04922-287222	9496047204	ddpkuthanoorpkd@gmail.com
49.	കുഴൽമന്ദം	ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ വി.	0492-2272034	9496047206	ddpkuzhalmannampkd@gmail.com
50.	മാത്തൂർ	പി.വി. അബ്ദുൽ ഖാദർ	04922-214044	9496047208	ddpmathoorpkd@gmail.com
51.	പെരിങ്ങോട്ടുകുറിശ്ശി	പ്രമോദ് എ.പി.	04922-216233	9496047211	ddpperungottukurissipkd@gmail.com
52.	തേങ്കുറിശ്ശി	എസ്. സംഗീത	04922-293222	9496047212	ddpthenkurissipkd@gmail.com
53.	കണ്ണാടി	എ. രാഗേഷ്	04922-272046	9846659973	ddpkannadipkd@gmail.com

ചിറ്റൂർ ബ്ലോക്ക്

54.	എലപ്പുള്ളി	ബിജു സി.	04912-583230	9496047276	ddpelappullypkd@gmail.com
55.	പൊൽപ്പുള്ളി	കെ. സ്വാമിനാഥൻ	04923-222254	9496047278	ddppolpullypkd@gmail.com
56.	എരുത്തേമ്പതി	ഷിജ	04923-236228	9496047216	ddperuthenpathipkd@gmail.com
57.	കൊഴിഞ്ഞാമ്പാറ	ടി. രാമകൃഷ്ണൻ	04923-272272	9496047218	ddpkozhinjamparapkd@gmail.com
58.	നല്ലേപ്പിള്ളി	ബിനു വി.	04923-282313	9496047220	ddpnallepillypkd@gmail.com
59.	പെരുമാട്ടി	സുരേഷ് കെ.	04923-232226	9496047224	ddpperumattypkd@gmail.com
60.	വടകരപ്പതി	ദിനേശ്.എസ്	04923-235222	7012295929	ddpvadakarappathipkd@gmail.com

കൊല്ലങ്കോട് ബ്ലോക്ക്

61.	പട്ടഞ്ചേരി	ഷാനി എം.	04923-232244	9496047222	ddppattancherypkd@gmail.com
62.	കൊല്ലങ്കോട്	അഡ്വ. അശ്വതിദാസ് ഡി.	04923-262324	9496047228	ddppkdkollengode@gmail.com
63.	കൊടുവായൂർ	മുരുകദാസ് വി.	04923-252257	9496047230	ddpkoduvayurpkd@gmail.com
64.	മുതലമട	സി. തിരുചന്ദ്രൻ	04923-275224	9447834494	ddpmuthalamadapkd@gmail.com
65.	പുതുനഗരം	ബാബു എ.	04923-252406	9496047234	ddpputhunagarampdk@gmail.com
66.	വടവന്നൂർ	വിൻസി സി.	04923-215354	9496047236	ddpvadavanoorpkd@gmail.com
67.	പെരുവെമ്പ്	ചിത്ര ബി.	04923-252324	9496047282	ddpperuvembapkd@gmail.com

നെന്മാറ ബ്ലോക്ക്

68.	അയിലൂർ	രാജേശ്വരി	04923-244274	9496047238	ddpayiloorpkd@gmail.com
69.	മേലാർകോട്	ബിജു കുമാർ ആർ.	04922-243331	9496047240	ddpmelarkodepkd@gmail.com
70.	നെല്ലിയാമ്പതി	മായാണ്ടി പി.	04923-246221	9496047242	ddpnelliyampathypkd@gmail.com
71.	എലവഞ്ചേരി	രേണുക സി.	04923-266410	9496047244	ddpelavancheripkd@gmail.com
72.	നെന്മാറ	സി.സി. സുനിൽ	04923-244254	9496047246	ddpnemmarapkd@gmail.com
73.	പല്ലശ്ശേന	കെ.രാമദാസ്	04923-268369	9496047249	ddppallassanapkd@gmail.com
74.	വണ്ടാഴി	ശാരദ ഗോപിനാഥ്	04922-260021	9496047262	ddpvandazhipkd@gmail.com

ആലത്തൂർ ബ്ലോക്ക്

75.	ആലത്തൂർ	ഹരിത കെ.	04922-222398	9496047250	ddpalathurpkd@gmail.com

76.	എരിമയൂർ	സുജ ശിവരാജൻ	04922-210376	9496047252	ddperimayoorpkd@gmail.com
77.	കാവശ്ശേരി	ഗിരിജ വി.	04922-222392	9496047255	ddpkavasseripkd@gmail.com
78.	കിഴക്കഞ്ചേരി	പി.എം. കലാധരൻ	04922-255002	9496047256	ddpkizhakkencheripkd@gmail.com
79.	പുതുക്കോട്	കെ. ഉദയൻ	04922-266227	9496047258	ddpputhucodepkd@gmail.com
80.	തരൂർ	ഗംഗാദേവി എസ്.	04922-232231	9496047260	ddptharoorpkd@gmail.com
81.	വടക്കഞ്ചേരി	പ്രസാദ് സി.	04922-255007	9496047264	ddpvadakkencheripkd@gmail.com,
82.	കണ്ണമ്പ്ര	പി. വിജയകുമാരി	04922-266223	9496047266	ddpkannambrapkd@gmail.com

മലമ്പുഴ ബ്ലോക്ക്

83.	മലമ്പുഴ	ശ്രീജിത്ത് എൻ.	0491-2815148	9496047268	ddpmalampuzhapkd@gmail.com
84.	അകത്തേത്തറ	ബിന്ദു. പി.എ	04912-555171	9496047270	ddpakathetharapkd@gmail.com
85.	പുതുപ്പരിയാരം	വി.വി. വിജയൻ	04912-555139	9496047272	ddpputhuppariyarampkd@gmail.com
86.	മരുത റോഡ്	സൗമ്യ വിനേഷ്	0491-2534003	9496047274	ddpmarutharoadpkd@gmail.com
87.	പുതുശ്ശേരി	ബിജോയ് വി.	0491-2566339	9496047280	ddppudusserypkd@gmail.com
88.	കൊടുമ്പ്	ശാന്ത എം.കെ.	04912-574135	9496047186	ddpkodumbupkd@gmail.com

മലപ്പുറം ജില്ല

നിലമ്പൂർ ബ്ലോക്ക്

1.	ചാലിയാർ	കെ.പി. അനശ്രീ	04931-206536	9496047784	chaliyargp@gmail.com
2.	ചുങ്കത്തറ	സി.കെ. സുരേഷ്	04931-230239	9447631774	mpmchungatharagp@gmail.com
3.	മൂത്തേടം	ടി.കെ. അഫ്സത്ത്	04931-275568	8086287521	moothedamgp@gmail.com
4.	വഴിക്കടവ്	പി. റംലത്ത്	04931-275248	9995610048	mpmvazhikkadavugp@gmail.com
5.	എടക്കര	ദീപ ഹരിദാസ്	04931-275229	9744800556	mpmedakkaragp@gmail.com
6.	പോത്തുകല്ല്	എം.എ. ജോസ്	04931-240442	9447181920	mpmpothukallugp@gmail.com

കൊണ്ടോട്ടി ബ്ലോക്ക്

7.	ചേലേമ്പ്ര	അനിതാ സുനി	0483-2891104	9496047802	chelembrapanchayath@gmail.com
8.	ചെറുകാവ്	ജസീന ആലുങ്ങൽ	0483-2791052	9605212992	mpmcherukavugp@gmail.com
9.	പള്ളിക്കൽ	സാബിറ	0483-2790114	9496047808	pallikkalgp123@gmail.com
10.	വാഴയൂർ	ആർ.എസ് അമീനാകുമാരി	0483-2830097	9747822086	vazhayoorgp@gmail.com
11.	വാഴക്കാട്	ആരിഫ വി	0483-2725232	9496047812	mpmvazhakkadgp@gmail.com
12.	പുളിക്കൽ	പി.എ നസീറ	0483-2790059	9496047814	pulikkalgp@gmail.com
13.	മുതുവല്ലൂർ	എംപി മുഹമ്മദ്	0483-2754817	9895342424	mpmmuthuvalloorgp@gmail.com

വണ്ടൂർ ബ്ലോക്ക്

14.	മമ്പാട്	ശമീന കാഞ്ഞിരാല	04931-200260	9446667133	mampadgp@gmail.com
15.	പാണ്ടിക്കാട്	രോഹിൽ നാഥ്	0483-2783221	9496047822	pandikkadgp@gmail.com
16.	പോരൂർ	പുഷ്പവല്ലി	04931-247071	9497873464	porurgp@gmail.com
17.	തൃക്കലങ്ങോട്		0483-2840292		mpmtrikkalangodegp@gmail.com
18.	തിരുവാലി	സുമ തരിയൻ	0483-2721148	9562528490	thiruvalipanchayat@gmail.com
19.	വണ്ടൂർ	കെ.ടി. ഷംസുദ്ദീൻ	04931-247033	9544456538	wandoorgp@gmail.com

അരിക്കോട് ബ്ലോക്ക്

20.	ഊർങ്ങാട്ടിരി	സജീർ മേത്തലയിൽ	0483-2850249	8086731906	mpmurangattirigp@gmail.com
21.	കാവനൂർ	സുബൈദ കുട്ടക്കടവൻ	0483-2862531	9048953155	mpmkavanurgp@gmail.com
22.	കീഴുപറമ്പ്	കാരങ്ങാടൻ അബൂബക്കർ മാസ്റ്റർ	0483-2858296	9446104536	seckzp@gmail.com
23.	പുൽപ്പറ്റ	ഫൗസിയ മൂലക്കുടവൻ	0483-2820117	8089939708	pulpattagramapanchayat@gmail.com
24.	ചീക്കോട്	കെ. ശിവൻ	0483-2725235	9947766051	cheacodegp@gmail.com
25.	അരീക്കോട്	സഫീറ സലാം	0483-2850221	9633156535	mpmareacodegp@gamil.com
26.	കുഴിമണ്ണ	പി.ടി മഹ്മൂദ്	0483-2756187	9526507709	mpmkuzhimannagp@gmail.com
27.	എടവണ്ണ	സുനീറ സമദ്	0483-2700243	9446628872	edavannagp@gmail.com

മലപ്പുറം ബ്ലോക്ക്

28.	കോഡൂർ	സി പി ഷാജി	0483-2868756	9496047890	koduronline@gmail.com
29.	ആനക്കയം	സി. ബുഷ്റ	0483-2848622	8589929923	mpmanakkayamgp@gmail.com
30.	മൊറയൂർ	എം. അബ്ദുൽ ജലിൽ	0483-2772038	8139841200	mpmmorayurgp@gmail.com
31.	പൊന്മള	വി അബ്ദുറഹിമാൻ	0483-2705192	9847125784	mpmponmalagp@gmail.com
32.	പൂക്കോട്ടൂർ	അനിസ കോടാലി	0483-2772051	9447227284	pookotturpanchayat@gmail.com
33.	ഒതുക്കുങ്ങൽ	എ.കെ. മെഹനാസ്	0483-2839247	9496047911	mpmothukkungalgp@gmail.com

കാളികാവ് ബ്ലോക്ക്

34.	അമരമ്പലം	വി.പി. അഫീഫ	04931-260222	9496047786	secyagp@gmail.com
35.	കരുളായി	കെ ഷീജ	04931-270249	9496047788	karulaigp@gmail.com
36.	കാളികാവ്	രമ രാജൻ	04931-257242	9446992771	kalikavugp@gmail.com
37.	ചോക്കാട്	ശാന്ത കെ.ഗോപാലൻ	04931-260360	9847131854	mpmchokkadgp@gmail.com
38.	കരുവാരക്കുണ്ട്	എൻ ഉണ്ണീൻകുട്ടി	04931-280228	9496047820	karuvarakundugp@gmail.com
39.	തുവ്വൂർ	സി ടി ജസിന	04931-284128	9605728369	tvrpanchayat@gmail.com
40.	എടപ്പറ്റ	സി മുഹമ്മദ് ബാബു	04933-278279	9633592333	edappattagp@gmail.com

പെരിന്തൽമണ്ണ ബ്ലോക്ക്

41.	ആലിപ്പറമ്പ്	ആയിഷ മേക്കോട്ടിൽ	04933-205223	9946756734	mpmaliparambagp@gmail.com
42.	ഏലംകുളം	ഷഹീന മോൾ എം.ടി	04933-230313	9633597334	mpmelamkulamgp@gmail.com
43.	മേലാറ്റൂർ	റംസീന മുജീബ്	04933-278265	8075675025	mpmmelatturgp@gmail.com
44.	കീഴാറ്റൂർ	മൂസക്കുട്ടി	04933-271413	9496047870	keezhatturpanchayat@gmail.com
45.	താഴെക്കോട്	ഹുസൈൻ കളപ്പാട്ടിൽ	04933-251239	9847472573	thazhekodegramapanchayat@gmail.com
46.	വെട്ടത്തൂർ	സുലൈഖ കരിമ്പന	04933-208044	8086835901	mpmvettathurgp@gmail.com
47.	പുലാമന്തോൾ	പി.എസ്. സുധ	04933-267468	9048385971	mpmpulamantholegp@gmail.com
48.	അങ്ങാടിപ്പുറം	മുഹമ്മദ് ഷബീർ	04933-253263	9496047892	angadipuramgpt@gmail.com

മങ്കട ബ്ലോക്ക്

49.	കുറുവ	അബ്ദുൽ സലാം മാസ്റ്റർ	04933-242215	9947509922	kuruva001@gmail.com
50.	മങ്കട	യു.പി. ഫാത്തിമ	04933-239231	9539666217	mankadagp@gmail.com
51.	മക്കരപ്പറമ്പ്		04933-282031		mlpmmkpbagp@gmail.com
52.	മൂർക്കനാട്	കെ.പി. ഹംസ മാസ്റ്റർ	04933-203236	9496444873	mkdpanchayath@gmail.com
53.	കൂട്ടിലങ്ങാടി	റസ്ന മുനീർ	04933-240014	9947020108	secretarykoottilangadigp@gmail.com
54.	പുഴക്കാട്ടിരി	മുഹമ്മദ് അബൂബക്കർ	04933-254232	9946169908	mpmpuzhakkattirigp@gmail.com

കുറ്റിപ്പുറം ബ്ലോക്ക്

55.	ആതവനാട്	കെ.ടി ആസാദ്	0494-2615615	9495361305	mpmathavanadgp@gmail.com
56.	എടയൂർ	ഇന്ദിര കെ.പി	0494-2644354	9846592967	mpmedayurgp@gmail.com
57.	ഇരിമ്പിളിയം	റജൂല നൗഷാദ്	0494-2620390	9961811265	irimbiliyamgp@gmail.com
58.	മാറാക്കര	ഓ.കെ സുബൈർ	0494-2615645	9447424415	mpmmarakkaragp@gmail.com
59.	കുറ്റിപ്പുറം	കൈപ്പള്ളി അബ്ദുള്ളക്കുട്ടി	0494-2608329	9846442444	mpmkuttippuramgp@gmail.com
60.	കല്പകഞ്ചേരി	എ.പി. സബാഹ്	0494-2547026	9946303050	kalpakancherygp@gmail.com

വേങ്ങര ബ്ലോക്ക്

61.	എ.ആർ. നഗർ	ലൈല പുല്ലൂണി	0494-2490358	9496047906	arnagargp@gmail.com
62.	എടരിക്കോട്	റൈഹാന ബീഗം	0483-2642390	9947419970	mpmedarikodegp@gmail.com
63.	പറപ്പൂർ	മുഹമ്മദ് പറമ്പത്ത്	0483-2742290	9847666840	mpmparappurgp@gmail.com
64.	തെന്നല	ശരീഫ് വടക്കയിൽ	0494-2495235	9496047914	mpmthennalapanchayath@gmail.com
65.	വേങ്ങര	എൻ.ടി. അബ്ദുൽ നാസർ	0494-2450226	9447480320	mpmvengaragp@gmail.com
66.	കണ്ണമംഗലം	സമീറ പുളിക്കൽ	0494-2492000	9847412128	mpmkannamangalamgp@gmail.com

67.	ഊരകം	പി.കെ. സഫ്രീന	0494-2450243	8086283206	mpmurakamgp@gmail.com

തിരൂരങ്ങാടി ബ്ലോക്ക്

68.	തേഞ്ഞിപ്പലം	ശരീഫ	0494-2400226	7561028066	thenhipalamgp@gmail.com
69.	വള്ളിക്കുന്ന്	കെ മുഹമ്മദലി ഇർഷാദ്	0494-2470262	9633228099	mpmvallikkunnugp@gmail.com
70.	മൂന്നിയൂർ	പഞ്ചൂർ രാജൻ	0494-2478255	9746466404	mpmmoonniyurgp@gmail.com
71.	നന്നമ്പ്ര	മൊയ്തീൻകുട്ടി പച്ചായി	0494-2480359	9947213245	nannambragp@gmail.com
72.	പെരുവള്ളൂർ	പി.പി. സുനിൽ	0494-2434487	9744765115	mpmperuvallurgp@gmail.com

താനൂർ ബ്ലോക്ക്

73.	പെരുമണ്ണക്ലാരി	സി.സി. സാഹിറ	0494-2495900	9495859174	klarigp@gmail.com
74.	ചെറിയമുണ്ടം	പി.ടി. അബ്ദുൽ നാസർ	0494-2586426	9846856027	cheriyamundamgp@gmail.com
75.	ഒഴൂർ	കുന്നത്ത് സക്കീന	0494-2582276	9961678093	ozhurgpmlpm@gmail.com
76.	താനാളൂർ	മുഹമ്മദ് അസ്കർ	0494-2582278	9946447999	mpmtanalurgp@gmail.com
77.	വളവന്നൂർ	ടി.കെ. ഷംസുദീൻ	0494-2547024	9496047944	valavannurgp@gmail.com
78.	പൊൻമുണ്ടം	ആർ. കോമുക്കുട്ടി	0494-2586253	9446280637	ponmundomgp@gmail.com
79.	നിറമരുതൂർ	പ്രേമ കല്ലിടുമ്പിൽ	0494-2427047	9496047950	niramaruthurgp@gmail.com

തിരൂർ ബ്ലോക്ക്

80.	പുറത്തൂർ	എ. ജസ്ന ബാനു	0494-2563493	7025847977	mpmpurathurgp@gmail.com
81.	തലക്കാട്	വി.പി. മുബാറക്ക്	0494-2422796	8943659459	thalakkadgp@gmail.com
82.	തൃപ്രങ്ങോട്	മുജിബ് പൂളക്കൽ	0494-2566190	9496047956	mpmtriprangodegp@gmail.com
83.	വെട്ടം		0494-2630281		mpmvettomgp@gmail.com
84.	തിരുന്നാവായ		0494-2602042		tirunavayagp@gmail.com
85.	മംഗലം		0494-2568452		mpmmangalamgp@gmail.com

പൊന്നാനി ബ്ലോക്ക്

86.	തവനൂർ	അബൂബക്കർ സിദ്ദിഖ്	0494-2686249	9496047964	tavanurgramapanchayat@gmail.com
87.	വട്ടംകുളം	ഷാജി മോൾ	0494-2680253	7025521382	secretaryvattamkulam@gmail.com
88.	എടപ്പാൾ	കെ.പി സിന്ധു	0494-2680236	9544319129	edapalpanchayat@gmail.com
89.	കാലടി	പി.വി. മുബസിറ	0494-2687599	9567398017	kaladipanchayatmlpm@gmail.com

പെരുമ്പടപ്പ് ബ്ലോക്ക്

90.	ആലങ്കോട്	ആസിയ ഇബ്രാഹിം	0494-2650452	9745528625	mpmalamcodegp@gmail.com
91.	മാറഞ്ചേരി	ടി ശ്രീജിത്ത്	0494-2670263	8075917084	mpmmarancheri@gmail.com
92.	നന്നമ്മുക്ക്	ശാന്തിനി രവീന്ദ്രൻ	0494-2650454	9496047976	nmkgp7@gmail.com
93.	പെരുമ്പടപ്പ്	വത്സലകുമാർ	0494-2670224	9846720691	mpmperumpadappagp@gmail.com
94.	വെളിയങ്കോട്	ബബിത നൗഫൽ	0494-2670258	9744041042	mpmveliyancodegp@gmail.com

കോഴിക്കോട് ജില്ല

വടകര ബ്ലോക്ക്

1.	അഴിയൂർ	ലീല.കെ	0496-2500101	9496048102	secretaryagp@gmail.com
2.	ചോറോട്	ഷൈജി പ്രമോദ്	0496-2512501	9496048104	chorodegp@gmail.com
3.	ഏറാമല	ഒ കെ കുഞ്ഞബ്ദുള്ള മാസ്റ്റർ	0496-2547047	9496048106	eramalagp@gmail.com
4.	ഒഞ്ചിയം	ഷജിന കൊടക്കാട്ട്	0496-2502025	9496048108	secogp@gmail.com

തൂണേരി ബ്ലോക്ക്

5.	ചെക്യാട്	അഹമ്മദ് പുന്നക്കൽ	0496-2572340	9496048110	chekkiyad.gp.09@gmail.com
6.	എടച്ചേരി	ടി.വി ഗോപാലൻ മാസ്റ്റർ	0496-2547024	9496048112	edacherygramapanchayat@gmail.com
7.	പുറമേരി	പി ശ്രീലത	0496-2550259	9496048114	purameri.gp@gmail.com
8.	തൂണേരി	വളപ്പിൽ കുഞ്ഞമ്മദ് മാസ്റ്റർ	0496-2551075	9496048116	tunerigp@gmail.com

9.	വളയം	പ്രീത.പി.എസ്	0496-2460191	9496048118	secvalayamgp@gmail.com
10.	വാണിമേൽ	ടി പ്രദീപ് കുമാർ	0496-2560190	9496048120	vanimelgp@gmail.com
11.	നാദാപുരം	സഫീറ മൂന്നാംകുനി	0496-2550245	9496048124	nadapuramgp@gmail.com

കുന്നുമ്മൽ ബ്ലോക്ക്

12.	കുന്നുമ്മൽ	കെ.ടി.ചന്ദ്രൻ	0496-2445049	9496048122	kunnummalgp@gmail.com
13.	കായക്കൊടി	ബിന്ദു യു വി	0496-2966627	9496048126	secretarykydgp@gmail.com
14.	കാവിലുംപാറ	മേഘ ടീച്ചർ പൊയിലുപറമ്പത്ത്	0496-2565834	9496048128	kavilumpara@gmail.com
15.	കുറ്റ്യാടി	മോഹൻദാസ് ടി കെ	0496-2597250	9496048130	secretarykuttiadygp@gmail.com
16.	മരുതോങ്കര	സതി .കെ .എം.	0496-2666048	9496048132	marutgp @gmail.com
17.	വേളം	കെ.സി മുജീബ് റഹ്മാൻ	0496-2770109	9496048134	secretaryvelompanchayath@gmail.com
18.	നരിപ്പറ്റ	സജിന എം.	0496-2445043	9496048136	narippattapanchayath@gmail.com

തോടന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

19.	ആയഞ്ചേരി	തയ്യിൽ ആസ്യ ടീച്ചർ	0496-2580265	9496048138	ayancheri.gp@gmail.com
20.	വില്ല്യാപ്പള്ളി	പി.പി. പ്രഭാകരൻ മാസ്റ്റർ	0496-2535163	9496048140	villiappallygp@gmail.com
21.	മണിയൂർ	ദിൻഷ കെ.	0496-2536221	9496048142	maniyurgramapanchayat@gmail.com
22.	തിരുവള്ളൂർ	എൽ.വി.രാമകൃഷ്ണൻ	0496-2592027	9496048144	thiruvallurgp@gmail.com

മേലടി ബ്ലോക്ക്

23.	തുറയൂർ	അസീഫ	0496-2470059	9496048146	thurayurgp@gmail.com
24.	കീഴരിയൂർ	പി.കെ. ബാബു	0496-2676228	9496048148	kzrgpt@gmail.com
25.	തിക്കോടി	ഒ.കെ. ഫൈസൽ	0496-2602054	9496048150	thikkodigp@gmail.com
26.	മേപ്പയ്യൂർ	നിബിത.ടി	0496-2676227	9496048154	meppayurgp@gmail.com

പേരാമ്പ്ര ബ്ലോക്ക്

27.	ചെറുവണ്ണൂർ	നളിനി നല്ലൂർ	0496-2775320	9496048156	secretary.cheruvannur.gp@gmail.com
28.	നൊച്ചാട്	ഷിജി കൊട്ടാരക്കൽ	0496-2610269	9496048158	secretarynochadgpkkd@gmail.com
29.	ചങ്ങരോത്ത്	നസീമ വാഴയിൽ	0496-2668164	9496048160	seccgp@gmail.com
30.	കായണ്ണ	ഇ സി സന്തോഷ്	0496-2659021	9496048162	secretarykgp@gmail.com
31.	കൂത്താളി	തണ്ടോറ ഉമ്മർ	0496-2610271	9496048164	koothaligp@gmail.com
32.	പേരാമ്പ്ര	ലതിക	0496-2610226	9496048166	secretaryperambragp@gmail.com
33.	ചക്കിട്ടപ്പാറ	മോളി തോമസ്	0496-2662223	9496048168	chakkittaparagp@gmail.com

ബാലുശ്ശേരി ബ്ലോക്ക്

34.	ബാലുശ്ശേരി	മംഗളദാസൻ ത്രിവേണി	0496-2642039	9496048170	balusserigp@gmail.com
35.	നടുവണ്ണൂർ	ഷൈജ മുരളി	0496-2652247	9496048172	secndr@gmail.com
36.	ഉള്ള്യേരി	നാസർ പി.	0496-2652229	9496048176	secretaryulliyerigp@gmail.com
37.	കോട്ടൂർ	സുജാത ടീച്ചർ	0496-2657251	9496048178	kotturgp@gmail.com
38.	ഉണ്ണികുളം	കെ കെ അബ്ദുള്ള മാസ്റ്റർ	0496-2647065	9496048180	unnikulamgp@gmail.com
39.	പനങ്ങാട്	വി.എം.കമലാക്ഷി	0496-2642059	9496048182	panangadgp@gmail.com
40.	കൂരാച്ചുണ്ട്	സിനി ജിനോ	0496-2660246	9496048184	seckdu@gmail.com

പന്തലായനി ബ്ലോക്ക്

41.	അത്തോളി	ജയകൃഷ്ണൻ.എം.	0496-2672235	9496048174	secagp@gmail.com
42.	ചേമഞ്ചേരി	അജയ്ബോസ്	0496-2687041	9496048186	chemancherygp@rediffmail.com
43.	അരിക്കുളം	പി.പി.രമണി	0496-2695327	9496048188	secagpt@gmail.com
44.	മൂടാടി	എം പി അഖില	0496-2690200	9496048190	moodadimgp@gmail.com
45.	ചെങ്ങോട്ടുകാവ്	ഭാസ്കരൻ .കെ.എൻ	0496-2620266	9496048192	chengottukavugp@gmail.com

ചേളന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

46.	കക്കോടി	സുനിൽകുമാർ കെ പി	0495-2265711	9496048194	kakkodigp@gmail.com
47.	ചേളന്നൂർ	സ്വപ്ന എം.	0495 2260232	9496048196	chelannurgp@gmail.com
48.	കാക്കൂർ	ബിന്ദു പി.	0495-2260232	9496048198	kakkurgp@gmail.com
49.	നൻമണ്ട	വിനിഷ ഷൈജു	0495-2855049	9496048200	nanmindagp@gmail.com
50.	നരിക്കുനി	ലൈല സി പി	0495-2246215	9496048202	narikkunigp@gmail.com
51.	തലക്കുളത്തൂർ	പ്രഭിത ചീരോത്ത്	0495-2852239	9496048204	thalakkulathurgp@gmail.com

കൊടുവള്ളി ബ്ലോക്ക്

52.	തിരുവമ്പാടി	ജിതിൻ പല്ലാട്ട്	0495-2252059	9496048207	thiruvambadygp@gmail.com
53.	കൂടരഞ്ഞി	ബോബി ഷിബു	0495-2252027	9496048208	koodaranhigp@gmail.com
54.	കിഴക്കോത്ത്	സുബൈർ മാസ്റ്റർ	0495-2210237	9496048210	secretarykizhakkoth@gmail.com
55.	മടവൂർ	സഫിയ മുഹമ്മദ്	0495-2246262	9496048212	madavoorgp@gmail.com
56.	പുതുപ്പാടി	ബിജു താന്നിക്കാകുഴി	0495-2235229	9496048216	pgpkkd@gmail.com
57.	താമരശ്ശേരി	റസീന സിയാലി	0495-2222252	9496048218	thamarasserygp@gmail.com
58.	ഓമശ്ശേരി	സൌദ പി കെ	0495-2281253	9496048220	omasserygp@gmail.com
59.	കട്ടിപ്പാറ	സജീന പി.	0495-2270900	9496048222	kattipparagpo@gmail.com
60.	കോടഞ്ചേരി	അന്നക്കുട്ടി ദേവസ്യ	0495-2236230	9496048239	kodencherypanchayath@gmail.com

കുന്ദമംഗലം ബ്ലോക്ക്

61.	കൊടിയത്തൂർ	കവിത ടീച്ചർ	0495-2209130	9496048224	kodiyathoorgp@gmail.com
62.	കുരുവട്ടൂർ	അഡ്വ. നുറുദ്ദീൻ ചെറുവറ്റ	0495-2810295	9496048226	secretarykuruvattoor@gmail.com
63.	മാവൂർ	മുനീറത്ത് സി	0495-2883133	9496048228	mavoorgp@gmail.com
64.	കാരശ്ശേരി	അബ്ദുൾ അക്ബർ. ജി	0495-2297172	9496048230	gpkarassery@gmail.com
65.	കുന്ദമംഗലം	സംജിത്ത്.സി.വി	0495-2800275	9496048232	kunnamangalamgp@gmail.com
66.	ചാത്തമംഗലം	നദീറ എം.കെ	0495-2287274	9496048234	chlmgp@gmail.com
67.	പെരുവയൽ	ജാഫർ ആർ.വി.	0495-2492049	9496048240	peruvayalpanchayat@gmail.com
68.	പെരുമണ്ണ	കെ പി രാജൻ	0495-2431880	9496048242	p.p.perumanna@gmail.com

കോഴിക്കോട് ബ്ലോക്ക്

69.	കടലുണ്ടി	ഒ. ഭക്തവത്സലൻ	0495-2470227	9496048244	secretarykdyy@gmail.com
70.	ഒളവണ്ണ	സുലിൻ എം എസ്	0495-2430788	9496048250	olavannagp@gmail.com

വയനാട് ജില്ല

മാനന്തവാടി ബ്ലോക്ക്

1.	വെള്ളമുണ്ട	കുമാർ ലൈല	04935-230325	9496048304	vellamundagp@gmail com
2.	തിരുനെല്ലി	അഞ്ജു ബാലൻ	04935250453	9496048306	thirunelligp@gmai.com
3.	തൊണ്ടർനാട്	എസ് എം പ്രമോദ്	04935235235	9496048308	thondernadugp@gmail.com
4.	എടവക	ഗിരിജ സുധാകരൻ	04935 240366	9496048310	gpedavaka@gmail.com
5.	തവിഞ്ഞാൽ	എം ജി ബിജു	04935 256236	9496048312	thavinhalgpo@gmail.com

സുൽത്താൻബത്തേരി ബ്ലോക്ക്

6.	മീനങ്ങാടി	ശ്രീജ സുരേഷ്	04936-247236	9496048316	meenangadigp@gmail.com
7.	നെന്മേനി	എ കെ ഗംഗാധരൻ	04936-267310	9495669744	nenmenigp@gmail.com
8.	അമ്പലവയൽ	എൻ സി കൃഷ്ണകുമാർ	04936-260423	9496048320	ambalavayalgp@gmail com
9.	നൂൽപ്പുഴ	ജയ എം കെ	04936-270635	9496048326	gpnoolpuzha@gmail.com

കൽപ്പറ്റ ബ്ലോക്ക്

10.	കോട്ടത്തറ	രജിത സി സി	04936-286644	9562616524	kottatharagp@gmail com
11.	വേങ്ങപ്പള്ളി	ജാസർ പാലക്കൽ	04936-202481	9496048334	vengappalligp@gmail com

12.	വൈത്തിരി	രാജൻ സി വി	04936-255223	9496048336	vythirigramapanchayath@gmail.com
13.	മുട്ടിൽ	രഞ്ജിത്ത് സി പി	04936-202418	9496048339	muttilgp@gmail.com
14.	പൊഴുതന	അബ്ദുൾ നാസർ കെ	04936-255251	9496048340	pozhuthanagp@gmail.com
15.	തരിയോട്	സൂസി ബാബു	04936-250435	9446138346	thariodegp@gmail.com
16.	പടിഞ്ഞാറത്തറ	അസ്മ കെ കെ	04936-273419	9497643606	padinharatharagp@gmail com
17.	മേപ്പാടി	റംല ഹംസ	04936-282422	9526226407	meppadimgp@gmail com
18.	മൂപ്പൈനാട്	സുധ സി വി	04936-217499	9496048350	muppainadugp@gmail.com

പനമരം ബ്ലോക്ക്

19.	പനമരം	ലക്ഷ്മി എ.	04935-220772	9496048314	gppanamaram@gmail.com
20.	പൂതാടി	ഇ.കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ	04936-211522	9946597568	poothadigp@gmail.com
21.	മുള്ളൻകൊല്ലി	ലിസി സാബു	04936-240273	9496048328	mullenkolly@gmail.com
22.	പുൽപ്പള്ളി	ബിന്ദു പ്രകാശ്	04936-240221	9496048330	secpulpallygp@gmail com
23.	കണിയാമ്പറ്റ	വി.പി. യൂസഫ്	04936-286693	9496048348	kaniyambettagp@gmail.com

കണ്ണൂർ ജില്ല

പയ്യന്നൂർ ബ്ലോക്ക്

1.	കുഞ്ഞിമംഗലം	വി.ടി. അമ്പു	0497-2810225	9496049007	kunhimangalamgp@gmail.com
2.	രാമന്തളി	ഒ.കെ. ശശി	04985-222025	9496049013	ramanthaligp@gmail.com
3.	കാങ്കോൽ ആലപ്പടമ്പ്	പി.പി. അനസൂയ	0498-5280235	9496049017	kankolalapadamba@gmail.com
4.	കരിവെള്ളൂർ പെരളം	പി. രമേശൻ	0498-5260235	9496049019	karivellurperalampanchayath@gmail.com
5.	എരമം-കുറ്റൂർ	പ്രീത കെ.	0498-5277029	9496049021	eramamkutturgpt@gmail.com
6.	പെരിങ്ങോം-വയക്കര	ലളിത കെ.	0498-5236231	9496049023	peringomgp@gmail.com
7.	ചെറുപുഴ	ലൈസമ്മ തോമസ്	0498-5240755	9496049025	cherupuzhapanchayat@gmail.com

കല്ല്യാശ്ശേരി ബ്ലോക്ക്

8.	ചെറുതാഴം	സന്തൂപ് മോഹൻ	0497-2800259	9496049003	cheruthazhamgp@gmail.com
9.	ഏഴോം	കെ.എൻ. ഗീത	0497-2870460	9496049005	ezhomegp@gmail.com
10.	മാടായി	സത്യഭാമ ബി.	0497-2870278	9495946423	madayi@gmail.com
11.	മാട്ടൂൽ	നസീർ ബി മാട്ടൂൽ	0497-2842040	9496049011	mattulgramapanchyat@gmail.com
12.	ചെറുകുന്ന്	കെ. മോഹനൻ	0497-2860238	9496049029	cherukunnugp@gmail.com
13.	കല്ല്യാശ്ശേരി	ഡോ. ഓമന പങ്കൻ	0497-2780818	9496049032	omanapankan@gmail.com
14.	കണ്ണപുരം	രാധാകൃഷ്ണൻ കെ.വി.	0497-2860234	9496049033	rathikoderi123@gmail.com
15.	നാറാത്ത്	റഹ്മത്ത് കെ.	0497-2796214	9496049043	secretarynarathgramapanchayat@gmail.com

തളിപ്പറമ്പ് ബ്ലോക്ക്

16.	പട്ടുവം	പി.കെ. ദിവാകരൻ	0460-2220124	9496049027	pattuvamgp2013@gmail.com
17.	ചെങ്ങളായി	വിപിന ബി.പി.	0460-2230226	9496049037	chengalayigp@gmail.com
18.	കുറുമാത്തൂർ	എസ്.പി. രമേശൻ മാസ്റ്റർ	0460-2224343	9496049039	secretarykurumathur@gmail.com
19.	പരിയാരം	സി. ബാലകൃഷ്ണൻ കെ.	0460-2203262	9496049041	pariyaramgpt@gmail.com
20.	ചപ്പാരപ്പടവ്	സജി ഓതറ	0460-2270221	9496049045	secretarycgp@gmail.com
21.	നടുവിൽ	മോളി സജി	0460-2250233	9496049048	naduvilgp@gmail.com
22.	ഉദയഗിരി	ടെസ്സി ആലുംമൂട്ടിൽ	0460-2286743	9496049049	udayagirigp@gmail.com
23.	ആലക്കോട്	പ്രിൻസി ബോബി ജോർജ്	0460-2255233	9496049051	alakodegp@gmail.com
24.	കടന്നപ്പള്ളി പാണപ്പുഴ	ടി.വി. ചന്ദ്രൻ	0498-5277035	9496049015	kadannappallygp@gmail.com

ഇരിക്കൂർ ബ്ലോക്ക്

25.	ഇരിക്കൂർ	സി.കെ. മുഹമ്മദ് മാസ്റ്റർ	9497873143	9496049053	secretaryirikkurgp@gmail.com
26.	എരുവേശ്ശി	ജോസഫ് പി.എം.	0460-2212328	9496049055	egpsecretary1@gmail.com
27.	മലപ്പട്ടം	ലക്ഷ്മണൻ പി.പി.	0460-2235213	9995758952	malappatam@gmail.com
28.	പയ്യാവൂർ	സിന്ധു ബെന്നി	0460-2210124	9496049059	payyavoorgp@gmail.com
29.	കുറ്റിയാട്ടൂർ	നിജിലേഷ് പറമ്പൻ	0497-2790480	9496049063	kuttiattoorgp@gmail.com
30.	മയ്യിൽ	സി. സി. വിനോദ് കുമാർ	0460-2275210	9496049065	mayyilpanchayat@gmail.com
31.	പടിയൂർ	ടി. ശ്രീജ	0460-2273057	9496049069	padiyoorkalliadgp@gmail.com
32.	ഉളിക്കൽ	സിജി സണ്ണി	0460-2228800	9496049071	ulikkalgpknr@gmail.com

കണ്ണൂർ ബ്ലോക്ക്

33.	പാപ്പിനിശ്ശേരി	കെ. പ്രദീപ് കുമാർ	0497-2786126	9496049035	pappinisserigp@gmail.com
34.	ചിറക്കൽ	കൊല്ലൻ മോഹൻ	0497-2778468	9496049073	chirakkalgramapanchayt@gmail.com
35.	വളപട്ടണം	ജംഷീറ വി.കെ.സി.	0497-2778106	9496049079	valapattanamgp@gmail.com
36.	അഴീക്കോട്	സനില കെ.	0497-2771486	9496049081	azhikodegp@gmail.com

എടക്കാട് ബ്ലോക്ക്

37.	കൊളച്ചേരി	ഷമീമ ടി.വി.	0460-2240230	9496049061	kolacherypanchayath@gmail.com
38.	കടമ്പൂർ	കെ. ഗിരീശൻ	0497-2820445	9496049089	secretarykadambur@gmail.com
39.	ചെമ്പിലോട്	ഷൈജ വി.പി.	0497-2851601	9496049095	chembilodegp@gmail.com
40.	മുണ്ടേരി	റസീന സി.കെ.	0497-2857252	9496049097	munderigp@gmail.com
41.	പെരളശ്ശേരി	ടി സുനീഷ്	0497-2827425	9496049099	peralasserygpsec@gmail.com

തലശ്ശേരി ബ്ലോക്ക്

42.	അഞ്ചരക്കണ്ടി	സീന പി.കെ.	0497-2851222	9496049083	secretaryanjarakandygp@gmail.com
43.	മുഴപ്പിലങ്ങാട്	അതുൽ പി.എം.	0497-2832055	9496049091	secretarymuzhappilangad@gmail.com
44.	ധർമ്മടം	ബി ഗീതമ്മ	0490-2345754	9496049102	dharmadamgp@gmail.com
45.	എരഞ്ഞോളി	കാട്ടിയത്ത് പ്രകാശൻ	0490-2352320	9496049103	eranholi.gp@gmail.com
46.	പിണറായി	പി. ഷെർലി	0490-2382454	9496049109	pinarayigramapanchayat@gmail.com
47.	ന്യൂ മാഹി	അർജ്ജുൻ പവിത്രൻ	0490-2332485	9496049117	secretarynmgp@gmail.com
48.	വേങ്ങാട്	സി. ചന്ദ്രൻ	0490-2382408	9496049135	vengadgp@gmail.com

കൂത്തുപറമ്പ് ബ്ലോക്ക്

49.	കോട്ടയം	ആരതി കെ.	0490-2361519	9496049107	kottayamgp@gmail. com
50.	തൃപ്രങ്ങോട്ടൂർ	ഗഫൂർ മുലശ്ശേരി	0490-2462034	9496049125	triprangottoorgp@gmail.com
51.	ചിറ്റാരിപ്പറമ്പ്	പവിനാ കാരായി	0490-2300540	9496049127	secretarychittariparamba@gmail.com
52.	കുന്നോത്തുപറമ്പ്	ഫസീല കെ.	0490-2391430	9496049129	secretaryknp@gmail.com
53.	മാങ്ങാട്ടിടം	കെ. സന്ധ്യ ലക്ഷ്മി	0490-2369491	9496049132	gpmangattidam@gmail.com
54.	പാട്യം	കെ. പി. പ്രദീപ് കുമാർ	0490-2361659	9496049133	pattiampanchayath@gmail.com

പാനൂർ ബ്ലോക്ക്

55.	കതിരൂർ	പി.പി. സുജയ	0490-2306564	9496049105	secretary.kadirur638@gmail.com
56.	ചൊക്ലി	അനൂപ് എൻ.	0490-2339480	9496049111	chokligpsecretary@gmail.com
57.	മൊകേരി	കനകം കനിയിൽ	0490-2311818	9496049119	mokeripanchayat@gmail.com
58.	പന്ന്യന്നൂർ	സ്റ്റോയ എസ്.	0490-2311387	9496049121	panniyannurgp2009@gmail.com

ഇരിട്ടി ബ്ലോക്ക്

59.	ആറളം	ശോഭ വി.	0490-2450560	9495920947	secretaryaralam@gmail.com

60.	അയ്യൻകുന്ന്	മിനി വിശ്വനാഥൻ	0490-2426070	9496049139	secretaryayyankunnugp@gmail.com
61.	കീഴല്ലൂർ	ലിസി ജോസഫ്	0490-2484415	9496049153	seckeezhallurgramapanchayat@gmail.com
62.	തില്ലങ്കേരി	മുരളധരൻ കൈതേരി	0490-2405271	9496049143	secthillenkery@gmail.com
63.	കൂടാളി	ഇ. സജീവൻ	0490-2484402	9496049145	koodalipanchayath@gmail.com
64.	പായം	അഡ്വ. എം.വി. വിനോദ്കുമാർ	0490-2491219	9496049147	secretarypayamgp@gmail.com

പേരാവൂർ ബ്ലോക്ക്

65.	കണിച്ചാർ	ഡോ. ത്രേസ്യപോൾ	0490-2412065	9496049152	kanichargp@gmail.com
66.	കേളകം	സി. സജീവൻ	0490-2412038	9496049141	seckelakam@gmail.com
67.	കൊട്ടിയൂർ	സിസിലി ജോണി	0490-2430700	9947089040	kottiyoorgp@gmail.com
68.	മുഴക്കുന്ന്	അഡ്വ. ജാഫർ നല്ലൂർ	0490-2457415	9961959615	secmgp@gmail.com
69.	കോളയാട്	പ്രഹ്ലാദൻ പി.	0490-2302437	9496049159	kolayadgp@gmail.com
70.	മാലൂർ	കെ.സുരേഷ് ബാബു മാസ്റ്റർ	0490-2400550	9496049161	malurpanchayath@gmail.com
71.	പേരാവൂർ	നിഷ ബാലകൃഷ്ണൻ	0490-2444435	9496049163	secretary.pvrgp@gmail.com

കാസർകോട് ജില്ല

മഞ്ചേശ്വരം ബ്ലോക്ക്

1.	മംഗൽപ്പാടി	ഗോൾഡൻ അബ്ദുൾ റഹ്മാൻ	04998-240221	9495457140	secmangalpadygp@gmail.com
2.	വോർക്കാടി	ഉമ്മർ ബോർക്കള	04998-202259	9496049708	secvorkadygp@gmail.com
3.	പുത്തിഗെ	ഐഷ ഷഹീമ ഫിദ	04998-245043	9746458385	secputhigegp@gmail.com
4.	മീഞ്ച	സി.എ. താജുദ്ദീൻ കടമ്പാർ	04998-252262	9496049712	secmeenjagp@gmail.com
5.	മഞ്ചേശ്വരം	അബ്ദുൽ റഹ്മാൻ	04998-272238	9895783857	secmanjeswargp@gmail.com
6.	പൈവളിഗെ	ബദറുന്നീസ പി.എം.	04998-205028	9496049718	secpaivalikegp@gmail.com
7.	എൻമകജെ	കസുമാവതി ബി.	04998-225031	9745030889	secenmakajegp@gmail.com

കാറഡുക്ക ബ്ലോക്ക്

8.	ബെള്ളൂർ	മാലിനി എ.	04994-260073	9745030889	secbelloorgp@gmail.com
9.	കുംപഡജെ	യശോദ എൻ.	04998-260237	9496049704	seckumbadajegp@gmail.com
10.	കാറഡുക്ക	ജനനി എം.	04994-260049	9745030889	seckaradkagp@gmail.com
11.	കുറ്റിക്കോൽ	കെ. ശോഭന കുമാരി	04994-205005	9745030889	seckuttikolgp@gmail.com
12.	മുളിയാർ	കെ.ബി. മുഹമ്മദ് കുഞ്ഞി	04994-250226	9895783857	secmuliyargp@gmail.com
13.	ദേലംപാടി	എ. മുസ്തഫ ഹാജി	04994-270034	9745030889	secdelampadygp@gmail.com
14.	ബേഡഡുക്ക	ഇ. കുഞ്ഞിരാമൻ	04994-210235	9745030889	secbedadkagp@gmail.com

പരപ്പ ബ്ലോക്ക്

15.	ബളാൽ	ലത എ.	04672-242235	9745030889	secbalalgp@gmail.com
16.	കള്ളാർ	രജിത കെ.	04672-225100	9496049748	seckallargp@gmail.com
17.	കോടോം-ബേളൂർ	ജയചന്ദ്രൻ ടി.വി.	04672-246350	9745030889	seckbelurgp@gmail.com
18.	പനത്തടി	രഘുനാഥ് പി.	04672-227300	9496049656	secpanathadygp@gmail.com
19.	ഈസ്റ്റ് എളേരി	മേഴ്സി മാണി	04672-221035	9496049664	seceastelerigp@gmail.com
20.	വെസ്റ്റ് എളേരി	അന്ന പി.വി.	04672-241336	9496049668	secwestelerigp@gmail.com
21.	കിനാനൂർ കരിന്തളം	എം. രാജൻ	04672-235350	9496049672	seckkarinthalamgp@gmail.com

കാസർകോട് ബ്ലോക്ക്

22.	കുമ്പള	അബ്ദുൽ ഖാദർ പി.പി.	04998-213033	9496049716	seckumbalagp@gmail.com

23.	ബദിയഡുക്ക	ഡി.ശങ്കര	04998-284026	9745030889	secbadiadkagp@gmail.com
24.	ചെങ്കള	വസന്തൻ അജക്കോട്	04994-280224	9745030889	secchengalagp@gmail.com
25.	ചെമ്മനാട്	ആയിഷ അബൂബക്കർ കടാങ്കോട്	04994-237276	9745030889	secchemnadgp@gmail.com
26.	മധൂർ	സൂജ്ഞാനി.എസ്.ഷാൻബോഗ്	04994-230427	9745030889	secmadhurgp@gmail.com
27.	മൊഗ്രാൽ പുത്തൂർ	കെ.എ. അബ്ദുല്ല കുഞ്ഞി	04994-232891	9895783857	secmputhurgp@gmail.com

കാഞ്ഞങ്ങാട് ബ്ലോക്ക്

28.	ഉദുമ	പി.വി. രാജേന്ദ്രൻ	04672-236242	9496049742	secudmagp@gmail.com
29.	അജാനൂർ	തുളസി വി.വി.	04672-266386	9745030889	secajanurgp@gmail.com
30.	മടിക്കൈ	വി. പ്രകാശൻ	04672-240680	9495457140	secmadikaigp@gmail.com
31.	പള്ളിക്കര	ശോഭന ടി.	04672-272026	9895783857	secpallikkaregp@gmail.com
32.	പുല്ലൂർ-പെരിയ	സബിത സി.കെ.	04672-234030	8547256134	secpperiyagp@gmail.com

നീലേശ്വരം ബ്ലോക്ക്

33.	ചെറുവത്തൂർ	ടി. നാരായണൻ	04672-260221	9745030889	seccheruvathurgp@gmail.com
34.	കയ്യൂർ-ചീമേനി	ജാനകി എം.പി.വി.	04672-250322	9496049662	seckcheemenigp@gmail.com
35.	പിലിക്കോട്	ഇ. കുഞ്ഞിരാമൻ	04672-211504	9496049666	secpilicodegp@gmail.com
36.	തൃക്കരിപ്പൂർ	സാജിത സഫറുള്ള	04672-210236	9496049670	sectrikaripurgp@gmail.com
37.	പടന്ന	പി.സി. സുബൈദ	04672-276259	9895783857	secpadnegp@gmail.com
38.	വലിയപറമ്പ	ബുഷ്റ എം.ടി.	04672-258276	8891063714	secvaliyaparambagp@gmail.com

നഗരസഭകൾ (ചെയർപേഴ്സൺസ്)

നഗരസഭ	പേര്	ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
മുനിസിപ്പൽ മേയർ				
കോർപ്പറേഷൻ				
തിരുവനന്തപുരം	അഡ്വ. വി.വി. രാജേഷ്	0471-2377733	9447377477	mayor@tmcofficials.in
കൊല്ലം	എ.കെ. ഹഫീസ്	0474-2742382	9447075070	kollammayor@gmail.com
കൊച്ചി	അഡ്വ. മിനിമോൾ വി.കെ.	0484- 2369007	9188955175	cochinmayor@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	ഡോ. നിജി ജസ്റ്റിൻ	0487-2422020	9847030672	thrissursecretary@gmail.com
കോഴിക്കോട്	ഒതയമംഗലത്ത് സദാശിവൻ	0495-2365040	9447265040	secretarykkd@gmail.com
കണ്ണൂർ	അഡ്വ. പി. ഇന്ദിര	0497-2700142	9188955288	kannurmayor@gmail.com
മുനിസിപ്പാലിറ്റി	**ചെയർപേഴ്സൺ**			
നെയ്യാറ്റിൻകര	ഡബ്യൂ. ആർ. ഹീബ	0471-2222242	9095073937	secretarynytamc@gmail.com
നെടുമങ്ങാട്	അഡ്വ.ആർ.ജയദേവൻ	0472-2802238	8921548289	nddsec@gmail.com
ആറ്റിങ്ങൽ	എം. പ്രദീപ്	0470-2622665	9188955121	chairmanattingal@gmail.com
വർക്കല	ഗീത ഹേമചന്ദ്രൻ	0470-2603115	9188955124	chairpersonvarkala@gmail.com
പരവൂർ	ജെ. ജയലാൽ ഉണ്ണിത്താൻ	0474-2512340	9895490127	secyparavur@gmail.com
കരുനാഗപ്പള്ളി	പി. സോമരാജൻ	0476-2620243	9400528463	secknpym07@gmail.com
കൊട്ടാരക്കര	അനിത ഗോപകുമാർ	0474-2452366	9188955131	kottarakaramp@gmail.com
പുനലൂർ	എം.എ. രാജഗോപാൽ	0475-2222683	9447240919	chairmanplr@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	സിന്ധു അനിൽ	0468-222249	9188955139	pathanamthittamunicipality2011 @gmail.com
തിരുവല്ല	ലേഖ എസ്.	0469-2701315	9745067131	secretarytvla@gmail.com
പന്തളം	കൃഷ്ണകുമാരി എം.ആർ.	04734 -252251	9605984945	pandalammunicipality@gmail.com

അടൂർ	റീനാ ശാമുവൽ	04734-228228	9188955141	secyadr@gmail.com
ആലപ്പുഴ	മോളി ജേക്കബ്	0477 2252973	9846035840	chairpersonalleppey@gmail com
കായംകുളം	ശരത്ത് ലാൽ ബെല്ലേരി	0479-2445060	9188955149	chairpersonkylm@gmail.com
ചേർത്തല	എസ്. സോബിൻ	0478-2822536	9947094955	secretarycmc1@gmail.com
മാവേലിക്കര	ലളിത രവീന്ദ്രനാഥ്	0479-2302218	9846563024	secretarymmc@gmail.com
ചെങ്ങന്നൂർ	മനീഷ് കീഴമഠത്തിൽ	0479-2450544	9744760760	seccgnrmlty@gmail.com
ഹരിപ്പാട്	വൃന്ദ എസ്.കുമാർ	0479-2412766	9496272294	secretaryharipad@gmail.com
കോട്ടയം	എം.പി സന്തോഷ് കുമാർ	0481-2566668	9447201171	ktmmunicipality@gmail.com
ചങ്ങനാശ്ശേരി	ജോമി ജോസഫ്	0481-2420044	9446038127	secretarychsry@gmail.com
ഏറ്റുമാനൂർ	ടോമി കുരുവിള	0481-2535565		etmrmunicipality@gmail.com
വൈക്കം	അബ്ദുൾ സലാം റാവുത്തർ കെ.ജി	04829-232229	9447308816	mailtovaikommunicipality@gmail.com
പാലാ	ദിയ ബിനു പുളിക്കകണ്ടം	04822-212328	9446359420	secretarypala@gmail.com
ഈരാറ്റുപേട്ട	അഡ്വ. വി പി നാസർ	04822-272063		etpamun@gmail.com
തൊടുപുഴ	സാബിറ ജലീൽ	04862-222711	9495675039	munsectdpa@gmail.com
കട്ടപ്പന	വി.എം. സെബാസ്റ്റ്യൻ	04868-272235	9188955173	munsecktpna@gmail.com
ഏലൂർ	ലൈജി സജീവൻ	0484-2545559	9188955185	eloormunicipality@gmail.com
മരട്	അജിത നന്ദകുമാർ	0484-2706514	9188955190	chairpersonmaradumunicipality@gmail.com
പിറവം	കെ.ആർ.പ്രദീപ് കുമാർ	0485-2242339	9747046561	piravommunicipality@gmail.com
കൂത്താട്ടുകുളം	റെജി ജോൺ പ്ലാത്തോട്ടത്തിൽ	0485 2252350	9188955196	kklmmunicipality@gmail.com
ആലുവ	സൈജി ജോളി	0484- 2623755	9447524487	secretaryaluvamunicipality@gmail.com
തൃക്കാക്കര	റാഷിദ് ഉള്ളംപിള്ളി	0484-2422383	9447319571	rashidullampilly8280@gmail.com
പെരുമ്പാവൂർ	സംഗീത കെ.എൻ	0484-252230	9188955188	perumbavoormunicipality@gmail.com
നോർത്ത് പറവൂർ	രമേഷ് ഡി. കുറുപ്പ്	0484-2442327	9447184313	nparavurmunicipality@gmail.com
തൃപ്പൂണിത്തുറ	അഡ്വ.പി.എൽ.ബാബു	0484 2780318	9447603235	musectripunithura@gmail.com
മൂവാറ്റുപുഴ	ജോയിസ് മേരി ആന്റണി	0485-2835347	9188955188	muvattupuzhamunicipality@gmail.com
അങ്കമാലി	റീത്ത പോൾ	0484-2452367	9847435723	secretaryagly@gmail.com
കോതമംഗലം	ഭാനുമതി രാജു	0485-2822260	9447010017	secretarykothamangalam@gmail.com
കളമശ്ശേരി	ജമാൽ മണക്കാടൻ	0484-2532026	9188955178	secretarykalamassery@gmail.com
കുന്നംകുളം	സൗമ്യ അനിലൻ	04885-225711	9188955211	kunnamkulamsecretary@gmail.com
ഇരിങ്ങാലക്കുട	എം.പി ജാക്സൺ	0480-2825238	9847085634	secretaryijk@gmail.com
ചാലക്കുടി	ആലീസ് ഷിബു	0480-2708152	9188955213	chairmanckdy@gmail.com
കൊടുങ്ങല്ലൂർ	ഹണി പീതാംബരൻ	0480-2802341	9188955217	secretarykdlrmty@gmail.com
ചാവക്കാട്	അക്ബർ എ.എച്ച്.	0487-2507453	9188955215	chavakkadsecretary@gmail.com
ഗുരുവായൂർ	സുനിത അരവിന്ദൻ	0487-2556375	9188955207	guruvayurchairman2012@gmail.com
വടക്കാഞ്ചേരി	മിനി അരവിന്ദൻ	0488-4232252	8921782148	chairmanwkymp@gmail.com
പാലക്കാട്	സ്മിതേഷ്. പി	0491-2539212	9188955221	chairmanpkd2025@gmail.com
ചിറ്റൂർ	അഡ്വ.സുമേഷ് അച്യുതൻ	04923-222343	9188955224	secretary.chittur@gmail.com
പട്ടാമ്പി	ഷാജഹാൻ റ്റി.പി.	0466-2212233	9400000016	secotplm3@gmail.com
ചെർപ്പുളശ്ശേരി	ജംസിയ കെ.ടി.	0466-2282238	9188955235	chairpersoncpy@gmail.com
മണ്ണാർക്കാട്	സജ്ന കെ.	0492-4222269	9188955230	mannarkkadmuncipalitypkd@gmail.com
ഷൊർണ്ണൂർ	നിർമ്മല പി.	0466-2222427	9188955228	secretaryshornur1@gmail.com
ഒറ്റപ്പാലം	എം.കെ. ജയസുധ	04662-244349	8188955226	secotpim3@gmail.com
മലപ്പുറം	അഡ്വ.റിനിഷ വി.	0483-2734228	9946645060	mlpmmunci@gmail.com

മഞ്ചേരി	വല്ലച്ചിറ അബ്ദുൾ മജീദ്	0483-2760138	9946000069	musecmanjeri@gmail.com
പൊന്നാനി	സുധ സി.വി	0494-2666236	9539260739	chairmanponnani@gmail.com
പെരിന്തൽമണ്ണ	പച്ചീരി സുരയ്യ ഫറൂഖ്	04933-227363	8086943080	chairmanpmna@gmail.com
തിരൂർ	കീഴേടത്തിൽ ഇബ്രാഹിം ഹാജി	0494-2422303	9605222111	chairpersontirurmunicipality@gmail.com
കോട്ടക്കൽ	കെ.കെ. നാസർ	0484-2742500	9447143820	chairpersonktkkl@gmail.com
നിലമ്പൂർ	പത്മിനി ഗോപിനാഥ്	04931-220365	9496277323	nilamburmunicipality@gmail.com
പരപ്പനങ്ങാടി	സുബൈദ പി.	0494-2410239	8593956177	chairmanparappangadiy@gmail.com
വളാഞ്ചേരി	ഹസീന വി.	0494-2644325	9656807355	valancherymunicipality@gmail.com
തിരൂരങ്ങാടി	സി.പി. ഹബീബ	0494-2460339	9745625248	tirurangadiurban@gmail.com
താനൂർ	നസ്ല ബഷീർ	0494-2440235	9995062250	tanurmunicipality@gmail.com
കൊണ്ടോട്ടി	യു.കെ. മമ്മദീസ	0483-2712037	9496362272	chairpersonkondotty@gmail.com
കൊയിലാണ്ടി	യു.കെ. ചന്ദ്രൻ	0496-2621913	9447679111	secretaryqldy@gmail.com
വടകര	പി. കെ. ശശി	0496-2513315	9188955271	secretaryvatakara@gmail.com
പയ്യോളി	സാഹിറ എൻ.	0496-2602043	9895059091	payyolimuncipality@gmail.com
മുക്കം	അഡ്വ. ചാന്ദ്നി	0495-2297132	9188955276	mukkammunicipality@gmail.com
കൊടുവള്ളി	സഫീന ഒ കെ	0495-2210238	9188955278	koduvallymunicipality@gmail.com
രാമനാട്ടുകര	കല്ലട മുഹമ്മദലി	0495-2440095	9526496750	ramanattukaracity@gmail.com
ഫറോക്ക്	ചന്ദ്രിക	0495-2482243	6238880192	ferokemunicipality@gmail.com
സുൽത്താൻബത്തേരി	റസീന അബ്ദുൾ ഖാദർ	04936-220240	9447147558	batherymunicipality@gmail.com
മാനന്തവാടി	ജേക്കബ് സെബാസ്റ്റ്യൻ	04935-240253	7907150917	mndymunicipality@gmail.com
കൽപ്പറ്റ	പി. വിശ്വനാഥൻ	04936-202349	9961948026	kalpattamuncipality@gmail.com
തലശ്ശേരി	കാരായി ചന്ദ്രശേഖരൻ	0490-2341591	9188955305	thalasserymunicipality@gmail.com
മട്ടന്നൂർ	എൻ. ഷാജിത്ത് മാസ്റ്റർ	0490-2471226	9447963057	munofmtnr@gmail.com
പയ്യന്നൂർ	അഡ്വ. സരിൻ ശശി	0490-2471226	9744262136	lalithakv1969@gmail.com
കൂത്തുപറമ്പ്	ഷിജിത്ത് വി.	0490-2362012	9188955301	kpbamly@gmail.com
തളിപ്പറമ്പ്	പി.കെ. സുബൈർ	0460-2202259	9847728195	secthaliparamba@gmail.com
ആന്തൂർ	വി. സതീദേവി	0497-2780450	9544152207	anthoormunicipality@gmail.com
പാനൂർ	കുടത്തിൽ നൗഷത്ത് ടീച്ചർ	0490-2311340	9746100899	panoormunicipality2015@gmail.com
ഇരിട്ടി	വി. വിനോദ് കുമാർ	0490-2433344	9446657359	irittymunicipality@gmail.com
ശ്രീകണ്ഠപുരം	അഡ്വ. ഇ.വി. രാമകൃഷ്ണൻ	0460-2230261	9447371981	kvphilomina@gmail.com
നീലേശ്വരം	പി.പി. മുഹമ്മദ് റാഫി	0467-2280360	9961109923	nileshwarammlty@gmail.com
കാഞ്ഞങ്ങാട്	വി.വി. രമേശൻ	0467-2204530	9446010322	knhdmlty@gmail.com
കാസർഗോഡ്	ഷാഹിന സലീം	04994-230051	9746353003	kasaragodmunicipality@gmail.com

നഗരസഭകൾ (സെക്രട്ടറിമാർ)

നഗരസഭ	പേര്	ഓഫീസ്	മൊബൈൽ	ഇ-മെയിൽ
മുനിസിപ്പൽ				
കോർപ്പറേഷൻ	**സെക്രട്ടറി**			
തിരുവനന്തപുരം	ജഹാംഗീർ എസ്.	0471-2320821	8157065730	secretary@tmcofficials.in
കൊല്ലം	സജി എസ്.എസ്.	0474-2742192	7012508329	secretarykollam@gmail.com
കൊച്ചി	പി.എസ്.ഷിബു	0484 2369007	9188955176	kochicorpsecretary@gmail.com
തൃശ്ശൂർ	ഷിബു വി.പി.	0487-2423522	9188955205	thrissursecretary@gmail.com
കോഴിക്കോട്	ബിനി കെ.യു.	0495-2365040	9188955265	secretarykkd@gmail.com

കണ്ണൂർ	വിനു സി. കുഞ്ഞപ്പൻ	0497-2700141	9188955289	kannurmunicipalcorporation@gmail.com
മുനിസിപ്പാലിറ്റി	**സെക്രട്ടറി**			
നെയ്യാറ്റിൻകര	സാനന്ദ സിംഗ് ബി.	0471-2222242	9188955120	secretarynytamc@gmail.com
നെടുമങ്ങാട്	കുമാർ ആർ.	0471-2802238	9188955118	nddsec@gmail.com
ആറ്റിങ്ങൽ	കെ.എസ്. അരുൺ	0470-2622417	9188955122	secretaryattlmun@gmail.com
വർക്കല	മിത്രൻ ജി.	0470-2603115	9846706996	secyvarkala2@gmail.com
പരവൂർ	അബ്ദുൽ സജീം എസ്.	0474-2512440	9447452720	secyparavur@gmail.com
കരുനാഗപ്പള്ളി	സന്ദീപ് കുമാർ വി.എസ്.	0476-2620243	7907454945	secknpym07@gmail.com
കൊട്ടാരക്കര	മണികണ്ഠൻ ആർ.	0474-2452366	9188955132	kottarakaramp@gmail.com
പുനലൂർ	സുമയ്യബീവി എസ്.	0475-2222683	8848528597	secypnlr@gmail.com
പത്തനംതിട്ട	മുംതാസ് എ.എം.	0468-2222249	9188955139	pathanamthittamunicipality2011@gmail.com
തിരുവല്ല	ദീപേഷ് ആർ.കെ.	04692-701315	9526768382	secretarytvla@gmail.com
പന്തളം	അനിത ഇ.ബി.	04734-252251	9188955144	pandalammunicipality@gmail.com
അടൂർ	അനിൽകുമാർ സി.	04734-228362	9188955142	secyadr@gmail.com
ആലപ്പുഴ	സനിൽ എസ്.	0477-2251123	9447249972	secretaryalappuzha@gmail.com
കായംകുളം	ആശാരാജ് ആർ. (ic)	0479-2445060	8848266903	kylmsecretary@gmail.com
ചേർത്തല	സുജിത്ത് ടി.കെ.	0478-2822336	9846012841	secretarycmc1@gmail.com
മാവേലിക്കര	എം.മുഹമ്മദ് ആരിഫ് ഖാൻ	0479-2302218	9188955153	secretarymmc@gmail.com
ചെങ്ങന്നൂർ	ദീപ എം.ഡി.	0479-2452604	9495477419	seccgnrmlty@gmail.com
ഹരിപ്പാട്	ഷെമീർ മുഹമ്മദ് ബി.	0479-2412766	9947996540	secretaryharipad@gmail.com
കോട്ടയം	അനിൽ കുമാർ ബി.	0481-2566668	9188955164	ktmmunicipality@gmail.com
ചങ്ങനാശ്ശേരി	സൗമ്യ ഗോപാലകൃഷ്ണൻ	0481-2420044	9188955166	secretarychsry@gmail.com
ഏറ്റുമാനൂർ	ബിനുജി. ജി	0481-2535565	9188955168	etmrmunicipality@gmail.com
വൈക്കം	രഞ്ജിത് നായർ ആർ.	04829-232320	9446494087	mailtovaikommunicipality@gmail.com
പാലാ	ജൂഹി മരിയ ടോം	0482-2212328	9188955162	munsecpala12@gmail.com
ഈരാറ്റുപേട്ട	വിപിൻകുമാർ കെ.വി.	04822-272063	9188955170	etpamun@gmail.com
തൊടുപുഴ	ബിജുമോൻ കെ. ജേക്കബ്	04862-222711	9188955172	munsectdpa@gmail.com
കട്ടപ്പന	അജി കെ.തോമസ്	04868-272235	9188955174	munsecktpna@gmail.com
ഏലൂർ	സുജിത് കരുൺ	0484 - 2545559	9188955185	eloormunicipality@gmail.com
മരട്	നാസ്സിം ഇ.	0484-2706514	9188955191	secretarymaradu@gmail.com
പിറവം	പ്രകാശ് കുമാർ വി.	0485-2242339	9495609108	piravommunicipality@gmail.com
കൂത്താട്ടുകുളം	ഷീബ എസ്.	0485-2252350	9188955197	kklmmunicipality@gmail.com
ആലുവ	ജസിത പി.ജെ.	0484-2623755	9188955181	secretaryaluvamunicipal@gmail.com
തൃക്കാക്കര	ടി.കെ. സന്തോഷ്	0484 2422383	9497279701	sectkramncplty@gmail.com
പെരുമ്പാവൂർ	കവിത എസ്. കുമാർ	0484-2522230	9656801980	perumbavoormunicipality@gmail.com
നോർത്ത് പറവൂർ	കൃഷ്ണകുമാരി പി.ബി.	0484-2442327	9847917007	nparavurmunicipality@gmail.com
തൃപ്പൂണിത്തുറ	പി.കെ.സുഭാഷ്	0484-2780318	9645506712	musectripunithura@gmail.com
മൂവാറ്റുപുഴ	സിമി എച്ച്.	0485-2835347	9188955189	muvattupuzhamunicipality@gmail.com
അങ്കമാലി	ജെയിൻ വർഗീസ് പത്താടൻ	0484-2452367	9188955201	secretaryagly@gmail.com
കോതമംഗലം	ശ്രീചിത്ത് സി.	0485-2822260	9188955203	secretarykothamangalam@gmail.com
കളമശ്ശേരി	എം. പത്മനാഭൻ	0484-2532026	9188955179	secretarykalamassery@gmail.com
കുന്ദംകുളം	കെ.കെ. മനോജ്	04885-223403	9188955212	kunnamkulamsecretary@gmail.com
ഇരിങ്ങാലക്കുട	ഷാജിക് എം.എച്ച്.	0480-2825238	9188955210	secretaryijk@gmail.com

ചാലക്കുടി	പ്രമോദ് കെ.	0480-2708152	9188955214	secretarycmcchalakudy@yahoo.com
കൊടുങ്ങല്ലൂർ	മനോജ് കെ.വി.	0480-2802341	6282403062	secretarykdlrmty@gmail.com
ചാവക്കാട്	ആകാശ് എം.എസ്.	0487-2507367	9188955216	chavakkadsecretary@gmail.com
ഗുരുവായൂർ	അഭിലാഷ് കുമാർ എച്ച്.	0487-2556375	9447789024	guruvayursecretary@gmail.com
വടക്കാഞ്ചേരി	വിശ്വനാഥൻ കെ.ബി.	04884-232252	9946692902	wckymp@gmail.com
പാലക്കാട്	അൻസൽ ഐസക്ക്	0491-2539212	9188955223	secypkd@gmail.com
ചിറ്റൂർ	ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ പി.	04923-222343	9188955225	secretary.chittur@gmail.com
പട്ടാമ്പി	അമൽ എസ്.	0466-2212233	9188955223	pattambimunicipality@gmail.com
ചെർപ്പുളശ്ശേരി	പ്രിയ വി.റ്റി.	04662-282238	9188955236	seccpymun@gmail.com
മണ്ണാർക്കാട്	സതീഷ് കുമാർ എം.	0492-4222336	9188955231	mannarkkadmuncipalitypkd@gmail.com
ഷൊർണ്ണൂർ	രാജേഷ് പി.എസ്.	0466-2222427	9188955229	secretaryshornur1@gmail.com
ഒറ്റപ്പാലം	പ്രദീപ് എ.എസ്.	0466-2244349	9188955227	secotplm3@gmail.com
മലപ്പുറം	സുധീർ കെ.	0483-2734327	9918895537	mlpmmunci@gmail.com
മഞ്ചേരി	മുഹമ്മദ് അഷ്റഫ് വൈ.പി.	0483-2766238	9188955240	musecmanjeri@gmail.com
പൊന്നാനി	സജിറൂൺ എസ്.	0494-2666236	9188955259	ponnanisecy@gmail.com
പെരിന്തൽമണ്ണ	ലാൽകുമാർ ജെ.ആർ.	04933-228746	9188955244	perinthalmannamunicipality@yahoo.co.in
തിരൂർ	സിനി ടി.എൻ.	0494-2422303	9188955242	secretarytirmun@gmail.com
കോട്ടക്കൽ	സന്തോഷ്കുമാർ മാമ്പള്ളി	0483-2742221	9188955254	secretarykottakkal@gmail.com
നിലമ്പൂർ	ഫിറോസ് ഖാൻ എ.	04931-220365	9188955257	nilamburmunicipality@gmail.com
പരപ്പനങ്ങാടി	ബൈജു പുത്തലതൊടി	0494-2410239	9188955246	parappanangadimunicipality@gmail.com
വളാഞ്ചേരി	സീന എച്ച്.	0494-2644325	9188955248	valancherymunicipality@gmail.com
തിരൂരങ്ങാടി	എം.വി. റംസി ഇസ്മയിൽ	0494-2460339	9188955263	tirurangadiurban@gmail.com
താനൂർ	അനുപമ ടി.	0494-2440235	9188955261	tanurmunicipality@gmail.com
കൊണ്ടോട്ടി	ഹസീന കെ.പി.	0483-2712037	9188955251	kondottynagarasabha@gmail.com
കൊയിലാണ്ടി	പ്രതീപ് എസ്. KAS	0496-2620881	9188955270	secretaryqldy@gmail.com
വടകര	സനൽകുമാർ ഡി.വി.	0496-2512378	9188955272	secretaryvatakara@gmail.com
പയ്യോളി	വിജില എം.	0496-2602043	9188955281	payyolimunicipality@gmail.com
മുക്കം	കൃഷ്ണഗോപാൽ എ.	0495-2297132	9188955277	mukkammunicipality@gmail.com
കൊടുവള്ളി	വി.പി. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ	0495-2210238	9188955279	koduvallymunicipality@gmail.com
രാമനാട്ടുകര	ശ്രീജിത്ത് പി.	0495-2440095	7012018353	ramanattukaracity@gmail.com
ഫറോക്ക്	കെ.പി.എം നവാസ്	0495-2482243	9188955274	ferokemunicipality@gmail.com
സുൽത്താൻബത്തേരി	സൈനുദ്ദീൻ കെ.എം.	04936-220240	9188955287	batherymunicipality@gmail.com
മാനന്തവാടി	അനിൽ രാമകൃഷ്ണൻ	04935-240253	9188955283	mndymunicipality@gmail.com
കൽപ്പറ്റ	അലി അസ്ഹർ എൻ.കെ.	04936-202349	7907454945	kalpettamunicipality@gmail.com
തലശ്ശേരി	സുരേഷ് കുമാർ എൻ.	9747976547	9188955306	thalasserymunicipality@gmail.com
മട്ടന്നൂർ	രാഗേഷ് പാലേരിവീട്ടിൽ	0490-2471226	9188955294	munofmtnr@gmail.com
പയ്യന്നൂർ	ഗിരീഷ് എം.കെ.	0498-5204303	9846186825	secypynr@gmail.com
കൂത്തുപറമ്പ്	അനീഷ് പി.എൻ.	0490-2363246	9188955302	kpbamly@gmail.com
തളിപ്പറമ്പ്	സുബൈർ കെ.പി.	0460-2202259	9188955304	secthaliparamba@gmail.com
ആന്തൂർ	മനോജ് കുമാർ കെ.	04972-780450	9497665735	anthoormunicipality@gmail.com
പാനൂർ	മനോജ് കുമാർ കെ.ആർ.	0490-2311340	9188955296	panoormunicipality2015@gmail.com
ഇരിട്ടി	അൻഷിദ് കെ.	0490-2433344	9188955292	irittymunicipality@gmail.com
ശ്രീകണ്ഠപുരം	ടി.വി. നാരായണൻ	0460-2230261	9188955308	skpm.gov@gmail.com

നീലേശ്വരം	ആയുഷ് ജയരാജൻ വി.വി.	0467-2280360	9188955310	nileshwarammlty@gmail.com
കാഞ്ഞങ്ങാട്	ഷിബു എം.കെ.	0467-2204530	9188955312	knhdmlty@gmail.com
കാസർഗോഡ്	നൗഷാദ് എ.	04994-230051	9188955314	kasaragodmunicipality@gmail.com

പ്രധാന ടെലിഫോൺ നമ്പരുകൾ

ചൈൽഡ് ഹെൽപ് ലൈൻ	1098
ക്രൈം സ്റ്റോപ്പർ	1090
നിർഭയ	18004251400
ഷീ ടാക്സി	8590000543
എം.എൽ.എ. ക്വാർട്ടേഴ്സ്	0471-2512261
പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷൻ	0471-2546400
ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ്	0471-2721547, 2729685
ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പോലീസ്, ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സ്	0471-2318168
പോലീസ് സൂപ്രണ്ട് - തിരുവനന്തപുരം	0471-2300303
എറണാകുളം	0484-2385000
കോഴിക്കോട്	0495-2722911
ഡയറക്ടർ, ലോക്കൽ ഫണ്ട് ആഡിറ്റ് വകുപ്പ്	0471-2304038
ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, ബിൽഡിംഗ് ആന്റ് ലോക്കൽ വർക്ക്സ്	0471-2322946
ചീഫ് ആർക്കിടെക്ട്	0471-2322498
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള വാട്ടർ അതോറിട്ടി	0471-2322797
ഡയറക്ടർ, എക്കണോമിക്സ് & സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്	0471-2305318
അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ, (എക്കണോമിക്സ് & സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ്, അഡി. ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ-ജനനമരണം)	0471-2304711
ഇൻസ്പെക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് രജിസ്ട്രേഷൻസ്	0471-2472118, 2472110
ഡയറക്ടർ, ടൂറിസം	0471-2322547
ഡയറക്ടർ, പ്രിന്റിംഗ്	0471-2331458
കൺട്രോളർ, സ്റ്റേഷനറി	0471-2785900
ടൂറിസ്റ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സെന്റർ, പാർക്ക്വ്യൂ (തിരു.)	0471-2321132
ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാനേജ്മെന്റ് ഇൻ ഗവൺമെന്റ്	0471-2304229
ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ & പബ്ലിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ്	0471-2518443, 2327782
റേഷനിംഗ് കൺട്രോളർ	0471-2320379
രജിസ്ട്രാർ, കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് സൊസൈറ്റി	0471-2331982
ഡയറക്ടർ, കൾച്ചറൽ ഡയറക്ടറേറ്റ്	0471-2478193, 2478351
ഡി.പി.ഐ. ഓഫീസ്	0471-2324601
സെൻസസ് ഡയറക്ടറേറ്റ്	0471-2481859
ഡയറക്ടർ, സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസം	0471-2451369
ചെയർമാൻ, കേരള സംസ്ഥാന മനുഷ്യാവകാശ കമ്മീഷൻ	0471-2307263, 2308263
എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഡയറക്ടറേറ്റ്	0471-2301389
ചീഫ് എഞ്ചിനീയർ, ഇറിഗേഷൻ	0471-2322927
ലേബർ കമ്മീഷണർ	0471-2783900
നാഷണൽ സേവിംഗ്സ് ഡയറക്ടറേറ്റ്	0471-2470856
ഡയറക്ടർ, പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ലബോറട്ടറി	0471-2472225
ട്രഷറി ഡയറക്ടറേറ്റ്	0471-2322533
ഡയറക്ടർ, വിജിലൻസ് & ആന്റി കറപ്ഷൻ ബ്യൂറോ	0471-2305393
രജിസ്ട്രാർ, ലോകായുക്ത	0471-2300549
കേരള സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ മിഷൻ	0471-2341200
മുനിസിപ്പൽ ഭവൻ	0471-2725643
കേരള ശിശുക്ഷേമ സമിതി	0471-2324939

കേരള സ്റ്റേറ്റ് ലൈബ്രറി കൗൺസിൽ	0471-2438808
കേരള സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക് ലൈബ്രറി, തിരുവനന്തപുരം	0471-2322895
കേരള സംസ്ഥാന നിർമ്മിതി കേന്ദ്രം	0471-2360559
കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്	0471-2316306
കേരള സംസ്ഥാന വിദ്യുച്ഛക്തി ബോർഡ്	0471-2514680, 2442125, 2448720
കെൽട്രോൺ	0471-2724444, 4094444
ഡയറക്ടർ, ദൂരദർശൻ	0471-2730177, 2730128, 2730143
ഡയറക്ടർ, ആകാശവാണി (തിരുവനന്തപുരം)	0471-2324982, 2325061, 2324406, 2324982
ചീഫ് പോസ്റ്റ് മാസ്റ്റർ ജനറൽ	0471-2308300
പോസ്റ്റൽ എൻക്വയറി (ജി.പി.ഒ)	0471-2473071
ചീഫ് ജനറൽ മാനേജർ, ബി.എസ്.എൻ.എൽ. കേരള സർക്കിൾ	0471-2302200
റെയിൽവേ റിസർവേഷൻ എൻക്വയറി (തിരുവനന്തപുരം)	139
കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.- തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ	0471-2323886
ഫ്രണ്ട്സ് ജനസേവനകേന്ദ്രം, തിരുവനന്തപുരം	0471-2338652, 2338653
ടെലഫോൺ എൻക്വയറി (ലോക്കൽ)	197
പാസ്പോർട്ട് ഓഫീസ്, തിരുവനന്തപുരം	0471-2470225, 18002581800 (Tollfree) 0471-2460132, 2471194 (ജനറൽ)

പ്രധാന വെബ്സൈറ്റുകൾ

Government of Kerala	http://www.kerala.gov.in
Local Self Government Department	http://www.lsgkerala.gov.in
Ombudsman for Local Self Governments	www.ombudsmanlsgiker.gov.in
Kerala State Planning Board	http://www.spb.kerala.gov.in
Commissionerate of Rural Development	http://www.rdd.kerala.gov.in
Kudumbasree – State Poverty Eradication Mission	http://www.kudumbashree.org
Public Relations Department, Government of Kerala	http://www.prd.kerala.gov.in
Kerala Institute of Local Administration (KILA)	http://www.kila.ac.in
Kerala State Information Technology Mission	http://www.itmission.kerala.gov.in
Akshaya – Gateway of opportunities	http://www.akshaya.kerala.gov.in
Department of Industries, Govt. of Kerala	http://www.keralaindustry.org
Cochin Special Economic Zone	http://www.csez.com
Thiruvananthapuram Corporation	http://www.corporationoftrivandrum.in
Cochin Corporation	http://www.corporationofcochin.net
Thrissur Corporation	http://www.corporationofthrissur.net
Ministry of Panchayati Raj, Government of India	http://www.panchayat.gov.in
Ministry of Rural Development, Government of India	http://www.rural.nic.in
Ministry of Urban Development, Government of India	http://www.urbanindia.nic.in
Department of Rural Development, Government of India	http://www.drd.nic.in
National Institute of Rural Development	http://www.nirdpr.org.in
Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana (PMGSY)	http://www.omms.nic.in
National Rural Employment Guarantee Scheme (National)	http://www.nrega.nic.in
National Rural Employment Guarantee Scheme (Kerala)	http://www.nregs.kerala.gov.in
National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD)	http://www.nabard.org
National Portal of India	http://www.india.gov.in
Census of India, Official website	http://www.censusindia.gov.in
Southern Railway	http://www.sr.indianrailways.gov.inIndian
Railway	http://www.Indianrail.gov.in

ഏകീകൃത തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - നാൾവഴികൾ

2022 ഫെബ്രുവരി 19-ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ ദിനത്തിൽ ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രി ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ ഏകീകൃത തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പിന്റെ ഉദ്ഘാടനം നിർവ്വഹിച്ചു.

ഏകീകൃത തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് യാഥാർത്ഥ്യമാക്കിയതിലൂടെ അഞ്ച് വകുപ്പുകളുടെ വിവിധരീതിയിൽ നിർവ്വഹണം നടത്തിവന്നിരുന്ന വികസന പ്രവൃത്തികൾ ഏകോപിപ്പിച്ച് പ്രാദേശിക വികസന പദ്ധതികൾ കൂടുതൽ ജനോപകാരപ്രദമായും ഫലപ്രദമായും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഏകീകൃത പ്ലാറ്റ്ഫോമാണ് സർക്കാർ സാധ്യമാക്കിയിട്ടുള്ളത്. വിവിധ തട്ടുകളിലുള്ള തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് നവകാലത്തെ കേരളം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പര്യാപ്തമായ പ്രൊഫഷണൽ സാങ്കേതിക വൈദഗ്ധ്യം നൽകുന്നതിന് വകുപ്പിനെ ഉയർന്ന ഉത്തരവാദിത്വ തലത്തിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ സമഗ്ര ഭരണ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ പ്രായോഗിക പ്രവർത്തനമാണ് ഏകീകൃത തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് രൂപീകരണത്തിലൂടെ കേരള സർക്കാർ ആത്യന്തികമായി നേടിയെടുത്തിട്ടുള്ളത്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ ചരിത്രത്തിന്റെ ഏടുകൾ നമുക്കൊന്ന് മറിച്ചുനോക്കാം.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണം കേരളത്തിൽ

ആസൂത്രിത ദേശീയ വികസനത്തിന്റെ ഭാഗമായി 1952-ൽ പ്രാദേശികതലത്തിൽ അങ്ങിങ്ങായി ആരംഭിച്ച കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം 1963 ആയപ്പോഴേക്കും 5243 കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് ബ്ലോക്കുകളിലൂടെ കേരളം ഉൾപ്പെടെ വ്യാപിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു പ്രദേശത്തെ ഭൗതികവും മാനുഷികവുമായ വിഭവങ്ങളുടെ സമ്പൂർണ്ണമായ വികസനം ഭദ്രമാക്കുകയും തദ്വാരാ ഗ്രാമസമൂഹത്തെ ഉന്നത ജീവിത നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുകയുമായിരുന്നു സാമൂഹിക വികസനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. കാർഷികോൽപാദനത്തിന്റെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള വിപുലീകരണം പരിപാടിയുടെ പ്രാഥമികോദ്ദേശ്യമായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടു. കുടിൽ-ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങളുടെ വികസനവും ഇതിനോട് ബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ആരോഗ്യം, ശുചിത്വം, ഭവനനിർമ്മാണം, വിദ്യാഭ്യാസം തുടങ്ങിയവയ്ക്കും പ്രാധാന്യം ലഭിച്ചു. ശരിയായ ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങളൊരുക്കലും പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായിരുന്നു. വികസന പ്രവർത്തകരുടെ പരിശീലനത്തിനും സ്ഥാനം ലഭിച്ചു. ജനങ്ങളുടെ മനോഗതിയിൽ സമൂലമായ ഒരു മാറ്റം സംജാതമാക്കൽ, ഉന്നത മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഉത്ക്കടമായ ആഗ്രഹം അവരിൽ ജനിപ്പിക്കൽ ഇവക്കായിരുന്നു ഏറ്റവും പ്രാധാന്യം. അങ്ങനെ 152 ബ്ലോക്കുകളാണ് കേരളത്തിൽ ആരംഭിച്ചത്.

1967 ആഗസ്റ്റ് ഇ.എം.എസ് നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ മന്ത്രിസഭ ദ്വിതല സമ്പ്രദായത്തോടു കൂടിയ പഞ്ചായത്ത് രാജ് ബിൽ നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ചു. സെലക്ട് കമ്മിറ്റിയുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് ശേഷം 1969 മാർച്ച് 26-ന് ബിൽ നിയമസഭയിൽ ചർച്ചയ്ക്ക് വന്നു. പക്ഷേ നിയമസഭ പിരിച്ചുവിട്ടതിനാൽ ബിൽ നിയമമാക്കിയെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. തുടർന്ന് അച്യുതമേനോൻ മന്ത്രിസഭ 1971 അസംബ്ലിയിൽ അവതരിപ്പിച്ച ജില്ലാ ഭരണബിൽ പാസ്സാക്കുന്നതിനു മുമ്പ് സഭയുടെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1987-ൽ അധികാരത്തിൽ വന്ന ഇ.കെ നായനാരുടെ മന്ത്രിസഭ ജില്ലാ കൗൺസിലിലേക്കുള്ള തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ആദ്യമായി നടത്തുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ നിയമം ഭേദഗതിക്ക് വിധേയമാക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതിനാൽ ജില്ലാകൗൺസിലുകളുടെ പ്രവർത്തനം ആശാവഹമായി നടന്നില്ല. തുടർന്ന് കെ. കരുണാകരന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള മന്ത്രിസഭ അധികാരത്തിൽ വരികയും ജില്ലാ കൗൺസിലുകൾ പിരിച്ചുവിടുകയും ചെയ്തു.

ഗ്രാമപുനർനിർമ്മാണം

1993 മാർച്ചിലാണ് 73-ാം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കിയ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ബിൽ കേരളനിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ചത്. സെലക്ട് കമ്മിറ്റിയുടെ ചർച്ചയ്ക്കും ചൂടുപിടിച്ച വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്കും ശേഷം ഭേദഗതികളോടെ 1994 ഏപ്രിൽ 23-ന് ബിൽ അംഗീകരിച്ചു. എന്നാൽ ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ചുള്ള തെരഞ്ഞെടുപ്പ് ആദ്യമായി നടന്നത് 1995 സെപ്റ്റംബറിലാണ്. തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജനപ്രതിനിധികൾ 1995 ഒക്ടോബർ 2-ന് അധികാരത്തിലേറുകയും ചെയ്തു. 1995 സെപ്റ്റംബർ 18-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ജി.ഒ(പി) നം.189/95/എൽ.ഇ.ഡി നമ്പറായുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവ് അധികാര വികേന്ദ്രീകരണം സാക്ഷാത്ക്കരിക്കുന്ന ആദ്യപടിയായിരുന്നു. ഇതനുസരിച്ച് സർക്കാരിന്റെ 17 വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും ചില സ്ഥാപനങ്ങളും തസ്തികകളും പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കൈമാറുകയുണ്ടായി. അതിനുശേഷം 1996 ആഗസ്റ്റ് 17-ന് സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ വകുപ്പിന്റെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ ജനകീയാസൂത്രണ പദ്ധതി നിലവിൽ വന്നു. ഇവയെല്ലാം വിപ്ലവകരമായ മാറ്റങ്ങളാണ് കേരളത്തിലെ ഗ്രാമഭരണ സമ്പ്രദായങ്ങളിൽ കൊണ്ടുവന്നത്. താഴേത്തട്ടിൽ വർദ്ധിച്ച തോതിലുള്ള ധനവും ആസൂത്രണത്തിനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യവും കൂടി ലഭിച്ചപ്പോൾ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ പുതിയ ഒരു സംസ്കാരത്തിന് ഗ്രാമങ്ങൾ സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു.

സംസ്ഥാനത്ത് നിലനിന്നിരുന്ന പഞ്ചായത്ത്, ഗ്രാമവികസനം, നഗരകാര്യം, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ എഞ്ചിനീയറിംഗ് വിഭാഗം, നഗര-ഗ്രാമാസൂത്രണം എന്നീ വകുപ്പുകളെ ഒറ്റ കുടക്കീഴിൽ എത്തിച്ചാണ് പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തലവനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ പൊതുസർവ്വീസ് രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഷയ-പ്രവർത്തന മേഖലകളിൽ ആവശ്യമായി വരുന്ന സഹായവും പിന്തുണയും നൽകുന്നതിന് വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ശേഷികളുള്ള സംസ്ഥാന ജില്ലാ കാര്യാലയങ്ങൾ ഒരുക്കി അധികാര

വികേന്ദ്രീകരണ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണ സംസ്കാരം രൂപപ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ മനുഷ്യവിഭവ ശേഷിയും ഉദ്യോഗസ്ഥ സംവിധാനവും ഏകോപിതമായി പ്രയോജന പ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്നതോടെ വലിയ മാറ്റങ്ങൾക്ക് അത് വഴിതുറക്കുമെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല.

പൊതുജനങ്ങളുടേയും ജനപ്രതിനിധികളുടേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെ സമ്പൂർണ്ണ വികസനം ഉറപ്പാക്കു ന്നതിനുള്ള ഒരു ഏകീകൃത ഭരണ സംവിധാനമാണ് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ പൊതു സർവ്വീസ്. തിരുവനന്തപുരത്ത് നന്തൻകോടുള്ള സ്വരാജ് ഭവനാണ് പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ ആസ്ഥാനം.

അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതി (EPEP 2.0)

സ്വന്തം അവകാശങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി ശബ്ദം ഉയർത്താൻ പോലും ശേഷിയില്ലാതെ, പൊതു സമൂഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടാതെ അതിതീവ്ര ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്നവരെ കണ്ടെത്തി അഞ്ച് വർഷം കൊണ്ട് അവരുടെ അതിദാരിദ്ര്യം ഇല്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യ ത്തോടെ ആരംഭിച്ചതാണ് 'അതിദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതി'. മുൻ വർഷങ്ങളിൽ നടന്ന ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതിക ളിൽ വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടവരെ ലക്ഷ്യമിട്ട് കൊണ്ട് തികച്ചും നൂതനമായ ഒരു സമീപനത്തിലൂടെ അതിദാരിദ്ര്യം മൂലം ക്ലേശങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളെയും വ്യക്തികളെയും തിരിച്ചറിയുന്നതിനായി 2021 ജൂലൈയിൽ തീവ്ര ദാരിദ്ര്യ നിർണയ പ്രക്രിയയ്ക്ക് തുടക്കം കുറിച്ചു. സൂക്ഷ്മമായ വിവരശേഖരണം, വിപുലമായ താഴെ തട്ടിലുള്ള പ്രവർത്തനം, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ തല ത്തിലുള്ള പ്രതിബദ്ധരായ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും സഹകരണം എന്നിവ ഈ പ്രക്രിയയിൽ ഉൾപ്പെ ടുന്നു. ഓരോ വാർഡിലും ഒരു ഓഫീസറും രണ്ട് സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരും അടങ്ങുന്ന ടീമുകൾ, ഫോക്കസ് ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ, ക്ലസ്റ്റർ തലത്തിലുള്ള കൂടിയിരിപ്പുകൾ, പൊതുജന പങ്കാളിത്തം തുടങ്ങിയ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് ഈ പ്രക്രിയയുടെ ആദ്യഘ ട്ടം വിജയകരമായി പൂർത്തീകരിച്ചു. യോഗ്യത തെളിയിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃത്യമായ പരിശോധനകൾക്ക് വിധേയമാക്കി യോഗ്യരായ ഓരോ ഗുണഭോക്താവിനെയും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് തദ്ദേശസ്ഥാപന തലത്തിൽ പട്ടികപ്പെടുത്തി. മേൽപ്പ റഞ്ഞ പരിശോധന പ്രക്രിയയിൽ, ഓരോ കുടുംബവും സന്ദർശിച്ച് പ്രത്യേകമായി വികസിപ്പിച്ച മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷന്റെയും വെബ് പോർട്ടലിന്റെയും സഹായത്തോടെ അവരുടെ ക്ലേശഘടകങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും പരിശോധിക്കുകയും സാധൂകരിക്കുകയും ചെയ്തു. അത്തരത്തിൽ സംസ്ഥാനത്ത് 1032 തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിലായി ആകെ 64006 കുടുംബങ്ങളിൽപ്പെട്ട 103099 വ്യക്തികളെ കണ്ടെത്തി. ഭക്ഷണം, ആരോഗ്യം, വരുമാനം ,വാസസ്ഥലം എന്നീ ക്ലേശഘടകങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഈ കുടുംബങ്ങളെ കണ്ടെത്തിയത്. ഇങ്ങനെ കണ്ടെത്തിയ കുടുംബങ്ങളെ അതിദരിദ്രാവസ്ഥയിൽ നിന്ന് പുറത്ത് കൊണ്ട് വരുന്നതിനായി, ഓരോ കുടുംബത്തിന്റെയും അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കി, അവരുടെ കൂടി അഭിപ്രായം കണക്കിലെടുത്ത് പ്രത്യേകം മൈക്രോപ്ലാനുകളും അവ ക്രോഡീകരിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ഉപപദ്ധതികളും തയ്യാറാക്കി. അതിദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളുടെ അതിജീവന ത്തിന് അടിയന്തിര ആവശ്യമുള്ള സേവനങ്ങളും സൗകര്യങ്ങളും ചേർത്ത് ഉടൻ നടപ്പിലാക്കാവുന്ന സർവ്വീസ് പദ്ധതികളും മൂന്ന് മാസം മുതൽ രണ്ട് വർഷക്കാലയളവ് കൊണ്ട് പൂർത്തിയാക്കാവുന്ന ഹ്രസ്വ കാലത്തേക്കുള്ള പദ്ധതികളും ദീർഘകാല സർക്കാർ ഇടപെടൽ ആവശ്യമുള്ള പദ്ധതികളുമാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. 'അവകാശം അതിവേഗം' യജ്ഞത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആധാർ കാർഡ്, റേഷൻ കാർഡ്, ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കായുള്ള യു.ഡി.ഐ.ഡി കാർഡ്, ഇലക്ഷൻ തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് മുതലായ അവകാശ രേഖകളും, ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസ്, സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ പെൻഷൻ മുതലായ അടിയന്തിര സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാകാതെയിരുന്ന 21263 കുടുംബങ്ങൾക്ക് ആയവ ലഭ്യമാക്കി. പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ടം എന്ന നിലയിൽ ഒരു കുടുംബത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ഭക്ഷണവും ചികിത്സയും ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനാണ് സർക്കാർ പ്രഥമ പരിഗണന നൽകിയത്. ഭക്ഷണവും ചികിത്സയും ലഭിക്കാ ത്തത് മൂലം ക്ലേശം അനുഭവിച്ചിരുന്ന 25028 കുടുംബങ്ങളെ പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്ന് മുക്തരാക്കി യിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, മറ്റ ക്ലേശ ഘടകങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്ന 3281 കുടുംബങ്ങളും ആശ്രയ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന 2349 കുടുംബങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ സംസ്ഥാനത്ത് ആകെ കണ്ടെത്തിയ 64006 അതിദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളിൽ 59211 കുടുംബ ങ്ങളെ അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്ന് മുക്തരാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞു. 4435 പേർ അന്തരിച്ചു. 238 പേർ നാടുവിട്ട് പോകുകയോ കാണാതാ വുകയോ ഉണ്ടായി. 44 പേര് ഇരട്ടിപ്പായിരുന്നു.

2025 നവംബർ 1 കേരളപിറവി ദിനത്തിൽ കേരളം ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യഅതിദാരിദ്ര്യ വിമുക്ത സംസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. കേരളത്തെ അതിദാരിദ്ര്യ വിമുക്ത സംസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിച്ചത് ഒരു തുടക്കം മാത്രമാണ്. ഈ നേട്ടം നിലനിർത്തുന്നതിനും, അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്ന് മോചിതരായ കുടുംബങ്ങൾക്ക് സുസ്ഥിരമായ ഒരു ജീവിതം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ഒരു സമഗ്ര സുസ്ഥിര വികസന പദ്ധതിയായാണ അതിദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനാനന്തര പദ്ധതി (EPEP 2.0) ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നത് .അതിദാരിദ്ര്യത്തിൽ നിന്നും പുറത്ത് വന്ന കുടുംബങ്ങൾ വീണ്ടും ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് വഴുതിവീഴാതിരിക്കുക. മറ്റ് കുടുംബങ്ങൾ അതിദാരിദ്രത്തിലേക്ക് വീഴു ന്നത് മുൻ കൂട്ടി കണ്ട് തടയുക എന്നിവയാണ ഇതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. തുടർച്ചയായ പിന്തുണ നൽകിയും , സ്വയംപര്യാപ്തത വളർത്തിയും സാമൂഹിക ഉൾക്കൊള്ളൽ ഉറപ്പാക്കിയും ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും സമഗ്ര വികസനം പ്രോൽസാഹി പ്പിച്ചും പുതിയ അതിദാരിദ്ര്യ കേസുകൾ ഉണ്ടാകുന്നത് തടഞ്ഞും ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ

മേൽനോട്ടത്തിൽ മറ്റ് വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ കുടുംബശ്രീയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ പദ്ധതി ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കും.

ഡിജി കേരളം- സമ്പൂർണ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത പദ്ധതി

2025 ആഗസ്റ്റ് 21 ന കേരളം സമ്പൂർണ്ണ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത നേടിയ സംസ്ഥാനമായി . തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ സ്റ്റേഡിയത്തിൽ നടന്ന ചടങ്ങിൽ മുഖ്യമന്ത്രി പിണറായി വിജയൻ ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ സമ്പൂർണ്ണ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത നേടിയ സംസ്ഥാനമായി കേരളത്തെ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും സർക്കാരിൽ നിന്നും ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട ഭൂരിഭാഗം സേവനങ്ങളും കേരളം ഓൺലൈൻ ആക്കിക്കഴിഞ്ഞു. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കെ സ്മാർട്ട് ഏർപ്പെടുത്തിയതോടെ ഓൺലൈൻ വഴി അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കാനും സേവനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാനും കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജനങ്ങളെയും പരിശീലിപ്പിക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമായി. ഒപ്പം ഡിജിറ്റൽ ലോകത്തെ മറ്റ് സംവിധാനങ്ങളും ജനങ്ങൾക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തണം. ഇതിനായി ആവിഷ്കരിച്ച ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതാ പദ്ധതിയാണ ഡിജികേരളം. 2022 സെപ്റ്റംബർ 21 ന ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത നേടിയ ആദ്യ പഞ്ചായത്തായി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പുല്ലമ്പാറയെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. തുടർന്ന് പദ്ധതി കേരളം ഒട്ടാകെ വ്യാപിപ്പിച്ചു.

83,45,879 കുടുംബങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി സർവേ നടത്തിയാണ 21,88,398 പേരെ പഠിതാക്കളായി കണ്ടെത്തിയത്. ഇവരിൽ 21,87,966 (99.98%) പഠിതാക്കൾ പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കി .21,87,666 പഠിതാക്കൾ മൂല്യനിർണ്ണയത്തിൽ വിജയിച്ച് ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത കൈവരിച്ചു. 2,57,048 വളയണ്ടിയർമാരാണ സർവേയും പരിശീലനവും നടത്തിയത് . കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകർ, ഓക്സിലറി ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾ, സാക്ഷരതാ പ്രേരക്മാർ, ലൈബ്രറി കൗൺസിൽ, എസ് സി എസ് ടി പ്രൊമോട്ടർമാർ, എൻ എസ് എസ്, എൻ സി സി, എൻ വൈ കെ വോളണ്ടിയർമാർ സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ യുവതീ യുവാക്കൾ , വിദ്യാർത്ഥികൾ എന്നിവരുടെ സഹായത്തോടെയാണ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരത പൂർത്തിയാക്കിയത്.

പദ്ധതിയുടെ സുതാര്യത ഉറപ്പാക്കാൻ ഒരോ ഘട്ടത്തിലും സൂപ്പർ ചെക്കിങ്ങ് നടത്തുന്ന പ്രക്രിയ ജില്ലാതലത്തിൽ നടന്നു. പൂർണ്ണമായും ഓൺലൈനിൽ ഉള്ള മൂല്യനിർണ്ണയവും തുടർന്ന് നാലു ഘട്ടങ്ങളിലുള്ള സൂപ്പർ ചെക്കിങ്ങ് പ്രക്രിയയും പൂർത്തിയാക്കിയാണ കേരളം സമ്പൂർണ്ണ ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതാ സംസ്ഥാനമായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടത്.

കെ-സ്മാർട്ട്

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴിയുള്ള മുഴുവൻ സേവനങ്ങളും ഓൺലൈനായി ലഭ്യമാക്കുന്ന സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ അഭിമാന പദ്ധതിയാണ് കെ-സ്മാർട്ട്. 2024 ജനുവരി ഒന്ന് മുതൽ പദ്ധതിയും കെ-സ്മാർട്ട് മൊബൈൽ ആപ്പും നിലവിൽ വന്നു

കെ-സ്മാർട്ട് അഥവാ കേരള സൊല്യൂഷൻസ് ഫോർ മാനേജിംഗ് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് റീഫർമേഷൻ ആൻഡ് ട്രാൻഫർമേഷൻ നിലവിൽ വരുന്നതോടെ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സേവനങ്ങൾ വിരൽത്തുമ്പിൽ ലഭ്യമാകും. കേരളത്തിലെ എല്ലാ മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലുമാണ് ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ കെ-സ്മാർട്ട് ആരംഭിച്ചത്. തുടർന്ന് കെ-സ്മാർട്ട് 2025 ഏപ്രിൽ 1ന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിക്കും. ഇതോടെ സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള സേവനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി ഓഫീസുകളിൽ പോകാതെ തന്നെ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാവും. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിനുവേണ്ടി ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷനാണ് കെ-സ്മാർട്ട് വികസിപ്പിച്ചത്. കെ-സ്മാർട്ട് ആപ്ലിക്കേഷനിലൂടെ സേവനങ്ങൾക്കായുള്ള അപേക്ഷകളും പരാതികളും ഓൺലൈനായി സമർപ്പിക്കാനും അവയുടെ സ്റ്റാറ്റസ് ഓൺലൈനായി തന്നെ അറിയാനും സാധിക്കും. അതിനായി അപേക്ഷകളുടെയും പരാതികളുടെയും കൈപ്പറ്റ് രസീത് പരാതിക്കാരന്റെ/ അപേക്ഷകന്റെ ലോഗിനിലും വാട്സ്ആപ്പിലും ഇ-മെയിലിലും ലഭ്യമാകുന്ന ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് മെസേജിംഗ് സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കെ-സ്മാർട്ട് പ്രവർത്തനം എങ്ങനെ?

തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെയും അവ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങളെയും 35 മോഡ്യൂളുകളായി തിരിച്ച് അവയെല്ലാം ഒറ്റ പ്ലാറ്റ്ഫോമിലൂടെ ജനങ്ങൾക്ക് ഓൺലൈനായി ലഭ്യമാക്കുകയാണ് കെ-സ്മാർട്ട്. വെബ് പോർട്ടലിൽ സ്വന്തം ലോഗിൻ ഉപയോഗിച്ച് അതാത് മൊഡ്യൂളുകളിലെത്തി ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകി സേവനം ലഭ്യമാക്കാം. ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ സിവിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ (ജനന -മരണ വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ), ബിസിനസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ (വ്യാപാരങ്ങൾക്കും വ്യവസായങ്ങൾക്കും ഉള്ള ലൈസൻസുകൾ), വസ്തു നികുതി, യൂസർ മാനേജ്മെന്റ്, ഫയൽ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം, ഫിനാൻസ് മോഡ്യൂൾ, ബിൽഡിംഗ് പെർമിഷൻ മൊഡ്യൂൾ, പൊതുജന പരാതി പരിഹാരം എന്നീ എട്ട് സേവനങ്ങളാണ കെ-സ്മാർട്ടിലൂടെ ലഭ്യമാക്കിയത്. കെ-സ്മാർട്ട് യാഥാർത്ഥ്യമാകുന്നതോടെ പ്രവാസികൾക്ക് നേരിട്ടെത്താതെ തന്നെ അതാത് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നു. ലോഗിൻ ഐഡി ഉപയോഗിച്ച് വീഡിയോ കെവൈസിയും പൂർത്തിയാക്കുന്നതോടെ വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ഉൾപ്പടെയുള്ള കാര്യങ്ങൾ വിദേശത്തിരുന്ന് തന്നെ ചെയ്യാൻ സാധിക്കും. കെ-സ്മാർട്ട് മൊബൈൽ ആപ്പിലൂടെയും ഈ സേവനങ്ങൾ ജനങ്ങൾക്ക് ഓൺലൈനായി ലഭ്യമാകുന്നതാണ്.

കെട്ടിട നിർമാണ പെർമിറ്റുകൾ വേഗത്തിൽ

ജി.ഐ.എസ് സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് പ്ലോട്ടുകളുടെയും കെട്ടിടങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ ഡിജിറ്റൽ രൂപത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്നതിലൂടെ ഏറ്റവും വേഗത്തിൽ കെട്ടിട നിർമ്മാണ പെർമിറ്റുകൾ ജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നു. കെ-സ്മാർട്ടിലെ നോ യുവർ ലാൻഡ് എന്ന ഫീച്ചറിലൂടെ ഒരു സ്ഥലത്ത് ഏതെല്ലാം തരത്തിലുള്ള കെട്ടിടങ്ങളാണ് നിർമ്മിക്കാൻ കഴിയുക എന്ന വിവരം പൊതുജന

ങ്ങൾക്ക് അറിയാൻ സാധിക്കും. കെട്ടിടം നിർമ്മാണത്തിനായി സമർപ്പിക്കുന്ന പ്ലാനുകൾ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരമാണ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് സോഫ്റ്റ്‌വെയർ തന്നെ പരിശോധിച്ച് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനാൽ ഫീൽഡ് പരിശോധനകൾ ലഘൂകരിക്കപ്പെടുകയും വേഗത്തിൽ നിർമ്മാണ പെർമിറ്റ് ലഭ്യമാവുകയും ചെയ്യും. ജനങ്ങൾക്കും ലൈസൻസികൾക്കും പെർമിറ്റുകൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ഓൺലൈനായി ഏത് സമയത്തും പരിശോധിക്കുന്നതിനും കെ-സ്മാർട്ടിലൂടെ സാധിക്കും. തീരപരിപാലന നിയമ പരിധി, റെയിൽവേ, എയർപോർട്ട് സോണുകൾ, പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശം, അംഗീകൃത മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ തുടങ്ങിയവയിൽ ഉൾപെട്ടതാണോ എന്നറിയാൻ ആ സ്ഥലത്ത് പോയി ആപ്പ് മുഖേന സ്കാൻ ചെയ്ത് വിവരങ്ങളെടുക്കാം. കെട്ടിടം എത്ര ഉയരത്തിൽ നിർമിക്കാം, സെറ്റ് ബാക്ക് എത്ര മീറ്റർ എന്നു തുടങ്ങി എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഇതിലൂടെ ലഭിക്കും.

മുഖ്യമന്ത്രി എന്നോടൊപ്പം (CM with Me)

പൊതുജനങ്ങളും സർക്കാരും തമ്മിലുള്ള ആശയവിനിമയം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും, ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് അടിയന്തിര പരിഹാരം കാണുന്നതിനും വേണ്ടി 2025 സെപ്റ്റംബർ 29-ാം തീയതി ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രി ഉത്ഘാടനം ചെയ്ത് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച സിറ്റിസൺ ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്ററാണ് CM with Me.

24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്ന കോൾ സെന്റർ സംവിധാനവും സെന്റർ ഓഫീസർമാരും, ചാർജ്ജ് സംവിധാനവും അടങ്ങുന്നതാണ് ഇതിന്റെ ഘടന. 48 മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ പരാതി പരിഹാരം ഉറപ്പാക്കുന്ന സംവിധാനമാണിത്.

പൊതുജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ പരാതികളും നിർദ്ദേശങ്ങളും മുഖ്യമന്ത്രിയോട് പറയുന്നതിനായി 1800-425-6789 എന്ന ടോൾ ഫ്രീ നമ്പറിൽ വിളിക്കാവുന്നതാണ്.

വെബ് സൈറ്റ്- cmwithme.kerala.gov.in

ഡീഡ് പദ്ധതി

എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ പ്രയോജനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുക എന്ന സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടിന് അനുസൃതമായി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് DEED (Digitalisation of Every Essential Document). പൊതുജനങ്ങളുടെ എല്ലാ അവശ്യ രേഖകളും ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്യുക, അവ ഡിജി ലോക്കറിലേക്ക് (DigiLocker) അപ്‌ലോഡ് ചെയ്ത് സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിക്കുക, സർക്കാർ സേവനങ്ങൾ ഡിജിറ്റൽ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ലഭ്യമാക്കുക എന്നിവയാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം.

ഇലക്ട്രോണിക് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് വെരിഫിക്കേഷനും ഡോക്യുമെന്റ് മാനേജ്മെന്റും സാധ്യമാക്കി, സർക്കാർ സേവനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമവും സുരക്ഷിതവും തടസ്സരഹിതവുമായി ലഭ്യമാക്കുന്ന ഒരു പേപ്പർരഹിത ഭരണസംവിധാനത്തിലേക്ക് (Paperless Governance) മാറുക എന്നതാണ് ഈ ഉദ്യമത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. കേരളത്തിലെ പൗരന്മാർക്ക് ഇ-സേവനങ്ങൾ എളുപ്പത്തിലും സുരക്ഷിതമായും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അവശ്യ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഡിജി ലോക്കറുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ (Onboarding) DEED ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. ഇതൊരു ജനകീയ കാമ്പയിൻ പദ്ധതിയായാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ:

എല്ലാ അവശ്യ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും ഡിജി ലോക്കറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പേപ്പർരഹിത ഭരണസംവിധാനം നടപ്പിലാക്കുക.

സംസ്ഥാനത്തെ 64,006 അതിദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളെ ലക്ഷ്യമിട്ട് പൈലറ്റ് പ്രോഗ്രാം ആരംഭിക്കുക.

ദുർബലരായ എല്ലാ കുടുംബങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി ഡിജിറ്റലൈസേഷൻ പ്രക്രിയ വിപുലീകരിക്കുക.

അടുത്ത രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ പൗരന്മാരെയും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാക്കുക.

2025-26 സാമ്പത്തിക വർഷത്തെ സ്റ്റേറ്റ് പ്ലാൻ ഫണ്ടിൽ നിന്നും പദ്ധതിയുടെ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിനായി 10 ലക്ഷം രൂപ അനുവദിക്കുക.

പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ:

സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഡിജി ലോക്കറുമായി ബന്ധിപ്പിക്കൽ: ഇലക്ട്രോണിക് പരിശോധനയ്ക്കായി ജനന സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, വരുമാന സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, റസിഡൻസ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് തുടങ്ങിയ അവശ്യ രേഖകൾ തിരിച്ചറിയുക.

ഏകോപനം: രേഖകളുടെ സുഗമമായ ഡിജിറ്റലൈസേഷനും സംഭരണവും ഉറപ്പാക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാർ ഏജൻസികളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുക.

പരിശീലനവും സാങ്കേതിക പിന്തുണയും: ഡിജി ലോക്കറിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ ഉപയോഗത്തിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്കും പൗരന്മാർക്കും ആവശ്യമായ പരിശീലനം നൽകുക.

പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഫലങ്ങൾ:

കാര്യക്ഷമമായ സേവന വിതരണം: ഇലക്ട്രോണിക് പരിശോധനയിലൂടെയും പേപ്പർരഹിത പ്രക്രിയയിലൂടെയും പൗരന്മാർക്ക് സർക്കാർ സേവനങ്ങൾ വേഗത്തിൽ ലഭ്യമാകും.

സുതാര്യതയും ഉത്തരവാദിത്തവും: വ്യാജ രേഖകൾ വഴിയുള്ള തട്ടിപ്പുകൾ തടയാനും അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നേരിട്ട് ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും സാധിക്കും.

പൗര ശാക്തീകരണം: രേഖകൾ നേരിട്ട് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിലെ പ്രായോഗിക ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഒഴിവാകുന്നതോടെ, സമൂഹത്തിലെ താഴെത്തട്ടിലുള്ളവർക്കും അതിദരിദ്രർക്കും സേവനങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ പ്രാപ്യമാകും.

സാമ്പത്തിക ലാഭവും കാര്യക്ഷമതയും: കടലാസ് ജോലികൾ ഒഴിവാക്കുന്നതിലൂടെയും ഭൗതികമായ സ്റ്റോറേജ് സൗകര്യങ്ങളുടെ ആവശ്യം കുറയ്ക്കുന്നതിലൂടെയും തദ്ദേശ ഭരണകൂടങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക ലാഭവും പ്രവർത്തനക്ഷമതയും കൈവരിക്കാം.

ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യയിലൂടെ പൗരകേന്ദ്രീകൃത സേവനം ഉറപ്പാക്കുന്ന സംസ്ഥാന സർക്കാർ പദ്ധതിയാണിത്. സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഡിജി ലോക്കറിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിലൂടെയും പേപ്പർരഹിത ഭരണത്തിലേക്ക് നീങ്ങുന്നതിലൂടെയും സുതാര്യതയും കാര്യക്ഷമതയും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കും. സർക്കാർ സേവനങ്ങളുടെ പൂർണ്ണമായ ഡിജിറ്റൽ പരിവർത്തനത്തിന് ഈ ജനകീയ കാമ്പയിൻ സഹായിക്കും.

മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ തദ്ദേശ റോഡ് പുനരുദ്ധാരണ പദ്ധതി (CMLRRP 2.0)

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കീഴിലുള്ള റോഡ് ശൃംഖല യുദ്ധകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. ഇതിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ടമാണ് CMLRRP 2.0.

പശ്ചാത്തലവും ലക്ഷ്യവും

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ റോഡുകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മികച്ച നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുകയാണ് പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യം. 2024–25 സംസ്ഥാന ബജറ്റിൽ ഈ പദ്ധതിക്കായി ₹1000 കോടി രൂപ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള വിശദമായ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ അടങ്ങിയ സർക്കുലർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

റോഡ് തെരഞ്ഞെടുപ്പും മുൻഗണനാ ക്രമവും

പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട റോഡുകൾ താഴെ പറയുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്:

അംഗീകാര പ്രക്രിയ: ബന്ധപ്പെട്ട എം.എൽ.എ (MLA) മാർ തയ്യാറാക്കുന്ന റോഡുകളുടെ പട്ടിക ധനകാര്യ വകുപ്പിന് സമർപ്പിക്കുന്നു. ബജറ്റ് വിഹിതത്തിന് അനുസൃതമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് (LSGD) ഇവയ്ക്ക് ഭരണാനുമതി നൽകുന്നു.

മുൻഗണന ലഭിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾ:

പ്രധാന റോഡുകളെ പരസ്പരം ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ലിങ്ക് റോഡുകൾ.

വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ (സ്കൂൾ, കോളേജ്), ആശുപത്രികൾ എന്നിവയിലേക്കുള്ള പ്രവേശന റോഡുകൾ.

പ്രധാന വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്കുള്ള റോഡുകൾ.

ജൽ ജീവൻ മിഷൻ (JJM) ഫേസ്-1 ന്റെ ഭാഗമായി കുഴിക്കുകയും എന്നാൽ പുനരുദ്ധരിക്കപ്പെടാതെ കിടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന റോഡുകൾ.

അയോഗ്യത: നിലവിൽ ഡിഫക്റ്റ് ലയബിലിറ്റി പിരീഡ് (DLP) നിലവിലുള്ള റോഡുകളെ ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തില്ല.

നിർമ്മാണവും ഗുണനിലവാര പരിശോധനയും

പ്രവൃത്തികളുടെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ജില്ലാതലത്തിൽ ക്വാളിറ്റി മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സമിതിയിൽ താഴെ പറയുന്നവർ അംഗങ്ങളാണ്:

ഒരു ബാഹ്യ സാങ്കേതിക വിദഗ്ധൻ (LSGD, PWD അല്ലെങ്കിൽ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിരമിച്ച സൂപ്രണ്ടിംഗ് എഞ്ചിനീയർ/എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയർ).

ബന്ധപ്പെട്ട ഇംപ്ലിമെന്റിംഗ് ഓഫീസർ.

നിലവിലെ പുരോഗതി

ഇതുവരെ പുറപ്പെടുവിച്ച അഞ്ച് ഭരണാനുമതികളിലായി സംസ്ഥാനത്തെ പ്രവൃത്തികളുടെ സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

ഘട്ടംഎണ്ണം

ഭരണാനുമതി ലഭിച്ച ആകെ പ്രവൃത്തികൾ3915

സാങ്കേതികാനുമതി (TS) ലഭിച്ചവ3644

ടെണ്ടർ നടപടികൾ പൂർത്തിയായവ3628

കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടവ3012

നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുന്നവ1591

പൂർത്തീകരിച്ച പ്രവൃത്തികൾ449

അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങൾ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പ്രസിഡന്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭരണസമിതിയംഗങ്ങളും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് നേരിട്ടോ അല്ലാതെയോ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതും സ്ഥലംമാറ്റപ്പെട്ടതുമായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ഭരണപരമായ കർത്തവ്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുമ്പോഴുണ്ടായേക്കാവുന്ന അഴിമതി, ദുർഭരണം, ക്രമക്കേടുകൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള പരാതികൾ നിയമാനുസൃതം അന്വേഷിച്ച് ആവശ്യമായ നടപടിയെടുക്കുകയാണ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാന്റെ ചുമതല. പരാതികൾ ഏതൊരു വ്യക്തിക്കും ഇടനിലക്കാരന്റെ സഹായമില്ലാതെ ഓംബുഡ്സ്മാൻ സെക്രട്ടറിക്കു മുമ്പാകെ നേരിട്ടോ, രജിസ്റ്റേഡ്/സാധാരണ തപാൽ വഴിയോ നൽകാവുന്നതാണ്. വെള്ളക്കടലാസിൽ എഴുതിയ പരാതിയോടൊപ്പം ശരിയായി പൂരിപ്പിച്ച ഫോറം 'എ' (പത്തുരൂപയുടെ കോർട്ടുഫീ സ്റ്റാമ്പ് ഒട്ടിച്ചത്), പരാതിയുടെ പകർപ്പുകൾ (എതിർകക്ഷികളുടെ എണ്ണം + രണ്ട്) എന്നിവയും സമർപ്പിക്കണം. കേരള പഞ്ചായത്ത്‌രാജ് നിയമത്തിലെയും ഓംബുഡ്സ്മാൻ (പരാതി അന്വേഷണ വിചാരണയും സേവന വ്യവസ്ഥകളും) ചട്ടങ്ങളിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പരാതി പരിഗണിക്കുന്നതല്ല. ഓംബുഡ്സ്മാന്റെ സിറ്റിങ്ങുകൾ തിരുവനന്തപുരത്തുള്ള ഓഫീസിലും എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, പാലക്കാട്, കോഴിക്കോട് , കണ്ണൂർ ജില്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങളിലും നടത്തിവരുന്നു. പത്തുരൂപയുടെ കോർട്ടുഫീ സ്റ്റാമ്പിനുള്ള ചെലവൊഴിച്ച് മറ്റ് യാതൊരു വിധത്തിലുള്ള ഫീസുകളും കക്ഷികളിൽ നിന്നും ഈടാക്കുകയില്ല. കേസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതൊരു വ്യക്തിക്കും ഓംബുഡ്സ്മാനു മുമ്പാകെ അഭിഭാഷകന്റെയോ, മറ്റു പരസഹായം കൂടാതെയോ നേരിട്ടും നിർഭയമായും ഹാജരാകുന്നതിനും തങ്ങളുടെ വാദഗതികൾ അവതരിപ്പിച്ച് പരിഹാരം തേടുന്നതിനും കഴിയും.

വിലാസം: തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ
സാഫല്യം കോംപ്ലക്സ് (നാലാം നില), ട്രിഡാ ബിൽഡിംഗ്, യൂണിവേഴ്സിറ്റി പി.ഒ., തിരുവനന്തപുരം 695034

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ട്രൈബ്യൂണൽ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ തീരുമാനങ്ങൾക്കെതിരായി അപ്പീൽ, റിവിഷൻ എന്നിവ പരിഗണിക്കുകയും തീർപ്പു കൽപ്പിക്കുകയുമാണ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു വേണ്ടി നിയമിച്ചിട്ടുള്ള ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ ചുമതല. ജില്ലാ ജഡ്ജിയുടെ പദവിയിലുള്ള ഒരു നീതിന്യായ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് ട്രൈബ്യൂണലായി നിയമിക്കപ്പെടുന്നത്. കൂടാതെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഏതെങ്കിലും തീരുമാനത്തിന്റെ നിയമസാധുതയെ പറ്റിയോ നിലനിൽപ്പിനെ പറ്റിയോ സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന പരാമർശത്തിന്മേൽ അഭിപ്രായം നൽകാനും ട്രൈബ്യൂണലിനെ അധികാരപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഹർജികൾ ഏത് ഉത്തരവിന് എതിരെയുള്ളതാണോ അതിന്റെ തീയതി മുതൽ 30 ദിവസത്തിനകം ഫോറം സിയിൽ നൽകണം. ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ അനുവാദത്തോടെ ഒരു മാസം കാലതാമസഹർജിയോടുകൂടി അപ്പീൽ/റിവിഷൻ ഫയൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്ത് 60 ദിവസത്തിനകം തീരുമാനമാകാത്ത സംഗതികളിൽ 90 ദിവസത്തിനകം ട്രൈബ്യൂണലിൽ ഹർജി നൽകിയാൽ മതിയാകും. ഹർജിയോടൊപ്പം ഹർജിയുടെയും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകളുടെയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ ഓരോ പകർപ്പും ഹർജിയിൽ എത്ര എതിർകക്ഷികളുണ്ടോ അത്രയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പുകളും ട്രൈബ്യൂണൽ മുമ്പാകെ നേരിട്ടോ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത തപാലായോ നൽകാം. ഹർജിയോടൊപ്പം 50 രൂപ ഫീസായി ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ ഓഫീസിലോ തിരുവനന്തപുരത്ത് മാറാൻ കഴിയുന്ന ഡി.ഡി. ആയോ ഒടുക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ 100 രൂപ ലീഗൽ ബനിഫിറ്റ് ഫണ്ട് സ്റ്റാമ്പ് ഹർജിയിൽ പതിക്കേണ്ടതുമാണ്.

വിലാസം: സെക്രട്ടറി, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ട്രൈബ്യൂണൽ
ശ്രീമൂലം ബിൽഡിംഗ്സ്, കോർട്ട് കോംപ്ലക്സ്, വഞ്ചിയൂർ, തിരുവനന്തപുരം.

പരാതി പരിഹാരത്തിന് തദ്ദേശ വകുപ്പിൽ സ്ഥിരം അദാലത്ത്

തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേനയുള്ള സേവനങ്ങൾക്ക് മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള സമയപരിധി കവിയുന്ന അവസരങ്ങളിലും, സേവനം പൂർത്തിയാകുന്നതിനു തടസങ്ങൾ നേരിടുന്ന അവസരങ്ങളിലും പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിന് ഉപജില്ലതലത്തിലും ജില്ലതലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലുമുള്ള സ്ഥിര അദാലത്ത് സമിതി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ പരാതികൾ adalat.lsgkerala.gov.in വഴി സമർപ്പിക്കാം.

പ്രാഥമിക ഘട്ടത്തിൽ ബിൽഡിംഗ് പെർമിറ്റ്, കെട്ടിട നമ്പർ, ലൈസൻസ് എന്നിവ സംബന്ധിച്ചുള്ളപരാതികളാണ് അദാലത്ത് പരിഗണിക്കുക. എല്ലാ പരാതികളും പ്രാഥമികമായി പരിഗണിച്ച പരിഹാര നിർദേശം നൽകുന്നതു ഉപജില്ലതല സമിതികളാണ്. ഓരോ 10 പ്രവൃത്തി ദിവസത്തെ ഇടവേളയിലും സമിതി ചേർന്ന് പരാതികൾ ഊഴമനുസരിച്ച വിലയിരുത്തി അപേക്ഷകരുടെയും തദ്ദേശ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിയുടെയും വാദങ്ങൾ കേട്ട ശേഷം പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കും.

പ്രത്യേക വിശകലനം / ഫീൽഡ് വെരിഫിക്കേഷൻ എന്നിവ ആവശ്യമുള്ള പരാതികൾ ഉപജില്ല സമിതിക്ക് അടുത്ത യോഗത്തിലേക്ക് കൂടി (10 പ്രവൃത്തി ദിവസത്തിനുള്ളിൽ) പരിഗണിക്കാനായി താത്ക്കാലിക തീരുമാനം എടുക്കാം. ഇപ്രകാരം പരമാവധി 10 മുതൽ 20 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ പരാതികൾക്കും പരിഹാരം ഉപജില്ല സമിതികൾ നിർദ്ദേശിക്കും.

നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട പരിഹാരങ്ങളിൽമേൽ പരാതിക്കാർക്ക് ജില്ല അദാലത്ത് സമിതിയിലേക്ക് അപ്പീൽ നൽകാനാകും. സമാനമായി ജില്ലതല സമിതിയുടെ പരിഹാരത്തിന്മേൽ സംസ്ഥാനതല സ്ഥിര അദാലത്ത് സമിതിയിലേക്കും അപ്പീൽ നൽകാനാകും. ജില്ലതല സമിതികൾ മാസത്തിൽ ഒരു തവണയും, സംസ്ഥാന തല സമിതികൾ 2 മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ യോഗം ചേർന്ന് കീഴ്സമിതികളുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുകയും അപ്പീലുകളിൽ പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യും. പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട പരാതികളിന്മേൽ തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു എന്ന് സ്ഥിര അദാലത്ത് സമിതികൾ വിലയിരുത്തുന്നതാണ്.

കേരള സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ

സംസ്ഥാനത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തുന്നതിനായി ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 243(കെ) അനുച്ഛേദപ്രകാരം രൂപീകരിച്ച സ്വതന്ത്ര ഭരണഘടനാ സ്ഥാപനമാണ് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ. പഞ്ചായത്ത് രാജ്-മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷന്റെ നേരിട്ടുള്ള നിയന്ത്രണത്തിലും മേൽനോട്ടത്തിലുമാണ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടക്കുന്നത്. അഞ്ച് വർഷക്കാലാവധി പൂർത്തിയാകുന്ന മുറയ്ക്ക് എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കും പൊതുതിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തുന്നതിനുപുറമെ അംഗങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്ത് ഉണ്ടാകുന്ന ആകസ്മിക ഒഴിവുകൾ നികത്താനുള്ള ഉപതിരഞ്ഞെടുപ്പുകളും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷനാണ് നടത്തുന്നത്. ഭരണഘടനാപരമായ ചുമതലകൾക്കു പുറമെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം കമ്മിഷന് നൽകപ്പെട്ട അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ചാണ് തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിലെ അദ്ധ്യക്ഷ-ഉപാദ്ധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളി ലേക്കും സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾ, ചെയർമാൻ എന്നീ സ്ഥാനങ്ങളിലേക്കും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തുന്നത്. അദ്ധ്യക്ഷർക്കും ഉപാദ്ധ്യക്ഷർക്കും എതിരെയുള്ള അവിശ്വാസപ്രമേയ ചർച്ച സംബന്ധിച്ച നടപടികളും കമ്മിഷൻ അധികാരപ്പെടുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് നിയന്ത്രിക്കുന്നത്. തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ മത്സരിക്കുന്ന സ്ഥാനാർത്ഥികൾ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കണക്കുകൾ ചുമതലപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്/ഉദ്യോഗസ്ഥക്ക് യഥാസമയം സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ അവരെ അയോഗ്യരാക്കുവാനും കമ്മിഷന് അധികാരമുണ്ട്. അംഗങ്ങളുടെ അയോഗ്യത സംബന്ധിച്ച തർക്കങ്ങളിലും കുറുമാറ്റ നിരോധന നിയമപ്രകാരം കമ്മിഷൻ മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്യുന്ന ഹർജികളിലും തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിനും ജുഡീഷ്യൽ അധികാരസ്ഥാനമായി കമ്മീഷൻ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളുടെ /കൗൺസിലർമാരുടെ സംവരണ സ്ഥാനങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുന്നത് കമ്മീഷന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ്. പ്രസ്തുത സ്ഥാപനങ്ങളിലെ സംവരണം ചെയ്ത അദ്ധ്യക്ഷ-ഉപാദ്ധ്യക്ഷ സ്ഥാനങ്ങളും സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ സ്ഥാനങ്ങളും നിർണ്ണയിച്ച് നൽകുന്നത് കമ്മീഷനാണ്. അദ്ധ്യക്ഷൻ, ഉപാദ്ധ്യക്ഷൻ അംഗങ്ങൾ / കൗൺസിലർമാർ എന്നിവരുടെ രാജി സംബന്ധിച്ച തർക്കങ്ങൾ തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരവും കമ്മീഷനുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളുടെ / വാർഡുകളുടെ അതിർത്തി നിർണയിക്കുന്നതിനായി രൂപീകരിക്കപ്പെടുന്ന ഡീലിമിറ്റേഷൻ കമ്മീഷന്റെ ചെയർമാൻ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർ ആയിരിക്കും.

വിലാസം: സെക്രട്ടറി, കേരള സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷൻ
ജനഹിതം, റ്റി.സി 27/6(2) വികാസ് ഭവൻ പി.ഒ., തിരുവനന്തപുരം-695033

കേരള സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 243 ഐ, വൈ എന്നീ അനുച്ഛേദങ്ങൾ പ്രകാരം അഞ്ചുവർഷം കൂടുമ്പോൾ ഓരോ സംസ്ഥാനത്തും ധനകാര്യ കമ്മീഷനെ നിയമിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നിയമങ്ങൾ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമത്തിലും കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമത്തിലും ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി അവലോകനം ചെയ്തുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും തമ്മിൽ വിഭവങ്ങൾ പങ്കുവെയ്ക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ചും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളും അനിവാര്യ ചുമതലകളും നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിഭവലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതു സംബന്ധിച്ചും ഗവൺമെന്റിന് ശുപാർശകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷനെ അതത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നിയമിക്കുന്നത്.

കേരളത്തിൽ 1994 മേയ് മാസത്തിൽ പി.എം. അബ്രഹാം അദ്ധ്യക്ഷനായി ആദ്യ ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ നിലവിൽ വന്നു. പ്രൊഫ. പ്രഭാത് പട്നായിക് അദ്ധ്യക്ഷനായി രണ്ടാം കമ്മീഷൻ 1999 മേയ് മാസത്തിലും കെ.വി. രബീന്ദ്രൻ നായർ അദ്ധ്യക്ഷനായി മൂന്നാം കമ്മീഷൻ 2004 സെപ്തംബറിലും പ്രൊഫ: എം.എ. ഉമ്മൻ അദ്ധ്യക്ഷനായി നാലാം കമ്മീഷൻ 2009 സെപ്തംബറിലും പ്രൊഫ. ബി.എ. പ്രകാശിനെ അദ്ധ്യക്ഷനാക്കി അഞ്ചാം കമ്മീഷൻ 2014 ഡിസംബറിലും രൂപീകരിച്ചു. മുൻ ചീഫ് സെക്രട്ടറി എസ്.എം.വിജയാനന്ദൻ അധ്യക്ഷനായി 2019 ഒക്ടോബറിൽ ആറാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചു. ഈ ആറ് കമ്മീഷനുകളും സർക്കാരിന് റിപ്പോർട്ടു സമർപ്പിക്കുകയും അവയിലെ പ്രധാന ശുപാർശകളിൽ ഭൂരിഭാഗവും സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2024 സെപ്റ്റംബറിൽ പ്രൊഫ. കെ.എൻ. ഹരിലാൽ അധ്യക്ഷനായി ഏഴാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചു.

കുടുംബശ്രീ

ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം ലക്ഷ്യമാക്കി 1998-ൽ സംസ്ഥാന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് രൂപം നൽകിയ നൂതന സംവിധാനമാണ് കുടുംബശ്രീ-സംസ്ഥാന ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജന മിഷൻ. ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം മുഖ്യ ചുമതലയായി ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള ഈ മിഷൻ അതിന്റെ പ്രവർത്തന പരിപാടി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ രൂപീകരിക്കുന്ന സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത

സംഘടനാ സംവിധാനത്തിലൂടെയാണ് നടപ്പാക്കുന്നത്. ഇരുപത്തിയേഴ് വർഷത്തിനുള്ളിൽ കുടുംബശ്രീയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തവും വിപുലമാക്കുകയും സാമ്പത്തിക–സാമൂഹ്യ സ്ത്രീ ശാക്തീകരണം എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സ്ത്രീകളുടെ കരുത്തുറ്റ സംഘടനാ സംവിധാനമായി നിലവിൽ വരികയും ചെയ്തു.

സംഘടനാ സംവിധാനം

ഓരോ പ്രദേശത്തെയും കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നും 18 വയസ്സ് പൂർത്തിയായ ഓരോ സ്ത്രീയെ വീതം ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രവർത്തിക്കുന്ന 10 മുതൽ 20 വരെ അംഗങ്ങൾ ഉള്ള അയൽക്കൂട്ടങ്ങളാണ് സംഘടനാ സംവിധാനത്തിലെ അടിസ്ഥാന ഘടകം. ഈ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളെ വാർഡ് തലത്തിൽ ഏര്യാ ഡവലപ്മെൻറ് സൊസൈറ്റികളായും (എഡിഎസ്), നഗരസഭാ/പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡവലപ്മെൻറ് സൊസൈറ്റികളായും (സിഡിഎസ്)ഫെഡറേറ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്നു. മൂന്നു തലത്തിലും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇത്തരം സംഘടനകളുടെ ഭാരവാഹിത്വം ജനാധിപത്യ രീതിയിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന സ്ത്രീകളാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾ, എഡിഎസിന്റെ രക്ഷാധികാരി എന്ന നിലയിലും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അദ്ധ്യക്ഷൻ കുടുംബശ്രീ സിഡിഎസ് വിലയിരുത്തൽ സമിതിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ എന്ന നിലയിലും ഈ സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത സംഘടനയ്ക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നു.

സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്ന 48.08 ലക്ഷം കുടുംബങ്ങൾ കുടുംബശ്രീയിൽ അംഗങ്ങളാണ്. ഓരോ കുടുംബത്തിൽ നിന്നും ഓരോ വനിത ഉൾപ്പെടുന്ന 3.18 ലക്ഷം അയൽക്കൂട്ടങ്ങളും അവയെ ഏകോപിപ്പിച്ച് 19.470 ഏരിയാ ഡവലപ്മെൻറ് സൊസൈറ്റികളും 1070 കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡവലപ്മെൻറ് സൊസൈറ്റികളും ഉൾപ്പെടുന്ന കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൊതുധാരാ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾക്കൊപ്പം ശാരീരിക, മാനസിക, ബൗദ്ധിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്ന കുടുംബങ്ങൾ, ട്രാൻസ് ജെൻഡർ ജനവിഭാഗങ്ങൾ, വയോജനങ്ങൾ എന്നിവരുടെ പ്രത്യേക അയൽക്കൂട്ടങ്ങളും രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പ്രധാന പദ്ധതികൾ

1. മൈക്രോ ഫിനാൻസ്:

കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള അയൽക്കൂട്ടാംഗങ്ങൾ 9870.76 കോടി രൂപ നിക്ഷേപമായി സമാഹരിക്കുകയും 29278.01 കോടി രൂപ അംഗങ്ങൾക്ക് ആന്തരിക വായ്പയായി ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 46754.83 കോടി രൂപ ലിങ്കേജ് വായ്പ നൽകാനും വിവിധ കോർപ്പറേഷനുകളുടെ സഹായത്തോടെ 17369 കോടി രൂപ ബൾക്ക് ലോൺ വായ്പയായും ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നാളിതുവരെ 53467 അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾക്ക് റിവോൾവിങ്ങ് ഫണ്ട് ഇനത്തിൽ 80.19 കോടി രൂപ നൽകി.

സാമ്പത്തികമായ അച്ചടക്കം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും ബാങ്കിങ്ങ് മേഖലയിലെ നൂതനമായ മാറ്റങ്ങൾ മനസിലാക്കി കൊടുക്കുന്നതിനും ലിങ്കേജ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ ബാങ്കിങ്ങ് സ്കീമുകൾ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിനും കഴിഞ്ഞ പത്തു വർഷങ്ങളായി സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ അയൽക്കൂട്ട അംഗങ്ങൾക്കും സാമ്പത്തിക സാക്ഷരതാ ക്ലാസുകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

2. മൈക്രോ സംരംഭങ്ങൾ

കുടുംബശ്രീ വനിതകൾക്ക് സ്വയംതൊഴിലിനുള്ള അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതാണ് സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങളിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ആർ.എം.ഇ/യുവശ്രീ പദ്ധതികളാണ് നിലവിലുള്ളത്. പലിശ സബ്സിഡിയും മറ്റു പല സാമ്പത്തിക സഹായങ്ങളും കുടുംബശ്രീ സൂക്ഷ്മ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നുണ്ട്. നിലവിൽ സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ മൈക്രോ സംരംഭങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

മൈക്രോ സംരംഭങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കി വരുന്നു

- **അമൃതം ഫുഡ് സപ്ലിമെൻറ്:** സംസ്ഥാനത്ത് 6 മാസം മുതൽ 3 വയസ്സു വരെ പ്രായമുള്ള കുട്ടികളുടെ പോഷകക്കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിനും അധിക പോഷകാഹാരം നൽകുന്നതിനും സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് നടപ്പാക്കുന്ന റ്റി.എച്ച്.ആർ.എസ് പദ്ധതിയാണ് അമൃതം ഫുഡ് സപ്ലിമെൻറ്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി കുടുംബശ്രീയുടെ കീഴിലുള്ള ആറു മുതൽ പത്തു വരെ സംരംഭകർ അടങ്ങുന്ന 242 യൂണിറ്റുകൾ ഫോർട്ടിഫൈഡ് അമൃതം ന്യൂട്രിമിക്സ് ഉല്പാദിപ്പിച്ച് അംഗൻവാടികളിലൂടെ വിതരണം ചെയ്യുന്നു.
- **പ്രീമിയം കഫേ :** നിലവിലുള്ള കുടുംബശ്രീ ഭക്ഷണ ശാലകളിൽ നിന്നു വേറിട്ടു നിൽക്കുന്നതും ഉന്നതിനിലവാരം പുലർത്തുന്നതുമായ ഭക്ഷണശാലകൾ ആരംഭിക്കുക എന്നതാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് 14 പ്രീമിയം കഫേ ബ്രാൻഡഡ് ഭക്ഷണ ശാലകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.
- **മാ കെയർ :** വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പുമായി സംയോജിച്ചു കൊണ്ട് വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ആരംഭിക്കുന്ന കഫേ/ സ്റ്റേഷനറി ഷോപ്പുകളാണ് മാ കെയർ യൂണിറ്റുകൾ. നിലവിൽ 409 മാ കെയർ യൂണിറ്റുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.
- **ഇൻക്യുബേഷൻ സെന്റർ :** കുടുംബശ്രീയുടെ സൂക്ഷ്മ സംരംഭ യൂണിറ്റുകളായി മികച്ച രീതിയിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്ന യൂണിറ്റുകളെ തിരഞ്ഞെടുത്ത്, വിവിധ മേഖലകളിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ താൽപ്പര്യമുള്ളവർക്ക് ഈ യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന പരിശീലനം നൽകി യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പിന്തുണാ സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുക എന്നതാണ് ഇൻക്യുബേഷൻ സെൻററുകൾ വഴി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.
- **ജനകീയ ഹോട്ടൽ:** സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച വിശപ്പുരഹിത കേരളം പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി തദ്ദേശസ്വയംഭ

രണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിന്റെയും സഹകരണത്തോടെ കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 30 രൂപയ്ക്ക് ഉച്ചഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുന്ന ജനകീയ ഹോട്ടലുകൾ സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

- **സാന്ത്വനം:** ആരോഗ്യ രംഗത്തെ കുടുംബശ്രീയുടെ ഭാവനാപൂർണ്ണമായ പദ്ധതിയാണ് സാന്ത്വനം. മാറിവരുന്ന ജീവിത ശൈലിയുടെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകുന്ന രോഗങ്ങളായ രക്തസമ്മർദ്ദം, പ്രമേഹം തുടങ്ങിയവ പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച സാന്ത്വനം വോളണ്ടിയേഴ്സ് വീടുകൾ സന്ദർശിച്ച് യഥാസമയം പരിശോധിക്കുകയാണ് സാന്ത്വനം എന്ന പരിപാടിയിലൂടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.
- **ഹരിതകർമ്മസേന:** സംസ്ഥാനത്തെ രൂക്ഷമായ മാലിന്യ പ്രശ്നത്തിന് വികേന്ദ്രീകൃത രീതിയിൽ പരിഹാരം കാണുന്നതിന് രൂപീകരിച്ച സംവിധാനമാണ് ഹരിതകർമസേന. പാഴ്വസ്തുക്കളുടെ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണവും സംസ്കരണവും നടത്തുന്നതിലൂടെ തൊഴിലും വരുമാനവും ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും കേരളം നേരിടുന്ന മാലിന്യപ്രശ്നത്തിന് ഒരളവ് വരെ പരിഹാരം കാണുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് ഇത്തരം ഗ്രൂപ്പുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വികസന മിഷനുകളുടെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വിവിധ സർക്കാർ സ്വകാര്യ ഏജൻസികളുടെയും സംയുക്ത ആഭിമുഖ്യത്തിലും സഹകരണത്തോടെയുമാണ് ഹരിതകർമസേനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ. നിലവിൽ കുടുംബശ്രീയുടെ 4155 സംരംഭ ഗ്രൂപ്പുകളിലായി 37212 ഹരിതകർമസേനാംഗങ്ങൾ സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ ഊർജിതമായി പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. രാജ്യത്ത് കമ്യൂണിറ്റി തലത്തിൽ മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലയിൽ വികേന്ദ്രീകൃത മാതൃകയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ഇത്രയും സംരംഭ സാധ്യതയും വളർച്ചാ സാധ്യതയുമുള്ള മറ്റൊരു സംരംഭം നിലവിൽ ഇല്ല.
- **പ്രത്യാശ: സമൂഹ**ത്തിലെ പാർശ്വവൽകൃത വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന അവിവാഹിതരായ അമ്മമാർ, ട്രാൻസ് ജെൻഡേഴ്സ്, മാനസിക വൈകല്യം നേരിടുന്ന കുട്ടികൾ/അവരുടെ അമ്മമാർ, കിടപ്പ് രോഗികൾ/അവരുടെ സംരക്ഷകരായ സ്ത്രീകൾ, വൃദ്ധ വിധവകൾ തുടങ്ങിയവർക്ക് സൂക്ഷ്മ സംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയാണിത്.
- **മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസ് റിസോഴ്സ് സെൻറർ (എം.ഇ.ആർ.സി) :** ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ കുടുംബശ്രീയുടെ ഉപജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ് മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസ് റിസോഴ്സ് സെൻറർ. അയൽക്കൂട്ട അംഗങ്ങളെ സ്വയംതൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും വേതനാധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ നേടുന്നതിനും പ്രാപ്തമാക്കുന്ന വിധം എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിലൂടെ പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം കൈവരിക്കുകയാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. നിലവിൽ 33 മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസ് റിസോഴ്സ് സെൻററുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.
- **കുടുംബശ്രീ കെ 4 കെയർ :** വയോജന രോഗീ പരിചരണ മേഖലയിൽ വിവിധ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി കുടുംബശ്രീയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ച നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് കെ ഫോർ കെയർ. 18-നും 55-നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങൾക്ക്/കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക്/ഓക്സിലറി ഗ്രൂപ്പ് അംഗങ്ങൾക്ക് പരിശീലനം നൽകി മുതിർന്നവർക്കും, കുട്ടികൾ, കിടപ്പ് രോഗികൾ എന്നിവരെ പരിപാലിക്കുന്നതിന് പ്രാപ്തരാക്കി അതിലൂടെ ഉപജീവന മാർഗം ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. കെയർ ഇക്കണോമിയിലെ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ മേഖലകളിൽ സേവനം നൽകുന്നതിനായി സംരംഭ മാതൃകയിൽ പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ജില്ലാതലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലും കാൾ സെൻറർ സ്ഥാപിച്ച് പൊതുജനങ്ങളുടെ താത്പര്യാർത്ഥം കുടുംബശ്രീ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള വേതനാടിസ്ഥാനത്തിൽ കെ 4 കെയർ എക്സിക്യൂട്ടീവുകളുടെ സേവനം ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ലഭ്യമാക്കുന്നു.
- **കുടുംബശ്രീ ഭവന നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകൾ** : സേവന മേഖലയിൽ ഏറ്റവും വ്യത്യസ്തമായി കുടുംബശ്രീ കൊണ്ടുവന്ന പദ്ധതിയാണ് കുടുംബശ്രീ ഭവന നിർമ്മാണ ഗ്രൂപ്പുകൾ. നിർമ്മാണ മേഖലയിൽ താത്പര്യമുള്ള കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങളെ കണ്ടെത്തി ഇവർക്ക് അംഗീകൃത പരിശീലന ഏജൻസികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സർക്കാർ ഭവന പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഭവനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ട് പരിശീലനം നൽകി വരുന്നു. ലൈഫ് മിഷൻ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഭവനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള അംഗീകൃത ഏജൻസിയായി ഈ ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

സ്റ്റാർട്ടപ് വില്ലേജ് എൻറർപ്രണർഷിപ് പ്രോഗ്രാം (എസ്.വി.ഇ.പി)

- **അംബ്രല്ല പദ്ധതികൾ :** കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ സംയുക്തമായി നടപ്പാക്കുന്ന നോൺ ഫാം ലൈവ്ലിഹുഡ് പദ്ധതികളിൽ മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസസ് ഡെവലപ്മെൻറ്(എം.ഇ.ഡി), സ്റ്റാർട്ടപ് വില്ലേജ് എൻറർപ്രണർഷിപ് പ്രോഗ്രാം(എസ്.വി.ഇ.പി), വൺ സ്റ്റോപ് ഫെസിലിറ്റി(ഓ.എസ്.എഫ്), ക്ലസ്റ്ററുകൾ, ഇൻക്യുബേറ്ററുകൾ, ആജീവിക ഗ്രാമീൺ എക്സ്പ്രസ് യോജന(എ.ജി.ഇ.വൈ) എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ ഈ പദ്ധതികളെ 'എസ്.വി.ഇ.പി അംബ്രല്ല പദ്ധതികൾ' ആയി സംയോജിപ്പിച്ച് നടപ്പാക്കുന്നു.

എസ്.വി.ഇ.പി അംബ്രല്ല പദ്ധതികൾക്ക് കീഴിൽ കുടുംബശ്രീ താഴെ പറയുന്ന നാല് പദ്ധതികൾ കൂടി നടപ്പാക്കുന്നു.

1. മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസസ് ഡെവലപ്മെൻറ് പ്രോഗ്രാം (എം.ഇ.ഡി.പി)

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷന്റെ ഉപപദ്ധതിയായ എസ്.വി.ഇ.പി അംബ്രല്ല സ്കീമുകളുടെ കീഴിലുള്ള ഒരു ഘടകമാണ് മൈക്രോ എൻറർപ്രൈസസ് ഡെവലപ്മെൻറ് പ്രോഗ്രാം(എം.ഇ.ഡി.പി). കാർഷികേതര മേഖലകളിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭി

ക്കുന്നതിന് അയൽക്കൂട്ട കുടുംബാംഗങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുക എന്നതാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. നിലവിൽ പത്തു ജില്ലകളിൽ പത്തു ബ്ലോക്കുകളിൽ എം.ഇ.ഡി പ്രോഗ്രാം നടപ്പാക്കുന്നു. പദ്ധതിക്കായി കേന്ദ്ര ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയം ആകെ 2.00 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചു. 2025 മാർച്ച് 31 വരെ എം.ഇ.ഡി പ്രോഗ്രാമിന് കീഴിൽ ആകെ 2010 സംരംഭങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബ്ലോക്ക് അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ കാലാവധി 18 മാസമാണ്.

2. സ്റ്റാർട്ടപ് വില്ലേജ് എൻറർപ്രണർഷിപ് പ്രോഗ്രാം(എസ്.വി.ഇ.പി)

കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ട കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നും നിലവിൽ സംരംഭം നടത്തുന്നവരും പുതുതായി തുടങ്ങാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരെയും കണ്ടെത്തി ആവശ്യമായ പരിശീലനങ്ങൾ, വായ്പ, മറ്റ് സാങ്കേതിക പിന്തുണാ സഹായങ്ങൾ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കി മികച്ച സംരംഭകരെ വാർത്തെടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ സംയുക്താമായി നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് സ്റ്റാർട്ടപ് വില്ലേജ് എൻറർപ്രണർഷിപ് പ്രോഗ്രാം(എസ്.വി.ഇ.പി). ഒരു ബ്ലോക്കിന് പരമാവധി 6.5 കോടി രൂപയാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ 14 ജില്ലകളിലായി 43 ബ്ലോക്കുകളിൽ ഈപദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നു. 2025 ഡിസംബർ 31 വരെ 50360 സംരംഭങ്ങൾ രൂപകരിച്ച് പിന്തുണകൾ നൽകുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കമ്മ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസസ് ഫണ്ട് മുഖേന 34285 സംരംഭങ്ങൾക്ക് 143.42 കോടി രൂപയുടെ പ്രാഥമിക വായ്പാ സഹായം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

3. വൺ സ്റ്റോപ് ഫെസിലിറ്റി സെൻറർ

കുടുംബശ്രീ സൂക്ഷ്മ സംരംഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം-പദ്ധതി പ്രകാരം ബ്ലോക്ക്തലത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് വൺ സ്റ്റോപ് ഫെസിലിറ്റി സെൻറർ (ഒ.എസ്.എഫ്). നിലവിലുള്ള സംരംഭങ്ങൾക്ക് ബിസിനസ് വികസന സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് ബ്ലോക്ക്തലത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്ന ബിസിനസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ കം ഇൻക്യുബേഷൻ സെൻററാണിത്. 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷം തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ പാറശ്ശാല, പെരുങ്കടവിള ബ്ലോക്കുകളിലും ആലപ്പുഴ ജില്ലയിലെ അമ്പലപ്പുഴ, ഹരിപ്പാട് ബ്ലോക്കുകളിലും പദ്ധതി നടപ്പാക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മൂന്നു വർഷമാണ് പദ്ധതിയുടെ കാലാവധി. ആകെ 600 സംരംഭങ്ങൾക്ക് പദ്ധതി വഴി പിന്തുണ നൽകി വരുന്നു. കമ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസ് ഫണ്ട് മുഖേന 73 സംരംഭങ്ങൾക്ക് 1.51 കോടി രൂപയുടെ പ്രാഥമിക വായ്പാ സഹായം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

4. ഇൻക്യുബേറ്റർ പ്രോഗ്രാം

സ്ത്രീകളുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വളർച്ചാ കേന്ദ്രീകൃതമായ സംരംഭങ്ങളെ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനുള്ള തന്ത്രങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുക, അനുകരണീയ മാതൃകകൾ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ഇൻക്യുബേറ്റർ. വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ വിപണിയിൽ വിജയിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ട് നേരിടുന്ന ഉൽപാദനസേവന മേഖലകളിലുള്ള സംരംഭങ്ങളെയാണ് ഇൻക്യുബേറ്റർ പിന്തുണ നൽകുന്നതിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. ഐ.ഐ.എം-കെലൈവ് (ഇൻഡ്യൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഫോർ മാനേജ്മെൻറ് കോഴിക്കോട്, ലബോറട്ടറി ഫോർ ഇന്നവേഷൻ വെഞ്ചറിങ്ങ് ആൻഡ് എൻറർപ്രണർഷിപ്പ്) എന്ന ഏജൻസിയെ ഇൻക്യുബേറ്റർ ആയി തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. നിലവിൽ 14 ജില്ലകളിൽ നിന്നും തിരഞ്ഞെടുത്ത 150 സംരംഭങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകി വരുന്നു.

5. ആർ.കെ.ഐ സംരംഭകത്വ വികസന പരിപാടി (ആർ.കെ.ഐ.ഇ.ഡി.പി)

പ്രളയാനന്തര കേരളത്തിന്റെ പുനർനിർമാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുന്നതിന് സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച പദ്ധതിയാണ് റീബിൽഡ് കേരള ഇനിഷ്യേറ്റീവ്. ഇതു മുഖേന റീബിൽഡ് കേരള ഡെവലപ്മെൻറ് പ്രോഗ്രാമിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കുടുംബശ്രീ മിഷൻ നടപ്പാക്കുന്ന എസ്.വി.ഇ.പി മാതൃകയിലുള്ള ജീവനോപാധി പദ്ധതിയാണ് ആർ.കെ.ഐ സംരംഭകത്വ വികസന പദ്ധതി. ഇതു പ്രകാരം പ്രളയബാധിതമായ 14 ബ്ലോക്കുകളിലായി 2025 മാർച്ച് 31 വരെ 21,338 സംരംഭങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച് പിന്തുണ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കമ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസ് ഫണ്ട് മുഖേന 17,837 സംരംഭങ്ങൾക്ക് 83.64 കോടി രൂപയുടെ വായ്പാ സഹായവും ലഭ്യമാക്കി.

കമ്മ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസ് ഫണ്ട്

കുടുംബശ്രീ സൂക്ഷ്മ സംരംഭകർക്ക് പ്രവർത്തന മൂലധന ആവശ്യങ്ങൾക്കും സംരംഭ വികസനത്തിനും വിപണി വികസനത്തിനുമായി കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനത്തിലൂടെ 4% പലിശയ്ക്ക് ലഘു വായ്പകൾ നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണ് കമ്മ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസ് ഫണ്ട്.

വിപണനത്തിനുള്ള നൂതന പദ്ധതികൾ

ഓൺലൈൻ മാർക്കറ്റിംഗ്:

കുടുംബശ്രീ വനിതാ സംരംഭകരുടെ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഓൺലൈൻ വിപണിയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് pocketmart, the kudumbashreestore എന്ന പേരിൽ ഒരു ഇ-കൊമേഴ്സ് പോർട്ടൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. കുടുംബശ്രീ ഉല്പന്നങ്ങൾ ആമസോൺ, ഫ്ളിപ്കാർട്ട്, മീഷോ തുടങ്ങിയ പ്രമുഖ ഇ-കൊമേഴ്സ് പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളിലും സോമാറ്റോ പോലുള്ള ഭക്ഷണ വിതരണ ശൃംഖലകളിലും സംരംഭകരുടെ ഉൽപന്നങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കി വരുന്നു. വിപണനത്തിനായി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതു കൂടാതെ മാസചന്തകൾ, വിപണനമേളകൾ, സരസ് മേളകൾ, ഭക്ഷ്യമേളകൾ, സംയോജിത വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ, നാനോ മാർക്കറ്റ്, മാർക്കറ്റിംഗ് കി

യോസ്കുകൾ, കുടുംബശ്രീ ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ, ഹോംഷോപ്പ് എന്നിവയിലൂടെയും കുടുംബശ്രീ ഉല്പന്നങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്തുവരുന്നുണ്ട്. കുടുംബശ്രീ സംരംഭങ്ങൾക്ക് സുസ്ഥിരമായ വിപണി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി സംരംഭകരെയും വിതരണക്കാരെയും ഏകോപിപ്പിച്ച് വിവിധ ഉൽപന്നങ്ങൾ കൂടുതൽ കടകളിലേക്ക് എത്തിക്കാനുള്ള ബിസിനസ്-ടു-ബിസിനസ് പദ്ധതിയും നടപ്പാക്കി വരുന്നു.

കാർഷിക വിഭാഗം

കാർഷിക മേഖലയിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് തൊഴിൽ അവസരവും ഉപജീവന പ്രവർത്തനങ്ങളുമാണ് ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കുറഞ്ഞത് നാല് മുതൽ പത്തു വരെ കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന സംഘകൃഷി ഗ്രൂപ്പുകൾ രൂപീകരിച്ചാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. നിലവിൽ 98455 കർഷക സംഘങ്ങളും അതിൽ 449323 വനിതകൾ അംഗങ്ങളുമാണ്. കാർഷിക വിഭാഗം മുഖേന താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നു.

- **അഗ്രി ന്യൂട്രി ഗാർഡൻ:** ഓരോ വീടുകളിലും പോഷക ഉദ്യാനങ്ങൾ നട്ട് പരിപാലിക്കുന്നതിലൂടെ കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങൾക്ക് പോഷകസമൃദ്ധമായ ആഹാരശീലം വളർത്തുക എന്നതാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. കുടുംബശ്രീ ജില്ലാമിഷൻ 5 ഇനം പോഷകസമൃദ്ധമായ പച്ചക്കറി തൈകൾ അംഗങ്ങൾക്ക് നൽകിക്കൊണ്ടാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.
- **അഗ്രി പ്രൊഡ്യൂസർ ഗ്രൂപ്പ്:** കാർഷിക വിളകളുടെ ഉല്പാദനത്തിൽ കർഷകർക്ക് നേരിടുന്ന ഇടപാട് ചെലവ് ഇല്ലാതാകുന്നതിനായി അധിക തോതിൽ ഉല്പാദനം ചെയ്യുന്ന വിളകളുടെ സംഭരണം, പ്രോസസിംഗ്, മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങളുടെ ഉല്പാദനം എന്നിവ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. 20 മുതൽ 30 അംഗങ്ങളെയാണ് പ്രൊഡ്യൂസർ ഗ്രൂപ്പിൽ അംഗങ്ങളാക്കുന്നത്.
- **ജൈവിക പ്ളാൻറ് നഴ്സറി :** ഗുണമേൻമയുള്ള സസ്യത്തൈകൾ മിതമായ നിരക്കിൽ ഉൽപാദിപ്പിച്ച് വിപണനം നടത്തുന്നതിനായി ജൈവിക എന്ന പേരിൽ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം പ്ളാൻറ് നഴ്സറികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്.ഒരു യൂണിറ്റിന് പരമാവധി 50,000 രൂപ റിവോൾവിങ്ങ് ഫണ്ടായി സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്നു.
- **ബയോ ഫാർമസി :** ജൈവകൃഷിക്ക് ഏറ്റവും അത്യാവശ്യമായ ജൈവവളങ്ങളുടെ ലഭ്യതഉറപ്പ് വരുത്തുക എന്നതും അതോടൊപ്പം സംരംഭകർക്ക് വരുമാന ലഭ്യതയുമാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. വനിതാകർഷകർക്ക് പരിശീലനവും ഒരു യൂണിറ്റിന് പരമാവധി 60,000/ രൂപ റിവോൾവിങ്ങ് ഫണ്ട് സാമ്പത്തിക സഹായവും നൽകി.
- **ഇൻറഗ്രേറ്റഡ് ഫാമിങ്ങ് ക്ളസ്റ്റർ :** സംസ്ഥാനത്ത് 125 ബ്ളോക്കുകളിലും ഇൻറഗ്രേറ്റഡ് ഫാമിങ്ങ് ക്ളസ്റ്ററുകൾ ആരംഭിച്ചു. ഓരോ ക്ളസ്റ്ററിലും 250-300 വരെ കർഷകർ അംഗങ്ങളാണ്. കർഷകർക്ക് ക്ളസ്റ്ററുകൾ വഴി ആവശ്യക്കാർക്ക് കാർഷിക സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വിത്ത്, വളങ്ങൾ എന്നിവ വിൽക്കാനും കഴിയുന്നു.
- **ജൈവ കൃഷി :** പതിനായിരം ഹെക്ടറിൽ ഒരു ലക്ഷത്തിലധികം വനിതകളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ജൈവകൃഷി ചെയ്ത് കാർഷിക ഉല്പന്നങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരിക്കുന്നത്. 15508 കൃഷി സംഘങ്ങളെ (ജോയിൻറ് ലയബിലിറ്റി ഗ്രൂപ്പ്) 201 ക്ലസ്റ്ററുകളിലാക്കി ജൈവകൃഷി നടത്തിവരുന്നു. 5995.99 ഹെക്ടർ ഭൂമിയിൽ നിലവിൽ പൂർണ്ണമായും ജൈവകൃഷി ചെയ്തുവരുന്നു. 3813 ലോക്കൽ ഗ്രൂപ്പുകളുടെ വിവരങ്ങൾ പി.ജി.എസ് പോർട്ടലിൽ ആക്ടിവേറ്റ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- **അഗ്രി തെറാപ്പി :** കുടുംബശ്രീ ബഡ്സ്, ബിആർസി സ്ഥാപനങ്ങൾ അംഗങ്ങൾക്ക് കൃഷിയിലൂടെ മാനസികവും ശാരീരികവുമായ വികാസവും വളർച്ചയും ലക്ഷ്യം വച്ചുകൊണ്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് അഗ്രി തെറാപ്പി. സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ 230 ബഡ്സ്, ബിആർസി സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി ചെയ്തുവരുന്നു.
- **കുടുംബശ്രീ ടെക്നോളജി അഡ്വാൻസ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം :** കാർഷിക വിഭവങ്ങളിൽ നിന്നും മൂല്യവർധിത ഉൽപന്ന നിർമാണത്തിനായി ഇന്ത്യയിലെ പ്രശസ്ത കാർഷിക സാങ്കേതിക ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും 184 സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ സ്വന്തമാക്കിക്കൊണ്ട് കുടുംബശ്രീ ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് കുടുംബശ്രീ ടെക്നോളജി അഡ്വാൻസ്മെൻറ് പ്രോഗ്രാം (കെ-ടാപ്). വനിതാ സംരംഭങ്ങൾ, പ്രൊഡ്യൂസർ ഗ്രൂപ്പുകൾ, ഫാർമർ പ്രൊഡ്യൂസർ കമ്പനികൾ എന്നിവയ്ക്ക് ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ പിന്തുണ നൽകുന്നതിലൂടെ പരമ്പരാഗത കൃഷിക്കും ഭക്ഷ്യസംസ്കരണ മേഖലയ്ക്കും സുസ്ഥിരത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള സമയോചിതമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കുടുംബശ്രീ സംരംഭകത്വ വികസന പരിശീലനങ്ങളെ പുതിയ തലത്തിലേക്കും പുതിയ ദിശയിലേക്കും എത്തിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള ഒരു പദ്ധതി കൂടിയാണിത്. സംരംഭകർക്ക് പരിശീലനം നൽകി ബ്രാൻഡഡ് ഫുഡ് പ്രോഡക്ടുകൾ വിപണിയിൽ എത്തിക്കാൻ കഴിയും. ഇതുവഴി സംരംഭകർക്ക് മികച്ച തൊഴിലും വരുമാനവും നൽകാൻ കഴിയും.
- **സ്മാർട്ട് ഫാമിങ്ങ്(ഡ്രോൺസ്) :** തിരഞ്ഞെടുത്ത 49 വനിതകൾക്ക് ഡ്രോൺ പരിശീലനം നൽകി സ്മാർട്ട് ഫാമിങ്ങ് നടത്തി വരുന്നു. കൂടാതെ നഗരമേഖലയിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി അർബൻ ടെറസ് ഫാമിങ്ങ്, കുറഞ്ഞ സ്ഥലത്തു നിന്നും കൂടുതൽ വിളവ് ലഭിക്കാൻ കൃത്യതാ കൃഷി എന്നിവയും നടപ്പാക്കി വരുന്നു. കൂടാതെ സഞ്ജീവനി അഗ്രി തെറാപ്പി, ഇടത്തരം& ചെറുകിട മൂല്യവർധിത യൂണിറ്റുകൾ, അഗ്രി ബിസിനസ് സംരംഭങ്ങൾ, അഗ്രി കമ്യൂണിറ്റി എൻറർപ്രൈസസ് ഫണ്ട് എന്നീ പദ്ധതികളും നടപ്പാക്കി വരുന്നു.

മൃഗസംരക്ഷണ മേഖല:

കുടുംബശ്രീ മുഖേന മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിലെ പ്രധാന ഉപജീവന പദ്ധതികളായി ആട്ഗ്രാമം, ക്ഷീരസാഗരം എന്നീ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. മൃഗസംരക്ഷണ/ കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങളുടെ കൂട്ടായ സംഭരണം, വിപണനം എന്നിവയിലൂടെ ഉൽപ

ന്നങ്ങളുടെ ഇടപാട് ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി അഞ്ചു മുതൽ20 അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രൊഡ്യൂസർ ഗ്രൂപ്പുകളുടെ രൂപീകരണവും പ്രവർത്തനവും പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ജില്ലകളിൽ 80 ശതമാനം സി.ഡി.എസുകളിലെയും തിരഞ്ഞെടുത്ത വാർഡുകളിലെ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിൽ സി.ആർ.പി സേവനം നൽകി മൃഗ സംരക്ഷണ ഉപജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ട രീതിയിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഇടപെടലുകളും നടത്തി വരുന്നു. കമ്യൂണിറ്റി ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ചുള്ള മുട്ടക്കോഴി/പൗൾട്രി വളർത്തൽ, ആട് വളർത്തൽ, പശു വളർത്തൽ, ഡയറി ഉൽപന്ന രൂപീകരണം, മത്സ്യകൃഷി എന്നിവ പ്രധാന ഇടപെടലുകളാണ്.

കുടുംബശ്രീ കേരള ചിക്കൻ

കോഴിയിറച്ചിയുടെ അമിത വിലയ്ക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്നതിനും സംശുദ്ധമായ കോഴിയിറച്ചി ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും കേരളത്തിലെ ആഭ്യന്തര വിപണിയുടെ അമ്പത് ശതമാനം ഇറച്ചിക്കോഴി സംസ്ഥാനത്തിനകത്ത് തന്നെ ഉൽപാദിപ്പിച്ച് വിപണനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സർക്കാർ പദ്ധതിയാണ് കേരള ചിക്കൻ പദ്ധതി. കുടുംബശ്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ 13 ജില്ലകളിലായി 512 ബ്രോയ്‌ലർ ഫാമുകളും 156 ഔട്ട്‌ലെറ്റുകളും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിലൂടെ ആയിരത്തോളം കുടുംബങ്ങൾക്ക് സ്ഥിരവരുമാനം കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നു. ഫാം ഇന്റഗ്രേഷൻ വഴി രണ്ടു മാസത്തിലൊരിക്കൽ 2.60 ലക്ഷം രൂപ വരെ കോഴിക്കർഷകർക്കും കോഴിയിറച്ചി വിപണനത്തിലൂടെ ശരാശരി ഒരു ലക്ഷം രൂപ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് മാസവരുമാനമായും ലഭിക്കുന്നു.

അഗതിരഹിത കേരളം-അഗതി കുടുംബങ്ങളുടെ പുനരധിവാസ പദ്ധതി

സമ്പൂർണ്ണ ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാർജ്ജനം എന്ന ലക്ഷ്യം സാർത്ഥകമാക്കുന്നതിനും സർക്കാർ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്ന പ്രത്യേക പദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ് പദ്ധതിയാണ് അഗതിരഹിത കേരളം. വ്യക്തികളുടെ സമഗ്രമായ ഉന്നമനത്തിനും സുസ്ഥിരമായ വികസനത്തിനും അത്യന്താപേക്ഷിതമായ അതിജീവനം, അടിസ്ഥാന സൗകര്യം, മാനസികം, വികസനം എന്നീ നാല് തരത്തിലുള്ള ആവശ്യങ്ങൾ ഇതിലൂടെ സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെടുന്നു. പദ്ധതി അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്ന തീയതി മുതൽ തുടർച്ചയായ മൂന്ന് വർഷത്തിലാണ് പദ്ധതി നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നത്.

ബാലസഭ

കുട്ടികളുടെ പങ്കാളിത്താവകാശം ഉറപ്പാക്കി അവരുടെ സമഗ്ര വികസനം സാദ്ധ്യമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി കുടുംബശ്രീ രൂപംകൊടുത്ത കുട്ടികളുടെ സാമൂഹികാധിഷ്ഠിത ശൃംഖലയാണ് ബാലസഭകൾ. പൗരബോധമുള്ള പുതുതലമുറയെ സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ബാലസഭയുടെ ലക്ഷ്യം. നിലവിൽ 30620 ബാലസഭകളിലായി 401980 കുട്ടികൾ അംഗങ്ങളാണ്. ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കായി 589 പ്രത്യേക ബാലസഭകളും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

ബഡ്സ് സ്ഥാപനങ്ങൾ (സ്കൂൾ/ബി.ആർ.സി)

ഭിന്നശേഷിക്കാരായ വ്യക്തികളുടെ ക്രമമായ പരിചരണം, പരിശീലനം എന്നിവയിലൂടെ അവരെ സമൂഹത്തിന്റെ ഭാഗമായി തന്നെ ജീവിക്കുവാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്ന കുടുംബശ്രീയുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ബഡ്സ്, ബിആർസി എന്നിവ. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ 405 ബഡ്സ് സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു.

കുടുംബശ്രീ സ്നേഹിത -ജെൻഡർ ഹെൽപ് ഡെസ്ക്

ചൂഷണങ്ങൾക്കും അതിക്രമത്തിനും ഇരയാകുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും താൽക്കാലിക പുനരധിവാസം, മറ്റ് പിന്തുണകൾ എന്നിവ നൽകുന്നതിനായി എല്ലാ ജില്ലകളിലും 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംവിധാനമാണ് സ്നേഹിത ജെൻഡർ ഹെൽപ് ഡെസ്ക്. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ആഭ്യന്തര വകുപ്പുമായി ചേർന്ന് ഡി.വൈ.എസ്.പി/ എ.സി.പി പരിധിയിൽ വരുന്ന പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ 2025 മാർച്ച് മാസം മുതൽ ' സ്നേഹിത-പോലീസ് എക്സ്റ്റൻഷൻ സെൻററുകൾ' പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. സമൂഹത്തിൽ സ്ത്രീകളുടെ പദവി ഉയർത്തുന്നതിനും വനിതാ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും വൈദഗ്ധ്യവും പിന്തുണയും പരിശീലനവും നൽകുന്നതിനുമായി 918 ജെൻഡർ റിസോഴ്സ് സെൻററുകൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ പരിശീലനം ലഭിച്ച 445 കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലർമാരുടെ സേവനം ഇതിലൂടെ ലഭ്യമാകുന്നു.

എഫ്.എൻ.എച്ച്.ഡബ്ളിയു

സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും മികച്ച പോഷകാഹാര ലഭ്യതയും ആരോഗ്യവും ശുചിത്വവും കുടിവെള്ളവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് കുടുംബശ്രീ മുഖേന നടപ്പാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് എഫ്.എൻ.എച്ച്.ഡബ്ലിയു. 2015-ൽ അട്ടപ്പാടിയിലാണ് പദ്ധതിക്ക് തുടക്കമിട്ടത്. തുടർന്ന് എല്ലാ ജില്ലകളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിച്ചു. കുടുംബശ്രീയുടെ കീഴിലുള്ള 48 ലക്ഷം അംഗങ്ങൾക്കും ഇതു സംബന്ധിച്ച ബോധവൽക്കരണം നടത്തുകയാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി വിവിധ വകുപ്പുകളുടെയും രാജ്യാന്തര സംഘടനകളുടെയും സഹകരണവും കുടുംബശ്രീ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നുണ്ട്.

ഹാപ്പി കേരളം

സന്തോഷ സൂചിക ഉയർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 154 ഗ്രാമീണ മോഡൽ സി.ഡി.എസുകളിലും 14 നഗര മോഡൽ സി.ഡി.എസുകളിലും 'ഹാപ്പി കേരളം' പദ്ധതി നടപ്പാക്കി വരുന്നു.

പട്ടികവർഗ മേഖല

പട്ടികവർഗ വിഭാഗക്കാർക്കു വേണ്ടിയുള്ള അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുക, പട്ടികവർഗ കുടുംബങ്ങളിൽ സമ്പാദ്യ-വായ്പാ

ശീലം ഉണ്ടാക്കുക, എ.ഡി.എസ് തലം വരെ പ്രത്യേക സംഘടനാ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കുക, ഈ മേഖലയിലെ കുട്ടികളെ മുഴുവൻ സ്കൂളിലെത്തിക്കുക, കുട്ടികളിലും കൗമാരപ്രായക്കാരിലും പ്രായമായവരിലും പോഷകാഹാര നിലവാരം ഉയർത്തുക, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കുന്നതിന് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുക, ആശ്രയ പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ട സഹായങ്ങൾ നൽകുക എന്നിവയാണ് പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ.

പട്ടികവർഗ മേഖലയിൽ പ്രത്യേക കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, കൃഷി ഗ്രൂപ്പുകൾ, ബാലസഭകൾ, യുവജന ക്ലബ്ബുകൾ, പുരുഷ സംഘങ്ങൾ എന്നിവ രൂപീകരിച്ച് വിവിധ ഇടപെടലുകൾ നടത്തി വരുന്നു. നിലവിൽ സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ 7135 പട്ടികവർഗ പ്രത്യേക അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിലായി 1,24,904 കുടുംബങ്ങളെ കുടുംബശ്രീ സംഘടനാ സംവിധാനത്തിന്റെ കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം-പദ്ധതിയുടെ സഹായത്തോടെ ട്രൈബൽ സ്പെഷൽ പ്രോജക്ടുകൾ പി.വി.ടി.ജി വിഭാഗത്തിനും ഉൾപ്രദേശത്തുള്ള ഉന്നതി വിഭാഗക്കാർക്കു വേണ്ടിയും നടത്തി വരുന്നു. യുവജനങ്ങളെ ഉപജീവനത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി കുടുംബശ്രീ ട്രൈബൽ എൻറർപ്രൈസസ് ആൻഡ് ഇന്നവേഷൻ സെൻറർ(കെ-ടിക്), കലാപ്രവർത്തനങ്ങളെ ഉപജീവനവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ജനഗൽസ, കുട്ടികൾക്ക് ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷാ നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനായി കമ്യൂണിക്കോർ എന്നീ പദ്ധതികളും നടപ്പാക്കി വരുന്നു.

കുടുംബശ്രീ നാഷണൽ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷൻ (എൻ.ആർ.ഒ)

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം-പദ്ധതി നടത്തിപ്പിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്ര ഗ്രാമ വികസന മന്ത്രാലയം 2012 മുതൽ കുടുംബശ്രീയെ നാഷണൽ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷനായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ കുടുംബശ്രീ മാതൃകയിൽ സ്ത്രീശാക്തീകരണ ദാരിദ്ര്യ നിർമാർജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുകയാണ് എൻ.ആർ.ഒയുടെ ലക്ഷ്യം. എൻറർപ്രൈസസ്, പഞ്ചായത്ത് രാജ് സംവിധാനങ്ങളും സ്ത്രീകളുടെ സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സംയോജനം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു മേഖലകളിലാണ് കുടുംബശ്രീ നാഷണൽ റിസോഴ്സ് ഓർഗനൈസേഷൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. നിലവിൽ 24 സംസ്ഥാനങ്ങളിലും മൂന്ന് കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലും എൻ.ആർ.ഒ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ

ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ദാരിദ്ര്യനിർമാർജനം ലക്ഷ്യമിട്ടു കൊണ്ട് ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം, നഗരമേഖലയിലെ ദാരിദ്ര്യ നിർമാർജനം ലക്ഷ്യമിട്ടു കൊണ്ട് ദേശീയ നഗര ഉപജീവന ദൗത്യം, ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ യുവജനങ്ങൾക്ക് സൗജന്യ നൈപുണ്യ പരിശീലനവും തൊഴിലും ലഭ്യമാക്കുന്ന ദീൻ ദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന-രണ്ടാം ഘട്ടം ' എല്ലാവർക്കും ഭവനം' എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ, സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ സമഗ്ര പാർപ്പിട പദ്ധതിയായ ലൈഫ്- നഗരസഭകൾ എന്നിവയുടെ സംയുക്താഭിമുഖ്യത്തിൽ 2016 ഡിസംബർ മുതൽ കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്നപി.എം.എ.വൈ(നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതി, ഗ്രാമീണ മേഖലയിൽ സംരംഭകത്വ വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതു ലക്ഷ്യമിട്ട് സ്റ്റാർട്ടപ് വില്ലേജ് എന്റർപ്രണർഷിപ്പ് പ്രോഗ്രാം എന്നീ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളും കുടുംബശ്രീ മുഖേന നടപ്പാക്കി വരുന്നു.

ദേശീയ നഗര ഉപജീവന ദൗത്യം

പദ്ധതി മുഖേന നഗരമേഖലയിൽ 37190 അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ പുതുതായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 25258 നഗരദരിദ്രർക്ക് പദ്ധതി വഴി തൊഴിൽ പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കി. 16841 പേർക്ക് ഉപജീവന മാർഗം ലഭ്യമായി. തെരുവുകളിൽ ഭവന രഹിതരായി കഴിയുന്നവർക്ക് 39 ഷെൽട്ടറുകൾ നിർമിക്കുന്നതിന് അനുമതി ലഭിച്ച് നിർമാണം പൂർത്തിയായവയിൽ പ്രവർത്തനക്ഷമമായ 33 ഷെൽട്ടറുകളും ഉണ്ട്. 34082 തെരുവുകച്ചവടക്കാർക്ക് തിരിച്ചറിയൽ കാർഡും 7287 തെരുവുകച്ചവടക്കാർക്ക് വെൻഡിങ്ങ് സർട്ടിഫിക്കറ്റും ലഭ്യമാക്കി. കൂടാതെ നഗരദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിച്ചു.

കുടുംബശ്രീ ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഫോർ ബിസിനസ് സൊല്യൂഷൻസ്-കിബ്സ്

കൊച്ചി മെട്രോയിലെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിലേക്ക് ആവശ്യമായ ജീവനക്കാരെയും സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് കുടുംബശ്രീ ഫെസിലിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് സെൻറർ. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ വിപുലീകരിക്കുന്നതിനും കൂടുതൽ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കിക്കൊണ്ട് പൊതുമേഖല/സർക്കാർ/ സ്വകാര്യസ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ പങ്കാളിത്തം വർധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 2021-ൽ കുടുംബശ്രീയുടെ കീഴിൽ 1955-ലെ തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചി ലിറ്റററി സയന്റിഫിക് ചാരിറ്റബിൾ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട് പ്രകാരം ആരംഭിച്ച സംവിധാനമാണ് കുടുംബശ്രീ ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഫോർ ബിസിനസ് സൊല്യൂഷൻസ്-കിബ്സ്. ഇതുവഴി നിലവിൽ 493 പേർക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്.

ദീൻദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന(ഡി.ഡി.യു.ജി.കെ.വൈ)

ദീൻദയാൽ ഉപാധ്യായ ഗ്രാമീൺ കൗശല്യ യോജന(ഡി.ഡി.യു.ജി.കെ.വൈ) കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ കുടുംബശ്രീ വഴി ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ യുവതീയുവാക്കൾക്ക് സൗജന്യ നൈപുണ്യ പരിശീലനവും ജോലിയും നൽകുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. മൂന്നു മാസം മുതൽ ഒരു വർഷം വരെയുള്ള കോഴ്സുകളാണ് 18-35 നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ യുവതീയുവാക്കൾക്കാണ് ഇതിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുക. വനിതകൾ, വിധവകൾ, ഭിന്നശേഷിക്കാർ എന്നിവർക്ക് 45 വയസ് വരെ പദ്ധതിയിൽ ചേരാൻ കഴിയും. 2014 മുതൽ ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയുടെ ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ 86112 പേർക്ക് പരിശീലനം

നൽകാനും 36877 പേർക്ക് ജോലി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും സാധിച്ചു. പദ്ധതിയുടെ രണ്ടാം ഘട്ടം 2026 ജനുവരിയിൽ ആരംഭിക്കും. 24 പരിശീലക ഏജൻസികൾ വഴി 37 കോഴ്സുകളിൽ പരിശീലനം നൽകും.

ഉന്നതി

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ കുടുംബത്തിലെ 18-45നും ഇടയിൽ പ്രായമുള്ള യുവതീയുവാക്കളെ നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകി തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് കേന്ദ്ര ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയം രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ് ഉന്നതി. തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ 60 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിച്ച കുടുംബങ്ങളിലെ യുവതീ യുവാക്കൾക്കാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നൈപുണ്യ പരിശീലനം നേടാൻ സാധിക്കുക. ഡി.ഡി.യു.ജി.കെ.വൈ പദ്ധതിയുടെ എല്ലാ മാനദണ്ഡങ്ങളും ഉന്നതി പദ്ധതിക്കും ബാധകമാണ്.

ഗ്രാമീണ സ്വയംതൊഴിൽ പരിശീലന സ്ഥാപനം (റൂറൽ സെൽഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്-ആർസെറ്റി)

കേന്ദ്ര ഗ്രാമ വികസന മന്ത്രാലയം രാജ്യത്തെ മുൻനിര ബാങ്കുകളുമായി സഹകരിച്ച് റൂറൽ സെൽഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്-ആർസെറ്റികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ബാങ്കുകളുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് ആർസെറ്റികളുടെ നിയന്ത്രണം. ഗ്രാമവികസന മന്ത്രാലയത്തിന്റെ മുൻനിര പദ്ധതിയായ ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം മുഖേനയാണ് ആർസെറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ ദേശീയഗ്രാമീണ ഉപജീവന ദൗത്യം -പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലയുള്ള കുടുംബശ്രീ മുഖേനയാണ് ആർസെറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. 14 ജില്ലകളിലും ഈ പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങളുണ്ട്. ഇവയുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതലയുള്ള ജില്ലാ ലീഡ് ബാങ്കുകളാണ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് സ്വയംതൊഴിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നത്. ആർസെറ്റികൾ മുഖേന ഇതുവരെ 5685 ബാച്ചുകളിലായി 161546 പേർക്ക് പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സ്വയംതൊഴിൽ രംഗത്തും വേതനാധിഷ്ഠിത തൊഴിൽ രംഗത്തുമായി 112954 പേർക്കും, സ്വയംതൊഴിൽ രംഗത്തു മാത്രമായി 99422 പേർക്കും തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ സാധിച്ചു.

പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതി

'എല്ലാവർക്കും ഭവനം' എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയും നഗരസഭകളുടെയും സംയുക്താഭിമുഖ്യത്തിൽ 2016 ഡിസംബർ മുതൽ കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്ന പദ്ധതിയാണ് പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതി. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ സമഗ്ര പാർപ്പിട പദ്ധതിയായ ലൈഫ് മിഷനുമായി സംയോജിച്ചുകൊണ്ടാണ് സംസ്ഥാനത്ത് പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ഇത്തരത്തിൽ സംയോജനത്തിലൂടെ നടപ്പിലാക്കുന്നത് മുഖേന കേന്ദ്രസർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകുന്ന ഒന്നര ലക്ഷം രൂപയ്ക്കു പുറമെ 50,000/- രൂപ സംസ്ഥാന വിഹിതമായും 2,00,000/- രൂപ നഗരസഭ വിഹിതമായും ആകെ 4,00,000/- രൂപ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നൽകി വരുന്നു. ദേശീയ തലത്തിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ യൂണിറ്റ് നിരക്ക് സംസ്ഥാനത്താണ് നൽകി വരുന്നത്.

പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതി മുഖേന സ്വന്തമായി ഭൂമിയുള്ള 1,27,048 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വീടുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള അംഗീകാരം ലഭിച്ചു. ഈ കാലയളവിൽ 97,557 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു. ഭൂരഹിത-ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലൈഫ് മിഷനുമായി സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പാർപ്പിട സമുച്ചയങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു നൽകുന്നുണ്ട്. ഈ ഘടകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 11 പാർപ്പിട സമുച്ചയങ്ങളിലായി 970 പാർപ്പിട യൂണിറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി ലഭിച്ചു. ഇതിൽ 530 യൂണിറ്റുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു. കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ ഭവന നിർമ്മാണത്തിന് വായ്പ അനുവദിക്കുന്ന ക്രെഡിറ്റ് ലിങ്കിഡ് സബ്സിഡി ഘടകത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 32651 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വായ്പയും അനുവദിച്ചു. പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് പദ്ധതിയിലുൾപ്പെട്ട 63,449 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഹോം ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകിയിട്ടുൺണ്ട്.

വീട് നൽകുന്നതിനോടൊപ്പം വിവിധ പദ്ധതികളുമായുള്ള സംയോജനത്തിലൂടെ പദ്ധതി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനാവശ്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തി. അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുമായി സംയോജനത്തിലൂടെ പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് 90 അധിക തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുകയും, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾച്ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. ഇത്തരത്തിൽ 40,73,461 അധിക തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കി. ഇതിലൂടെ 90.14 കോടി രൂപയുടെ അധിക സാമ്പത്തിക സഹായം പി.എം.എ.വൈ (നഗരം)-ലൈഫ് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ 1990-ൽ കേരളത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ രൂപം നല്കിയ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനമാണ് 'കില'. പിൽക്കാലത്ത് കൊട്ടാരക്കര സ്റ്റേറ്റ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് റൂറൽ ഡവലപ്മെന്റ് (SIRD), പാലക്കാട് അഗളിയിലെ മുൻ അഹാഡ്സ്-സി.സി.പി.ആർ.എം., കൊട്ടാരക്കര, മണ്ണുത്തി, തളിപ്പറമ്പ എന്നിവിടങ്ങളിലെ വികസന പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ (ഇ.ടി.സി.കൾ) എന്നിവ കിലയുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് കിലയുടെ പുതിയ റീജിയണൽ സെന്ററുകളായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ഗവേണിംഗ് കൗൺസിലിന്റെ ചെയർപേഴ്സണും ഗവൺമെന്റ് ചീഫ് സെക്രട്ടറി വൈസ്

ചെയർമാനുമാണ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൈമാറിയ ഘടകസ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർക്കും സാമൂഹ്യപ്രവർത്തകർക്കും പരിശീലനം നൽകുന്നതിലൂടെ പ്രാദേശിക ഭരണസംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയാണ് 'കില'യുടെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശ്യം. അധികാര വികേന്ദ്രീകരണവുമായും പ്രാദേശികാസൂത്രണവുമായും പൊതുഭരണവുമായും ബന്ധപ്പെട്ട പഠന-ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുകയും ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമനിർമ്മാണത്തിനും നയരൂപീകരണത്തിനുമാവശ്യമായ വിദഗ്ധ ഉപദേശവും സഹായവും നൽകുകയും 'കില'യുടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണ നിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സംശയ നിവാരണത്തിനുള്ള ഹെൽപ്പ് ഡെസ്ക് സംവിധാനവും 'കില'യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു.

അധികാരവികേന്ദ്രീകരണവും പ്രാദേശികാസൂത്രണവും സംബന്ധിച്ച പരിശീലനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ദേശീയവും അന്തർദേശീയവുമായ പ്രാധാന്യം കൈവരിക്കാനും ജനാധിപത്യ അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുള്ള ദക്ഷിണേന്ത്യയിലെ സുപ്രധാനമായ പരിശീലന സ്ഥാപനമായി മാറാനും 'കില'യ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ജില്ലാതലത്തിൽ വികേന്ദ്രീകൃതമായ പരിശീലന സംവിധാനം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടാണ് സമയബന്ധിതമായി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിശീലനാവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നത്.

ഗ്രാമവികസന പരിപാടികളുടെയും ഭരണവികസനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും നിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും അനുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടേയും പരിശീലനത്തിനുള്ള മുഖ്യ സ്ഥാപനവുമാണ് കില. വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ ജില്ലാ-ബ്ലോക്ക് ഗ്രാമതല ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കുമുള്ള പരിശീലനവും കിലയുടെ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നൽകുന്നുണ്ട്, പഞ്ചായത്തീരാജ് സംവിധാനം, ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണ പദ്ധതികൾ, തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികൾ, പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം, കമ്പ്യൂട്ടർ അധിഷ്ഠിത പരിശീലനം, വിവരാവകാശ നിയമം 2005, നീർത്തടവികസനം തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നു. കൂടാതെ നഗരാസൂത്രണം, ഗ്രാമവികസനം, ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, പ്രാദേശിക ആസൂത്രണം, ജന്റർ, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ജൈവവൈവിധ്യം, ദുരന്തനിവാരണം, പരിസ്ഥിതി തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഗവേഷണങ്ങൾ, പഠനങ്ങൾ എന്നിവയും കിലയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ നടന്നുവരുന്നു.

വിവിധ ദേശീയ, അന്തർദേശീയ, ഐക്യരാഷ്ട്ര സംവിധാനങ്ങൾ, കേന്ദ്ര പഞ്ചായത്ത് രാജ് മന്ത്രാലയം, കേന്ദ്ര നഗരവികസന മന്ത്രാലയം എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടപ്പാക്കുന്ന അധികാര വികേന്ദ്രീകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും കില പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. കേന്ദ്ര പഞ്ചായത്തീ രാജ് മന്ത്രാലയം കിലയെ പ്രാദേശികാസൂത്രണത്തിന്റെയും പ്രാദേശിക ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിന്റെയും 'സെന്റർ ഓഫ് എക്സലൻസ്' ആയി അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കാനും നൈപുണ്യവികസനത്തിനും മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം ഉറപ്പുവരുത്താനും നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾക്ക് 2024-ലെ ദേശീയ പഞ്ചായത്ത് അവാർഡ് കിലക്ക് ലഭ്യമായി.

കൊട്ടാരക്കര, മണ്ണുത്തി, തളിപ്പറമ്പ എന്നിവിടങ്ങളിലെ റീജിയണൽ സെന്ററുകളിൽ വിവിധ വിഭാഗം എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർമാർക്കുള്ള പ്രീ-സർവ്വീസ്/ കണ്ടൻസ്ഡ്/ റിഫ്രഷർ/ ഓറിയന്റേഷൻ കോഴ്സുകൾ മുതൽ വിവിധ തൊഴിൽ മേഖലകൾക്കായുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലനം മുതലായവ ഈ കേന്ദ്രങ്ങൾ നൽകുന്നു.

പുതുതായി നിരവധി വിഷയമേഖലകളിൽ പ്രത്യേക കേന്ദ്രങ്ങളും കില ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കില സെന്റർ ഫോർ സബ് ആൾട്ടേഷൻ സ്റ്റഡീസ്, സെന്റർ ഫോർ അർബൻ ഗവേണൻസ്, ലീഗൽ റിസോഴ്സ് സെന്റർ ഫോർ ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്, സെന്റർ ഫോർ ജിയോ ഇൻഫോർമാറ്റിക്സ് ആന്റ് റൂറൽ ഡവലപ്മെന്റ്, ചൈൽഡ് റിസോഴ്സ് സെന്റർ, സെന്റർ ഫോർ സസ്റ്റെയിനബിൾ ഡവലപ്മെന്റ് ഗോൾസ് ആന്റ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്, ജെന്റർ സ്കൂൾ ഫോർ ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്, സെന്റർ ഫോർ ക്ലൈമറ്റ് ചെയ്ഞ്ച്, എൻവയൺമെന്റ് ആന്റ് ബയോഡൈവേഴ്സിറ്റി തുടങ്ങിയവ കിലയിലെ വിഷയ കേന്ദ്രങ്ങളാണ്.

കോവിഡാനന്തര പശ്ചാത്തലത്തിൽ വ്യത്യസ്തമായ നിരവധി സംവിധാനങ്ങളാണ് കാര്യശേഷി വികസനത്തിനായി കില ഒരുക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഓൺലൈൻ പരിശീലനങ്ങളും കോഴ്സുകളും ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കുമായി കില ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഭാഗമായി e-courses.kila.ac.in എന്ന പോർട്ടലും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തൃശ്ശൂർ മുളകുന്നത്തുകാവിലെ കില ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സിൽ വിപുലമായ ലൈബ്രറിക്കും ഗാന്ധി ആർട്ട് ഗാലറിക്കുമൊപ്പം ജനകീയാസൂത്രണവും പ്രാദേശികഭരണവും സംബന്ധിച്ച കേരളത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന മ്യൂസിയവും ഇതിനകം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ ആദ്യ മുഖ്യമന്ത്രിയായ ശ്രീ.ഇ.എം.എസ്.നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ പേരിലാണ് മ്യൂസിയം സജ്ജീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. കില ജേർണൽ ഓഫ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്, നിരവധി പുസ്തകങ്ങൾ എന്നിവ കില പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു വരുന്നു. അധികാരവികേന്ദ്രീകരണവും പ്രാദേശികഭരണവും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശകം എന്ന പേരിൽ ഒരു ഓൺലൈൻ ചാനലും കില ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമായ ക്യാമ്പസ് രൂപപ്പെടുത്തിയതിനൊപ്പം ആംഗ്യഭാഷയിലൂടെയുള്ള ഓൺലൈൻ പരിശീലനങ്ങളും കോഴ്സുകളും കിലയുടെ നൂതനമായ സംരംഭമാണ്.

കില തളിപ്പറമ്പ കേന്ദ്രം ഉന്നത പഠന, ഗവേഷണ, പരിശീലന, വിജ്ഞാന വിനിമയ കേന്ദ്രമാക്കി വികസിപ്പിക്കണമെന്ന വീക്ഷണത്തിലൂന്നിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെ, കേരളത്തിന്റെയും ഇന്ത്യയുടെയും അത്തരം സുസ്ഥിര വികസനത്തിനാവശ്യമായ ഭരണ കർത്താക്കളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ള പരിപാടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി അന്താരാഷ്ട്ര നേതൃപഠന കേന്ദ്രം, കേരള (International Centre f or Leadership Studies, Kerala) എന്ന് പുനർനാമകരണം ചെയ്യുകയും ഈ കേന്ദ്രത്തിന് കീഴിൽ കണ്ണൂർ സർവ്വകലാശാല അംഗീകാരമുള്ള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് പബ്ലിക് പോളിസി ആന്റ് ലീഡർഷിപ്പ് (Institute of Public Policy and Leadership) എന്ന പേരിൽ പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ആരംഭിക്കുകയും

ചെയ്തു. 2022-23 അദ്ധ്യയന വർഷത്തിൽ താഴെ പറയുന്ന മൂന്ന് പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് കോഴ്സുകളിലേക്ക് അഡ്മിഷൻ നടത്തുകയും ക്ലാസ്സുകൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

1.MA Social Entrepreneurship and Development,
2.MA Public Policy and Development
3.MA Decentralisation and Local Governance

അതോടൊപ്പം ഈ അദ്ധ്യയന വർഷത്തോടെ കില തൃശ്ശൂർ കാമ്പസിൽ കാലിക്കറ്റ് സർവകലാശാലയിൽ അഫിലിയേറ്റ് ചെയ്ത് പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് കോഴ്സുകൾ ആരംഭിക്കുകയാണ്.

ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ (IKM)

പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിലും അവ വഴിയുള്ള സേവന പ്രദാനത്തിലും വികസന ഇടപെടലുകളിലും കേരളം ലോകത്തിന് മാതൃകയാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിഭവങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, അധികാരങ്ങൾ എന്നിവയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും കൈമാറിയാണ് കേരളം ഇത് നേടിയത്.

പ്രാദേശികവും വികേന്ദ്രീകൃതവുമായ ആസൂത്രണത്തിന് വഴിതെളിച്ച ജനകീയാസൂത്രണം താഴെത്തട്ടിൽ പദ്ധതികളുടെ രൂപീകരണവും നടപ്പിലാക്കലും സാധ്യമാക്കി. കഴിഞ്ഞ 30 വർഷക്കാലത്തെ വികേന്ദ്രീകൃത ആസൂത്രണത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങളിലൂടെ ശാക്തീകരിക്കപ്പെട്ട കാര്യക്ഷമമായ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളാണ് ഇന്ന് സംസ്ഥാനത്തുള്ളത്. അവയുടെ സേവന പ്രദാനവും പദ്ധതി രൂപീകരണം, നടത്തിപ്പ് എന്നിവയും സുസ്ഥാപിതമാക്കുന്നതിനും വിവരങ്ങൾ പുനരുപയോഗം ചെയ്യുന്നതിനും ഓൺലൈൻ - ഡിജിറ്റൽ സംവിധാനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയാണ് 1999-ൽ ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ രൂപീകരിച്ചത്. സേവനങ്ങൾ ജനങ്ങളുടെ വിരൽത്തുമ്പിലെത്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ 25 വർഷത്തെ പരിശ്രമത്തിലൂടെ ഐ.കെ.എമ്മിന് സാധിച്ചു.

ജനകീയാസൂത്രണം നടപ്പിലായതോടെ, വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചു. കോട്ടയം ജില്ലയിലെ കുമരകം പഞ്ചായത്ത് തിരഞ്ഞെടുത്ത് സി-ഡിറ്റിന്റെ ഒരു ടീം State Level Implementation of Decentralised Planning (SLIDE) സ്ലൈഡ് എന്ന പേരിൽ നടത്തിയ പഠനം പദ്ധതി നിർവ്വഹണം മോണിറ്റർ ചെയ്യേണ്ടതിന്റെയും ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷനുകൾക്കായി ഒരു സോഫ്റ്റ്വെയർ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകത വ്യക്തമാക്കി. ശക്തമായ ഒരു ജി.ഐ.എസ് സംവിധാനത്തെ കുറിച്ചുമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ അടങ്ങുന്ന ഏഴ് വാല്യങ്ങളുള്ള സ്ലൈഡ് പഠനം ഐ.കെ.എമ്മിന്റെ തുടർ പദ്ധതികൾക്ക് ഗുണകരമായി. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ പദ്ധതികൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും സുഗമമായ നടത്തിപ്പിനുമായി ഒരു കമ്പ്യൂട്ടർ ശൃംഖല ഒരുക്കുന്നതിനായി സ്റ്റേറ്റ് പ്ലാനിംഗ് ബോർഡിൽ നിന്നുള്ള ശുപാർശയെ തുടർന്ന് കിൻലിബ് (KINLIB) എന്ന പ്രോജക്റ്റ് നടപ്പാക്കുവാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചു. ഇതിനെ തുടർന്നാണ് പ്ലാനിംഗ് ബോർഡിന് കീഴിൽ ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ എന്ന സ്ഥാപനം രൂപീകൃതമായത്.

പദ്ധതി രൂപീകരണം, നിർവ്വഹണം എന്നീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനായുള്ള 'സുലേഖ', ജനന-മരണ-വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 'സേവന', ഫയൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി 'സൂചിക', സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി 'സാംഖ്യ', വിവിധ സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകളിലൂടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനും പെൻഷൻ വിതരണം സുഗമമാക്കുന്നതിനുമായി രൂപപ്പെടുത്തിയ 'സേവന പെൻഷൻ', വസ്തു നികുതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 'സഞ്ചയ', കെട്ടിട നിർമ്മാണ അനുമതികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന 'സങ്കേതം', യോഗങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പിനായി 'സകർമ്മ' തുടങ്ങിയ ഏകരൂപ സോഫ്റ്റ്വെയറുകളാണ് ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ (ഐ.കെ.എം) വികസിപ്പിച്ചത്. വിവിധങ്ങളായ ഈ ആപ്ലിക്കേഷനുകളെ സംയോജിപ്പിച്ച് ഒരു ഇ.ആർ.പി (ERP) മോഡൽ സോഫ്റ്റ്വെയർ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് അനിവാര്യമായിരുന്നു.

ഇതിന്റെ തുടക്കം എന്ന നിലയിൽ കേരളത്തിലെ 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും ILGMS എന്ന ഇ.ആർ.പി മോഡൽ വിന്യസിച്ചു. ഫയൽ, ജനന-മരണ-വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ, ഫിനാൻസ് എന്നീ മോഡ്യൂളുകളാണ് ILGMS-ൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. നഗര ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും, ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും സോഫ്റ്റ്വെയർ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമങ്ങളാണ് കെ-സ്മാർട്ട് എന്ന ആശയത്തിലേക്ക് നയിച്ചത്. 2024 ജനുവരി ഒന്നിന് കെ-സ്മാർട്ടിന്റെ ആദ്യരൂപം കേരളത്തിലെ 87 മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും 6 കോർപ്പറേഷനുകളിലും വിന്യസിച്ചു. തുടർന്ന് 2025 ഏപ്രിൽ 10-ന് കെ-സ്മാർട്ട് 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ, 152 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ, 14 ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിച്ചു. യൂസർ മാനേജ്മെന്റ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എച്ച്.ആർ.എം.എസ്, ഫയൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഡിജിറ്റൽ ഫയൽ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം, ജനന-മരണ-വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനുകൾക്കായി സിവിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ, വസ്തു നികുതി, ലൈസൻസ്, പരാതി പരിഹാരം, കെട്ടിട നിർമ്മാണ പെർമിറ്റ്, ഫിനാൻസ് എന്നീ മോഡ്യൂളുകളാണ് ആദ്യഘട്ടത്തിൽ വിന്യസിച്ചത്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിപുലവും വൈവിധ്യമാർന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ മോഡ്യൂളുകളും രൂപീകരിക്കുന്ന സോഫ്റ്റ്വെയർ വികസനം ഒരു നിരന്തര പ്രവർത്തനമായി ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ തുടർന്ന് വരികയാണ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വിവിധ യോഗങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മീറ്റിംഗ് മാനേജ്മെന്റ് മോഡ്യൂൾ 2025 ഡിസംബറോടെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും വിന്യസിച്ചു. മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹരിത മിത്രം 2.0 എന്ന ആപ്ലിക്കേഷൻ 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും 93 നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും വിന്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തൊഴിൽ നികുതി, വാടക, ഹാൾ ബുക്കിംഗ്, അസ്സറ്റ് മാനേജ്മെന്റ്, പദ്ധതി രൂപീകരണം, പെൻഷനുകൾ തുടങ്ങിയ മോഡ്യൂളുകൾ നിലവിൽ വികസിപ്പിച്ച വരുന്നു. 2027 മാർച്ച് മാസത്തോടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ മോഡ്യൂളുകളും വിന്യസിക്കുക എന്നതാണ് കെ-സ്മാർട്ടിന്റെ മുന്നോട്ടുള്ള ലക്ഷ്യമായി വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

പ്രധാന സവിശേഷതകൾ

●പൗരന്മാർക്ക് പ്രൊഫൈൽ ● സിവിൽ രജിസ്ട്രേഷനുകൾക്കായുള്ള ഓട്ടോമേറ്റഡ് വർക്ക്ഫ്ലോ ●ബിൽഡിംഗ് പെർമിറ്റുകൾക്കായി GIS അധിഷ്ഠിത പ്ലാറ്റ്ഫോം ● ലൈസൻസി മാനേജ്മെന്റ് ● ബിൽഡിംഗ് പെർമിറ്റുകൾക്കായുള്ള eDCR എൻജിൻ ● ആധാർ ഇന്റഗ്രേഷൻ ● വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനായി വീഡിയോ eKYC ● My Buildings മാനേജ്മെന്റ് ● നികുതി മാനേജ്മെന്റ് (നികുതി അസെസ്മെന്റ് – പേയ്മെന്റുകൾ, അപ്പീൽ തുടങ്ങിയവ) ●ഗ്രൂപ്പ് പേ – പ്രോപ്പർട്ടി ടാക്സ് ●ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കൽ ●സംയോജിത വർക്ക്ഫ്ലോ ● ചുമതല കൈമാറ്റം (ഡ്യൂട്ടി ഡെലിഗേഷൻ) ●സർവ്വീസ് & തസ്തിക മാപ്പിംഗ് ●ക്വിക് പേയ്മെന്റ് ●ക്വിക് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ●വാട്സ്ആപ്പ് ഇന്റഗ്രേഷൻ ●"Know Your Land" സവിശേഷത ●"Issued Permit Map" കെ-മാപ്പ് ●Self-certified ബിൽഡിംഗ് പെർമിറ്റ് ●SMS ഇന്റഗ്രേഷൻ ●മാസ് പെറ്റിഷൻ ●ePoS മെഷീൻ ഉപയോഗിച്ചുള്ള നികുതി പിരിവ്

1. ലോഗിൻ

സിറ്റിസൺ ലോഗിൻ, ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ ലോഗിൻ, ഒഫീഷ്യൽ ലോഗിൻ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നുതരം ലോഗിനുകൾ കെ-സ്മാർട്ടിലുണ്ട്. ജനങ്ങൾക്ക് അപേക്ഷകൾ ഓൺലൈനായി നൽകാൻ സിറ്റിസൺ ലോഗിൻ വഴി സാധിക്കും. ഓരോ സേവന ആവശ്യവും ലളിതമായും എളുപ്പത്തിലും നൽകുന്നതിന് പര്യാപ്തമായ വിധത്തിലാണ് സിറ്റിസൺ ലോഗിൻ ക്രമീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ലോഗിൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് ആധാർ ഇ-കെ.വൈ.സി ഉപയോഗിച്ചോ മറ്റ് രേഖകളായ പാൻ കാർഡ്, പാസ്പോർട്ട്, ഇലക്ഷൻ ഐഡി കാർഡ് എന്നിവ ഉപയോഗിച്ചോ സാധിക്കുന്നതാണ്. മൊബൈൽ നമ്പർ, ഇ-മെയിൽ ഐഡി എന്നിവ യൂസർ ഐഡിയായി ഉപയോഗിക്കാം. അതിലേക്ക് വരുന്ന ഒ.ടി.പി യാണ് പാസ്‌വേർഡ്. ഒ.ടി.പി അധിഷ്ഠിത പാസ്‌വേർഡ് ലോഗിൻ സുരക്ഷിതമാക്കുകയും ദുരുപയോഗം ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വിദേശത്ത് താമസിക്കുന്നവർക്ക് ഇ-മെയിൽ ഒ.ടി.പി വഴി കെ-സ്മാർട്ട് ഉപയോഗിക്കാം.

https://ksmart.lsgkerala.gov.in/ui/web-portal/ ഉപയോഗിച്ച് കെ സ്മാർട്ട് സോഫ്റ്റ്‌വെയറിൽ പ്രവേശിക്കാം. മൊബൈൽ ഫോൺ ഉപയോഗിച്ച് സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി കെ-സ്മാർട്ട് മൊബൈൽ ആപ്പും വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഗൂഗിൾ പ്ലേസ്റ്റോറിലും ആപ്പിൾ സ്റ്റോറിലും ലഭ്യമാണ്. കെ-സ്മാർട്ടിൽ ലോഗിൻ ചെയ്യാതെ തന്നെ നിരവധി സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ജനന-മരണ-വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ലോഗിൻ ചെയ്യാതെ തന്നെ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നു. വസ്തു നികുതി ഓൺലൈനായി അടവാക്കാം.

നികുതികൾ അടവാക്കിയ രസീതുകൾ പ്രിന്റ് ചെയ്യുന്നതിനും സാധിക്കും. നിർമ്മിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിന് എത്ര നികുതി വരുമെന്ന് സ്വയം കണ്ടെത്തുന്നതിന് 'എസ്റ്റിമേറ്റ് ടാക്സ്' എന്ന സൗകര്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്താം. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നൽകിയ സേവന ആവശ്യത്തിന്റെ നിലവിലെ സ്ഥിതി എന്താണെന്നും പ്രസ്തുത ഫയൽ ഏത് ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ലോഗിനിൽ ആണെന്ന് അറിയാനും കെ-സ്മാർട്ടിൽ എളുപ്പത്തിൽ സാധിക്കുന്നു. ലഭ്യമായ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളുടെ ആധികാരികത ലോകത്തിൽ എവിടെ നിന്നും പരിശോധിക്കുന്നതിന് 'വെരിഫിക്കേഷൻ' എന്ന സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സിറ്റിസൺ ലോഗിനിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ വിവിധ സേവന ആവശ്യങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ നേടാൻ കഴിയും. സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻ ലോഗിൻ വഴി സേവനങ്ങൾ നേടാം. ജനപ്രതിനിധികളും ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഒഫീഷ്യൽ ലോഗിൻ ആണ് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. സിറ്റിസൺ ലോഗിൻ വഴി അപേക്ഷിക്കുന്ന മാത്രയിൽ തന്നെ ഈ സേവന ആവശ്യങ്ങൾ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ലോഗിനിൽ ലഭ്യമാകുന്നു. വിവരാവകാശ നിയമപ്രകാരമുള്ള അപേക്ഷകൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നേരിട്ടും നൽകാം. മറ്റെല്ലാം ഓൺലൈനായി ആണ് നൽകേണ്ടത്.

ഇത്തരത്തിൽ സേവനങ്ങൾ എല്ലാം ഓൺലൈനായി ലഭ്യമാകുമ്പോൾ ഓൺലൈൻ അപേക്ഷകൾ നൽകാൻ കഴിയാത്തവർക്കായി എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും സിറ്റിസൺ ഫെസിലിറ്റേഷൻ സെന്റർ സ്ഥാപിക്കണമെന്നും അതുവഴി ജനങ്ങൾക്ക് ലോഗിൻ തയ്യാറാക്കി നൽകി അപേക്ഷകൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യുന്നതിനും സൗകര്യം ചെയ്തു നൽകണമെന്നും സർക്കാർ ഉത്തരവ് G.O (M.S) 66/2025 dated 10-04-2025-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ പൊതു സേവന കേന്ദ്രങ്ങളായ അക്ഷയ കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ജനങ്ങളിൽ നിന്നും വിവിധ സേവനാവശ്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഫീസും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൂർണ്ണമായും സേവനങ്ങൾ ഓൺലൈനായി മാറിയതോടെ ജനങ്ങളിലേക്ക് സുതാര്യമായും നീതിയുക്തമായും വേഗത്തിലും സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നേരിട്ട് പോകാതെ ഏത് സമയത്തും ജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതും ഓൺലൈൻ പണമിടപാടുകളും കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സഹായകരമായിട്ടുണ്ട്.

2. സിവിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ

ജനന-മരണ-വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ, രജിസ്റ്ററിൽ പേര് ചേർക്കൽ, രജിസ്ട്രേഷനുകളിലെ തിരുത്തലുകൾ എന്നിവ പൂർണ്ണമായും ഇന്ന് കെ-സ്മാർട്ടിൽ ലഭ്യമാണ്. ഓരോ സേവനത്തിനും അപേക്ഷ നൽകുമ്പോൾ തന്നെ ആവശ്യമായ രേഖകൾ ഉണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നു. 'സർട്ടിഫിക്കറ്റ് പ്രിവ്യൂ' എന്ന സൗകര്യം ഉപയോഗിച്ച് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എങ്ങനെ ആയിരിക്കും എന്ന് നേരത്തെ അറിയാൻ കഴിയുന്നത് അപേക്ഷകളിലെ അപാകതകൾ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നു. വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനിൽ ഏർപ്പെ

ടുത്തിയിട്ടുള്ള വീഡിയോ ഇ.കെ.വൈ.സി വഴി വരനും വധുവിനും സ്ഥാപനത്തിൽ നേരിട്ട് പോകാതെ തന്നെ വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ സാധ്യമാകുന്നു. കെ-സ്മാർട്ട് നിലവിൽ വന്ന ശേഷം ജനന മരണ വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനുകൾ നടത്തുന്നതിനായി എടുക്കുന്ന സമയം ഗണ്യമായ രീതിയിൽ കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

3. വസ്തു നികുതി

കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് നമ്പർ നൽകുക, നികുതി നിശ്ചയിക്കുക, നികുതി ഓൺലൈനായി അടവാക്കുക, കെട്ടിടത്തിന്റെ നികുതി പുനർ നിർണ്ണയിക്കുക, കെട്ടിടത്തിന്റെ വിവരങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുക, ഉടമസ്ഥാവകാശം മാറ്റുക, നികുതി ഒഴിവുകൾക്കായി അപേക്ഷിക്കുക എന്നിങ്ങനെ വസ്തു നികുതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ ഈ മോഡ്യൂൾ വഴി ലഭ്യമാകുന്നു. കെട്ടിടത്തിന്റെ കാലപ്പഴക്കം, വിസ്തീർണ്ണം, നികുതി ഒഴിവ്, തരം എന്നിവയെല്ലാം വ്യക്തമാക്കുന്ന ബിൽഡിംഗ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, ഓണർഷിപ്പ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, റസിഡൻഷ്യൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എന്നിവയും ജനങ്ങൾക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്നു. കെട്ടിടത്തെ സ്വന്തം ലോഗിനുമായി ലിങ്ക് ചെയ്യാനുള്ള സൗകര്യവും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കെട്ടിടങ്ങൾ ഗ്രൂപ്പ് ചെയ്ത് നികുതി അടവാക്കുന്നതിനും ഈ മോഡ്യൂൾ വഴി സാധിക്കും. 2025ലെ ഡീലിമിറ്റേഷൻ പ്രകാരം കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് പുതിയ വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ പുതിയ നമ്പർ നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

4. ലൈസൻസ്

വ്യാപാരങ്ങൾ, വ്യവസായങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ലൈസൻസ് നേടുന്നതിനും അവയ്ക്ക് തിരുത്തലുകൾ വരുത്തുന്നതിനും പുതുക്കുന്നതിനും പാരാമെഡിക്കൽ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ട്യൂട്ടോറിയൽ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നതിനും പുതുക്കുന്നതിനും ഈ മോഡ്യൂൾ വഴി എളുപ്പത്തിൽ സാധിക്കും.

5. കെട്ടിട നിർമ്മാണ പെർമിറ്റ്

കെട്ടിട നിർമ്മാണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ സേവനങ്ങളും ഓൺലൈനായി ഈ മോഡ്യൂൾ വഴി ലഭ്യമാകുന്നു. കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്ന ലൈസൻസികൾക്കും ലോഗിൻ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കെ-സ്മാർട്ടിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ജി.ഐ.എസ് റൂൾ എൻജിൻ കെട്ടിടത്തിനും കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിൽ ഏതൊക്കെ നിർമ്മാണങ്ങൾ അനുവദനീയമാണെന്ന് കണ്ടെത്താൻ സഹായിക്കുന്നു. എയർപോർട്ട്, റെയിൽവേ, തീരദേശ മേഖല, ഹൈടെൻഷൻ ഇലക്ട്രിക് ലൈൻ, മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകൾ, ദുരന്തനിവാരണ പ്ലാൻ തുടങ്ങിയ ഷേപ്പ് ഫയലുകൾ എല്ലാം തന്നെ കെ-സ്മാർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കെട്ടിടത്തിനായി വരയ്ക്കുന്ന പ്ലാനുകൾ നിയമപ്രകാരമുള്ളതാണോ എന്ന് സിസ്റ്റം തന്നെ പരിശോധിക്കുന്ന റൂൾ എൻജിൻ കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നവർക്ക് ഏറെ സഹായകരമാണ്. 300 ചതുരശ്ര മീറ്റർ വരെയുള്ള വാസഗൃഹങ്ങൾക്കും മറ്റ് ലോ റിസ്ക് കാറ്റഗറി കെട്ടിടങ്ങൾക്കും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ പോകാതെ തന്നെ പെർമിറ്റ് ഒരു മിനിറ്റിനകം ജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന സെൽഫ് സർട്ടിഫൈഡ് പെർമിറ്റ് സൗകര്യവും ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. മറ്റ് സേവനങ്ങളായ ലൈസൻസ് മാറ്റൽ, പെർമിറ്റ് റിന്യൂവൽ, എക്സ്റ്റൻഷൻ എന്നിവയ്ക്കും ഓൺലൈനായി അപേക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നു.

6. പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം

കെ-സ്മാർട്ടിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പി.ജി.ആർ (PGR) മോഡ്യൂൾ വഴി പരാതികൾ ഓൺലൈനായി നൽകാൻ കഴിയുന്നു. പരാതിയോടു കൂടെ ഫോട്ടോ/രേഖകൾ/വീഡിയോ എന്നിവ നൽകുന്നതിനും സ്ഥലത്തിന്റെ ലൊക്കേഷൻ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തമായി പരാതി നൽകുന്നതിനും മറ്റൊരാൾക്ക് വേണ്ടി പരാതി നൽകുന്നതിനും മാസ് പെറ്റീഷൻ നൽകുന്നതിനും ഉള്ള സൗകര്യം പി.ജി.ആറിൽ ഉണ്ട്. പരാതി സംബന്ധിച്ച് നോട്ടീസ് ലഭിക്കുന്ന ആൾക്ക് മറുപടി ഓൺലൈനായി നൽകുന്നതിനായി 'റിപ്ലൈ ഫ്രം റെസ്പോണ്ടന്റ്' എന്ന സൗകര്യവും പരാതി പിൻവലിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

7. ഫയൽ

മോഡ്യൂളുകൾ വികസിപ്പിച്ച് പൂർത്തിയാക്കാത്ത സേവനങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും മറ്റ് ഔദ്യോഗിക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുമായി ഫയൽ മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം കെ-സ്മാർട്ടിൽ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബി.പി.എൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, വിവരാവകാശ അപേക്ഷ, മറ്റു സേവനങ്ങൾ എന്നിവ ഈ മോഡ്യൂളിലൂടെയാണ് ലഭ്യമാവുക. സേവനങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുത്ത് എളുപ്പത്തിൽ അപേക്ഷ നൽകുന്നതിന് ഇവിടെ സാധിക്കും. ജീവനക്കാർക്ക് ഒന്നിലധികം റോളുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും കത്തുകളും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും ഡിജിറ്റലായി ഒപ്പിടുന്നതിനും സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

8. ഫിനാൻസ്

പണമിടപാടുകൾ തികച്ചും ഓൺലൈനാക്കി മാറ്റുന്നതിന് കെ-സ്മാർട്ട് ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇലക്ട്രോണിക് സംവിധാനം ചെലവുകൾ എളുപ്പത്തിൽ ചെയ്യുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നു. പണം സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ഓൺലൈനായി അടവാക്കുന്നതിനും ഇ-പോസ് മെഷീനുകളുടെ സേവനവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചെലവുകളിൽ പാലിക്കേണ്ട ബജറ്റ് നിയന്ത്രണവും കെ-സ്മാർട്ടിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സാമ്പത്തിക കാര്യങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ വിവിധങ്ങളായ റിപ്പോർട്ടുകൾ വഴി ലഭ്യമാക്കുന്നത് കൊണ്ട് ഫണ്ട് വിനിയോഗം അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നു.

9. മീറ്റിംഗ് മാനേജ്മെന്റ്

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വിവിധ യോഗങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി മീറ്റിംഗ് മാനേ

ജ്മെന്റ് മോഡ്യൂൾ കെ-സ്മാർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പഞ്ചായത്ത് കൗൺസിൽ യോഗം, സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റി യോഗങ്ങൾ, മറ്റു യോഗങ്ങൾ എന്നിവ ചേരുന്നതിനും തീരുമാനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഈ മോഡ്യൂൾ സഹായിക്കുന്നു. യോഗത്തിന്റെ അജണ്ട തയ്യാറാക്കുക, നോട്ടീസ് നൽകുക, മീറ്റിംഗ് നടത്തുക, ഹാജർ രേഖപ്പെടുത്തുക, തീരുമാനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുക, തീരുമാനങ്ങൾ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യുക എന്നിങ്ങനെ യോഗങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഓൺലൈനായി നടത്തുന്നതിന് മീറ്റിംഗ് മാനേജ്മെന്റ് മോഡ്യൂൾ സഹായിക്കുന്നു.

തൊഴിൽ നികുതി, വാടക, ഹാൾ ബുക്കിംഗ്, പെൻഷനുകൾ, പദ്ധതി, ആസ്തി, ഓഡിറ്റ് തുടങ്ങിയ മോഡ്യൂളുകൾ ഐ.കെ.എം വികസിപ്പിച്ചു വരികയാണ്. വിവിധ മോഡ്യൂളുകൾ, വിവിധ വിവരശേഖരണങ്ങളുമായിട്ടുള്ള സംയോജനം എന്നിവയ്ക്കുള്ള നടപടികളും പുരോഗമിക്കുന്നു. നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി ചാറ്റ്ബോട്ട് സംവിധാനവും വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നിർമ്മിത ബുദ്ധി സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് എളുപ്പത്തിലും സുതാര്യമായും സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും ഇ-ഗവേണൻസ് വഴി സദ്ഭരണവും ജനകേന്ദ്രീകൃത സുസ്ഥിര വികസനവും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി സാങ്കേതിക വിദ്യ കൂടുതൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനുള്ള നിരന്തര പരിശ്രമത്തിലാണ് ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ.

ശുചിത്വ മിഷൻ

മാലിന്യമുക്ത കേരളം എന്ന ലക്ഷ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനും അനിവാര്യ ചുമതലയായ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലും തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിന് വേണ്ട പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനാണ് ശുചിത്വമിഷൻ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. കേന്ദ്ര സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത ശുചിത്വമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിനുള്ള നോഡൽ ഏജൻസിയായും, ശുചിത്വമിഷൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതികൾ, വ്യക്തിഗത - സ്ഥാപന -സാമൂഹ്യതല ശുചിമുറി പദ്ധതികൾ, തീവ്രവിവരവിജ്ഞാന വ്യാപന ശേഷിവികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കി സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കുക എന്നതാണ് ശുചിത്വമിഷന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. ഇതിനായി ചുവടെപ്പറയുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ മുൻനിർത്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ശുചിത്വമിഷൻ നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്

1. ശുചിത്വമാലിന്യ സംസ്കരണവുനായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക പിന്തുണ
2. ഖര -മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾ പരിശോധിച്ച് സാങ്കേതിക അംഗീകാരം നൽകൽ
3. തദ്ദേശ സ്വയ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര -സംസ്ഥാന ബഡ്ജറ്റിൽ നിന്നും മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സാമ്പത്തിക വിഹിതം ഉറപ്പാക്കുക
4. ശുചിത്വമേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഇതര സ്ഥാപനങ്ങളും വകുപ്പുകളുമായി തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ കൂട്ടിയോജിപ്പിക്കൽ
5. ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രോജക്ടുകളുടെ വിലയിരുത്തലും പഠനവും റിപ്പോർട്ടിംഗും.
6. വിപുലമായ വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന ശേഷി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പൊതു ജനങ്ങളിൽ ശുചിത്വബോധം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് വീടുകളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും, തൊഴിലിടങ്ങളിലും പൊതുയിടങ്ങളിലും ശുചിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തി കേരളത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്തുക.

തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന മിഷൻ നടപ്പാക്കുന്ന കേന്ദ്ര സംസ്ഥാനവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ ഇവയാണ്.

1. സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ) രണ്ടാംഘട്ടം.
2. സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (അർബൻ) രണ്ടാംഘട്ടം
3. ശുചിത്വ കേരളം (ഗ്രാമം /നഗരം)

ഹരിതമിത്രം സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണറ്ററിംഗ് സംവിധാനം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ തലത്തിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പൂർണമായ ഡിജിറ്റൽവൽക്കരണത്തിലൂടെ ഹരിതകർമ്മസേന മുഖേന ജനങ്ങൾക്ക് നൽകി വരുന്ന വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള സേവനങ്ങളുടെ കൃത്യമായ മോണിറ്ററിംഗ് വിവിധതലത്തിൽ ഉറപ്പാക്കി നമ്മുടെ നാട്ടിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് ശുചിത്വ മിഷനും ഹരിതകേരളം മിഷനും ചേർന്ന് ഹരിതമിത്രം സ്മാർട്ട് ഗാർബേജ് മോണിറ്ററിംഗ് സിസ്റ്റം അഥവാ ഹരിതകേരളം ആപ്പിന് രൂപം നൽകി ആയത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഹരിതകർമ്മസേന മുഖേന ഉപയോഗപ്പെടുത്തി വരുന്നു.

മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം

നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന് കീഴിലെ വിവിധ ഏജൻസികളുടെ ഏകോപനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ക്യാമ്പയിനാണ് മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം. മാലിന്യമുക്ത നവകേരളമെന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതിയാണ് ഇതിലൂടെ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണം, അജൈവ മാലിന്യങ്ങളുടെ വാതിൽപ്പടി ശേഖരണം, സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ മാലിന്യ ഉല്പാദകരിലേക്കും ഹരിതകർമ്മ സേനയുടെ സമ്പൂർണ്ണ വിന്യാസം, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ മാലിന്യമുക്തമാക്കൽ ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ ശുചീകരണം എന്നിവ ഈ കർമ്മ പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന ഉള്ളടക്കമാണ്. ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിലെ

ചട്ടങ്ങൾ പാലിക്കപെടുന്നു എന്നുറപ്പാക്കാൻ ശുചിത്വമിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ജില്ലാ തല എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് ടീമുകളും തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനതല വിജിലൻസ് സ്ക്വാഡുകളും രൂപീകരിച്ച് പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു.

ക്ലൂ (KLOO)

സംസ്ഥാനത്ത് യാത്ര ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള യാത്രക്കാർക്ക് സൗകര്യപ്രദവും ശുചിത്വമുള്ളതും സുരക്ഷിതവുമായ ടോയ്‌ലറ്റ് സൗകര്യങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയെന്നത് ഏറെ ക്ലേശകരമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സർക്കാർ പബ്ലിക് ടോയ്‌ലറ്റുകൾ, സ്വകാര്യ ഹോട്ടലുകളിലെ ടോയലറ്റുകൾ തുടങ്ങിയവയെ ബന്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഉപയോക്താക്കൾക്ക് സൗകര്യപ്രദമായ ടോയലറ്റ് കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായകരമായ രീതിയിൽ വികസിപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ ആണ് KLOO. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കേരള ഹോട്ടൽ ആന്റ് റസ്റ്റോറന്റ് അസോസിയേഷൻ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെ ശുചിത്വ മിഷനും, FRUGAL SCIENTIFIC PVT.LTD ഉം സംയുക്തമായാണ് ഈ സംവിധാനം വികസിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്. സംസ്ഥാനത്തെ സ്വകാര്യ മേഖലയെ കൂട്ടിയിണക്കി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ഈ സംവിധാനം തദ്ദേശ യാത്രികർക്കും, ടൂറിസ്റ്റുകൾക്കും ഭാവിയിൽ ഏറെ ആശ്വാസകരവും സൗകര്യപ്രദവുമാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. ശുചിത്വ മിഷൻ നിശ്ചിത മാനദണ്ഡപ്രകാരം റേറ്റിംഗ് നൽകിയിട്ടുള്ള ടോയ്‌ലറ്റുകളെയാണ് ഈ ശൃംഖലയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഇവയുടെ നിലവാരം ഉപയോക്താക്കൾക്ക് നേരിട്ട് റേറ്റ് ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നുവെന്നത് ടോയ്‌ലറ്റുകളുടെ ശുചിത്വ നിലവാരം എപ്പോഴും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് സാധിക്കും.

കേരളാ ഗ്രീൻ ലീഫ് റേറ്റിംഗ് സിസ്റ്റം (KGLR)

സംസ്ഥാനത്തെ സമ്പൂർണ്ണ മാലിന്യമുക്തമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെയും ശുചിത്വ മിഷന്റെയും മേൽനോട്ടത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ നടന്നു വരികയാണല്ലോ. ആയതിന്റെ ഭാഗമായി പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ, പൊതുവിടങ്ങൾ, വിനോദ സഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ ശുചിത്വ മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അവസ്ഥാ വിലയിരുത്തൽ നടത്തി റേറ്റിങ് നൽകുന്നതിലേക്കായി "കേരളാ ഗ്രീൻ ലീഫ് റേറ്റിംഗ് സിസ്റ്റം" എന്ന പേരിൽ ഒരു പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതാണ്.

പൊതുജനസമ്പർക്കം കൂടുതലുള്ളതും മാലിന്യം ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതുമായ പൊതുവിടങ്ങൾ, പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സ്വകാര്യ സംരംഭങ്ങൾ (ഉദാ: ആശുപത്രികൾ, മെഡിക്കൽ കോളേജുകൾ, വിദ്യാലയങ്ങൾ, കലാലയങ്ങൾ അങ്കണവാടികൾ, ബസ് സ്റ്റാന്റുകൾ, വിനോദ സഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങൾ, സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ, സംരംഭങ്ങൾ) എന്നീ മേഖലകളെ ശുചിത്വ-മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും പൊതുശുചിത്വത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ പൊതുജന പങ്കാളിത്തം കൂടി ഉറപ്പാക്കി വിലയിരുത്തുന്ന പ്രക്രിയയാണ് കേരളാ ഗ്രീൻ ലീഫ് റേറ്റിങ് സിസ്റ്റം. കേരളാ ഗ്രീൻ ലീഫ് റേറ്റിങ് സിസ്റ്റം എന്ന പദ്ധതിയിലൂടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ ശുചിത്വ - മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലെ വിടവുകൾ കണ്ടെത്തി പ്രസ്തുത മേഖലകളിൽ മാലിന്യ ശേഖരണ സംഭരണ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി പൊതുശുചിത്വം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ചുവടെ ചേർക്കുന്ന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വിലയിരുത്തിയാണ് റേറ്റിംഗ് നൽകുന്നത്.

* മലിനജല സംസ്കരണം
* കക്കൂസ് മാലിന്യസംസ്കരണം
* ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം
* വൃത്തിയുള്ള ശുചിമുറികൾ
* ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ & ബോധവൽക്കരണപ്രവർത്തനങ്ങൾ (ഐ ഇ സി)

ശാസ്ത്രീയ ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തിൽ നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെയും സ്റ്റാർട്ട്അപ്പുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്വകാര്യ സംരഭകരുടേയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടപ്പിലാക്കി എപ്പോഴും സമ്പൂർണ്ണ ശുചിത്വം കാത്തുസൂക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്ന പൊതുവിടങ്ങളെയും പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളെയും ജലാശയങ്ങളെയും സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനും അതിലൂടെ വൃത്തിയുള്ള നവകേരള സൃഷ്ടിയെന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനും കഴിയുന്ന തരത്തിലാണ് ഈ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ സർക്കാർ/പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലും രണ്ടാംഘട്ടത്തിൽ സ്വകാര്യമേഖലകളിലും പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. സർക്കാർ മേഖലയിൽ വനിതാശിശു വികസന വകുപ്പ്, ആരോഗ്യ കുടുംബ ക്ഷേമ വകുപ്പ്, പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, സാങ്കേതിക വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, ഗതാഗത വകുപ്പ്, വിനോദ സഞ്ചാര വകുപ്പ് എന്നീ വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെയാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

കേരള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതി

കേരളത്തിലെ നഗരങ്ങൾ നേരിടുന്ന പ്രധാന വെല്ലുവിളികളായ മാലിന്യ സംസ്കരണം, സാനിട്ടേഷൻ എന്നീ മേഖലകളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ശാശ്വത പരിഹാരം കാണുകയും ഒരു മാലിന്യമുക്ത കേരളം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ആറു വർഷമാണ് പദ്ധതി കാലയളവ്. പദ്ധതിയുടെ അടങ്കൽ തുക 2100 കോടി രൂപയാണ്. ഇതിൽ 1420

കോടി രൂപ ലോകബാങ്ക് വിഹിതവും 680 കോടി രൂപ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിഹിതവുമാണ്.

ഈ പദ്ധതിക്ക് മൂന്ന ഘടകങ്ങളാണ് ഉള്ളത്. ഒന്നാമത്തെ ഘടകം (280 കോടി രൂപ), മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ/ ഏജൻസികളുടെ കാര്യശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കലും അവർക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകലുമാണ്. രണ്ടാമത്തെ ഘടകം (1050 കോടി രൂപ), വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്കരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ശരിയായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി നഗരസഭകൾക്ക് അനുവദിക്കുന്ന പ്രത്യേക ഗ്രാൻഡ് ആണ്. മൂന്നാമത്തെ ഘടകം (770 കോടി രൂപ), മേഖല അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്രീകൃത ഖരമാലിന്യ പ്ലാന്റുകളുടെ നിർമ്മാണം, സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ, നിലവിലുള്ള ഖരമാലിന്യ പ്ലാന്റുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം എന്നിവയാണ് ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്.

ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്

കേന്ദ്ര നിയമത്തിന്റെ ചുവടുപിടിച്ച്, സംസ്ഥാനത്തെ ശുചിത്വ മാലിന്യപരിപാലന രംഗത്ത് സമഗ്രമായ മാറ്റം കൊണ്ടുവരിക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ 2013 ൽ ഇന്ത്യൻ കമ്പനി നിയമപ്രകാരം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിനു കീഴിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള സ്ഥാപനമാണ് ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റിഡ്. സംസ്ഥാന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കമ്പനി സംസ്ഥാനത്തെ ശുചിത്വ പരിപാലന രംഗത്ത് സമഗ്രമായ പുരോഗതി കൈവരിക്കുന്നതിനും അജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയമായ പുനഃചംക്രമണത്തിനും സംസ്കരണ ത്തിനും വിപുലമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടത്തിവരുന്നത്.

സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനമായ കമ്പനി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ചെയർമാനായിട്ടുള്ള എട്ടംഗ ഡയറക്ടർ ബോർഡിന്റെ കീഴിൽ നഗരസഭകളുടെ 76% ഓഹരിയും, സർക്കാരിന്റെ 24% ഓഹരിയും സ്വരൂപിച്ചുകൊണ്ടാണ് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചത്. സംസ്ഥാനത്തെ അജൈവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ നൽകിക്കൊണ്ടാണ് ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റിഡ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. അജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ ശേഖരണം, സംഭരണം, പുനഃചംക്രമണം, ശാസ്ത്രീയമായ സംസ്ക്കരണം എന്നിവയാണ് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ. അജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ സുസ്ഥിരമായ പരിഹാരങ്ങളാണ് കമ്പനി വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്നത്.

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ നൂറ് ദിന കർമ്മ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി ഇതിനകം 32 എംസിഎഫുകൾ സർക്കാർ ഓഫീസുകളിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. ജില്ലാതലെ റീസൈക്ലിംഗ് ഫെസിലിറ്റകളും കമ്പനിആരംഭി ച്ചു കഴിഞ്ഞു. പത്തനംതിട്ട ജില്ലയിൽ കുന്നന്താനത്ത് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി സംയുക്ത സംരംഭമായി ഗ്രീൻ പാർക്കിന്റെ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതുവഴി സംസ്ഥാന പൊതുമേഖല രംഗത്ത് ഒരു റീസൈക്ലിംഗ് പ്ലാന്റ് എന്ന ആശയം നടപ്പിലാക്കാനും സാധി ച്ചു. ഇത്തരത്തിൽ നൂതനമായ പ്രവർത്തന പദ്ധതികളാണ് കമ്പനി ആസൂത്രണം ചെയ്തു വരുന്നത്.

പാരിസ്ഥിതികമായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളിൽ ഉറച്ചു നിന്നുകൊണ്ട്, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ പുനരുപയോഗം ചെയ്യാനാവാത്ത വസ്തുക്കളുടെ ശാസ്ത്രീയ നിർമ്മാർജ്ജനം കമ്പനി ഉറപ്പാക്കുന്നു. ഒപ്പം, അജൈവ പാഴ്വസ്തുക്കളെ മൂല്യവത്തായ റീസൈക്കിൾ ഉൽപ്പന്നമാക്കി മാറ്റുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ 'മാലിന്യമുക്ത കേരളം' സാക്ഷാത്കരിക്കുക എന്ന വ്യക്തമായ കാഴ്ച്പ്പാടോടുകൂടിയാണ് കമ്പനി പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളിൽ നിന്നുള്ള നേതൃത്വം, പ്രാദേശികമായ സജീവമായ ഇടപെടൽ, സ്വകാര്യ സംരംഭകരുമായുള്ള പങ്കാളിത്തം എന്നിവയാണ് കമ്പനിയുടെ കാഴ്ച്പ്പാടിന് കരുത്ത് പകരുന്നത്.

കേരള റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആന്റ് വെൽഫെയർ സൊസൈറ്റി

ഗ്രാമീണമേഖലയിൽ കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പഞ്ചായത്ത് വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ 1986-ൽ തിരുവനന്തപുരം ആസ്ഥാനമായി ആരംഭിച്ച സ്ഥാപനമാണ് കേരള റൂറൽ എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആന്റ് വെൽഫെയർ സൊസൈറ്റി. സൊസൈറ്റിയുടെ ദൈനംദിന ഭരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നത് 15 അംഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ട ഡയറക്ടർ ബോർഡാണ്. സർക്കാർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ചെയർമാൻ, വൈസ് ചെയർമാൻ, മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, ജില്ലകളിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരിൽ നിന്നും ജനറൽ കൗൺസിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഏഴുപേർ, ഒരു വ്യക്തിഗത അംഗം, സർക്കാർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന 4 പേർ തുടങ്ങിയവർ ഉൾപ്പെട്ടതാണ് ഡയറക്ടർ ബോർഡ്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) ആണ് സൊസൈറ്റിയുടെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ കേഡറിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് സൊസൈറ്റിയുടെ സെക്രട്ടറി. ഓരോ ജില്ലയിൽ നിന്നും രണ്ട് എന്ന ക്രമത്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരിൽ നിന്നും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന 28 പേർ, സർക്കാർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന 11 പേർ, ഡയറക്ടർ ബോർഡ് അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവർ ഉൾപ്പെട്ട ജനറൽ കൗൺസിലാണ് സൊസൈറ്റിയുടെ പൊതുവായ പ്രവർത്തനം നിയന്ത്രിക്കുന്നത്.

ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം എന്ന പേരിൽ ക്രൂസ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ആധുനിക ഓഫ്സെറ്റ് അച്ചടിയന്ത്രങ്ങൾ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രിന്റിംഗ് പ്രസ്സുകൾ പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ കഞ്ചിക്കോട്ടും തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ കല്ലിയൂരിലും പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നു. 1988-ൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട കഞ്ചിക്കോട്ട് ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയത്തിൽ നിന്നാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ആവശ്യമായ അച്ചടി സാധനങ്ങൾ മുഴുവനും വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നത്. കൂടാതെ തദ്ദേശകം, ക്രൂസ് ഡയറി എന്നിവയും ഇവിടെ നിന്നാണ് അച്ചടിച്ച് പുറത്തിറക്കുന്നത്. 2012-ൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ച തിരുവനന്തപുരത്ത് കല്ലിയൂരിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയത്തിൽ പ്രധാനമായും ഇപ്പോൾ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെയും മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളുടെയും അച്ചടി ജോലികളാണ് ചെയ്തു വരുന്നത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഗ്രാമലക്ഷ്മി മുദ്രാലയം മുഖേന അച്ചടിച്ചു വരുന്നു.

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലെ തെരുവുവിളക്കുകൾക്ക് ആവശ്യമായ ബൾബുകളും അനുബന്ധ ഉപകരണങ്ങളും നിർമ്മിക്കുന്നതിനായി "കേരള ഗ്രാമജ്യോതി ലൈറ്റിംഗ്" എന്ന പേരിൽ ക്രൂസിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ സ്വകാര്യ സംരംഭകരെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു കമ്പനി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഫാക്ടറിയും അനുബന്ധ ഓഫീസും കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ സീതാംഗോളി കിൻഫ്രാ പാർക്കിൽ ആണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ആവശ്യമായ തെരുവ് വിളക്കുകളും അനുബന്ധ ഉപകരണങ്ങളും സ്ഥാപിക്കലും അവയുടെ പരിപാലനവും ഈ കമ്പനി മുഖേന യാണ് നടന്നു വരുന്നത്.

പദ്ധതികളും സ്കീമുകളും

ഒമ്പതാം പദ്ധതി (1997-2002) ജനകീയാസൂത്രണം

73, 74 ഭരണഘടനാ ഭേദഗതികളെത്തുടർന്ന് കേരള പഞ്ചായത്ത്‌രാജ്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമങ്ങൾ നിലവിൽ വന്നതോടുകൂടി വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിനും ഭരണതലത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തത്തിനും പ്രസക്തിയുണ്ടായി. ഇത് സുസാദ്ധ്യമാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഒൻപതാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിക്കാലത്ത് നടപ്പാക്കിയ ഒരു ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണ പ്രക്രിയയാണ് ജനകീയാസൂത്രണം. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെയും സംസ്ഥാന ആസൂത്രണ ബോർഡിന്റെയും സംയുക്ത മേൽനോട്ടത്തിലാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയത്. പൂർണ്ണമായ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ, വിദഗ്ധരെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും ജനപ്രതിനിധികളോടൊപ്പം അണിനിരത്തി പദ്ധതിയാസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും കാര്യക്ഷമമായും സമയബന്ധിതമായും സുതാര്യമായും മാതൃകാപരമായും നടത്തുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനുദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടാണ് 1996 ആഗസ്റ്റ് 17 ന്, പൊന്നിൻ ചിങ്ങപ്പുലരിയിൽ ജനകീയാസൂത്രണത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചത്. ശ്രീ. ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട് അദ്ധ്യക്ഷനായ 451 പേർ അടങ്ങുന്ന ഉന്നതതല മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശക സമിതിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിലായിരുന്നു ജനകീയാസൂത്രണം നടപ്പിലാക്കിയത്.

ഒമ്പതാം പദ്ധതിക്കാലം മുതലാണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പദ്ധതിവിഹിതത്തിന്റെ വലിയൊരു പങ്ക് തുക തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി അനുവദിച്ചു നൽകിവരുന്നത്. ബഹുജനസംഘടനകളുടെയും ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വ്യക്തികളുടെയും സമീപനത്തിലും കാഴ്ചപ്പാടിലും വികസനോന്മുഖവും ജനാധിപത്യപരവുമായ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിന് ജനകീയാസൂത്രണ പ്രസ്ഥാനത്തിന് കഴിഞ്ഞു. സംസ്ഥാനത്തുടനീളം സുതാര്യവും ജനകീയവും ശാസ്ത്രീയവുമായ സമഗ്ര വികസനത്തിന് നിരവധി മാതൃകകൾ ഒമ്പതാം പദ്ധതിക്കാലത്ത് ഉണ്ടായി.

പത്താം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2002-07) (കേരള വികസന പദ്ധതി)

പത്താം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി കേരള വികസന പദ്ധതി എന്ന പേരിലാണ് നടപ്പാക്കിയത്. പത്താം പദ്ധതിക്കാല ത്താണ് ആദ്യമായി തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പഞ്ചവത്സരപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകിയത്. കാർഷിക മേഖലയിലും പരമ്പരാഗത ചെറുകിട വ്യാവസായിക മേഖലയിലും ഉല്പാദന വർദ്ധനവ്, കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ, പ്രകൃതിവിഭവ മാനേജ്മെന്റും സംയോജിത ഏര്യാ വികസനവും, ആരോഗ്യം, കുടിവെള്ളം, വിദ്യാഭ്യാസം, ശുചിത്വം, ഖരമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, വികലാംഗക്ഷേമം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം, ഭരണരംഗത്ത് ഉത്തരവാദിത്വവും സുതാര്യതയും, ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കൽ, വിഭവ വിനിയോഗത്തിൽ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമത തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കാണ് പത്താം പദ്ധതിയിൽ ഊന്നൽ നൽകിയിരുന്നത്.

പതിനൊന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2007-12) (ജനകീയാസൂത്രണം)

ഒമ്പതും പത്തും പഞ്ചവത്സരപദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിൽ അനുഭവപ്പെട്ട ന്യൂനതകൾ പരിഹരിച്ച് വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണ പ്രക്രിയ സുസ്ഥിരമാക്കുന്നതിനാണ് പതിനൊന്നാം പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്. കൃഷി പുനരുദ്ധാരണം, പൊതുസേവനങ്ങളുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, ദരിദ്ര ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനം കൈവരിക്കൽ, സദ്ഭരണം എന്നിവയാണ് പതിനൊന്നാം പദ്ധതിയിൽ നൽകിയിരുന്ന മുൻഗണനകൾ.

പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി (2012-17)

പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ പ്രാദേശിക വികസനവും സാമൂഹ്യനീതിയും സാദ്ധ്യമാക്കുവാൻ ദീർഘ വീക്ഷണത്തോടെയുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്. ഉത്പാദന മേഖലയുടെ സ്ഥായിയായ വളർച്ച, ഭക്ഷ്യോൽപ്പാദനം മെച്ചപ്പെടുത്തുക,പരിസ്ഥിതിയുടെയും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണം, മാലിന്യ പരിപാലനം, ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, സ്ഥായിയായ തൊഴിൽ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യവികസനം, സേവന പ്രദാന സംവിധാനത്തിന്റെ ഗുണമേന്മ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സാമൂഹ്യനീതി ഉറപ്പു വരുത്തുക, പുതിയ ആസ്തികൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതോടൊപ്പം നിലവിലുള്ള ആസ്തികൾ സംരക്ഷിക്കുകയും ഗുണനിലവാരം ഉയർത്തുകയും ചെയ്യുക തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയിൽ മുന്തിയ പരിഗണന നൽകിയിരുന്നു.

പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി (2017-22)

പതിമൂന്നാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം സുസ്ഥിരവും പരിസ്ഥിതി സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതും സാമൂഹ്യനീതി മുറുകെപ്പി

ടിക്കുന്നതും സർവ്വതല സ്പർശിയായ വികസനം സാധ്യമാക്കുന്നതുമായ സാമ്പത്തിക വളർച്ചയുടെ ഒരു ഉയർന്ന പന്ഥാവിലേക്ക് കേരളത്തെ എത്തിക്കുക എന്നതാണ്. മതനിരപേക്ഷത, സമുദായ സൗഹാർദ്ദം, സമാധാനാന്തരീക്ഷം, ഉയർന്ന ഗുണനിലവാരമുള്ള പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ, മെച്ചപ്പെട്ട മനുഷ്യ വിഭവശേഷി, പരിസ്ഥിതി വൈവിദ്ധ്യം എന്നിവ ഉയർത്തിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുകയും അതോടൊപ്പം പൊതുനിക്ഷേപം ഗണ്യമായി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സമീപനമാണ് പതിമൂന്നാം പദ്ധതികാലത്ത് സ്വീകരിച്ച വരുന്നത്.

പൊതുജനാരോഗ്യ – പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സൗകര്യങ്ങൾ ലോകോത്തരമാക്കിക്കൊണ്ടും ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും തൊഴിൽ നൈപുണിക്കും ഉയർന്ന പരിഗണന നൽകിക്കൊണ്ടും മനുഷ്യ വിഭവശേഷിയുടെ സാദ്ധ്യത വലിയ തോതിൽ ഉയർത്തുക, വളർച്ചയോടൊപ്പം പരിസ്ഥിതിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ മണ്ണും ജലവും ഇതര പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളും ഒപ്പം കൃഷിയും സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ഹരിത കേരളം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുക എന്നിവ പതിമൂന്നാം പദ്ധതിയിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ മാലിന്യ പ്രശ്നത്തിന് ശാശ്വത പരിഹാരം കാണുക, ഭൂരഹിതരും ഭവനരഹിതരും അഗതികളും ഇല്ലാത്ത സംസ്ഥാനമായി കേരളത്തെ മാറ്റുക, ജനനം മുതൽ മരണം വരെയുള്ള ജീവിത ചക്രത്തിലെ എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും സമൂഹത്തിന്റെ പിന്തുണ ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് അത് എത്തിക്കത്തക്ക നിലയിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമൂഹ്യസുരക്ഷാ സംവിധാനത്തെ സമഗ്രമാക്കി മാറ്റുക എന്നിവയും പതിമൂന്നാം പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി (2022-27)

കേരളത്തിന്റെ അഭിമാനമായ ജനകീയാസൂത്രണ പദ്ധതിയും അധികാര വികേന്ദ്രീകരണവും കാൽ നൂറ്റാണ്ട് പൂർത്തിയാക്കിയ ഘട്ടത്തിലാണ് പതിനാലാം പഞ്ചവൽസര പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നത്. ജനകീയാസൂത്രണത്തിലൂടെ നീതി ആയോഗിന്റെ വിവിധ സൂചികകളിൽ ഒന്നാമതെത്താൻ കേരളത്തിന് കഴിഞ്ഞു. കേരളത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് ഗതിവേഗം നൽകുകയെന്നതാണ് 14-ാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയുടെ പൊതു ലക്ഷ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനം. പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട സമൂഹത്തെ പൂർണ്ണമായും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വികസനമാണ് ലക്ഷ്യമാക്കുന്നത്. ആഗോള സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ 2029-30 ന് മുൻപ് തന്നെ കൈവരിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ സമഗ്രമായ വികസന ഇടപെടലുകളിലൂടെ കേരളീയ ജനജീവിത ഗുണമേന്മ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും അതുവഴി സംതൃപ്തവും സന്തോഷകരവുമായ ജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് 14-ാം പദ്ധതിയുടെ അന്തിമ ലക്ഷ്യം. ആ ലക്ഷ്യത്തിന് ഉതകുന്ന തരത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളെ പ്രാപ്തരാക്കുന്ന തരത്തിൽ മാർഗ്ഗരേഖകൾക്ക് രൂപം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വാർഷിക പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് 19.04.2022-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് (കൈ) നം .84/2022/ത.സ്വ.ഭ ഉത്തരവ് പ്രകാരവും മുൻസിപാലിറ്റികൾ, മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയ്ക്കായി സ.ഉ.(കൈ)നം86/2022/ത.സ്വ.ഭ ഉത്തരവ്വ പ്രകാരം പൊതു മാർഗ്ഗ രേഖയും 28.05.2022 ലെ സ.ഉ.(കൈ)നം.115/2022/ത.സ്വ.ഭ ഉത്തരവു പ്രകാരം സബ്സിഡി മാർഗ്ഗരേഖയും പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹെൽത്ത് ഗ്രാന്റ്

പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ, പ്രാഥമിക ആരോഗ്യ പരിരക്ഷാ സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രാദേശിക സർക്കാറുകൾക്ക് ആരോഗ്യ മേഖല ഗ്രാന്റ് വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ചു വർഷ കാലത്തേക്ക് ആകെ 2968.28 കോടി രൂപയാണ് വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. അതിൽ 1198.54 കോടി രൂപ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും 1769.74 കോടി രൂപ നഗര തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുമാണ്. ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിനും, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിനും മാത്രമാണ് വിഹിതം ലഭ്യമാക്കുന്നത്. ആകെ 5 ഘടകങ്ങളിലായി പദ്ധതി രൂപീകരിക്കാൻ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കഴിയും. നഗര തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് 2 ഘടകങ്ങളിൽ പദ്ധതി രൂപീകരിക്കാൻ കഴിയും.

നഗരസഞ്ചയങ്ങൾക്കുള്ളിലെ പ്രത്യേക പദ്ധതി

പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യകമ്മീഷൻ 10 ലക്ഷത്തിൽ കൂടുതൽ ജനസംഖ്യയുള്ള നഗര സഞ്ചയങ്ങൾക്ക് 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള അഞ്ചു വർഷ കാലത്തേക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് (മില്യൻ പ്ലസ് സിറ്റീസ് ചലഞ്ച് ഫണ്ട്) വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, കോഴിക്കോട്, തൃശ്ശൂർ, കണ്ണൂർ എന്നീ കോർപ്പറേഷനുകളും മലപ്പുറം നഗര സഭയും ഉൾപ്പെടെ 7 നഗര സഞ്ചയങ്ങളാണ് കേരളത്തിലുള്ളത്. ഒരു മുഖ്യ നഗരവും അതിനോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി ടൗണുകളും ഔട്ട് ഗ്രോത്തുകളും ചേർന്നതാണ് നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശം. കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നീ മേഖലകളിലും ജലാശയങ്ങളുടെ പുനരുജ്ജീവനം, മഴവെള്ള കൊയ്ത്ത് മലിന ജലത്തിന്റെ പുനചംക്രമണം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടും പ്രോജക്റ്റുകൾ ഏറ്റെടുക്കാം. നഗര സഞ്ചയ പ്രദേശത്തെ പദ്ധതി ആസൂത്രണ നിർവഹണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകേണ്ടത് മുഖ്യ നഗര സഭയുടെ ചെയർപേഴ്സൺ/മേയർ അദ്ധ്യക്ഷനായ ജോയിന്റ് പ്ലാനിംഗ് കമ്മിറ്റിയാണ്.

നഗര സഞ്ചയങ്ങൾക്കുള്ള ഗ്രാന്റ് കൂടാതെ 10 ലക്ഷത്തിൽ താഴെ ജനസംഖ്യയുള്ള നഗര സഭകൾക്കായി പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ് വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. (നോൺ മില്യൺ പ്ലസ് സിറ്റീസ് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റ്)

ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുള്ള 15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ഗ്രാന്റ്

15-ാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ 2021-22 മുതൽ 2025-26 വരെയുള്ള 5 വർഷ കാലത്തേയ്ക്ക് 6344 കോടി രൂപ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2029-30 ഓട്ടു കൂടി സുസ്ഥിര വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആണ് വകയിരുത്തൽ നടന്നിട്ടുള്ളത്. ആകെ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള വിഹിതത്തിൽ 60% ടൈഡ് ഗ്രാന്റും 40% ബേസിക് ഗ്രാന്റും ആണ്. ടൈഡ് ഗ്രാന്റ് ഉപയോഗിച്ച് കുടിവെള്ളം, ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നീ മേഖലകളിലെ പദ്ധതികൾ മാത്രമേ ഏറ്റെടുക്കാൻ പാടുള്ളൂ. ബേസിക് ഗ്രാന്റ് ചെലവാക്കുന്നതിനും നിബന്ധനകൾ ഉണ്ട്. 9 തീമുകളിലായി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള 600-ഓളം ആക്റ്റിവിറ്റികളിൽ ഉൾപ്പെട്ട പ്രോജക്റ്റുകൾ മാത്രമേ ബേസിക് ഗ്രാന്റ് ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പാക്കാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതി

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ അഭിമാന പദ്ധതിയായ ലൈഫ് സമ്പൂർണ്ണ പാർപ്പിട സുരക്ഷ പദ്ധതിയിലൂടെ സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഭവനരഹിതർക്കും അടച്ചുറപ്പുള്ള ഭവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിട്ടുള്ളത്. വിവിധ കേന്ദ്ര/ സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ സംയോജിപ്പിച്ച് സമഗ്ര പദ്ധതിയായിട്ടാണ് സംസ്ഥാനത്ത് ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. വിവിധ വകുപ്പുകൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വന്നിരുന്ന ഭവനപദ്ധതികളും കേന്ദ്രവിഹിതമായി 72,000 രൂപ ലഭിക്കുന്ന പിഎംഎവൈ (ഗ്രാമീൺ), 1,50,000 രൂപ ലഭിക്കുന്ന പിഎംഎവൈ (നഗരം) എന്നീ പദ്ധതികളും ലൈഫ് പദ്ധതിയിലുൾപ്പെടുത്തിയതിനാൽ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് 4 ലക്ഷം രൂപയുടെ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്നു. സങ്കേതങ്ങളിലും ദുർഘട പ്രദേശങ്ങളിലും വസിക്കുന്ന പട്ടിക വർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 4 ലക്ഷത്തിനു പകരം 6 ലക്ഷം രൂപയാണ് ആനുകൂല്യം നൽകുന്നത്.

ലൈഫ് ഭവനപദ്ധതി പ്രകാരം 31.12.2025 വരെ 6,00,547 കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഭവനനിർമ്മാണ ധനസഹായം അനുവദിച്ചതിൽ 4,76,307 കുടുംബങ്ങൾ ഭവനനിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചു. 1,24,240 വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ പുരോഗമിക്കുന്നു.

ലൈഫ് ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരുടെ പുനഃരധിവാസത്തിനായി ലൈഫ് മിഷൻ മുഖേന നിർമ്മാണമാരംഭിച്ച ഭവനസമുച്ചയങ്ങളിൽ 4 ഭവനസമുച്ചയങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചും ഒരു ഭവനസമുച്ചയം വിലയ്ക്ക് വാങ്ങിയും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. 23 ഭവനസമുച്ചയങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിൽ പുരോഗമിക്കുന്നു. ഇതിനുപുറമെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾ/ പാർട്ട്ണർഷിപ്പ്/ സ്പോൺസർഷിപ്പ് എന്നിവയിലൂടെ 11 ഭവനസമുച്ചയങ്ങളുടേയും നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കി ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതർക്ക് കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്.

ഭൂരഹിത ഭവനരഹിതരുടെ പുനഃരധിവാസത്തിനായി സർക്കാർ ആരംഭിച്ച "മനസ്സോടിത്തിരി മണ്ണ്" ക്യാമ്പയിന്റെ ഭാഗമായി 31.12.2025 വരെ 2920.464 സെന്റ് (29.20 ഏക്കർ) ഭൂമി തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക്/ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമാകുന്നതിന് നിരവധി സംഘടനകളും സുമനസ്സുകളും സന്നദ്ധത പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. കെ. ചിറ്റിലപ്പിള്ളി ഫൗണ്ടേഷൻ 1000 ഭൂരഹിത ഭവനരഹിത കുടുംബങ്ങൾക്ക് ഭൂമിവാങ്ങുന്നതിന് ഒരു കുടുംബത്തിന് പരമാവധി 2.5 ലക്ഷംരൂപ നിരക്കിൽ 25 കോടി രൂപ ധനസഹായം നൽകുന്നതിന് സർക്കാരുമായി 2021 ഡിസംബറിൽ ധാരണാപത്രം ഒപ്പിട്ടിരുന്നു. അതിൻപ്രകാരം 1000 ഭൂരഹിതർക്കും ഭൂമി ലഭ്യമാക്കി. തുടർന്ന് 1000 ഭൂരഹിതർക്ക്കൂടി ഭൂമി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള ലൈഫ് ചിറ്റിലപ്പിള്ളി ഭവനപദ്ധതി രണ്ടാം ഘട്ടത്തിന്റെ ഭാഗമായി 506 പേരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്.

ലൈഫ് ഗുണഭോക്തൃ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള 100 ഭവനരഹിതർക്ക് ലയൺസ് ഇന്റർനാഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് 318-എ-യുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വീട് വച്ച് നൽകുന്നതിന് അനുമതി നൽകി സർക്കാർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചിറയിൻകീഴ് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിൽ മുദ്രാക്കൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലത്ത് 25 വീടുകളും ഒരു അമ്നിറ്റി സെന്ററും, കടയ്ക്കൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ 25 വീടുകളും ഒരു അമ്നിറ്റി സെന്ററും, കിളിമാനൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ 25 വീടുകളും ഒരു അമ്നിറ്റി സെന്ററും, കൊല്ലം ജില്ലയിലെ പരവൂർ നഗരസഭയിൽ 15 വീടുകളും ഒരു അമ്നിറ്റി സെന്ററും തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ ചെമ്മരുതി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ 10 വീടുകളും ഒരു അമ്നിറ്റി സെന്ററും ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നിർമ്മിക്കുന്നതാണ്. അതിൻപ്രകാരം കടയ്ക്കൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ വീടുകളുടെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിക്കുകയാണ്.

ഹരിതകേരളം മിഷൻ

നാടിന്റെ പച്ചയും മണ്ണിന്റെ നന്മയും ജലത്തിന്റെ ശുദ്ധിയും പരിസരത്തിന്റെ വൃത്തിയും വീണ്ടെടുക്കാനുള്ള ജനകീയ തീവ്രയജ്ഞമാണ് ഹരിതകേരളം മിഷനിലൂടെ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. പാരിസ്ഥിതിക നന്മകളുടെ ഭൂതകാലത്തെ വീണ്ടെടുക്കാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് 2016 ഡിസംബറിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഹരിതകേരളം മിഷന് തുടക്കം കുറിച്ചു. കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷതകളായി പ്രകീർത്തിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന വൃത്തിയും ജലസമൃദ്ധിയും വീണ്ടെടുക്കുക, സുരക്ഷിത ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കളുടെ ഉത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ മുഖ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം പോലെയുള്ള പുതിയ വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നതിനുള്ള പ്രാദേശിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും മിഷൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണം, മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണം, ജൈവകൃഷി രീതിയ്ക്ക് പ്രാമുഖ്യം കൊടുത്തു കൊണ്ടുള്ള കൃഷിവികസനം എന്നീ മൂന്ന് ഉപമിഷനുകൾവഴിയാണ് പ്രധാനമായും ഹരിതകേരളം മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നത്.

ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ താഴെത്തട്ടുകളിൽ നടപ്പാക്കുക. പൗരസമിതികൾ, ബഹുജന സംഘടനകൾ, സർക്കാരിതര സംഘടനകൾ, വിദ്യാഭ്യാസ-ആരോഗ്യസംരക്ഷണ-ക്ഷേമ പ്രവർത്തന രംഗങ്ങളിലെ ജനകീയ കൂട്ടായ്മകൾ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, മതസ്ഥാപനങ്ങൾ, കമ്പനികൾ, സാംസ്കാരിക സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ സമൂഹത്തിന്റെ സമസ്ത മേഖലകളിലും പ്രവർത്തിക്കുന്ന

സംഘടനകളുടേയും സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വ്യക്തികളുടെയും സാങ്കേതികസഹായം, സന്നദ്ധ സേവനം, സാമ്പത്തിക സഹായം തുടങ്ങി ബഹുവിധ സഹായസഹകരണങ്ങൾ സമാഹരിച്ചുകൊണ്ട് താഴെപ്പറയുന്ന മൂന്ന് തലങ്ങളിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അർത്ഥ പൂർണ്ണമായി സംയോജിപ്പിച്ചു കൊണ്ടാണ് മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നത്.

●മിഷനുകളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആസൂത്രണം തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും അതിലൂടെ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപന പ്രദേശത്തിന് വേണ്ടി ഒറ്റ പദ്ധതി (Single plan) തയ്യാറാക്കുകയും തുടർന്ന് പദ്ധതിയിലെ വിവിധ ഘടകങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളും സ്ഥാപനങ്ങളും നിർവ്വഹണം നടത്തുകയും ചെയ്യുക. ●● വകുപ്പുകളുടെ കീഴിൽ പ്രത്യേകമായി തയ്യാറാക്കുന്ന കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന പദ്ധതികളും വിഭവങ്ങളും കഴിയുന്നിടത്തോളം ഈ പദ്ധതിയുമായിസംയോജിപ്പിക്കുക.●●● പൊതുസമൂഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിലും സഹായത്തിലും രൂപപ്പെടുന്ന പദ്ധതികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും ഈ പൊതുപദ്ധതിയുമായി സംയോജിപ്പിക്കുക.

പൊതുവായ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

●ഭൂമിയും മണ്ണും ജലവും വായുവും മലിനമാക്കാതെ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും ജലസാന്നിധ്യം സ്രോതസ്സുകളിൽ എല്ലാസമയവും ഉറപ്പാക്കുവാൻ ആവശ്യമുള്ള പാരിസ്ഥിതിക പുനഃസ്ഥാപനപ്രവൃത്തികൾ കണ്ടെത്തി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും വകുപ്പുകളെയും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും സമൂഹത്തെയും പ്രാപ്തരാക്കുക. ● പാരിസ്ഥിതിക സുരക്ഷയും ഉത്പാദനക്ഷമതയും സ്വയംപര്യാപ്തതയും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ള സംയോജിത പദ്ധതി രൂപീകരിക്കുന്നതിന് പ്രേരകശക്തിയായി പ്രവർത്തിക്കുക. ● ശുചിത്വ-മാലിന്യസംസ്കരണ മേഖലയിലെ നിയമങ്ങൾ കർശനമായി നടപ്പാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക, ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ശാസ്ത്രീയ മാലിന്യ സംസ്കരണം ഉറപ്പാക്കുക. ● മഴവെള്ളസംഭരണം വ്യാപകമാക്കുക, ഭൂഗർഭജലസംപോഷണം ഉറപ്പാക്കുക. ● ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ, വിവിധോദ്ദേശ മരങ്ങൾ, ഔഷധസസ്യങ്ങൾ എന്നിവ വ്യാപകമായി വച്ചുപിടിപ്പിക്കുക.

പച്ചത്തുരുത്ത്

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെയോ പൊതു സ്ഥാപനങ്ങളുടെയോ വകുപ്പുകളുടെയോ വ്യക്തികളുടെയോ നേതൃത്വത്തിൽ സ്ഥലങ്ങൾ കണ്ടെത്തി തദ്ദേശീയമായ വൃക്ഷങ്ങളും മറ്റ് സസ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്തി വനത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ രൂപപ്പെടുത്തുകയും അതിന്റെ തുടർ സംരക്ഷണവുമാണ് പച്ചത്തുരുത്ത് പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനത്തിന്റെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ കുറയ്ക്കുക, അധികം പ്രാണവായു അന്തരീക്ഷത്തിലെത്തിക്കുക, അന്തരീക്ഷത്തിലെ പൊടിപടലങ്ങളെയും വിവിധ സ്രോതസ്സുകളിൽ നിന്നുള്ള നിർഗ്ഗമന മാലിന്യ വസ്തുക്കളെയും അന്തരീക്ഷത്തിൽ വ്യാപിക്കാതെ തടഞ്ഞുനിർത്തുക, വാഹനങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യവസായശാലകളിൽ നിന്നും പുറംതള്ളുന്ന വിഷവായുവിനെ വിഷമുക്തമാക്കുക, മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ സാധ്യത കുറയ്ക്കുക, ജലത്തിന്റെ ഒഴുക്കിനെ മിതപ്പെടുത്തുക, ശബ്ദമലിനീകരണത്തിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കുക തുടങ്ങിയ ബഹുമുഖമായ പ്രയോജനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയെടുത്ത് മനുഷ്യ ജീവിതത്തിന് ആരോഗ്യകരമായ ആവാസ വ്യവസ്ഥ ഉണ്ടാക്കുകയാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

ജലഗുണനിലവാര പരിശോധന ലാബുകൾ

കുടിവെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രാഥമിക പരിശോധനാ സംവിധാനമാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഒരു ഹയർ സെക്കന്ററി സ്കൂളിൽ വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് അതത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം എന്നിവയുടെ സഹകരണത്തോടെയാണ് ഹരിത കേരള മിഷൻ ലബോറട്ടറി സംവിധാനം സജ്ജമാക്കുന്നത്. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കിണർ വെള്ളത്തിന്റെ സാമ്പിൾ പരിശോധനാ സൗകര്യം ഒരുക്കിയിട്ടുള്ള സ്കൂളുകളിലെ ലാബുകളിൽ നേരിട്ടെത്തിച്ച് ഗുണനിലവാര പരിശോധന നടത്താം.

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം അവിദഗ്ദ്ധ കായിക തൊഴിൽ ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള, പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങളുള്ള, ഏതൊരു ഗ്രാമീണ കുടുംബത്തിനും ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 100 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ ഉറപ്പു നൽകുന്നു. ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ജനങ്ങളുടെ സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക പുരോഗതിയും സാമൂഹ്യ സമത്വവും ഉറപ്പാക്കുക, പ്രാദേശികമായ തൊഴിൽ, വരുമാനം എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സ്ത്രീ-പുരുഷ അസമത്വം കുറയ്ക്കുക, തുല്യജോലിക്ക് തുല്യവേതനം, നഗരങ്ങളിലേക്കുള്ള കുടിയേറ്റം തടയുക, മണ്ണ്-ജലം, ജൈവസമ്പത്ത്, പരിസ്ഥിതി എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കി കാർഷിക മേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുക, ദരിദ്രജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ പാരിസ്ഥിതിക ശോഷണം തടയുക, തൊഴിലെടുക്കുന്നവരിൽ സംഘബോധവും സാമൂഹിക ബോധവും വളർത്തി കൂട്ടായ്മ ഉറപ്പുവരുത്തുക, ഇടത്തട്ടുകാരുടെയും കരാറുകാരുടെയും ചൂഷണത്തിൽ നിന്ന് തൊഴിലെടുക്കുന്നവരെ സംരക്ഷിക്കുക തുടങ്ങിയവയും തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. സ്ഥായിയായ ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണത്തിനുള്ള ഈ സാധ്യതകളാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയെ മുൻകാല തൊഴിൽദാന പദ്ധതികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാക്കുന്നത്.

സവിശേഷതകൾ

●സ്ഥായിയായതും ഉല്പാദനപരവുമായ ആസ്തികൾ സൃഷ്ടിക്കൽ ● മിനിമം കൂലി ഉറപ്പുനൽകുന്നു ●വേതനം ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട്

മുഖേന മാത്രം ●പ്രവൃത്തിയുടെ ആകെച്ചെലവിൽ വേതനഘടകം 60% ൽ കുറയാൻ പാടില്ല. ●സാധന സാമഗ്രികളും വിദഗ്ദ്ധ-അർദ്ധ വിദഗ്ദ്ധ തൊഴിലാളികളുടെ കൂലിയും അടക്കം 40 ശതമാനത്തിൽ അധികരിക്കാൻ പാടില്ല ●കരാറുകാർ പാടില്ല, യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിലുള്ള നിയന്ത്രണം ●പദ്ധതി ആസൂത്രണത്തിൽ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് മുഖ്യപങ്ക് ●നിർവ്വഹണം പൂർണ്ണമായും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ മുഖേന ●യഥാസമയം കൂലി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ഇ.എഫ്.എം.എസ് സംവിധാനം ●സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് ●പദ്ധതി നിർവ്വഹണവും ഗുണനിലവാരവും പരിശോധിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ-സംസ്ഥാനതല ക്വാളിറ്റി മോണിട്ടർമാർ

വ്യവസ്ഥകളും അവകാശങ്ങളും

● അവിദഗ്ദ്ധ കായികാദ്ധ്വാനം ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയുള്ളവരും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ സ്ഥിര താമസക്കാരുമായിരിക്കണം ●18 വയസ് പൂർത്തിയായിരിക്കണം (ഉയർന്ന പ്രായപരിധിയോ, എ.പി.എൽ/ബി.പി.എൽ വിവേചനമോ ഇല്ല) ●ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ രജിസ്ട്രേഷന് അപേക്ഷിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം തൊഴിൽ കാർഡ് ലഭിക്കും ● കുറഞ്ഞത് 14 ദിവസത്തേക്ക് തൊഴിലിന് അപേക്ഷിക്കണം ●ജോലിക്ക് മുൻകൂറായും അപേക്ഷിക്കാം ●അപേക്ഷ ലഭിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം തൊഴിൽ അല്ലെങ്കിൽ നിശ്ചിത നിരക്കിൽ തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം ●തൊഴിൽ നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള അറിയിപ്പ് രേഖാമൂലം നൽകണം ●മസ്റ്റർ റോൾ പൂർത്തീകരിച്ച് 15 ദിവസത്തിനകം കൂലി ●കാലതാമസം ഉണ്ടാകുന്ന ഓരോ ദിവസത്തിനും നൽകാത്ത വേതനത്തിന്റെ .05% നിരക്കിൽ നഷ്ടപരിഹാരം ●വനാവകാശ നിയമപ്രകാരം ഭൂമി ലഭിച്ചവർക്ക് 150 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ ●കുടുംബത്തിന് പരമാവധി 100 ദിവസം തൊഴിൽ ●5 കിലോമീറ്ററിനുള്ളിൽ ജോലി അല്ലെങ്കിൽ 10% അധികം കൂലി ●കുടിക്കാനുള്ള വെള്ളം, വിശ്രമ സൗകര്യം, പ്രഥമ ശുശ്രൂഷാ സൗകര്യം എന്നിവ പണിയിടങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം ●പരിക്ക് പറ്റിയാൽ സൗജന്യ ചികിത്സ ●അപകട മരണം/ സ്ഥിര അംഗവൈകല്യത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം ●തൊഴിലാളികളുടെ 5 വയസ്സിൽ താഴെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് പരിപാലന സൗകര്യം (കുറഞ്ഞത് 5 പേർ) ●കുട്ടിക്ക് തൊഴിൽ സ്ഥലത്തുവച്ച് അപകടം പറ്റിയാൽ സൗജന്യ ചികിത്സ. ●അപകടമരണത്തിന് എക്സ്ഗ്രേഷ്യാ.

ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവൃത്തികളുടെ മുൻഗണനാക്രമം

● **പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പൊതുപ്രവൃത്തികൾ** 1. ജലസംരക്ഷണത്തിനും ജലകൊയ്ത്തിനും സഹായകരമായ നിർമ്മിതികൾ 2. നീർത്തട പരിപാലന പ്രവൃത്തികൾ. 3. സൂക്ഷ്മ-ചെറുകിട ജലസേചന പ്രവൃത്തികൾ. 4. പരമ്പരാഗത ജലസ്രോതസ്സുകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം. 5. മരം വച്ച് പിടിപ്പിക്കലും വനവത്കരണവും. 6. പൊതുഭൂമിയിലെ വികസന പ്രവൃത്തികൾ ●●**സമൂഹത്തിൽ അവശത അനുഭവിക്കുന്ന വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള വ്യക്തിഗത ആസ്തികൾ** 1. ഭൂമിയുടെ ഉല്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കൽ. 2. പഴകൃഷി, പട്ടുനൂൽകൃഷി, തോട്ടവിളകൃഷി, ഫാംഫോറസ്ട്രി എന്നിവയിലൂടെ ഉപജീവനം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ. 3. തരിശ് ഭൂമി / പാഴ്ഭൂമി വികസിപ്പിച്ച് കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമാക്കൽ. 4. കേന്ദ്ര/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതികൾ പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭവന നിർമ്മാണത്തിലെ അവിദഗ്ദ്ധ കായിക തൊഴിൽ ഘടകം. 5. മൃ ഗപരിപാലനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തികൾ. 6. മത്സ്യബന്ധന പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉതകുന്ന പ്രവൃത്തികൾ. ●●● **സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾക്ക് പൊതു അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ** 1. കാർഷികോത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവൃത്തികൾ. 2. സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളുടെ ഉപജീവന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ പൊതു വർക്ക്ഷെഡ്ഡുകളുടെ നിർമ്മാണം. ●●●●. **ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ** 1. ഗ്രാമീണ ശുചിത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവൃത്തികൾ. 2. ഗ്രാമീണ റോഡുകളുടെ നിർമ്മാണം. 3. കളിസ്ഥലങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം. 4. പൊതു അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, റോഡുകളുടെ പുനഃരുദ്ധാരണം, ദുരന്തപ്രതിരോധ തയ്യാറെടുപ്പുകൾ. 5. അങ്കണവാടികേന്ദ്രങ്ങൾ, ഗ്രാമീണ ചന്തകൾ എന്നിവയ്ക്കാവശ്യമുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം. 6. ഭക്ഷ്യധാന്യ സംഭരണികളുടെ നിർമ്മാണം. 7. MGNREGS പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കുന്ന നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളുടെ എസ്റ്റിമേറ്റിന്റെ ഭാഗമായി വരുന്ന നിർമ്മാണ സാമഗ്രികളുടെ ഉല്പാദനം. 8. MGNREGS പ്രകാരം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഗ്രാമീണ പൊതു ആസ്തികളുടെ അറ്റകുറ്റപണികൾ. 9. സംസ്ഥാന സർക്കാരുമായി കൂടിയാലോചന നടത്തി കേന്ദ്രസർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്ന മറ്റ് ഏതൊരു പ്രവൃത്തിയും.

തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം പട്ടിക 1 ഖണ്ഡിക '9' ലെ വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസരിച്ചുള്ള പ്രദേശത്തിന്റെ സാധ്യത, പ്രദേശത്തിന്റെ ആവശ്യകത, പ്രാദേശിക വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യത എന്നിവയ്ക്കനുസൃതമായി ഗ്രാമസഭ തീരുമാനിക്കുന്ന മുൻഗണനാ ക്രമമനുസരിച്ചുമായിരിക്കണം പ്രവൃത്തി നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്. പ്രകടമല്ലാത്തതും അളന്നുതിട്ടപ്പെടുത്താൻ കഴിയാത്തതുമായ പ്രവൃത്തികളും, പുല്ല് നീക്കം ചെയ്യൽ, കല്ല് നീക്കം ചെയ്യൽ, കാർഷിക പ്രവൃത്തികൾ മുതലായ ആവർത്തന സ്വഭാവമുള്ള പ്രവൃത്തികളും ഈ പദ്ധതിയിൽ ഏറ്റെടുക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

VB–G RAM G

2026 ജനുവരിയിൽ, MGNREGA (മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം) പദ്ധതിക്ക് പകരമായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ വികസിത് ഭാരത് - ഗ്യാരണ്ടി ഫോർ റോസ്ഗർ ആൻഡ് ആജീവിക മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ) ആക്ട്, 2025 (VB–G RAM G) എന്ന പുതിയ നിയമം നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

കേവലം ഒരു "തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി" എന്നതിലുപരി, 2047-ഓടെ ഇന്ത്യയെ ഒരു വികസിത രാഷ്ട്രമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയുള്ള വികസന കേന്ദ്രീകൃതമായ ഒരു പദ്ധതിയാണിത് എന്ന് ആക്ട് വിഭാവന ചെയ്യുന്നു.

പുതിയ പദ്ധതിയുടെ പ്രധാന സവിശേഷതകൾ (VB–G RAM G)

ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ വരുത്തിയ പ്രധാന മാറ്റങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

1. തൊഴിൽ ദിനങ്ങളുടെ വർദ്ധനവ്

●100-ൽ നിന്ന് 125 ദിവസത്തേക്ക്: ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷം ഒരു ഗ്രാമീണ കുടുംബത്തിന് നൽകുന്ന തൊഴിൽ ഉറപ്പ് 100 ദിവസത്തിൽ നിന്ന് 125 ദിവസമായി ഉയർത്തി.

●ഗുണഭോക്താക്കൾ: അവിദഗ്ദ്ധ ജോലികൾ ചെയ്യാൻ തയ്യാറുള്ള ഗ്രാമീണ കുടുംബങ്ങളിലെ മുതിർന്ന അംഗങ്ങൾക്കായി ഇത് തുടരുന്നു.

2. സീസണൽ "പോസ്" (തടസ്സ) കാലയളവ്

●കൃഷിയുമായി ബന്ധിപ്പിക്കൽ: പ്രധാന വിതയ്ക്കൽ, കൊയ്ത്ത് സമയങ്ങളിൽ പൊതുമരാമത്ത് ജോലികൾക്ക് നിർബന്ധിതമായി 60 ദിവസത്തെ ഇടവേള ഈ നിയമം കൊണ്ടുവരുന്നു.

●ലക്ഷ്യം: കാർഷിക മേഖലയിൽ തൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാനും സ്വകാര്യ കൃഷിയിടങ്ങളിലെ കൂലി വർദ്ധനവ് നിയന്ത്രിക്കാനും ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

3. ഫണ്ടിംഗ് രീതിയിലെ മാറ്റം

●കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന ചെലവ് പങ്കിടൽ: പഴയ പദ്ധതിയിൽ അവിദഗ്ദ്ധ തൊഴിലാളികളുടെ കൂലി 100% കേന്ദ്രമായിരുന്നു നൽകിയിരുന്നത്. പുതിയ നിയമപ്രകാരം ഇത് 60:40 എന്ന രീതിയിലായി (60% കേന്ദ്രം, 40% സംസ്ഥാനം).

●പ്രത്യേക മേഖലകൾ: വടക്കുകിഴക്കൻ, ഹിമാലയൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഇത് 90:10 ആണ്. കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിൽ 100% കേന്ദ്രം തന്നെ നൽകുന്നു.

●ബജറ്റ് വിഹിതം അനുസരിച്ച് ആയിരിക്കും സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ പ്രവൃത്തികൾ .ബജറ്റ് അധികരിച്ചു വരുന്ന ഡിമാൻറ് തുക സംസ്ഥാനം വഹിക്കണം.

4. ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ & ടെക്നോളജി

●**നാല് മുൻഗണനാ മേഖലകൾ:** ജോലികളെ പ്രധാനമായും നാലായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു:

1.ജലസുരക്ഷ (കുളങ്ങൾ, ജലസേചനം).

2.ഗ്രാമീണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ (റോഡുകൾ, കണക്റ്റിവിറ്റി).

3.ഉപജീവന ആസ്തികൾ (സ്റ്റോറേജ് സൗകര്യങ്ങൾ, ചന്തകൾ).

4.കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രതിരോധം.

●ഡിജിറ്റൽ ട്രാക്കിംഗ്: 'വികസിത് ഭാരത് നാഷണൽ റൂറൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ സ്റ്റാക്ക്' വഴി ജി.പി.എസ് (GPS), ജിയോ-ടാഗിംഗ് എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് ആസ്തികൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നു.

5. സുതാര്യതയും ക്രമക്കേട് തടയലും

●AI ഉപയോഗം: മസ്റ്റർ റോളിലെ ക്രമക്കേടുകൾ കണ്ടെത്താൻ ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് (AI) ഉപയോഗിക്കുന്നു.

●ബയോമെട്രിക് ഹാജർ: വ്യാജ തൊഴിലാളികളെ ഒഴിവാക്കാൻ ബയോമെട്രിക് ഹാജർ നിർബന്ധമാക്കി.

കേരള ട്രൈബൽ പ്ലസ്

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാർ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള 100 തൊഴിൽദിനങ്ങൾക്ക് ഉപരിയായി സംസ്ഥാനത്തെ പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 100 തൊഴിൽദിനങ്ങൾ അധികമായി അനുവദിക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് കേരള ട്രൈബൽ പ്ലസ് പദ്ധതി. 2018-19 മുതൽ ടി പദ്ധതി സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്. പൂർണ്ണമായും സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്താൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന ടി പദ്ധതിയിലൂടെ പിന്നാക്ക വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക ഭദ്രത കൈവരിക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. രാജ്യത്ത് ആദ്യമായി പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 200 തൊഴിൽദിനം ഉറപ്പ് നൽകുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയ സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ഇതുവഴി പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമത്തിൽ രാജ്യത്തിന് തന്നെ മാതൃകയാകുന്നതിന് കേരളത്തിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്

“കേരള തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി നിയമം” 2021 നവംബർ 14-ാം തീയതി പാസ്സാക്കുകയും പ്രസ്തുത നിയമത്തിന് 2021 നവംബർ 15 മുതൽ പ്രാബല്യം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി നിയമം 2021 ഉറപ്പു നൽകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ തൊഴിലാളികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി 2022 ഡിസംബർ 31-ലെ ഗസറ്റ് വിജ്ഞാപനം വഴി ക്ഷേമനിധി ബോർഡ് രൂപീകരിച്ച് സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. 18 വയസ്സ് പൂർത്തിയായതും എന്നാൽ 55 വയസ്സ് പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാത്തവരും ആയ, മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലും അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലും രജിസ്റ്റർ ചെയ്തവ

ർക്കാണ് ക്ഷേമനിധിയിൽ അംഗമാകാൻ കഴിയുന്നത്.

തൊഴിലുറപ്പിലെ കരാർ ദിവസ വേതനക്കാർക്ക് പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട്

സംസ്ഥാനത്ത് ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, ജില്ല, സംസ്ഥാനതലത്തിൽ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ പദ്ധതിയിൽ കരാർ /ദിവസവേതനാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നവർക്കും എംപ്ലോയീസ് പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട് ആനുകൂല്യം അനുവദിച്ച് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. അപേക്ഷയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാകും അവരെ പദ്ധതിയിൽ ചേർക്കുക. 15000/- രൂപ വരെ വേതനമുള്ള താൽക്കാലിക ജീവനക്കാരെ നിർബന്ധമായും ചേർക്കും. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളോ ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ സംസ്ഥാന അധികാരികളോ സുവിധ പോർട്ടലിൽ തൊഴിലുടമ എന്ന നിലയിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് എല്ലാ മാസവും 15 ന് മുമ്പ് തൊഴിലാളിയുടെ വിഹിതവും തൊഴിലുടമയുടെ വിഹിതവും ഒടുക്കുന്നു.

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സൊസൈറ്റി കേരള

മഹാത്മാ ഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളുടെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് ഗ്രാമസഭകളിലൂടെ നടത്തണമെന്ന് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം 2005 ലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുശാസിക്കുന്നു. മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ നിയമം സോഷ്യൽ ആഡിറ്റ് ചട്ടങ്ങൾ 2011, ഖണ്ഡിക 4 ലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും വർഷത്തിൽ രണ്ടുപ്രാവശ്യം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു പ്രകാരം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് സൊസൈറ്റി (MGNSASK) രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഗ്രാമസഭകളെ സജ്ജമാക്കുകയാണ് സൊസൈറ്റിയുടെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ഇതിലേക്കായി സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് പരിശീലിപ്പിച്ച് കേന്ദ്രസർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഓഡിറ്റിംഗ് മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരം സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പ്രക്രിയ സുഗമമാക്കുക എന്നതാണ് സൊസൈറ്റിയുടെ പ്രധാന ചുമതല.

അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി

നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന അവിദഗ്ധ കായിക തൊഴിൽ ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള ഓരോ കുടുംബത്തിലെയും പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങൾക്ക്, ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ കുറഞ്ഞത് 100 ദിവസം തൊഴിൽ ഉറപ്പാക്കുകയും അതിലൂടെ കുടുംബങ്ങളുടെ ജീവിതസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുകയുമാണ് അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. കേരളത്തിലെ എല്ലാ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലുമാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്.

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ ഏറ്റെടുത്തു നടപ്പിലാക്കാവുന്ന എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ കീഴിലും ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്. നഗരങ്ങളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണവും അനുവദനീയമായ പ്രവൃത്തിയാണ്. കൂടാതെ 2019-20 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ രണ്ടു കന്നുകാലികളിൽ കൂടുതലുള്ള, അവശത അനുഭവിക്കുന്ന വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്ന ക്ഷീരകർഷകരെയും പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പരമാവധി 100 ദിവസത്തെ വേതനം അയ്യങ്കാളി നഗര തൊഴിലുറപ്പ് ഫണ്ടിൽനിന്നും നൽകുന്നുണ്ട്.

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ഉപജീവന മിഷൻ (എൻആർഎൽഎം) പദ്ധതി കേരളത്തിൽ നടപ്പിലാക്കി തുടങ്ങിയത് 2012-13 ൽ ആണ്. ദേശീയ തലത്തിൽ എൻആർഎൽഎം പോലെയുള്ള ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചത് തന്നെ കുടുംബശ്രീയെ മാതൃകയാക്കിക്കൊണ്ടാണ്. പാവപ്പെട്ട സ്ത്രീകളെ സാമൂഹ്യാധിഷ്ഠിത സംഘടനാ സംവിധാനത്തിലൂടെ ശാക്തീകരിച്ച് പ്രാദേശിക സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനും പ്രാപ്തരാക്കുക എന്നതാണ് എൻആർഎൽഎം-ന്റെ ലക്ഷ്യം.

ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷൻ

നഗരത്തിലെ പാവപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിതനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ സംയുക്തമായി ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതിയാണ് ദേശീയ നഗര ഉപജീവന മിഷൻ. നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ ദരിദ്രരെ സംഘടിപ്പിച്ച് അവരുടേതായ കൂട്ടായ്മകൾ രൂപീകരിച്ച് സ്ഥാപനവൽക്കരിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും അവരെ സമൂഹത്തിന്റെ മുഖ്യധാരയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്യുക, സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾക്കും അവയുടെ ഫെഡറേഷനുകൾക്കും റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നല്കുക, നഗര ഉപജീവന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക, ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വകുപ്പുകളെയും ഏജൻസികളെയും പരിശീലനത്തിലൂടെയും കാര്യശേഷിവികസനത്തിലൂടെയും സാങ്കേതികസഹായം ലഭ്യമാക്കുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുക, വിപണി സാധ്യതകൾക്കനുസരിച്ച് നൈപുണ്യപരിശീലനം നല്കി തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ ഉറപ്പാക്കുക, വ്യക്തിഗതവും ഗ്രൂപ്പടി സ്ഥാനത്തിലും തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക സഹായം നല്കുക, തെരുവുവ്യാപാരങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായ തരത്തിൽ നഗരാസൂത്രണം നടത്തുക, പങ്കാളിത്തരീതിയിൽ നൂതനാശയ-സവിശേഷ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കുക എന്നിവയാണ് പദ്ധതിയുടെ ഘടകങ്ങൾ. മിഷൻ നട

ത്തിപ്പിന്റെ ചുമതല കോർപ്പറേഷൻ/ മുനിസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മറ്റിക്കാണ്.

ദീൻ ദയാൽ ഉപാദ്ധ്യായ ഗ്രാമീണ കൗശല്യ യോജന

ദരിദ്ര കുടുംബങ്ങളിലെ യുവതീയുവാക്കൾക്ക് വേണ്ടി കേന്ദ്ര–സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ കുടുംബശ്രീ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് ദീൻ ദയാൽ ഉപാദ്ധ്യായ ഗ്രാമീണ കൗശല്യ യോജന. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതയ്ക്കും അഭിരുചിക്കും ഉതകുന്ന പരിശീലനം നൽകി അവർക്ക് അർഹമായ തൊഴിൽ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നാളിതുവരെ 117247 പേർക്ക് നൈപുണ്യ പരിശീലനം നൽകി 70% ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കാനുള്ള ചുമതല കേരളത്തിൽ കുടുംബശ്രീയെ ആണ് ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. നാളിതുവരെ 64813 പേർക്ക് പരിശീലനം ആരംഭിക്കുകയും 53114 പേരുടെ പരിശീലനം പൂർത്തിയാക്കുകയും 41144 പേർക്ക് ജോലി ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പ്രധാൻമന്ത്രി ആവാസ് യോജന (ഗ്രാമീൺ)

ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ഭവനരഹിതരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഗുണനിലവാരമുള്ളതും അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഭവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി 2016-17 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ആരംഭിച്ചതാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന (ഗ്രാമീൺ) PMAY(G) പദ്ധതി. അന്ന് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക ജാതി സെൻസസ് (SECC) ലിസ്റ്റിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഗുണഭോക്താക്കൾക്കാണ് സഹായം അനുവദിച്ചിരുന്നത്.

2021-22 രാജ്യവ്യാപകമായി ഭവനരഹിത ഗുണഭോക്താക്കളുടെ സർവ്വേ നടത്തുകയും കേന്ദ്രസർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന അർഹതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി ഗ്രാമസഭയുടെ അനുമതിയ്ക്ക് വിധേയമായി System Developed Permanent Waiting List തയ്യാറാക്കി. ടി ലിസ്റ്റിലെ അർഹതയ്ക്കനുസരിച്ച് ആവാസ് സോഫ്റ്റ് എന്ന വെബ് പോർട്ടലിലൂടെ 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷം മുതൽ വീടുകൾ അനുവദിച്ചു തുടങ്ങി. അതോടൊപ്പം SECC ലിസ്റ്റിലെ അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും വീട് അനുവദിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനാൽ നിലവിൽ ആവാസ് പ്ലസ് മുഖേനയാണ് വീട് അനുവദിക്കുന്നത്.

ഒരു വീടിന് യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് 1,20,000/- രൂപയാണ് അനുവദിക്കുന്നത്. അതിൽ 60:40 അനുപാതത്തിൽ യഥാക്രമം 72,000/- രൂപയും 48,000/- രൂപയും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ അനുവദിക്കുന്നു. എന്നാൽ കേരള സർക്കാർ ഒരു വീടിന് അനുവദിക്കുന്ന ധനസഹായം ST വിഭാഗത്തിന് 6,00,000/- രൂപയും മറ്റുള്ളവർക്ക് 4,00,000/- രൂപയുമാണ്. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിഹിതത്തിൽ കഴിഞ്ഞുള്ള തുക ത്രിതല പഞ്ചായത്തിന്റെ പ്ലാൻ ഫണ്ടിൽ നിന്നും SC ഡവലപ്പ്മെന്റ് ST ഡവലപ്പ്മെന്റ് വകുപ്പുകളുടെ അധിക ധനസഹായമായും അനുവദിച്ചുവരുന്നു. അതായത് PMAY-G പദ്ധതിയിൽ അനുവദിക്കുന്ന വീടുകൾക്ക് കേന്ദ്ര വിഹിതമായ 72,000/- കഴിച്ചുള്ള ബാക്കിതുക 3,28,000/- രൂപ കേരള സർക്കാരും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുമാണ് അനുവദിക്കുന്നത്. ഓരോ വീടിനുമുള്ള ധനസഹായത്തിനു പുറമെ മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പു പദ്ധതിയിലൂടെ 90 ദിവസത്തെ അവിദഗ്ദ തൊഴിലും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നൽകുന്നു.

Category	Central Share	State Share	Grama Panchayat Share	Block Panchayat Share	District Panchayat Share	SC Department Share	ST Department Share	Total
General	72000	48000	70000	112000	98000	0	0	400000
SC	72000	48000	45000	72000	63000	100000	0	400000
ST	72000	48000	95000	152000	133000	0	100000	600000

ആവാസ് പ്ലസ് ലിസ്റ്റിൽ ബാക്കി നിൽക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളെയെല്ലാം പരിഗണിച്ച് 2024-25 വരെ ലഭ്യമായ ഭൗതീക ലക്ഷ്യത്തിൽ നിന്ന് 2025 ഡിസംബർ 31 വരെ 42,316 വീടുകൾ സാങ്ഷൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നിലവിലെ ഗുണഭോക്തൃ ലിസ്റ്റിൽ നിന്ന് അർഹരായ എല്ലാ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും വീട് അനുവദിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. പുതുക്കിയ മാനദണ്ഡപ്രകാരം കൂടുതൽ ഗുണഭോക്താക്കളെ പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി ആവാസ് പ്ലസ് 2024 സർവ്വേ നടത്തുകയുണ്ടായി. സർവ്വേയിലൂടെ 1,85,503 ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിവരങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പ്രധാൻ മന്ത്രി ജൻ ജാതി ആദിവാസി ന്യായ മഹാ അഭിയാൻ (PM-JANMAN)

Particularly Vulnerable Tribal Group (PVTG) വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരുടെ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമിട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് PM-JANMAN. അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളോട് കൂടിയുള്ള വാസ സ്ഥലം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി PMAY-G പദ്ധതിയുടെ കുടക്കീഴിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മുഖേനയാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ തൃശ്ശൂർ, പാലക്കാട്, വയനാട്, മലപ്പുറം, കാസർകോട്, കോഴിക്കോട് എന്നീ 6 ജില്ലകളിലെ കാടർ, കുറുമ്പർ, കാട്ടുനായ്ക്കർ, ചോലനായ്ക്കർ, കൊറഗ എന്നീ PVT ഗ്രൂപ്പുകളെയാണ് പ്രധാൻ മന്ത്രി ജനജാതി ആദിവാസി ന്യായ മഹാ അഭിയാൻ (PM-JANMAN) പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ച യൂണിറ്റ് കോസ്റ്റ് ആയ 200000/- രൂപ 60:40 അനുപാതത്തിൽ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ വകയിരുത്തുന്നു. LIFE പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി 6,00,000/- രൂപയാണ് PM-JANMAN ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അനുവദിക്കുന്നത്. PMAY-G പദ്ധതിക്ക് സമാനമായി മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലൂടെ 90 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നു.

Fund sharing Pattern in KERALA

Central share	State share	Grama Panchayat share	Block Panchayat share	District Panchayat share	ST department share	Total
120000	80000	75000	120000	105000	100000	600000

2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ PM-JANMAN പദ്ധതിക്കായി 1814 വീടുകളുടെ ഭൗതികലക്ഷ്യമാണ് കേന്ദ്രസർക്കാർ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതി പ്രകാരം 3337 PVTG കുടുംബങ്ങളുടെ സർവ്വേ നടത്തുകയും, അവരിൽ നിന്ന് 1999 അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 1088 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നാളിതു വരെ വീട് സാങ്ഷൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതി പൂർത്തിയാകുന്ന മുറയ്ക്ക് കേരളത്തിലെ എല്ലാ അർഹരായ PVTG കുടുംബങ്ങൾക്കും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ വീട് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന (നഗരം)

'എല്ലാവർക്കും ഭവനം' എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയും നഗരസഭകളുടെയും സംയുക്താഭിമുഖ്യത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന പ്രധാനമന്ത്രി ആവാസ് യോജന (പിഎംഎവൈ) പദ്ധതിയുടെ സംസ്ഥാനതല നോഡൽ ഏജൻസി കുടുംബശ്രീയാണ്. പി.എം.എ.വൈ(നഗരം) -ലൈഫ് പദ്ധതി പ്രകാരം 93 നഗരസഭകളിലും വികസന അതോറിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തന പരിധിയിൽ വരുന്ന 34 പഞ്ചായത്തുകളിലുമായി നാളിതുവരെ 1,02,229 ഭവനങ്ങൾക്ക് വ്യക്തിഗത ഭവന നിർമ്മാണത്തിനായി കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ അനുമതി ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. ഡാറ്റാക്ലീനിംഗിന് ശേഷം കണ്ടെത്തിയ അർഹരായ എല്ലാ ഗുണഭോക്താക്കളുടെയും ഭവന നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് പദ്ധതി ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നു. കൂടാതെ ക്രെഡിറ്റ് ലിങ്ക്ഡ് സബ്സിഡി സ്കീം പ്രകാരം നാളിതുവരെ വിവിധ ബാങ്കുകളിൽ നിന്ന് 25,656 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഭവന നിർമ്മാണ വായ്പ ലഭ്യമാക്കുകയും 15,608 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ 6 നഗരസഭകളിലായി ലൈഫ് മിഷന്റെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഭൂരഹിതർക്കായുള്ള ഭവന സമുച്ചയം നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി ലഭിച്ച 774 യൂണിറ്റുകളിൽ 240 യൂണിറ്റുകളുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 108 യൂണിറ്റുകൾ നിർമ്മാണത്തിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണ്.

നാഷണൽ റർബൻ മിഷൻ

കേന്ദ്ര ഗ്രാമവികസന വകുപ്പ് 2015 സെപ്റ്റംബറിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച പുതിയ പദ്ധതിയാണ് ശ്യാമപ്രസാദ് മുഖർജി റർബൻ മിഷൻ (എസ്.പി.എം.ആർ.എം.). നാഷണൽ റർബൻ മിഷൻ എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. 25000 മുതൽ 50000 വരെ ജനസംഖ്യയുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് / ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ ഒരു വികസന ക്ലസ്റ്ററായി വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത് ക്ലസ്റ്ററിന്റെ സാമ്പത്തിക ഉന്നമനത്തിനും നൈപുണ്യ വികസനത്തിനും സംരംഭകത്വ വികസനത്തിനും പശ്ചാത്തല വികസനത്തിനും ഊന്നൽ നൽകുന്ന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻതൂക്കം നൽകി കൊണ്ട് സ്മാർട്ട് വില്ലേജ് ആക്കുകയാണ് പദ്ധതി കൊണ്ട് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. നാഷണൽ റർബൻ മിഷന്റെ പദ്ധതി നിർവഹണചട്ടങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന താഴെപറയുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങളനുസരിച്ചാണ് റർബൻ ക്ലസ്റ്ററുകൾ സംസ്ഥാന സർക്കാർ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്.

1. ജനസംഖ്യയുടെ ദശവർഷ വർദ്ധന
2. കാർഷികേതര മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ദശവർഷ വർദ്ധന
3. ഭൂമിയുടെ വിലവർദ്ധന
4. ഹയർ സെക്കന്ററി തലത്തിൽ പെൺകുട്ടികളുടെ അംഗസംഖ്യ
5. പ്രധാനമന്ത്രി ജൻധൻ യോജനയിൽ അക്കൗണ്ട് ആരംഭിച്ച കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം
6. സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
7. ഭരണനിർവഹണത്തിലെ പുതിയ മാതൃകകൾ

ഇന്റഗ്രേറ്റഡ് ക്ലസ്റ്റർ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ പ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന പദ്ധതികളുടെ നടത്തിപ്പിനായി വിഭവ സമാഹരണം നടത്തുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പുകൾ പരിഹരിക്കുവാൻ ഒരു നോൺ ട്രൈബൽ ക്ലസ്റ്ററിന് 30 കോടി രൂപയും ട്രൈബൽ ക്ലസ്റ്ററിന് 15 കോടി രൂപയും ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഈ തുക കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന വിഹിതം 60:40 ആയി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രവൃത്തികൾ

ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് വിശദമായ പദ്ധതി രേഖ (ഡി.പി.ആർ) തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു പ്രോജക്ടിന്റെ കാലാവധി 3 വർഷമാണ്. സംസ്ഥാന സർക്കാർ ക്രിട്ടിക്കൽ ഗ്യാപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രവൃത്തികൾ നിലവിലെ ജനകീയാസൂത്രണ മാനദണ്ഡങ്ങൾ അനുസരിച്ച് പഞ്ചായത്തീരാജ് സംവിധാനത്തിലൂടെ നടത്താൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ 13 ക്ലസ്റ്ററുകളിലായി 25 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

സൻസദ് ആദർശ് ഗ്രാമ യോജന (സാഗി)

എം.പി.മാർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ സംയോജന സാദ്ധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി, ദത്തെടുത്ത ഗ്രാമത്തെ എല്ലാ മേഖലകളിലും ഒരു മാതൃകാ ഗ്രാമം ആയി മാറ്റുന്നതിന് വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതിയാണ് 2014-ൽ ആരംഭിച്ച സൻസദ് ആദർശ് ഗ്രാമ യോജന (സാഗി). ലോക സഭാംഗത്തിന് തന്റെ നിയോജകമണ്ഡലത്തിലെയും രാജ്യസഭാംഗത്തിന് അദ്ദേഹം തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട സംസ്ഥാനത്തെ ഏതൊരു ജില്ലയിലെയും ഗ്രാമീണമേഖലയിൽ നിന്നും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് തെരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്. കൃഷി, ആരോഗ്യം, വിദ്യാഭ്യാസം, ശുചിത്വം, പരിസ്ഥിതി, ഉപജീവനമാർഗ്ഗം മുതലായ വിവിധ മേഖലകളിലൂടെ ഗ്രാമത്തിന്റെ സംയോജിത വികസനമാണ് ഈ പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

കേരള സംസ്ഥാന ഗ്രാമീണ റോഡ് വികസന ഏജൻസി

ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ റോഡ് ബന്ധമില്ലാതെ കിടക്കുന്ന ആവാസ കേന്ദ്രങ്ങളെ പ്രധാന റോഡുമായോ ആവാസകേന്ദ്രങ്ങളുമായോ വ്യാപാരകേന്ദ്രങ്ങളുമായോ എല്ലാ കാലാവസ്ഥയിലും അനുയോജ്യമായ റോഡു മുഖാന്തിരം ബന്ധിപ്പിക്കുവാനായി 2000 ഡിസംബർ 25 ന് പ്രഖ്യാപിച്ച കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് പ്രധാനമന്ത്രി ഗ്രാമസഡക് യോജന (പി.എം.ജി.എസ്.വൈ). പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന തലത്തിൽ രൂപീകരിച്ച ഏജൻസിയാണ് കേരള സ്റ്റേറ്റ് റൂറൽ റോഡ് ഡെവലപ്പ്മെന്റ് ഏജൻസി (കെ.എസ്.ആർ.ആർ.ഡി.എ).

പി.എം.ജി.എസ്.വൈ Iൽ ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പുതിയ റോഡുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്. പി.എം.ജി.എസ്.വൈ-II ലും, 2019ൽ ആരംഭിച്ച പി.എം.ജി.എസ്.വൈ III-ലും നിലവിലുള്ള ഗ്രാമീണ റോഡുകളെ നവീകരിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിട്ടത്. 100% കേന്ദ്ര ധനസഹായത്തോടെ ആരംഭിച്ച പദ്ധതി 2015-16 മുതൽ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ 60:40 അനുപാതത്തിലാണ് ചെലവ് വഹിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ടെണ്ടർ എക്സസ്, യൂട്ടിലിറ്റി ഷിഫ്റ്റിംഗ് ചെലവ്, 5വർഷത്തെ പരിപാലന ചെലവുകൾ, മറ്റ് ഭരണ ചെലവുകൾ എന്നിവ സംസ്ഥാന സർക്കാരാണ് വഹിക്കുന്നത്. ഇപ്പോൾ പി.എം.ജി.എസ്.വൈ-3 ലെ പ്രവൃത്തികളാണ് {പധാനമായും നടക്കുന്നത്. ഇതിൽ ഗ്രാമീണ മാർക്കറ്റുകൾ, സ്കൂളുകൾ, ഹോസ്പിറ്റലുകൾ എന്നിവയെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതും ഏറ്റവും കൂടുതൽ ജനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായ റോഡുകൾ മുൻഗണനാക്രമത്തിൽ ശാസ്ത്രീയമായി തെരഞ്ഞെടുത്ത് നിലവാരം ഉയർത്തുകയാണ് ചെയ്തുവരുന്നത്. പി.എം.ജി.എസ്.വൈ റോഡുകളുടെ ഡിസൈൻ കാലാവധി 10 വർഷമാണ്. കർക്കശമായ ത്രിതല ഗുണനിലവാര പരിശോധനകൾ റോഡ് നിർമ്മാണ ഘട്ടങ്ങളിലും പരിപാലന കാലയളവിലും നടത്തുന്നതിനാൽ ഈടുറ്റതും ഉന്നതനിലവാരം പുലർത്തുന്നതുമാണ് ഈ റോഡുകൾ. റോഡ് നിലനിൽക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സംരക്ഷണഭിത്തി, വെള്ളം ഒഴുകിപോകുന്നതിനുള്ള ഓടകൾ, കലുങ്കുകൾ എന്നിവയും പ്രോജക്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനൊപ്പം 5 വർഷത്തെ പരിപാലനചുമതല കൂടി കരാറുകാരനിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. ഈ റോഡുകളിലെ പതിവ് അറ്റകുറ്റപണികൾക്കുള്ള തുക (നിർമ്മാണ തുകയുടെ 9%) 5 വർഷത്തേയ്ക്ക് കരാറുകാരന് അനുവദിക്കുന്നു. 5 വർഷത്തിന് ശേഷം തുടർ പരിപാലനത്തിനായി ജില്ല പഞ്ചായത്തിന് കൈമാറുന്നു. ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഒരു പ്രാവശ്യം റീ-ടാറിംഗ് ചെയ്ത് 10 വർഷത്തെ ഡിസൈൻ കാലാവധി നിലനിർത്തുന്നു. ഗുണമേൻമയുള്ളതും ഈടുറ്റതും 10 വർഷം നിലനിൽക്കുന്നതുമായ റോഡ് നിർമ്മാണമാണ് ഈ സ്കീമിന്റെ മുഖമുദ്ര.

ചീഫ് എഞ്ചിനീയറുടെയും എംപവേർഡ് ഓഫീസറുടെയും നേതൃത്വത്തിലുള്ള സംസ്ഥാന ആഫീസായ കെ.എസ്.ആർ.ആർ.ഡി.എയുടെ കീഴിൽ ജില്ലാതലത്തിൽ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രോഗ്രാം ഇംപ്ലിമെന്റേഷൻ യൂണിറ്റുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഗുണനിലവാര പരിശോധന ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനായി സ്റ്റേറ്റ് ക്വാളിറ്റി കോ-ഓർഡിനേറ്ററും സംസ്ഥാനതലത്തിലുണ്ട്.

ഗ്രാമീണ പശ്ചാത്തല വികസന ഫണ്ട്

ദേശീയ കാർഷികവികസന ബാങ്ക് (നബാർഡ്) ഗ്രാമ പ്രദേശങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനായി 1995-96ൽ ആരംഭിച്ചതാണ് ഗ്രാമീണ പശ്ചാത്തല വികസന ഫണ്ട് (ആർ.ഐ.ഡി.എഫ്) പദ്ധതി. നബാർഡ് സഹായം ലഭിക്കുന്ന വകുപ്പുകൾക്ക് അവരുടെ വിഹിതം സംസ്ഥാനതല എംപവേർഡ് കമ്മറ്റി നിശ്ചയിച്ച് അറിയിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് പ്രോജക്ടുകളുടെ കരട് നിർദ്ദേശം ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നും വാങ്ങി സർക്കാരിന്റെ അനുമതിക്ക് നൽകുന്നു. അത്തരത്തിൽ അംഗീകാരം കിട്ടുന്ന പ്രവൃത്തികൾ ജില്ല/ബ്ലോക്ക്/ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നു. പ്രധാനമായും 3 മേഖലകളിലാണ് പ്രവൃത്തികൾ അനുവദിക്കുക. കൃഷിയും അനുബന്ധ വിഭാഗങ്ങളും, സാമൂഹികവിഭാഗം, ഗ്രാമീണ ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയാണവ. ഓരോ സാമ്പത്തിക വർഷവും പ്രവൃത്തികൾക്ക് നബാർഡ് അംഗീകാരം നൽകുന്നത് ട്രാഞ്ചെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. പ്രവൃത്തികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾക്കാണ്.

സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ)

സ്വച്ച് ഭാരത് മിഷൻ (ഗ്രാമീൺ)രണ്ടാംഘട്ടം 01.04.2020 മുതൽ ശുചിത്വ മിഷൻ മുഖേന ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഇവയാണ്. ഓ.ഡി.എഫ് സ്റ്റാറ്റസ് നിലനിർത്തുക, ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുക, കമ്മ്യൂണിറ്റി സാനിറ്ററി കോംപ്ലക്സുകൾ നിർമ്മിക്കുക, വിവിധ കമ്പോസ്റ്റിംഗ് ബയോമെത്തനേഷൻ രീതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക, അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലനത്തിനായി മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷൻ ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കുക, കമ്മ്യൂണിറ്റി ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകൾ (ഗോബർധൻ)സ്ഥാപിക്കുക, വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന ശേഷി വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുക, വിവിധ കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളുമായി സംയോജിപ്പിക്കുക. ഈ പദ്ധതിപ്രകാരം ഖര ദ്രവ മാലിന്യ പദ്ധതികൾക്ക് പതിനഞ്ചാം ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ വിഹിതത്തിൽ നിന്നും ആകെ ചെലവിന്റെ 30% തുക നിർബന്ധമായും വകയിരുത്തേണ്ടതാണ്.

സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (അർബൻ)

നഗരമേഖലകളിൽ ശുചിത്വം, മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവ ലക്ഷ്യമിട്ട് 2014 ഒക്ടോബർ 2 മുതൽ രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ നഗര പ്രദേശങ്ങളിലും നിലവിൽ വന്ന പദ്ധതിയാണ് സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷൻ (അർബൻ). ഗാർഹിക ശൗചാലയം, കമ്മ്യൂണിറ്റി ടോയ്‌ലറ്റ്, പൊതു ടോയ്‌ലറ്റുകളും യൂറിനലുകളും, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപനവും ബോധവൽക്കരണവും ശേഷി വികസനവുമാണ് സ്വച്ഛ് ഭാരത് മിഷന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ.

ഗാർഹിക ശൗചാലയ നിർമ്മിതിക്ക് യൂണിറ്റിന് 15,400 രൂപ വകയിരുത്തിയിരിക്കുന്നതിൽ 4,000 രൂപ കേന്ദ്രവും 2,667 രൂപ സംസ്ഥാനവും 8,733 രൂപ നഗരസഭയും വഹിക്കും. കമ്മ്യൂണിറ്റി, പൊതു ശൗചാലയ നിർമ്മിതിക്ക് ടോയ്‌ലറ്റ് സീറ്റൊന്നിന് 98000 രൂപ വകയിരുത്തിയിരിക്കുന്നതിൽ 39,200 രൂപ കേന്ദ്രവും 26,134 രൂപ സംസ്ഥാനവും 32,666 രൂപ നഗരസഭയും വഹിക്കും. യൂറിനൽ നിർമ്മാണത്തിന് 32,000 രൂപ വകയിരുത്തിയിരിക്കുന്നതിൽ 12,800 രൂപ കേന്ദ്രവും 8,534 രൂപ സംസ്ഥാനവും 10,666 രൂപ നഗരസഭയും വഹിക്കും. ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായുള്ള പ്രോജക്ടിന്റെ 35% ഗ്രാന്റ്/വി.ജി.എഫ് ആയി കേന്ദ്രം അനുവദിക്കും. ബാക്കി 23.3% സംസ്ഥാനവും 41.7% നഗരസഭയും കണ്ടെത്തണം. വിവര വിജ്ഞാന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്രവിഹിതത്തിന്റെ 12 % വരെ ചെലവഴിക്കാം.

കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ആന്റ് കപ്പാസിറ്റി ഡവലപ്മെന്റ് യൂണിറ്റ് (സാനിട്ടേഷൻ)

ദേശീയ ഗ്രാമീണ കുടിവെള്ള പദ്ധതിയുടെ സഹായ പദ്ധതിയായിട്ടാണ് കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ആന്റ് കപ്പാസിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് യൂണിറ്റ് (സി.സി.ഡി.യു) സാനിട്ടേഷൻ 2008 മുതൽ സംസ്ഥാന ശുചിത്വ മിഷനിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നത്. ശുചിത്വ മാലിന്യ സംസ്കരണ മേഖലയിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സന്നദ്ധ സംഘടനകൾക്കും വിദ്യാലയങ്ങൾക്കും ആവശ്യമായ ശേഷിവികസന ബോധവത്ക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുക എന്നതാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. ദേശീയ കുടിവെള്ള ശുചിത്വ മന്ത്രാലയത്തിൽ നിന്ന് ആദ്യഘട്ടത്തിൽ നേരിട്ടും രണ്ടാംഘട്ടം മുതൽ കേരള ജല അതോറിറ്റി വഴിയും പ്രവർത്തനഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കിയാണ് പദ്ധതി നടത്തിവരുന്നത്.

ന്യൂ നാഷണൽ ബയോഗ്യാസ് & ഓർഗാനിക് മന്വർ പ്രോഗ്രാം

കേന്ദ്ര സർക്കാർ പാരമ്പര്യേതര ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയം വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നടപ്പാക്കുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് ന്യൂ നാഷണൽ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് & ഓർഗാനിക് മന്വർ പ്രോഗ്രാം. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ രാജ്യത്തെ സാധാരണ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് ക്ഷീരകർഷകർക്കും ഇതര കർഷകർക്കും വിവിധ ശേഷിയുള്ള ബയോഗ്യാസ് യൂണിറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് സഹായം നല്കുന്നു. ഇതുവഴി പാചക ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഇന്ധനം ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഊർജ്ജ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റിൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന 'സ്ലറി' ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കൃഷി അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലും ചെറിയ നഗര പ്രദേശങ്ങളിലുമാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. കേരളത്തിൽ ഗ്രാമവികസന വകുപ്പ്, കാർഷിക കർഷക ക്ഷേമ വകുപ്പ്, ഖാദി & വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് എന്നിവ വഴിയാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. ഈ ഏജൻസികൾ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് നിർമ്മാണ രംഗത്ത് പരിചയ സമ്പന്നരായ ടേൺ കീ ഏജന്റുമാർ വഴി യൂണിറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. പ്രധാനമായും 1m3 മുതൽ 25m3 വരെ ശേഷിയുള്ള പ്ലാന്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ് ഊന്നൽ നല്കുന്നത്. വിവിധ ശേഷിയുള്ള പ്ലാന്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന് വിവിധ നിരക്കിലുള്ള സബ്സിഡി നല്കുന്നു. പദ്ധതിയിൽ ഗുണഭോക്താക്കളെ ഗ്രാമസഭ വഴിയാണ് തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്.

അടൽ മിഷൻ ഫോർ റെജ്യുവനേഷൻ ആന്റ് അർബൻ ട്രാൻസ്ഫർമേഷൻ (അമൃത്)

നഗരങ്ങളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിലൂടെ സമൂഹത്തിന്റെ താഴെതട്ടിലുള്ള ജനവിഭാഗത്തിന്റെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച പദ്ധതിയാണ് അമൃത് (അടൽ മിഷൻ ഫോർ റെജ്യുവനേഷൻ ആന്റ് അർബൻ ട്രാൻസ്ഫർമേഷൻ). തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, കൊച്ചി, തൃശ്ശൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ കോർപ്പറേഷനുകളിലും ആലപ്പുഴ, ഗുരുവായൂർ, പാലക്കാട് മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലുമാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്. 2015–16 മുതൽ 2019-20 വരെയാണ് പദ്ധതി കാലയളവ്. ശുദ്ധജലവിതരണം, സ്വിവറേജ്/സെപ്റ്റേജ് മാനേജ്മെന്റ്, അർബൻ ട്രാൻസ്പോർട്ട്, പാർക്ക്, സ്റ്റോം വാട്ടർ ഡ്രെയിനേജ് എന്നീ അഞ്ച് മേഖലകളിലായി 2357.70 കോടി രൂപയുടെ 1008 പദ്ധതികൾക്കാണ് കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ നിന്നും അംഗീകാരം

ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. മൂന്ന് വാർഷിക കർമ്മ പദ്ധതികളായാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. നഗരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തോടൊപ്പം നഗരസഭാ തലത്തിലുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ കാര്യശേഷി വികസനവും നഗരസഭാ തലത്തിലുള്ള വിവിധ പരിഷ്കരണങ്ങളായ ഇ-ഗവേണൻസ് മാസ്റ്റർപ്ലാൻ നിർമ്മാണം, ക്രെഡിറ്റ് റേറ്റിംഗ്, വീടുകളുടെ പെർമിറ്റിനുള്ള ഏകജാലക സംവിധാനം തുടങ്ങിയവയും അമൃത് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമാണ്. അംഗീകരിച്ച പദ്ധതികളുടെ കേന്ദ്രവിഹിതമായ 626.61 കോടി രൂപ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്ര വിഹിതത്തിന് ആനുപാതികമായ സംസ്ഥാന വിഹിതമായ 375.92 കോടി രൂപ പദ്ധതിക്കായി അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ

മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ഡിസ്പോസബിൾ സാധനങ്ങളുടെ ഉപയോഗം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കി കഴുകി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുന്ന പാത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് പ്രചാരം കൊടുക്കുകയും ശേഷം ഉണ്ടാകുന്ന ജൈവമാലിന്യം അതത് സ്ഥലങ്ങളിൽ തന്നെ കമ്പോസ്റ്റിലൂടെ വളമാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോളിന്റെ അടിസ്ഥാന തത്വം. ഇത് ജീവിതത്തിന്റെ നാനാതുറകളിലുമെത്തിക്കുന്നതിനുള്ള തീവ്രശ്രമമാണ് ശുചിത്വമിഷന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തുന്നത്. മാലിന്യം രൂപപ്പെടുന്നതിന്റെ അളവ് പകുതിയോളം കുറയ്ക്കുന്നതിനും അജൈവ വസ്തുക്കൾ വലിച്ചെറിയുന്നതും കത്തിക്കുന്നത് മൂലവുമുള്ള ഗുരുതര ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനും ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ സാധിക്കും. വൻ ജനപങ്കാളിത്തമുണ്ടാകുന്ന ഉത്സവങ്ങളിലും ആഘോഷങ്ങളിലും മേളകളിലും വിവാഹങ്ങളിലുമെല്ലാം ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പാലിക്കുന്നത് വൻതോതിലുള്ള മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ അളവ് കുറയ്ക്കുന്നതിന് സഹായകരമാണ്. 2015 ദേശീയ ഗെയിംസിൽ തുടക്കമിട്ട ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ നിലവിൽ സർക്കാരിന്റെ എല്ലാ പ്രധാന ചടങ്ങുകളിലും നിരവധി സ്വകാര്യ ചടങ്ങുകളിലും ഉത്സവങ്ങളിലും കലാകായിക മേളകളിലും കല്ല്യാണങ്ങളിലും പാലിച്ചുവരുന്നു. എല്ലാ സർക്കാർ പരിപാടികളും പൊതുപരിപാടികളിലും സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ പരിപാലനം നിർബന്ധമാക്കി സർക്കർ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗ്രീൻ പ്രോട്ടോക്കോൾ തത്വങ്ങൾ

●നിത്യജീവിതത്തിൽ നിന്ന് എല്ലാത്തരം (പ്ലാസ്റ്റിക്, പേപ്പർ ഉൾപ്പെടെ) ഡിസ്പോസബിൾ സാധനങ്ങളുടെയും ഉപയോഗം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കുക ● ഡിസ്പോസബിൾ വസ്തുക്കൾക്ക് പകരം കഴുകി ഉപയോഗിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന പ്രകൃതി സൗഹൃദ വസ്തുക്കൾ വാങ്ങി ഉപയോഗിക്കുക (സ്റ്റീൽ, ചില്ല് തുടങ്ങിയവ) ● നിരോധിത പ്ലാസ്റ്റിക് വസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കുകയും മേൽ വിഷയത്തിലുള്ള സർക്കാർ ചട്ടങ്ങൾ കൃത്യമായി പാലിക്കുകയും ചെയ്യുക ● ജൈവ - അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകം തരം തിരിക്കുക ● ജൈവമാലിന്യം കമ്പോസ്റ്റിങ്ങിലൂടെ വളമാക്കുകയോ ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിച്ച് അതിൽ നിക്ഷേപിച്ച് ബയോഗ്യാസ് ആക്കി മാറ്റുകയോ ചെയ്യുക ● അജൈവ വസ്തുക്കൾ പ്രത്യേകം തരംതിരിച്ച് വൃത്തിയാക്കി ഉണക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും അത് നിശ്ചിത അളവാകുമ്പോൾ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിനോ പാഴ്‌വസ്തു വ്യാപാരികൾക്കോ പുന:ചംക്രമണത്തിനായി കൈമാറുകയും ചെയ്യുക. ● ഒറ്റത്തവണ ഉപയോഗിച്ച് വലിച്ചെറിയുന്ന കവറുകളുടെ ഉപയോഗം പൂർണ്ണമായും ഒഴിവാക്കേണ്ടതും, തുണിയിലോ ചണത്തിലോ പേപ്പറിലോ നിർമ്മിച്ച പ്രകൃതിക്കിണങ്ങുന്ന സഞ്ചികൾ സാധനം വാങ്ങാൻ പോകുമ്പോൾ ആവശ്യാനുസരണം കൈയ്യിൽ കരുതുകയും ചെയ്യുക. സാധനങ്ങൾ പരമാവധി ഒരുമിച്ച് വാങ്ങാൻ ശ്രമിക്കുക. ● ആഹാര വസ്തുക്കൾ പാഴ്സലായ് വാങ്ങുന്നതിന് കടകളിൽ പോകുമ്പോൾ പ്രകൃതി സൗഹൃദ പാത്രങ്ങൾ ആവശ്യാനുസരണം കൈയ്യിൽ കരുതുക. ● അപകടകരമായ മാലിന്യങ്ങൾ വലിച്ചെറിയുന്ന ശീലം ഒഴിവാക്കേണ്ടതും ആയത് പ്രത്യേകം വൃത്തിയാക്കി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും പുന:ചംക്രമണത്തിനായി അത് ശേഖരിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്കോ സ്ഥാപനത്തിനോ നൽകേണ്ടതുമാണ്. ● ഫ്ളക്സുകൾക്ക് പകരം തുണിയിൽ നിർമ്മിച്ച ബാനറുകൾ ഉപയോഗിക്കുക ● ഇ - മാലിന്യങ്ങൾ പ്രത്യേകം സംഭരണികളിൽ സുരക്ഷിതമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതും അത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് യഥാസമയം കൈമാറേണ്ടതുമാണ്.

സ്വാപ് ഷോപ്പുകൾ

പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രചാരമുള്ളതും എന്നാൽ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ പരീക്ഷിച്ചിട്ടില്ലാത്തതുമായ ആശയമാണ് സ്വാപ്പ് ഷോപ്പുകൾ. ഈ ആശയം ശുചിത്വമിഷൻ ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പിലാക്കിയതിലൂടെ പുനരുപയോഗം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും അതുവഴി വിലപ്പെട്ട പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ അനിയന്ത്രിതമായ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കാനും സഹായകരമായി. ഒരു വ്യക്തി ഉപയോഗിച്ച വസ്തു തന്റെ ആവശ്യത്തിനുശേഷം വലിച്ചെറിയുന്നതിനുപകരം മറ്റൊരാളുടെ ആവശ്യത്തിനായി കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടാനുള്ള ഒരവസരമാണ് സ്വാപ്പ് ഷോപ്പുകളിലൂടെ സംജാതമാകുന്നത്. ഉദാ: കുട, ബാഗ്, തുണിത്തരങ്ങൾ, ഇലക്ട്രോണിക് സാധനങ്ങൾ മുതലായവ. കേരളത്തിലെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളുടെ പരിപൂർണ്ണ സഹകരണത്തിലൂടെ സ്വാപ്പ് ഷോപ്പുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു വരുന്നു.

രാഷ്ട്രീയ ഗ്രാമ സ്വരാജ് അഭിയാൻ (ആർ.ജി.എസ്.എ)

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ കാര്യശേഷി വർദ്ധിപ്പിച്ച് അവയെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും ജനാധിപത്യവികേന്ദ്രീകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തി പ്രാദേശിക വികസന പ്രക്രിയയിൽ കൂടുതൽ ജനപങ്കാളിത്തം ലക്ഷ്യമാക്കികൊണ്ടും 2013ൽ ആവിഷ്കരിച്ച കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് രാജീവ്ഗാന്ധി പഞ്ചായത്ത് ശശാക്തീകരൺ അഭിയാൻ (ആർ.ജി.പി.എസ്.എ). ഈ പദ്ധതി 2017ൽ പുനരാവിഷ്കരിച്ച് രാഷ്ട്രീയ ഗ്രാമ സ്വരാജ് അഭിയാൻ (ആർ. ജി. എസ്. എ) എന്ന പേരിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. പദ്ധതിയിൽ പരിശീലനപരിപാടികൾക്കാണ് മുൻതൂക്കം. കേരളത്തിൽ കിലയാണ് പരിശീലന ഘടകത്തിന്റെ നിർവ്വഹണ ഏജൻസി. മറ്റു പ്രവൃത്തികളുടെ

നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നത് ആർ.ജി.എസ്.എ. കേരള നോഡൽ ഓഫീസർ കൂടിയായ പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടറാണ്. 60:40 എന്ന അനുപാതത്തിലാണ് പദ്ധതിയുടെ കേന്ദ്ര സംസ്ഥാന വിഹിതം. കേരളത്തിൽ 2013-14 മുതലാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കിവരുന്നത്.

ഈ പദ്ധതിയിൽ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെ സ്ഥാപനശേഷി വർദ്ധനവ്, കാര്യശേഷി വികസനം, സാറ്റലൈറ്റ് കമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ, ബോധവൽക്കരണം എന്നീ ഘടക പദ്ധതികളിലൂടെ വിവിധ പ്രവൃത്തികൾ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ആർജിഎസ്എ ഫണ്ടിന്റെ സംസ്ഥാന വിഹിതം മാത്രം വിനിയോഗിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഐ.എസ്.ഒ. സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി 2018 മാർച്ചിൽ ആരംഭിച്ചു. നാളിതുവരെ 939 പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2014-15 വരെ കേന്ദ്രവിഹിതമായി 3107.50 ലക്ഷവും സംസ്ഥാന വിഹിതമായി 500 ലക്ഷവും അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2016-17 ൽ 2852.47 ലക്ഷം രൂപയുടെയും 2017-18-ൽ 2950.15 ലക്ഷം രൂപയുടെയും 2018-19 ൽ 5178 ലക്ഷം രൂപയുടെയും 2019-20ൽ 5068 ലക്ഷം രൂപയുടെയും 2020-21 ൽ 4434 ലക്ഷം രൂപയുടെയും പദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്ക്കരിച്ചിരിക്കുന്നത്. പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പിനും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിനെ സഹായിക്കുന്നതിനുമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ ഡയറക്ടറേറ്റിലും ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർ ആഫീസിലും പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റ് രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആർ.ജി.എസ്.എ.പദ്ധതിയിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിലോ ജില്ലാതലത്തിലോ സംസ്ഥാനതലത്തിലോ നൂതന പ്രോജക്ടുകൾ/മാതൃകാ പ്രോജക്ടുകൾ (Innovative, Income development & Income enhancement projects) ഏറ്റെടുത്ത് നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. നൂതന പ്രോജക്ടുകൾക്ക് സംസ്ഥാനത്തിന് പരമാവധി ഒരു വർഷത്തിൽ 10 കോടി രൂപ ലഭിക്കുന്നതാണ്. Income development വിഭാഗത്തിൽ ഒരു പ്രോജക്ടിന് ശരാശരി 2 കോടി നിരക്കിൽ പരമാവധി 5 കോടി രൂപ ലഭ്യമാകുന്നതാണ്. ഫോൺ- 0471 2786304

ദേശീയ ഗ്രാമീണ ആരോഗ്യദൗത്യം

ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ രംഗത്ത് മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി 2005 കാലയളവിൽ കേന്ദ്രസർക്കാർ ദേശീയതലത്തിൽ ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് ദേശീയ ഗ്രാമീണ ആരോഗ്യദൗത്യം (എൻ.ആർ.എച്ച്.എം). 2013 മുതൽ ദേശീയ ആരോഗ്യദൗത്യം എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ഈ പദ്ധതി കേരളത്തിൽ ആരോഗ്യകേരളം എന്ന പേരിൽ ആരോഗ്യവകുപ്പിനു കീഴിലുള്ള ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ സൊസൈറ്റിയായി പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. കേരളത്തിലെ പൊതുജനാരോഗ്യമേഖല ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആരോഗ്യ മേഖലയിലെ വിശിഷ്യാ ആദിവാസി, തീരദേശ, നഗരആരോഗ്യ മേഖലകളിൽ സുസ്ഥിരമായി ആരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യം സുപ്രധാന പങ്കുവഹിക്കുന്നു. ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യം പരിപാടിയുടെ നടത്തിപ്പിനായുള്ള ധനസഹായം ലഭിക്കുന്നത് ആരോഗ്യകേരളം വഴിയാണ്. ജില്ലാ തലത്തിൽ ജില്ലാ ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ സൊസൈറ്റികൾ രൂപീകരിച്ച് ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ആഫീസറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എൻ ആർ എച്ച് എം പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കിവരുന്നു.

ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള ആരോഗ്യ സംവിധാനങ്ങളുടെ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ, ഡോക്ടർമാരുടെയും അനുബന്ധ ജീവനക്കാരുടെയും സേവനലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുക, മരുന്നുകളുടെയും, ആശുപത്രി-ലബോറട്ടറി അനുബന്ധസേവനങ്ങളുടെയും ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പാക്കുക, ആരോഗ്യസേവനങ്ങൾ പരമാവധി സാമൂഹിക പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ വഴി ജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുക, മാതൃ-ശിശുമരണ നിരക്ക് കുറയ്ക്കുക, കൗമാര ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക, രോഗപ്രതിരോധം, രോഗ നിർമ്മാർജ്ജനം, നിയന്ത്രണം, അവബോധം, പരിശീലനം, പെരുമാറ്റ നയ രൂപീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുക, ജീവിതശൈലീരോഗങ്ങൾ തടയുക, ജീവിത നൈപുണ്യ വികസനം, മാനസികാരോഗ്യം, പൊതുജനാരോഗ്യം എന്നിവയുടെ പ്രായോഗിക തലങ്ങളിലുള്ള അറിവും അവബോധവും നൽകുക തുടങ്ങി വിവിധങ്ങളായ പ്രവർത്തന പദ്ധതികൾ ആരോഗ്യ ദൗത്യത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്.

ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യത്തിലൂടെ നടപ്പിലാക്കുന്ന പ്രധാന ആരോഗ്യ പദ്ധതികൾ

ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും അനുബന്ധ വകുപ്പുകളും ചേർന്ന് സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കുന്ന സമഗ്ര ആരോഗ്യപദ്ധതി, കൗമാരപ്രായക്കാർക്കിടയിലെ ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും ചികിത്സനൽകുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള കൗമാര ആരോഗ്യ പദ്ധതി, ആശുപത്രികളുടെ ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായുള്ള കാഷ് പദ്ധതി, ദേശീയ തലത്തിൽ ആശുപത്രികളുടെ ഗുണനിലവാര പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തൽ, ആരോഗ്യ സംബന്ധിയായ വിവരശേഖരണവും ക്രോഡീകരണവും നടത്തുന്ന ഹെൽത്ത് മാനേജ്മെന്റ് ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റം, ദുർബല ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമായ ആരോഗ്യസേവനത്തെക്കുറിച്ച് താഴെത്തട്ടിൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തുന്നതിനും സഹായം നൽകുന്നതിനുമുള്ള ആശ പദ്ധതി, സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശാക്തീകരണം, ആയുഷ് (ആയുർവേദ, ഹോമിയോ, സിദ്ധ, യുനാനി) വിഭാഗങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ,അമ്മയും കുഞ്ഞും പദ്ധതി, ജനനി സുരക്ഷ യോജന, ജീവിതശൈലീരോഗ നിർണ്ണയം, സാന്ത്വന ശുശ്രൂഷ പദ്ധതി, മാനസികാരോഗ്യ പദ്ധതി, ആരോഗ്യ കിരണം, ന്യൂബോൺ സ്ക്രീനിംഗ് പരിപാടി, ഡിസ്ട്രിക്ട് ഏർളി ഇന്റർവെൻഷൻ സെന്റർ, സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ ലൈംഗികാതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനും വൈദ്യസഹായവും കൗൺസിലിംഗും നൽകുന്നതിനും ഭൂമിക, റേഡിയോ ഹെൽത്ത്, ആരോഗ്യ സംബന്ധിയായ വിവരങ്ങൾ അറിയുന്നതിനും സംശയനിവാരണത്തിനുമായുള്ള ദിശ പരിപാടി തുടങ്ങിയ പദ്ധതികൾ ആരോഗ്യ കേരളം പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

സമഗ്ര ശിക്ഷാ, കേരളം

പ്രീ-പ്രൈമറിതലം മുതൽ ഹയർസെക്കണ്ടറിതലം വരെയുള്ള മേഖലകളിൽ എല്ലാ കുട്ടികളെയും പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് സമഗ്ര ശിക്ഷാ, കേരളം നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ഭിന്നശേഷിയുള്ളവരെയും പാർശ്വവത്കരിക്കപ്പെട്ട ജനവിഭാഗങ്ങ

ളിലുള്ളവരെയും ഒപ്പം നിർത്തി ചിട്ടയായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നു. എല്ലാ കുട്ടികളെയും സ്കൂളിലെത്തിക്കുക, വിദ്യാലയത്തിൽ ചേരുന്ന കുട്ടികൾ കൊഴിഞ്ഞുപോകാതെ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കുക, ആൺ പെൺ വിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കുക, മുഴുവൻ കുട്ടികൾക്കും ഗുണനിലവാരമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം ഉറപ്പുവരുത്തുക, പ്രീ-പ്രൈമറി, സെക്കണ്ടറി, ഹയർ സെക്കണ്ടറി മേഖലകളിലെ അക്കാദമിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദവിദ്യാലയ അന്തരീക്ഷം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് തനതായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, തൊഴിലധിഷ്ഠിത വിദ്യാഭ്യാസം, ഫിസിക്കൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ, വിദ്യാലയ വിലയിരുത്തൽ, നാഷണൽ അച്ചീവ്മെന്റ് സർവെയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പഠനവിടവുകൾ പരിഹരിക്കൽ, പെൺകുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, മൂല്യനിർണയം ശക്തിപ്പെടുത്തൽ, ഗുണതവർദ്ധിപ്പിക്കൽ, എസ്.സി.ഇ.ആർ.ടി.യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ടീച്ചർ എഡ്യൂക്കേഷൻ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഡയറ്റുകളെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ, സ്കൂളുകൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യമൊരുക്കൽ എന്നിവയാണ് സമഗ്രശിക്ഷായുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് മന്ത്രി അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള ഗവേണിംഗ് കൗൺസിലും പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സെക്രട്ടറി അദ്ധ്യക്ഷനായ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റിയും സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളത്തിനുണ്ട്. സ്റ്റേറ്റ് പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ എസ്.എസ്.കെയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നു. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ എസ്.എസ്.കെയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് സ്റ്റേറ്റ് പ്രോഗ്രാം ഓഫീസർമാർമാരും 14 ജില്ലകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നത് ജില്ലാ പ്രോജക്ട് കോ- ഓർഡിനേറ്റർമാരുമാണ്. 168 ബ്ലോക്ക് റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളും 1385 ക്ലസ്റ്റർ റിസോഴ്സ് സെന്ററുകളുമാണ് എസ്.എസ്.കെയുടെ പ്രാദേശിക തലത്തിലെ സ്ഥാപനങ്ങൾ. സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളയുടെ ഓരോ വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള അടങ്കൽ തുകയുടെ 60% തുക കേന്ദ്ര സർക്കാരും 40% സംസ്ഥാന സർക്കാരുമാണ് വഹിക്കുന്നത്. 40% തുക തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വഴിയാണ് സമഗ്രശിക്ഷാ കേരളയ്ക്ക് ലഭിക്കുന്നത്. ത്രിതല പഞ്ചായത്ത്രാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, വിവിധ വകുപ്പുകൾ എന്നിവ കൂട്ടായി ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

സംയോജിത ശിശു വികസന സേവന പദ്ധതി

ആരോഗ്യമുള്ള ജനവിഭാഗമാണ് ഒരു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ മുതൽക്കൂട്ട് എന്ന ആശയം മുന്നിൽക്കണ്ടുകൊണ്ട് 1975ൽ ആരംഭിച്ച ഒരു കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയാണ് സംയോജിത ശിശു വികസന സേവന പദ്ധതി. സംസ്ഥാനത്ത് സാമൂഹ്യക്ഷേമ വകുപ്പ് മുഖാന്തരം നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ഏറ്റവും ബൃഹത്തായ പദ്ധതിയാണിത്. സമഗ്ര ശിശുവികസനത്തിൽ അനിവാര്യമായ വ്യത്യസ്ത സേവനങ്ങൾ ഒരേസമയം ഒരേ സ്ഥലത്തുനിന്ന് ലഭ്യമാക്കി മെച്ചപ്പെട്ട പ്രയോജനം സാദ്ധ്യമാക്കുക എന്നതാണ് ഐസിഡിഎസിന്റെ ദർശനം. മാനവശേഷി വികസനം ലക്ഷ്യമാക്കി മാതൃശിശുക്ഷേമ സേവനങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ഏറ്റവും താഴെത്തട്ടിലുള്ള സാമൂഹ്യ വിഭവ കേന്ദ്രമാണ് ഐസിഡിഎസ് പദ്ധതിയിലെ അംഗൻവാടി കേന്ദ്രങ്ങൾ. സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ 258 ഐസിഡിഎസ് പ്രോജക്ടുകളിലായി 33,115 അംഗൻവാടികളും 129 മിനി അംഗൻവാടികളും പ്രവർത്തിച്ചുവരു ന്നുണ്ട്. 6 വയസ്സുവരെയുള്ള കുട്ടികളുടെ പോഷണാരോഗ്യ നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക, ശിശുവിന്റെ ശാരീരികവും മാനസികവും സാമൂഹികവുമായ വികസനത്തിന് അടിത്തറ പാകുക, ശിശുമരണം, രോഗാതുരത, പോഷണക്കുറവ്, സ്കൂളിൽ നിന്നുള്ള കൊഴിഞ്ഞുപോക്ക് എന്നിവയുടെ തോതു കുറയ്ക്കുക, ശിശുവികസനത്തിന് അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ വകുപ്പുകൾ തമ്മിൽ നയരൂപീകരണത്തിലും നടത്തിപ്പിലും ഏകോപനം വരുത്തുക. ശിശുക്കളുടെ ശരിയായ ആരോഗ്യവും പോഷണാവശ്യകതയും ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ തക്കവിധത്തിൽ അമ്മമാരുടെ കഴിവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നിവയാണ് പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ. 6 വയസ്സിൽ താഴെ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾ, ഗർഭിണികൾ, മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർ, കൗമാരപ്രായക്കാരായ പെൺ കുട്ടികൾ, 18നും 45 വയസ്സിനുമിടയിൽ പ്രായമുള്ള സ്ത്രീകൾ എന്നിവരാണ് പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കൾ. അനുപൂരക പോഷകാഹാരം, വളർച്ചാ നിരീക്ഷണം, ആരോഗ്യ പരിശോധന, പരാമർശ സേവനം, ആരോഗ്യ പ്രതിരോധ കുത്തി വയ്പും ചികിത്സയും, ആരോഗ്യ പോഷണ വിദ്യാഭ്യാസം, അനൗപചാരിക പ്രീ- പ്രൈമറി വിദ്യാഭ്യാസം എന്നിവയാണ് പദ്ധതി പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ.

രാഷ്ട്രീയ കൃഷി വികാസ് യോജന

കൃഷി, അനുബന്ധമേഖലകളുടെ വികസനത്തിനായി ഓരോ പ്രദേശത്തിനും അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിച്ച നടപ്പാക്കാനായി കേന്ദ്രസർക്കാരിൽ നിന്നും സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭിക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതിയാണ് രാഷ്ട്രീയ കൃഷി വികാസ് യോജന. പ്രസ്തുത പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ പദ്ധതി അനുവദിച്ചു കിട്ടുന്നതിനായി ചില നടപടിക്രമങ്ങൾ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, മത്സ്യകൃഷി എന്നീ മേഖലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയും പ്രാദേശിക ആവശ്യകത, വിഭവലഭ്യത എന്നിവ കൂടി കണക്കിലെടുത്ത് ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾ തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രോജക്ടുകൾ അംഗീകാരത്തിനായി സർക്കാരിൽ സമർപ്പിക്കും. ചീഫ് സെക്രട്ടറി ചെയർമാനായുള്ള സംസ്ഥാനതല കമ്മിറ്റിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് അവ നടപ്പാക്കുവാൻ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾക്ക്/ഏജൻസികൾക്ക് നൽകുന്നു.

ഭക്ഷ്യവിളകളായ നെല്ല്, പയർ വർഗ്ഗങ്ങൾ, ചോളം തുടങ്ങിയ ധാന്യങ്ങൾ, എണ്ണക്കുരുക്കൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വികസനം, യന്ത്രവൽക്കരണം, കാർഷിക വിപണനം, വിപണി വികസനം, മണ്ണുജല സംരക്ഷണം, മൃഗസംരക്ഷണം, ചെറുകിട ജലസേചനം, വാട്ടർ ഷെഡ് പ്രദേശങ്ങളുടെ സമഗ്രവികസനം, കാർഷിക പഠനയാത്ര, സംയോജിത കീടരോഗ നിയന്ത്രണം തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതികൾ RKVY യിലൂടെ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിലേക്കാവശ്യമായ ഫണ്ട് കേന്ദ്രസർക്കാർ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കു നൽകുന്ന

പ്രധാനമന്ത്രി കൃഷി സിഞ്ചായി യോജന – നീർത്തട ഘടകം (WDC - PMKSY)

സംസ്ഥാനത്ത് 2009-10 മുതൽ കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായി നടപ്പിലാക്കി വന്ന സംയോജിത നീർത്തട പരിപാലന പരിപാടി 2015-16 മുതൽ 2021-22 വരെ പ്രധാനമന്ത്രി കൃഷി സിഞ്ചായി യോജന (PMKSY)എന്ന പദ്ധതിയുടെ Watershed Development

Component ആയും 2021-22 മുതൽ പുതുതലമുറ നീർത്തട വികസനപദ്ധതി WDC-PMKSY 2.0 എന്ന പേരിലും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. WDC-PMKSY 2.0-യുടെ കീഴിലെ ആറു പദ്ധതികളിലായി 26,163 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്ത് 73.25 കോടി രൂപ അടങ്കൽ തുകയുള്ള പദ്ധതി അഞ്ചുവർഷം കൊണ്ടു പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനായി അനുവദിച്ചു. മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നീ അടിസ്ഥാന പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും അതിലൂടെ മണ്ണിന്റെ ജൈവസന്തുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്തുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് പദ്ധതിയുടെ മുഖ്യലക്ഷ്യം. ഭൂഗർഭ ജലവിതാനം ക്രമാനുഗതമായി ഉയർത്തുക, കാർഷിക അനുബന്ധമേഖലകളിൽ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുക, ജീവനോപാധി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ തൊഴിലും വരുമാനവും മെച്ചപ്പെടുത്തി അവരുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക എന്നിവ പദ്ധതിയിലൂടെ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി വിപുലമായ സംഘടനാ സംവിധാനം രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള സ്റ്റേറ്റ് ലവൽ സാങ്ഷനിംഗ് കമ്മിറ്റി (എസ്.എൽ.എസ്.സി.) ആനുവൽ ആക്ഷൻ പ്ലാനിന് അംഗീകാരം നൽകുന്നു. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ കാർഷികോൽപ്പാദന കമ്മിഷണർ ചെയർമാനും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി കോ-ചെയർമാനും ഡയറക്ടർ (റൂറൽ), LSGD ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറുമായി സ്റ്റേറ്റ് ലവൽ നോഡൽ ഏജൻസി (എസ്.എൽ.എൻ.എ)-യും ഏജൻസിയെ സഹായിക്കുന്നതിന് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധരും നിലവിലുണ്ട്. ജില്ലാ തലത്തിൽ ജില്ലാ കളക്ടർ അധ്യക്ഷനും പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ കൺവീനറുമായുള്ള വാട്ടർഷെഡ് സെൽ കം ഡാറ്റ സെന്റർ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളാണ് പദ്ധതി നിർവ്വഹണ ഏജൻസികൾ. ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നത് സാങ്കേതിക വിദഗ്ധർ അടങ്ങിയ നീർത്തട വികസന ടീമുകൾ (ഡബ്ല്യു.ഡി.റ്റി.) ആണ്. സൂക്ഷ്മ നീർത്തട തലത്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് അധ്യക്ഷനും വി.ഇ.ഒ. സെക്രട്ടറിയുമായി നീർത്തട കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതിയുടെ താഴെത്തട്ടിലുള്ള നിർവ്വഹണത്തിന്റെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്തം നീർത്തട കമ്മിറ്റികളിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കുന്നു.

സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷനുകൾ

welfarepension.lsgkerala.gov.in വെബ്സൈറ്റിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് 2015 ഏപ്രിൽ മാസം മുതൽ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ബാങ്ക്, പോസ്റ്റ് ഓഫീസ് സേവിംഗ്സ് ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടുകളിലേക്കും ഇലക്ട്രോണിക് മണി ഓർഡർ മുഖേനയും പെൻഷൻ വിതരണം ആരംഭിച്ചത്. 2016 ഏപ്രിൽ മുതൽ ബന്ധപ്പെട്ട അക്കൗണ്ട് ഹെഡുകളുടെ നിയന്ത്രണാധികാരിയായും പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടറെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. 2016 ജൂലൈ മാസം മുതൽ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടുകളിലേക്ക് തുക ട്രാൻസ്ഫർ ചെയ്യുന്നതു കൂടാതെ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ ജീവനക്കാരുടെ സേവനം ഉപയോഗിച്ച് പെൻഷൻ നേരിട്ട് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വീടുകളിൽ എത്തിക്കുന്ന സംവിധാനവും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

നിലവിലുള്ള പെൻഷൻ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. (2026 ജനുവരി 13 വരെയുള്ള കണക്കുപ്രകാരം)

പെൻഷൻ ഇനംഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം
ദേശീയ വാർദ്ധക്യകാല പെൻഷൻ29,35,056
ദേശീയ വിധവാ പെൻഷൻ13,41,267
ദേശീയ വികലാംഗ പെൻഷൻ3,93,584
കർഷക തൊഴിലാളി പെൻഷൻ2,98,075
50 വയസിനുമേൽ പ്രായമുള്ള
അവിവാഹിത സ്ത്രീകൾക്കുള്ള പെൻഷൻ82,519
ആകെ5050501

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് വെബ്പോർട്ടൽ (www.lsgkerala.gov.in)

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിനെയും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ആധികാരികമായ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന സമഗ്രമായൊരു വെബ്പോർട്ടൽ www.lsgkerala.gov.in 2002 ഡിസംബർ 9-ന് നിലവിൽ വന്നു. അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെയും വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിന്റെയും മുഖ്യ വിവരസ്രോതസ്സായും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിവരസഞ്ചയമായും വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഈ വെബ്പോർട്ടൽ മലയാളത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും സാധാരണക്കാർക്ക് പ്രാപ്യമായ രീതിയിലാണ് തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. കേരളത്തിലെ 1200 തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും ചരിത്രപരവും ജനസംഖ്യാപരവുമായ വിശദാംശങ്ങളും സാമൂഹ്യ-സാമ്പത്തിക അവസ്ഥ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങളും ഇതിൽ ലഭ്യമാണ്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പിന്റെയും അനുബന്ധ വകുപ്പുകളുടെയും സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾക്കൊപ്പം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭ്യമാകുന്ന എല്ലാ ഓൺലൈൻ സേവനങ്ങളും വെബ്പോർട്ടലിൽ ലഭ്യമാണ്. പ്രാദേശിക ഭരണനിർവ്വഹണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആക്ടുകൾ, ചട്ടങ്ങൾ, സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ എന്നിവ വെബ് പോർട്ടലിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, അനുബന്ധ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെയും സഹകരണത്തോടെ കാലാകാലങ്ങളിൽ വരുന്ന മാറ്റങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് വെബ്പോർട്ടൽ പരിപാലിക്കുന്നത് ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷനാണ്.

വെബ് അധിഷ്ഠിത സേവനങ്ങൾ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

ഭരണ നിർവ്വഹണത്തിനു ഉപകാരപ്രദമായ പദ്ധതിവിവരങ്ങൾ, പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നിത്യജീവിതത്തിൽ വേണ്ടുന്ന ജനനമരണ, വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ, വസ്തുനികുതി വിവരങ്ങൾ, സാമൂഹ്യസുരക്ഷാ പെൻഷൻ, കെട്ടിടനിർമ്മാണ പെർമിറ്റുകൾ, സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ, യോഗനടപടിക്രമങ്ങളും തീരുമാനങ്ങളും, ടെണ്ടർ പരസ്യങ്ങൾ, ഫയലുകളുടെ നിജസ്ഥിതി, ജി.ഐ.എസ് മാപ്പുകൾ എന്നിങ്ങനെ സമസ്ത മേഖലകളിലെ വിവരങ്ങളും വെബ് പോർട്ടൽ വഴി ലഭ്യമാണ്. കൂടാതെ ഔദ്യോഗിക ആവശ്യങ്ങൾക്കായുള്ള പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട് വിവരങ്ങൾ, അക്കൗണ്ടിംഗ് സംവിധാനം, വിവിധ നികുതികളും ഫീസുകളും രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം എന്നിവയെല്ലാം വെബ് അധിഷ്ഠിത സംവിധാനത്തിലൂടെ ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിനും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാധ്യമാകുന്നു. വെബ് പോർട്ടലിലെ വിവരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച അഭിപ്രായങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് webmaster@ikm.org.in ഇ മെയിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

സംഘടനകൾ

കേരള ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ

കേരളത്തിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ സംസ്ഥാനതല സംഘടനയാണിത്. സംസ്ഥാനത്തെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ ഏകീകൃതവും ഊർജ്ജസ്വലവുമായ പ്രവർത്തനം ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ് ഈ സംഘടനയ്ക്ക് രൂപം നല്കിയിട്ടുള്ളത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ജനപ്രതിനിധികളിൽ നിന്നുമാണ് ഇതിന്റെ കമ്മിറ്റിയെയും ഭാരവാഹികളെയും തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. കേരളത്തിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന തടസ്സങ്ങൾ, പ്രശ്നങ്ങൾ എന്നിവ യഥാസമയം സർക്കാരിന്റെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തുക, പഞ്ചായത്തുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ പിന്തുണ നൽകുക തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് സംഘടന പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.സംഘടനയുടെ ആസ്ഥാനം തിരുവനന്തപുരത്ത് ശ്രീ. അഹമ്മദ് കരിക്കൽ സ്മാരക മന്ദിരത്തിലാണ് (പഞ്ചായത്ത് ഭവൻ). സർക്കാരിന്റെയും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെയും സഹകരണത്തോടെ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള പഞ്ചായത്ത് ഭവനിൽ വിപുലമായ സൗകര്യങ്ങളുള്ള ഒരു ആഡിറ്റോറിയവും മറ്റ് ഓഫീസ് താമസസൗകര്യങ്ങളും മിനി കോൺഫറൻസ് ഹാളുകൾ, പഠന ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്രദമായ വിധത്തിൽ വിപുലമായ ലൈബ്രറി സംവിധാനവും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ആഡിറ്റോറിയവും മിനി കോൺഫറൻസ് ഹാളും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വാടകയ്ക്ക് ലഭ്യമാണ്.

ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ

സംസ്ഥാനത്തെ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ സംസ്ഥാനതല സംഘടനയാണ് കേരള ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അസോസിയേഷൻ. ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരിൽ നിന്നുമാണ് ഇതിന്റെ ഭാരവാഹികളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ആസ്ഥാനം തിരുവനന്തപുരം സ്വരാജ് ഭവനിലാണ്.

ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്സ് ചേമ്പർ

സംസ്ഥാനത്തെ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളുടെ സംസ്ഥാനതല സംഘടനയാണ് കേരള ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്സ് ചേമ്പർ. ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാരിൽ നിന്നുമാണ് ഭാരവാഹികളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്.

ചേമ്പർ ഓഫ് മുൻസിപ്പൽ ചെയർമെൻ

സംസ്ഥാനത്തെ നഗരസഭകളുടെ ഭരണപരവും അല്ലാത്തതുമായ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥാപനമാണ് ചേമ്പർ ഓഫ് മുൻസിപ്പൽ ചെയർമെൻ. 1978-ൽ സ്ഥാപിതമായ ചേംബറിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട നഗരസഭാ അദ്ധ്യക്ഷൻമാരാണ് ഭരണസമിതി അംഗങ്ങൾ. ചേമ്പറിന്റെ ആസ്ഥാനം തിരുവനന്തപുരത്തെ സ്റ്റേറ്റ് മുനിസിപ്പൽ ഹൗസാണ്. ഇവിടെ ഒരു ഗസ്റ്റ് ഹൗസും പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

നിയമ വ്യവസ്ഥകൾ

തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി-മലബാർ ഭരണസംവിധാനം

ഐക്യകേരളം രൂപീകൃതമായ 1956 നവംബർ ഒന്നിന് മുമ്പ് തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി, മലബാർ പ്രദേശങ്ങൾക്ക് വ്യത്യസ്ത തദ്ദേശഭരണ നിയമങ്ങളാണ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്നത്. ഈ ഭരണസംവിധാനങ്ങൾക്ക് ഒരു ഏകീകൃത സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ സ്വയംഭരണാധികാരമുള്ള പഞ്ചായത്തുകൾ രൂപീകരിക്കാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ നാല്പതാം ആർട്ടിക്കിളിൽ അനുശാസിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനനുസൃതമായി 1950 ൽ തിരു-കൊച്ചി സംസ്ഥാനത്ത് തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചി പഞ്ചായത്ത് ആക്ടും മലബാർ പ്രദേശത്ത് മദിരാശി വില്ലേജ് പഞ്ചായത്ത് ആക്ടും നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി പ്രദേശത്തെ മുഴുവൻ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളും 458 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തു കളിലായി തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി പഞ്ചായത്ത് ആക്ടിന്റെ പരിധിയിൽ വന്നിരുന്നു. എന്നാൽ മലബാർ പ്രദേശത്ത് ഇപ്രകാരം ഏകീകൃത സ്വഭാവമുള്ള ഒരു ഭരണസംവിധാനം സാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. ഈ പ്രദേശത്തെ കുറെ ഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി 150 പഞ്ചായത്തുകൾ മാത്രമേ മദിരാശി വില്ലേജ് പഞ്ചായത്ത് ആക്ടിന്റെ പരിധിയിൽ വന്നിരുന്നുള്ളൂ. ബാക്കി പ്രദേശങ്ങൾ മലബാർ ഡിസ്ട്രിക്ട് ബോർഡിന്റെ ഭരണച്ചുമതലയിലായിരുന്നു.

കേരള പഞ്ചായത്ത് ആക്ട്, 1960

സാമൂഹ്യവികസന രംഗത്ത് കൂടുതൽ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും ആസൂത്രിത വികസനം ഗ്രാമതലത്തിൽ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനും അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനും സഹായകമാകുംവിധം സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കൂടുതൽ അധികാരം നല്കുന്നതിന് നിയമനിർമ്മാണം നടത്തണമെന്ന ബൽവന്തറായ് മേത്താ കമ്മിറ്റിയുടെയും ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട് അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ള ഭരണപരിഷ്കാര കമ്മിറ്റിയുടെയും ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഐക്യകേരളത്തിനാകമാനം ബാധകമാകുംവിധം 1960-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് ആക്ട് 1.1.1962-ൽ നിലവിൽ വന്നു. ഈ നിയമപ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് 922 പഞ്ചായത്തുകൾ രൂപവൽക്കരിച്ചു. ഈ പഞ്ചായത്തുകളിൽ 1.1.1964 മുതൽ പ്രാബല്യത്തോടെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഭരണസമിതികൾ അധികാരമേല്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ നിയമം പഞ്ചായത്ത് ഭരണസമിതികൾക്ക് ഒട്ടേറെ അധികാരാവകാശങ്ങൾ നല്കുകയും ഗ്രാമഭരണത്തിന് ശോഭനമായ ഒരു അടിത്തറ പ്രദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. കാലാന്തരത്തിൽ ചില പഞ്ചായത്തുകൾ മുനിസിപ്പാലിറ്റിക ളായി മാറ്റപ്പെടുകയും കുറെ വലിയ പഞ്ചായത്തുകളെ വിഭജിച്ച് പുതിയ പഞ്ചായത്തുകൾ രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. 23.4.1994 ൽ കേരള പഞ്ചായത്ത്‌രാജ് നിയമം നിലവിൽ വരുമ്പോൾ സംസ്ഥാനത്താകെ 991 പഞ്ചായത്തുകളാണുണ്ടായിരുന്നത്.

73, 74 ഭരണഘടനാ ഭേദഗതികൾ

സ്വാതന്ത്ര്യാനന്തര ഭാരതത്തിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന പഞ്ചായത്തുകൾക്കും നഗരസഭകൾക്കും വ്യക്തമായ അധികാരങ്ങളുടെയും വിഭവങ്ങളുടെയും അഭാവം, ദുർബ്ബല ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രാതിനിധ്യ കുറവ്, കൃത്യമായ കാലയളവിൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകൾ നടക്കാതിരിക്കുക തുടങ്ങിയ നിരവധി കാരണങ്ങളാൽ യഥാർത്ഥ ജനാധിപത്യ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. എന്നാൽ 1993 ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന 73, 74 ഭരണഘടനാ ഭേദഗതികൾ യഥാക്രമം പഞ്ചായത്തീരാജ്, നഗരപാലികാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഭരണഘടനാ പദവി നൽകിയതോടെ ഇതിനൊരു മാറ്റം ഉണ്ടായി. ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് രാജ് ഭരണസംവിധാനമാണ് 73-ാം ഭേദഗതി വ്യവസ്ഥ ചെയ്തത്. ഭരണഘടനയുടെ പതിനൊന്നാം ഷെഡ്യൂൾ പ്രകാരമുള്ള 29 വിഷയങ്ങളിൽ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികളും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനമെന്ന നിലയിൽ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും സംസ്ഥാനങ്ങൾ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് വികേന്ദ്രീകരിച്ചു നൽകേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമസഭകളുടെ രൂപീകരണം, സ്വതന്ത്ര ചുമതലയുള്ള സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷൻ, സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മിഷൻ, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി (74-ാം ഭേദഗതി), ദുർബ്ബല ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് സംവരണം തുടങ്ങിയ വ്യവസ്ഥകൾ ഭേദഗതികളുടെ സവിശേഷതകളാണ്.

കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ട്, 1994

ആസൂത്രിത ഗ്രാമവികസനത്തിനും തദ്ദേശഭരണ കാര്യങ്ങളിൽ വർദ്ധിച്ച തോതിലുള്ള ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 73-ാം ഭേദഗതി നിയമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ് 1994 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമം. ത്രിതല പഞ്ചായത്ത് ഭരണസംവിധാനമാണ് ഈ നിയമത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് എന്നിവയാണ് മൂന്ന് ഭരണസംവിധാനങ്ങൾ. മൂന്ന് ഭരണതലങ്ങളും സ്വതന്ത്രമായാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഈ നിയമത്തിന് 1995 ൽ ചില ഭേദഗതികൾ വരുത്തുകയുണ്ടായി. അനന്തരം 1999 ൽ അധികാരവികേന്ദ്രീകരണ (സെൻ) കമ്മിറ്റിയുടെയും ഒന്നാം സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷന്റെയും തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷന്റെയും ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആകെയുള്ള 285 വകുപ്പുകളിൽ നൂറ്റിയഞ്ചോളം വകുപ്പുകളിൽ സമഗ്രമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്തുകയുണ്ടായി. സർക്കാരിന് തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ മേലുണ്ടായിരുന്ന ഒട്ടുമിക്ക നിയന്ത്രണങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ചുവെന്നതാണ് ഈ ഭേദഗതി നിയമത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. 2000 ൽ പഞ്ചായത്ത്‌രാജ് നിയമം വീണ്ടും ഭേദഗതി ചെയ്ത് സർക്കാരിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരുന്ന വാർഡ് വിഭജനം, സംവരണ നിർണ്ണയം തുടങ്ങിയ അധികാരങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷന് നല്കുകയുണ്ടായി. കൂടാതെ 35 അനുബന്ധ നിയമങ്ങളിലും ഭേദഗതി വരുത്തി. 2001 ൽ ഏഴംഗ ഓംബുഡ്സ്മാൻ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരുന്ന നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്ത് ഏകാംഗ ഓംബുഡ്സ്മാന് വ്യവസ്ഥയുണ്ടാക്കി. 2005-ൽ നിയമം ഭേദഗതി ചെയ്ത് വാർഡ് വിഭജനത്തിന് ഡിലിമിറ്റേഷൻ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

2009-ൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതിയിലൂടെ 13 വകുപ്പുകൾ ഭേദഗതി ചെയ്യുകയും 5 വകുപ്പുകൾക്ക് പകരമായി 8 പുതിയ വകുപ്പുകൾ ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അംഗസംഖ്യയുടെ 50 ശതമാനം വനിതകൾക്ക് സംവരണം ചെയ്യൽ, ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലെ സ്റ്റാൻഡിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ എണ്ണം നാലായി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, തറവിസ്തീർണ്ണം, മറ്റു മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്നിവ അടിസ്ഥാനമാക്കി വസ്തുനികുതി നിരക്കുകൾ നിശ്ചയിക്കൽ, ചവറോ മാലിന്യമോ വിസർജ്ജ്യവസ്തുക്കളോ ജലാശയങ്ങളിലും ജലസ്രോതസ്സുകളിലും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലും നിക്ഷേപിക്കുന്നത് കോഗ്നൈസബിളും ജാമ്യം ഇല്ലാത്തതുമായ കുറ്റമാക്കൽ തുടങ്ങിയവയാണ് പ്രധാന ഭേദഗതികൾ.

പ്രവാസി ഭാരതീയർക്ക് വോട്ടർ പട്ടികയിൽ സമ്മതിദായകരായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥ (21എ) മാലിന്യങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ കൈകാര്യം ചെയ്യൽ (219 വി), മാലിന്യ സംസ്കരണ കാര്യത്തിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവർക്ക് ആറു മാസത്തിൽ കുറയാത്തതും ഒരു വർഷം വരെ ആകാവുന്നതുമായ കാലത്തേക്കുള്ള തടവോ, പതിനായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും അൻപതിനായിരം രൂപ വരെ ആകാവുന്നതുമായ പിഴയോ ശിക്ഷയോ നൽകുക എന്നിവ 2014 ഡിസംബർ 23ന് പാസാക്കിയ

പ്രധാന ഭേദഗതികളാണ്.

ഈ നിയമത്തിലെ ഏറ്റവും സവിശേഷമായ ഒരു സംവിധാനമാണ് ഗ്രാമസഭ. ജനാധിപത്യ ഭരണക്രമത്തിൽ സാധാരണ ജനതയ്ക്ക് ഭരണത്തിൽ നേരിട്ട് പങ്കാളിത്തം ലഭിക്കുന്ന ഏക സംവിധാനമാണിത്.

ഗ്രാമസഭ: ഒരു ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ നിയോജകമണ്ഡലം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഗ്രാമസഭ രൂപീകരിക്കേണ്ടത്. നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ മുഴുവൻ സമ്മതിദായകരും ആ ഗ്രാമസഭയിലെ അംഗങ്ങളാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തംഗമാണ് ഗ്രാമസഭാ കൺവീനർ. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ് അദ്ധ്യക്ഷനായിരിക്കും. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന സ്ഥലത്താണ് യോഗം ചേരേണ്ടത്. മൂന്നുമാസത്തിലൊരിക്കൽ എന്ന കണക്കിൽ വർഷത്തിൽ 4 പ്രാവശ്യമെങ്കിലും ഗ്രാമസഭ യോഗം ചേരണം. ഗ്രാമസഭ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പ്രദേശത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അംഗത്തെയും നിയമസഭാംഗത്തെയും നിർബന്ധമായും ഗ്രാമസഭാ കൺവീനർ ക്ഷണിക്കേണ്ടതാണ്. ആകെ ഗ്രാമസഭാംഗങ്ങളുടെ 10 ശതമാനമാണ് ക്വാറം. 10 ശതമാനത്തിലധികം സമ്മതിദായകർ രേഖാമൂലം ആവശ്യപ്പെട്ടാൽ രണ്ട് സാധാരണ യോഗങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു പ്രത്യേക യോഗവും ചേരേണ്ടതുണ്ട്. ഗ്രാമസഭയുടെ യോഗം 3 മാസത്തിലൊരിക്കൽ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്നതിൽ തുടർച്ചയായി മൂന്നു തവണ വീഴ്ചവരുത്തിയാൽ ബന്ധപ്പെട്ട അംഗത്തിന്റെ അംഗത്വം നഷ്ടമാകുന്നതാണ്. സമ്മതിദായകർക്ക് തങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത പ്രതിനിധിയുമായി വർഷത്തിൽ നാലുപ്രാവശ്യമെങ്കിലും മുഖാമുഖം സംവദിക്കാൻ ഗ്രാമസഭ അവസരമുണ്ടാക്കുന്നു. മുൻവർഷത്തെ വികസനപരിപാടികളെയും നടപ്പുവർഷത്തിൽ ഏറ്റെടുക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന വികസന പരിപാടികളെയും ഇതിനുവേണ്ടിവരുന്ന ചെലവിനെയും സംബന്ധിച്ച ഒരു റിപ്പോർട്ടും മുൻ വർഷത്തെ വാർഷിക കണക്കുകളുടെ ഒരു സ്റ്റേറ്റ്മെന്റും ഭരണനിർവ്വഹണാധികാരസ്ഥന്റെ ഒരു റിപ്പോർട്ടും ആദ്യയോഗത്തിൽ ഗ്രാമസഭ മുമ്പാകെ വയ്ക്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമസഭകളുടെ ശുപാർശകൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകൾ അർഹമായ പരിഗണന നല്കേണ്ടതാണ്. ഗ്രാമസഭകൾക്ക് പ്രത്യേക ചുമതലകളും നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വിവിധ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾക്കുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളെ തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള ചുമതല ഗ്രാമസഭകൾക്കാണ്. ഗ്രാമസഭ തയ്യാറാക്കുന്ന ലിസ്റ്റിലോ മുൻഗണനാക്രമത്തിലോ മാറ്റം വരുത്താൻ പാടില്ല. ഗ്രാമസഭയിലൂടെയാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതികൾ ഉരുത്തിരിയുന്നത്. പദ്ധതിയാസൂത്രണത്തിലും നിർവ്വഹണത്തിലും ഗ്രാമസഭകൾക്ക് നിർണ്ണായകമായ സ്ഥാനം നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ ഗ്രാമസഭകൾക്ക് പഞ്ചായത്തുകളെ ഗുണപരമായും മാതൃകാപരമായും നയിക്കാൻ കഴിയും.

പഞ്ചായത്തുകളുടെ രൂപീകരണവും അംഗസംഖ്യയും: പഞ്ചായത്ത്രാജ് നിയമമനുസരിച്ച് കാനേഷുമാരിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെ അംഗസംഖ്യ നിർണ്ണയിച്ച് പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടറാണ് വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്. സംസ്ഥാനത്ത് ഇപ്പോൾ 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും 152 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും 14 ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളും 16682 ഗ്രാമസഭകളുമാണുള്ളത്. ജനസംഖ്യാനുപാതികമായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലും ഇപ്പോൾ 13 മുതൽ 23 വരെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ 16 മുതൽ 32 വരെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളുമാണുള്ളത്.

അംഗങ്ങളുടെയും പ്രസിഡന്റുമാരുടെയും തിരഞ്ഞെടുപ്പ്: ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളിലെ അംഗങ്ങളെ സമ്മതിദായകർ വോട്ടെടുപ്പിലൂടെ നേരിട്ട് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന അംഗങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രസിഡന്റിനെയും വൈസ് പ്രസിഡന്റിനെയും ഭൂരിപക്ഷാടിസ്ഥാനത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ ബന്ധപ്പെട്ട ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിലും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റുമാർ ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും അംഗങ്ങളായിരിക്കും. എന്നാൽ ഇവർക്ക് പ്രസിഡന്റ്/വൈസ് പ്രസിഡന്റ് തിരഞ്ഞെടുപ്പിലോ, അവിശ്വാസപ്രമേയ വോട്ടെടുപ്പിലോ പങ്കെടുക്കാൻ അർഹത ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതല്ല.

സംവരണ വ്യവസ്ഥ: വനിതകൾക്കും പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്കും ഭരണത്തിൽ അർഹമായ പ്രാതിനിധ്യവും സാമൂഹിക നീതിയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളിലും പ്രത്യേകമായ സംവരണം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളിലെ അംഗസംഖ്യയുടെയും പ്രസിഡന്റ് പദവിയുടെയും അമ്പത് ശതമാനത്തിൽ കുറയാത്ത സ്ഥാനങ്ങൾ വനിതകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പട്ടികജാതിക്കാർക്കും പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്കും ജനസംഖ്യാനുപാതികമായിട്ടാണ് സംവരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇപ്രകാരം സംവരണം ചെയ്യുന്ന സ്ഥാനങ്ങളിൽ (ഒന്നിലധികം ഉണ്ടെങ്കിൽ) അമ്പത് ശതമാനത്തിൽ കുറയാത്ത സ്ഥാനം ആ വിഭാഗങ്ങളിലെ വനിതകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്യുന്നു. മാത്രമല്ല, പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത പഞ്ചായത്തിൽ വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സംവരണമണ്ഡലങ്ങളും പഞ്ചായത്തുകളും അഞ്ചുവർഷത്തിലൊരിക്കൽ ആവർത്തനക്രമമനുസരിച്ച് മാറുന്നതാണ്.

സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷൻ: സ്വതന്ത്രവും നീതിയുക്തവുമായ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തുന്നതിന് സ്വതന്ത്രച്ചുമതലയുള്ള ഒരു തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷൻ നിയമം വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. അഞ്ചുവർഷത്തിലൊരിക്കൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് പൊതുതിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്താനും അതിനുശേഷമുണ്ടാകുന്ന എല്ലാ ആകസ്മിക ഒഴിവുകളിലേക്കും മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്താനും നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു. 1999 ലെ ഭേദഗതി നിയമമനുസരിച്ച് സംവരണമണ്ഡലങ്ങളും സംവരണ പഞ്ചായത്തുകളും നിർണ്ണയിക്കുന്ന ചുമതലകളും വാർഡ് വിഭജന ചുമതലയും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷനാ യിരുന്നു.

2005-ലെ ഭേദഗതിയിലൂടെ പഞ്ചായത്തുകളുടെ നിയോജകമണ്ഡലങ്ങളുടെ അതിർത്തി നിർണ്ണയം നടത്തുന്നതിന് സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മിഷണർ അദ്ധ്യക്ഷനായും ഗവൺമെന്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ പദവിയിൽ കുറയാത്ത നാല് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ അംഗങ്ങളായും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു ഡിലിമിറ്റേഷൻ കമ്മിഷൻ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു. 2005, 2010, 2015 വർഷ

ങ്ങളിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് നടന്ന പൊതുതിരഞ്ഞെടുപ്പിന് മുന്നോടിയായി സംസ്ഥാന ഡീലിമിറ്റേഷൻ കമ്മിഷൻ രൂപീകരിക്കുകയും അതിർത്തി നിർണ്ണയം നടത്തുകയും ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

കൂറുമാറ്റം: തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളിൽ കൂറുമാറ്റം നിരോധിക്കുന്നതിനും കൂറുമാറുന്ന അംഗങ്ങളെ തദ്ദേശ ഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ അംഗമായി തുടരുന്നതിൽ നിന്നും അയോഗ്യത കല്പിക്കുന്നതിനും തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷന് അധികാരമുണ്ട്. 1999-ലെ കേരള തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ (കൂറുമാറ്റം നിരോധിക്കൽ) നിയമത്തിൽ ഇതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അംഗങ്ങളുടെ അയോഗ്യത: ഒരു കോടതിയോ, ട്രൈബ്യൂണലോ അസാന്മാർഗ്ഗിക പ്രവർത്തികൾക്ക് മൂന്നുമാസത്തിൽ കുറയാതെയുള്ള ഒരു കാലത്തേക്ക് തടവുശിക്ഷ വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അഴിമതിക്കുറ്റത്തിന് കുറ്റക്കാരനായി വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ദുർഭരണത്തിന് വ്യക്തിപരമായി കുറ്റക്കാരനാണെന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, സ്ഥിരബുദ്ധി ഇല്ലാത്ത ആളാണെന്ന് വിധിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, വിദേശപൗരത്വം സ്വേച്ഛയാ ആർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കുറ്റത്തിന് ഏതെങ്കിലും ഒരു ക്രിമിനൽ കോടതിയാൽ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, പാപ്പരായി വിധിക്കുന്നതിന് അപേക്ഷിക്കുകയോ പാപ്പരായി വിധിക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ഒരു കമ്പനിയിലെ ഡയറക്ടറല്ലാത്ത ഒരു ഓഹരിക്കാരൻ എന്ന നിലയിലൊഴികെ പഞ്ചായത്ത്‌രാജ് ആക്ടോ ബന്ധപ്പെട്ട ചട്ടങ്ങളോ അനുവദിക്കാത്ത തരത്തിൽ സർക്കാരുമായോ, ഏതെങ്കിലും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായോ ഉണ്ടാക്കിയ ഏതെങ്കിലും കരാറിലോ അവയ്ക്കുവേണ്ടി ചെയ്യുന്ന ജോലിയിലോ അവകാശബന്ധം സ്ഥാപിച്ചാൽ, സർക്കാരിനു വേണ്ടിയോ ബന്ധപ്പെട്ട പഞ്ചായത്തിനു വേണ്ടിയോ പ്രതിഫലം പറ്റുന്ന അഭിഭാഷകനായി സേവനമനുഷ്ഠിച്ചാൽ, പഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്ത് താമസം അവസാനിപ്പിച്ചാൽ, സർക്കാരിലേക്കോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്കോ കുടിശ്ശികയുണ്ടാവുകയും അതു സംബന്ധിച്ച് ബില്ലോ, നോട്ടീസോ ലഭിച്ച് അതിലെ സമയപരിധി കഴിയുകയും ചെയ്താൽ, പഞ്ചായത്തിന്റെ അനുമതി കൂടാതെ മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ തുടർച്ചയായി മൂന്ന് പ്രാവശ്യം പഞ്ചായത്ത് കമ്മിറ്റിയിലോ, സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലോ ഹാജരാകാതിരുന്നാൽ, കൂറുമാറ്റം നടത്തുകയോ (നിയമമനുസരിക്കാത്ത വിധത്തിൽ), ഗ്രാമസഭായോഗം മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ വിളിച്ചുകൂട്ടുന്നതിൽ തുടർച്ചയായി മൂന്നുപ്രാവശ്യം വീഴ്ചവരുത്തുകയോ, ആസ്തിയെ സംബന്ധിച്ച പ്രസ്താവം നല്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്താൽ, പട്ടികജാതിക്കാർക്കോ പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്കോ വേണ്ടി സംവരണം ചെയ്ത സ്ഥാനത്തേക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടയാൾ പട്ടികജാതിയോ പട്ടികവർഗ്ഗമോ അല്ല എന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടാൽ അംഗമായി തുടരുന്നതിൽ അയോഗ്യത കല്പിക്കുന്നതിന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.

അവിശ്വാസം: പ്രസിഡന്റ്/വൈസ് പ്രസിഡന്റ് എന്നിവർക്കെതിരായ അവിശ്വാസം, പഞ്ചായത്തിന് അനുവദിക്കപ്പെട്ട അംഗസംഖ്യയിൽ ഒന്നു പകുതിയിൽ കൂടുതൽ അംഗങ്ങളുടെ പിന്തുണയോടെ പാസ്സായാൽ അവരുടെ ഔദ്യോഗിക പദവി അവസാനിക്കുന്നതും അവരുടെ സ്ഥാനങ്ങൾ ഉടൻ പ്രാബല്യത്തിൽ ഒഴിഞ്ഞതായി കരുതാനും നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ധനകാര്യ കമ്മിഷൻ: അഞ്ചുവർഷത്തിലൊരിക്കൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികസ്ഥിതി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനും വിഭവലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു ധനകാര്യകമ്മിഷനെ നിയമിക്കാൻ നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. കമ്മിഷനിൽ മൂന്നിൽ കുറയാത്ത അംഗങ്ങളാവും ഉണ്ടാവുക.

സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ: ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളിൽ വിവിധ ചുമതലകൾക്കായി സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. 2009 ലെ ഭേദഗതി പ്രകാരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും ധനകാര്യം, വികസനം, ക്ഷേമകാര്യം, ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും എന്നിങ്ങനെ നാല് വീതം സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് ധനകാര്യം, വികസനം, പൊതുമരാമത്ത്, ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും, ക്ഷേമകാര്യം എന്നിങ്ങനെ അഞ്ച് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുമുണ്ടാകും. ഒരു പഞ്ചായത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും ഏതെങ്കിലും ഒരു സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിൽ അംഗമായിരിക്കും. ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചെയർമാൻ വൈസ് പ്രസിഡന്റാണ്.

വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിലെ ചെയർമാൻ സ്ഥാനവും, വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പഞ്ചായത്തിൽ വികസനം, ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും എന്നീ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളിലെ ചെയർമാൻ സ്ഥാനങ്ങളും സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനം സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്ത ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിൽ പൊതുമരാമത്ത്, ക്ഷേമകാര്യം എന്നീ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളിലെ ചെയർമാൻ സ്ഥാനങ്ങളും അല്ലാത്തയിടങ്ങളിൽ വികസനം, ക്ഷേമകാര്യം, ആരോഗ്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും എന്നീ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളിലെ ചെയർമാൻ സ്ഥാനങ്ങളും സ്ത്രീകൾക്കായി സംവരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രസിഡന്റ് എല്ലാ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളിലും വോട്ടവകാശമില്ലാത്ത അനൗദ്യോഗിക അംഗമായിരിക്കും. പ്രസിഡന്റ് അദ്ധ്യക്ഷനായും സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാന്മാർ അംഗങ്ങളായും ഒരു സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതിനും നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥയുണ്ട്.

ബഡ്ജറ്റ്: ഓരോ പഞ്ചായത്ത്‌രാജ് സ്ഥാപനത്തിലെയും ധനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ഓരോ വർഷവും അടുത്ത വർഷത്തേക്കുള്ള ബഡ്ജറ്റ് തയ്യാറാക്കി അതാത് പഞ്ചായത്ത് മുമ്പാകെ സമർപ്പിക്കേണ്ടതും പഞ്ചായത്ത് യുക്തമെന്ന് തോന്നുന്ന ഭേദഗതികളോടെ ഏപ്രിൽ ഒന്നാം തീയതിക്ക് മുമ്പ് ബഡ്ജറ്റ് പാസ്സാക്കേണ്ടതുമാണ്. ബഡ്ജറ്റ് പാസ്സാക്കാത്തതുമൂലം പഞ്ചായത്തിന് സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയുണ്ടായാൽ പഞ്ചായത്തിന് നോട്ടീസ് നൽകി ഒരു വിജ്ഞാപനം വഴി അതിനെ പിരിച്ചുവിടാൻ സർക്കാരിന് അധികാരമുണ്ട്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും തയ്യാറാക്കുന്ന ബഡ്ജറ്റിന്റെ ഒരു കോപ്പി ജില്ലാ പഞ്ചാ

യത്തിന് സമർപ്പിക്കാനും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ അതിന്റെ ബഡ്ജറ്റിനോടൊപ്പം ഇവ സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കാനും നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു.

ആഡിറ്റ്: പഞ്ചായത്തുകളുടെ വരവ് ചെലവ് കണക്കുകൾ ആഡിറ്റ് ചെയ്ത് പഞ്ചായത്തിനും സർക്കാരിനും റിപ്പോർട്ട് നല്കാൻ ലോക്കൽ ഫണ്ട് ആഡിറ്റ് വകുപ്പ് (കേരള സംസ്ഥാന ആഡിറ്റ് വകുപ്പ്) ഡയറക്ടറെ ചുമതലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് നിയമത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആഡിറ്റർമാർക്ക് വിപുലമായ അധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പഞ്ചായത്തുകളുടെ വാർഷിക വരവ് ചെലവ് കണക്കുകളുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ സംക്ഷേപവും ആഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടും ജൂലൈ 31-ാം തീയതിക്കുമുമ്പ് സർക്കാർ ഇതിലേക്കായി ചുമതലപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന് സമർപ്പിക്കാനും ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഈ റിപ്പോർട്ടുകൾ സഞ്ചയിച്ച് സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കുന്നതിനും സർക്കാർ അത് നിയമസഭ മുമ്പാകെ വയ്ക്കുന്നതിനും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി: ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷൻ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റും സെക്രട്ടറി ജില്ലാ കളക്ടറുമാണ്. ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും അവയുടെ അടുത്ത വർഷത്തേക്കുള്ള വികസന പദ്ധതികൾ ഗ്രാമസഭകളുടെ നിർദ്ദേശം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും പകർപ്പ് ബന്ധപ്പെട്ട ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിനും നല്കുന്നതിനും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ പദ്ധതികൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അതിന്റെ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും പകർപ്പ് ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിനും നല്കുന്നതിനും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതികൾ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അതിന്റെ വാർഷിക പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്ക് നല്കുന്നതിനും നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു. ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതി ത്രിതല പഞ്ചായത്തുകളുടെ പദ്ധതികൾ സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തി ക്രോഡീകരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ജില്ലാ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നത്.

ഭരണ റിപ്പോർട്ട്: ഓരോ വർഷവും അവസാനിക്കുമ്പോൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളും നിശ്ചിത തീയതിക്കുള്ളിൽ അവയുടെ ഭരണ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിന് നല്കേണ്ടതും ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് അതിന്റെ ഭരണ റിപ്പോർട്ടും ഗ്രാമ-ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളുടെ ഭരണറിപ്പോർട്ടും സർക്കാരിന് നല്കേണ്ടതും സർക്കാർ അത് നിയമസഭയുടെ മുമ്പാകെ വയ്ക്കേണ്ടതുമാണ്.

പഞ്ചായത്തുകളുടെ ചുമതലകൾ: ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 27 അനിവാര്യ ചുമതലകളും 14 പൊതുവായ ചുമതലകളും മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ 19 വകുപ്പുകളിൽ നിന്നുമുള്ള ചുമതലകളും നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് പൊതുവായ 3 ചുമതലകളും മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ 14 വകുപ്പുകളിൽ നിന്നുള്ള ചുമതലകളുമാണ് നിർവ്വഹിക്കാനുള്ളത്. ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കാകട്ടെ പൊതുവായ 3 ചുമതലകളും മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ 16 വകുപ്പുകളിൽ നിന്നുള്ള ചുമതലകളും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. നേരിട്ട് നികുതി ചുമത്തുന്നതിനും പിരിക്കുന്നതിനുമുള്ള അധികാരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് മാത്രമാണ് പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമപ്രകാരം നല്കിയിട്ടുള്ളത്.

നിർവ്വഹണാധികാരി: പഞ്ചായത്തിന്റെ നിർവ്വഹണാധികാരി പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റും മുഖ്യനിർവ്വഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ സെക്രട്ടറിയുമാണ്. പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് കൈമാറപ്പെട്ട വകുപ്പുകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതാത് വിഭാഗത്തിലെ ഓഫീസ് മേധാവികൾ പഞ്ചായത്തിന്റെ എക്സ് ഒഫിഷ്യോ സെക്രട്ടറിമാരാണ്. പഞ്ചായത്തിലെ എല്ലാവിഭാഗം ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും നിയന്ത്രണം പഞ്ചായത്തിൽ നിക്ഷിപ്തമാണ്. എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും പേരിൽ അച്ചടക്കനടപടി സ്വീകരിക്കാനുള്ള അധികാരവും പഞ്ചായത്തിനുണ്ട്. എന്നാൽ ലഘുശിക്ഷ മാത്രമേ ഇപ്രകാരം നല്കാൻ പാടുള്ളൂ. സെക്രട്ടറിയും മറ്റ് ഗസറ്റഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഒഴികെയുള്ള ജീവനക്കാരെ അന്വേഷണവിധേയമായി സസ്പെന്റ് ചെയ്യാനുള്ള അധികാരവും നിയമപ്രകാരം പ്രസിഡന്റിനുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ നടപടി അടുത്ത പഞ്ചായത്ത് യോഗം അംഗീകരിക്കണം. അല്ലാത്തപക്ഷം ആ നടപടി അസാധുവാകും.

ഓംബുഡ്സ്മാൻ: തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും അതിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെയും ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ അഴിമതിയോ, ദുർഭരണമോ അപാകതകളോ ഉൾപ്പെടുന്ന ഏതൊരു നടപടിയെയും സംബന്ധിച്ച ആരോപണത്തെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മാന്വേഷണവും പൊതുവായ അന്വേഷണവും നടത്തുന്നതിനും ക്രിമിനൽ കുറ്റങ്ങൾ ഉൾപ്പെടാത്ത പരാതികൾ പരിഗണിച്ച് തീർപ്പ് കല്പിക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒരു ഓംബുഡ്സ്മാൻ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ട്രൈബ്യൂണൽ: തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ തീരുമാനങ്ങൾക്കെതിരായി നല്കുന്ന അപ്പീൽ, റിവിഷൻ എന്നിവ പരിഗണിക്കുന്നതിനും തീർപ്പ് കല്പിക്കുന്നതിനുമായി സർക്കാർ ഓരോ ജില്ലയ്ക്കുവേണ്ടിയോ, ഒന്നിലധികം ജില്ലകൾക്കുവേണ്ടിയോ ട്രൈബ്യൂണൽ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് നിയമം അനുശാസിക്കുന്നു. ഒരു ട്രൈബ്യൂണലിൽ ജില്ലാ ജഡ്ജിയുടെ പദവിയിലുള്ള ഒരു നീതിന്യായവകുപ്പുദ്യോഗസ്ഥൻ ഉണ്ടായിരിക്കും. ട്രൈബ്യൂണലിന് ചില സംഗതികളിൽ സിവിൽ നിയമത്തിൻ കീഴിൽ ഒരു കേസ് വിചാരണ ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു സിവിൽ കോടതിക്കുള്ള അതേ അധികാരങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

പൗരാവകാശരേഖ: ഓരോ പഞ്ചായത്തും, നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട രീതിയിൽ പൗരന്മാർക്ക് പഞ്ചായത്ത് ലഭ്യമാക്കുന്ന വിവിധയിനം സേവനങ്ങളെയും അവയുടെ വ്യവസ്ഥകളെയും അവ ലഭ്യമാക്കുന്ന സമയപരിധിയേയും സംബന്ധിച്ച് ഒരു രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കി പൗരാവകാശരേഖ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പൗരാവകാശരേഖ വർഷത്തിലൊരിക്കൽ പഞ്ചായത്ത് ചർച്ച ചെയ്ത് പുതുക്കുകയും കാലാനുസൃതമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലകൾ

1.കെട്ടിട നിർമ്മാണം നിയന്ത്രിക്കുക. 2. പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ കയ്യേറ്റം ചെയ്യപ്പെടാതെ സംരക്ഷിക്കുക. 3. പരമ്പരാഗത കടിവെള്ള

സ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുക. 4. കുളങ്ങളും മറ്റു ജലസംഭരണികളും സംരക്ഷിക്കുക. 5. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ചുമതലയിലുള്ള ജലമാർഗ്ഗങ്ങളും കനാലുകളും പരിരക്ഷിക്കുക. 6. ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും കയ്യൊഴിയുകയും ചെയ്യുക. ദ്രവമാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യൽ ക്രമീകരിക്കുക. 7. പേമാരിമൂലമുണ്ടാകുന്ന വെള്ളം ഒഴുക്കിക്കളയുക. 8. പരിസ്ഥിതി ആരോഗ്യരക്ഷകമാക്കി സംരക്ഷിക്കുക. 9. പൊതുമാർക്കറ്റുകൾ പരിപാലിക്കുക. 10. സാംക്രമിക രോഗവാഹികളെ നിയന്ത്രിക്കുക. 11. മൃഗങ്ങളുടെ കശാപ്പ്, മാംസം, മത്സ്യം, എളുപ്പത്തിൽ കേടുവരുന്ന മറ്റ് ഭക്ഷ്യവസ്തു എന്നിവയുടെ വിൽപ്പന മുതലായവ നിയന്ത്രിക്കുക. 12 ഭക്ഷണശാലകളെ നിയന്ത്രിക്കുക. 13. ഭക്ഷണത്തിൽ മായം ചേർക്കുന്നത് തടയുക 14. റോഡുകളും മറ്റു പൊതു മുതലുകളും സംരക്ഷിക്കുക. 15. തെരുവു വിളക്കുകൾ കത്തിക്കുകയും അവയെ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക. 16. രോഗ പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക. 17. രോഗ പ്രതിരോധത്തിനും നിയന്ത്രണത്തിനുമായി ദേശീയ തലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലുമുള്ള തന്ത്രങ്ങളും പരിപാടികളും ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുക. 18. ശവപ്പറമ്പുകളും ശ്മശാനങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുയും ചെയ്യുക. 19. അപകടകരവും അസഹ്യകരവുമായ വ്യാപാരങ്ങൾക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുക. 20. ജനനവും മരണവും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുക. 21. കുളിക്കടവുകളും അലക്കുകടവുകളും സ്ഥാപിക്കുക. 22. കടത്തുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുക. 23. വാഹനങ്ങൾ പാർക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള താവളങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക. 24. യാത്രക്കാർക്കായി വെയ്റ്റിംഗ് ഷെഡ്ഡുകൾ നിർമ്മിക്കുക. 25. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ മൂത്രപ്പുരയും കക്കൂസും കുളിസ്ഥലങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുക. 26. മേളകളുടെയും ഉത്സവങ്ങളുടെയും നടത്തിപ്പ് ക്രമീകരിക്കുക. 27. വളർത്തുനായ്ക്കൾക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുകയും അലഞ്ഞു നടക്കുന്ന നായ്ക്കളെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക.

കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട്, 1994

1992 -ലെ എഴുപത്തിനാലാം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയോടുകൂടി ഇന്ത്യയിലെ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഭരണഘടനയുടെ പിൻബലമുള്ള പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളായി മാറി. ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയെ തുടർന്ന് 1960-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട് (1961 - ലെ 14), 1961 - ലെ കേരള മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ ആക്ട് (1961 - ലെ 30) എന്നീ ആക്ടുകൾക്ക് പകരമായി 1994 - ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട് (1994 - ലെ 20), 1994 - മേയ് 30 ന് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. 74-ാം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയോടെ നഗരഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലാവിഷയങ്ങൾ ഏതെല്ലാമെന്ന് പ്രതിപാദിക്കുന്ന 12-ാം പട്ടിക ഭരണഘടനയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തപ്പെട്ടു. പന്ത്രണ്ടാം പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സംഗതികളെ സംബന്ധിച്ച്, സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം നഗരസഭകൾക്കുണ്ട്. കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട്, 1994 പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നതിന് ശേഷം, അതിലുണ്ടായ നിരവധി ഭേദഗതികൾ മുഖേന വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന കൂടുതൽ ചുമതലകൾ നഗരസഭകൾക്ക് കൈമാറുകയും അതുവഴി കേന്ദ്രീകൃത ഭരണരീതിക്ക് പകരം അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുവാനും അതിന്റെ ഗുണഫലങ്ങൾ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുവാനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സമൂഹത്തിലെ നിരാലംബരും നിരാശ്രയരുമായ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് നടപ്പിലാക്കിയിരുന്ന ക്ഷേമസുരക്ഷാ പദ്ധതികളെല്ലാം തന്നെ നഗരസഭകൾക്ക് കൈമാറിയത് ഇതിനൊരുദാഹരണമാണ്. 1994-ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ടിലെ വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് കീഴിൽ വിവിധ വിഷയങ്ങളിലായി നിരവധി ചട്ടങ്ങളും സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2019ൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട് ഭേദഗതി ചെയ്ത് മുനിസിപ്പൽ കോമൺ സർവ്വീസ് ജീവനക്കാരെ സർക്കാർ ജീവനക്കാരാക്കി മാറ്റിയിട്ടുണ്ട്.

മുനിസിപ്പാലിറ്റികളുടെ അനിവാര്യ ചുമതലകൾ

1. കെട്ടിട നിർമ്മാണം നിയന്ത്രിക്കുക. 2. പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ കയ്യേറ്റം ചെയ്യപ്പെടാതെ സംരക്ഷിക്കുക. 3. പരമ്പരാഗത കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകൾ സംരക്ഷിക്കുക. 4. കുളങ്ങളും മറ്റു ജലസംഭരണികളും സംരക്ഷിക്കുക. 5. മുനിസിപ്പാലിറ്റിയുടെ അധീനതയിലുള്ള ജലമാർഗ്ഗങ്ങളും കനാലുകളും പരിരക്ഷിക്കുക. 6.ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും കയ്യൊഴിയുകയും ചെയ്യുക, ദ്രവമാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യൽ ക്രമീകരിക്കുക 7. പേമാരിമൂലമുണ്ടാകുന്ന വെള്ളം ഒഴുക്കിക്കളയുക. 8. പരിസ്ഥിതി ആരോഗ്യരക്ഷകമാക്കി സംരക്ഷിക്കുക. 9. പൊതുമാർക്കറ്റുകൾ പരിപാലിക്കുക. 10. സാംക്രമിക രോഗവാഹികളെ നിയന്ത്രിക്കുക. 11. മൃഗങ്ങളുടെ കശാപ്പ്, മാംസം, മത്സ്യം, എളുപ്പത്തിൽ കേടുവരുന്ന മറ്റ് ഭക്ഷ്യവസ്തു എന്നിവയുടെ വിൽപ്പന മുതലായവ നിയന്ത്രിക്കുക. 12. ഭക്ഷണശാലകളെ നിയന്ത്രിക്കുക. 13. ഭക്ഷണത്തിൽ മായം ചേർക്കുന്നത് തടയുക 14. റോഡുകളും മറ്റു പൊതു മുതലുകളും സംരക്ഷിക്കുക. 15. തെരുവു വിളക്കുകൾ കത്തിക്കുകയും അവയെ പരിപാലിക്കുകയും ചെയ്യുക. 16. രോഗ പ്രതിരോധ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുക. 17. രോഗ പ്രതിരോധത്തിനും നിയന്ത്രണത്തിനുമായി ദേശീയ തലത്തിലും സംസ്ഥാനതലത്തിലുമുള്ള തന്ത്രങ്ങളും പരിപാടികളും ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുക. 18. ശവപ്പറമ്പുകളും ശ്മശാനങ്ങളും സ്ഥാപിക്കുകയും സംരക്ഷിക്കുയും ചെയ്യുക. 19. അപകടകരവും അസഹ്യകരവുമായ വ്യാപാരങ്ങൾക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുക. 20. ജനനവും മരണവും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുക. 21. കുളിക്കടവുകളും അലക്കുകടവുകളും സ്ഥാപിക്കുക. 22. കടത്തുകൾ ഏർപ്പെടുത്തുക. 23. വാഹനങ്ങൾ പാർക്ക് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള താവളങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക. 24. യാത്രക്കാർക്കായി വെയ്റ്റിംഗ് ഷെഡ്ഡുകൾ നിർമ്മിക്കുക. 25. പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ മൂത്രപ്പുരയും കക്കൂസും കുളിസ്ഥലങ്ങളും ഏർപ്പെടുത്തുക. 26. മേളകളുടെയും ഉത്സവങ്ങളുടെയും നടത്തിപ്പ് ക്രമീകരിക്കുക. 27. വളർത്തുനായ്ക്കൾക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുകയും അലഞ്ഞു നടക്കുന്ന നായ്ക്കളെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുകയും ചെയ്യുക. 28. ചേരിപ്രദേശങ്ങളിൽ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുക. 29. നടപ്പാതയും റോഡ് മുറിച്ചുകടക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഉൾപ്പെടെയുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ കാൽനടയാത്രക്കാർക്കുവേണ്ടി ഏർപ്പെടുത്തുക. 30. ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പാക്കുന്നതിനായി വിശദമായ നഗരാസൂത്രണവും പ്രവർത്തനപദ്ധതിയും തയ്യാറാക്കുക.

കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങൾ

2011ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിലും 1999 ലെ കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിലും സമഗ്ര മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി പുതിയ കേരള പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി കെട്ടിടനിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങൾ 2019 നവംബർ 8ന് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. പഴയ കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായി ഒട്ടേറെ ഇളവുകൾ കെട്ടിട നിർമ്മാണാനുമതി അപേക്ഷകർക്ക് ലഭിക്കുംവിധമാണ് പുതിയ ചട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. 2019ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിലും കേരള മുനിസിപ്പാലിറ്റി കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങളിലും കെട്ടിട വിനിയോഗഗണം 12 ആയും ചട്ടങ്ങളുടെ എണ്ണം 109 ആയും ലഘൂകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കെട്ടിടനിർമ്മാണാനുമതി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി അപേക്ഷ ലഭിച്ച് 30 ദിവസമായി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കെട്ടിട നിർമ്മാണ അപേക്ഷകൾ പ്രോസസ് ചെയ്യുന്നതിലെ കാലതാമസം ഒഴിവാക്കുന്നതിനായി അവയെ ഓൺലൈനായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന തരത്തിലാണ് ചട്ടങ്ങൾ പരിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളത്. അപേക്ഷകളിൽ വ്യാഖ്യാനത്തിനുള്ള പഴുതുകൾ പരമാവധി അടച്ചാണ് പുതിയ ചട്ടങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിയിരിക്കുന്നത്. 2019ൽ നിലവിൽ വന്ന കെട്ടിടനിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ഇളവുകൾ നൽകി 24.09.2020ന് വീണ്ടും ഭേദഗതി ചെയ്തു.

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം 2005

2005 സെപ്റ്റംബർ 7-ന് പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമം ഗ്രാമീണ കുടുംബങ്ങളുടെ ഉപജീവനവും സുരക്ഷിതത്വവും ഉറപ്പാക്കുകയും സ്വന്തം പ്രദേശത്ത് തൊഴിലെടുക്കാനുള്ള അവകാശം സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നിയമം നിലവിൽ വന്നതോടെ ഇന്ത്യയിൽ തൊഴിൽ നിയമസാധുതയുള്ള ഒരവകാശമായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്. അവിദഗ്ദ്ധ കായിക തൊഴിൽ ചെയ്യാൻ സന്നദ്ധതയുള്ള, പ്രായപൂർത്തിയായ അംഗങ്ങളുള്ള, ഒരു ഗ്രാമീണ കുടുംബത്തിന് ഒരു സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 100 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ നിയമം ഉറപ്പ് നൽകുന്നു. രാജ്യത്തെ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും ഈ നിയമം ബാധകമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 41, 42, 43 അനുച്ഛേദങ്ങൾ അനുശാസിക്കുന്നവിധം എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ന്യായവും മനുഷ്യത്വപരവുമായ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുതകുന്ന ലക്ഷ്യസാക്ഷാത്കാരത്തിനുള്ള ഒരു നിയമനിർമ്മാണമാണിത്. ദേശീയ തൊഴിലുറപ്പ് നിയമത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്.

വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമം, 2009

സൗജന്യവും നിർബന്ധിതവുമായ വിദ്യാഭ്യാസം 6 വയസ്സിനും 14 വയസ്സിനും ഇടയ്ക്കുള്ള എല്ലാ കുട്ടികൾക്കും നേടാനുള്ള കേന്ദ്ര വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശനിയമം 2009 ഓഗസ്റ്റ് 26-ന് നിലവിൽ വന്നു. ഇതിനെ തുടർന്ന് 2010 ഏപ്രിൽ 1ന് മുതൽ കേന്ദ്രനിയമാവലിയും പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. 6 മുതൽ 14 വയസുവരെ പ്രായമുള്ള എല്ലാവർക്കും സമീപപ്രദേശത്തുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിൽ എട്ടാം ക്ലാസുവരെയുള്ള പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം സൗജന്യമായി ഈ നിയമം ഉറപ്പുനൽകുന്നു. കേരളത്തിൽ കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള നിയമനിർമ്മാണ പ്രക്രിയ, വിദ്യാഭ്യാസ അവകാശ നിയമ കമ്മിഷന്റെ ചുമതലയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഈ നിയമം സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ നിർണ്ണായകമായ പങ്കു വഹിക്കാനുണ്ട്. ജനനം മുതൽ 14 വയസ്സ് വരെയുള്ള എല്ലാ കുട്ടികളുടെയും കണക്കെടുപ്പും അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസവും ഉറപ്പ് വരുത്തൽ, പ്രത്യേക പരിഗണന അർഹിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്കുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം 18 വയസ്സുവരെ ഉറപ്പ് വരുത്തൽ, സ്കൂളുകൾക്ക് ആവശ്യമുള്ള ഭൗതികസൗകര്യങ്ങളും പഠനസൗകര്യങ്ങളും നൽകി മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, സ്കൂളുകൾ ലഭ്യമല്ലാത്ത പ്രദേശങ്ങളിലെ കുട്ടികൾക്ക് സ്കൂളിലേക്കുള്ള വാഹന സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയവയാണ് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കേണ്ട പ്രധാന ചുമതലകൾ.

2016-ലെ കേരള നഗര-ഗ്രാമാസൂത്രണ നിയമവും മാസ്റ്റർപ്ലാനുകളും

2016-ലെ കേരള നഗര-ഗ്രാമാസൂത്രണ നിയമമാണ് സംസ്ഥാനത്ത് തയ്യാറാക്കുന്ന സംസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പെർസ്പെക്ടീവ് പ്ലാൻ, ജില്ലാ പ്ലാനുകൾ, തദ്ദേശഭരണ തലത്തിലെ മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ, വിശദ നഗരാസൂത്രണ പദ്ധതികൾ എന്നിവയ്ക്കു നിയമ പിൻബലം നൽകുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള പെർസ്പെക്ടീവ് പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല സംസ്ഥാന നഗര ഗ്രാമാസൂത്രണ ബോർഡിനും ജില്ലാ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിക്കും മാസ്റ്റർപ്ലാനുകൾ, വിശദ നഗരാസൂത്രണ പദ്ധതികൾ, മാസ്റ്റർപ്ലാനിലെ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള എക്സിക്യൂഷൻ പ്ലാനുകൾ, ലാന്റ് പൂളിംഗ് സ്കീമുകൾ എന്നിവ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനുമാണ്. ഈ ആക്ട് പ്രകാരമുള്ള പ്ലാൻ പ്രകാരം, ഭൂവിനിയോഗം നിയന്ത്രിക്കുകയും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ക്രമീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ഉത്തരവാദിത്തം തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിനാണ്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്, ഏതു സമയത്തും പ്രമേയം വഴി തദ്ദേശപ്രദേശത്തിനോ/ അതിന്റെ ഭാഗത്തിനോവേണ്ടി ഒരു മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനോ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ തീരുമാനിക്കാവുന്നതാണ്.

മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആവശ്യമെങ്കിൽ ഒരു പ്രത്യേക പ്രവർത്തന ഏജൻസി സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്, അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകുന്നതും സഹായം ചെയ്യുന്നതും തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്. മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതല, ആവശ്യമെങ്കിൽ തദ്ദേശഭരണ സമിതിക്ക്, സ്റ്റാൻ

ഡിംഗ് കമ്മിറ്റിയെ ഏൽപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുക തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സ്പെഷ്യൽ കമ്മിറ്റികളും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളും രൂപീകരിക്കാവുന്നതാണ്. മാസ്റ്റർപ്ലാൻ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് നഗര-ഗ്രാമാസൂത്രണ വകുപ്പ് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശവും ഉപദേശവും നൽകണമെന്ന് നിയമം വ്യക്തമാക്കുന്നു. തയ്യാറാക്കിയ മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ പൊതുജനസമക്ഷം സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുക, അവരുടെ ആക്ഷേപ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ആവശ്യമെങ്കിൽ മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ ഭേദഗതി വരുത്തുക, അന്തിമ പ്ലാൻ സർക്കാർ അംഗീകാരത്തിനായി സമർപ്പിക്കുക എന്നിവയും തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ ചുമതലയാണ്.

മാസ്റ്റർപ്ലാനോ, വിശദ നഗരാസൂത്രണ പദ്ധതിയോ നടപ്പിൽ വന്നതിനുശേഷം യാതൊരാളും അവയ്ക്ക് വിധേയമല്ലാതെ ഏതെങ്കിലും ഭൂമി വിനിയോഗിക്കുകയോ, ഭൂവിനിയോഗത്തിന് മാറ്റം വരുത്തുകയോ ചെയ്യാൻ പാടുള്ളതല്ല. മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ/വിശദനഗരാസൂത്രണ പദ്ധതി നിലവിൽ വന്നാൽ സെക്രട്ടറിയിൽ നിന്നും ഭൂവികസന പെർമിറ്റ് ലഭിച്ചശേഷമെ ഏതൊരാളും ഭൂമിയുടെ വികസനമോ വിനിയോഗത്തിൽ മാറ്റമോ വരുത്താൻ പാടുള്ളൂ.

ജൈവവൈവിധ്യ നിയമം, 2002

ജൈവവൈവിധ്യത്തെ സംബന്ധിച്ച അറിവ്, അവയുടെ സംരക്ഷണം, സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗം, ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ പരിപാലനം, ജൈവവിഭവങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിൽ നിന്നു ലഭിക്കുന്ന പ്രയോജനങ്ങളുടെ നീതിപൂർവ്വമായ പങ്കുവെയ്ക്കൽ തുടങ്ങിയവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തുകൊണ്ട് 2002-ൽ രൂപം നൽകിയ നിയമമാണ് ജൈവവൈവിധ്യ ആക്ട്. ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണ കാര്യത്തിൽ പരമ്പരാഗതമായി സ്വീകരിച്ചുപോന്ന നടപടികൾക്കും സമ്പ്രദായങ്ങൾക്കും നയങ്ങൾക്കും അംഗീകാരം നൽകുന്ന വ്യവസ്ഥകളാണ് ഈ ആക്ടിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ളത്. ജൈവവൈവിധ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അവശ്യം വേണ്ട നിയന്ത്രണങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ആക്ടിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്.

ആക്ടിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനായി ദേശീയ-സംസ്ഥാന-പ്രാദേശിക തലത്തിൽ അധികാരപരിധിയുള്ള ദേശീയ ജൈവവൈവിധ്യ അതോറിറ്റി, സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ്, പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യ കമ്മിറ്റികൾ എന്നീ സ്ഥാപന സംവിധാനങ്ങൾ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പ്രാദേശിക സർക്കാരുകളുടെ പരിധിയിൽ വരുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യ കമ്മിറ്റികളുടെ ഉത്തരവാദിത്തം. പാരമ്പര്യ ഇനങ്ങൾ, നാടൻ ഇനങ്ങൾ, വളർത്തിനങ്ങൾ, പോറ്റ് കന്നുകാലികൾ, സൂക്ഷ്മാണുക്കൾ തുടങ്ങി ജൈവ വിഭവങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് രേഖപ്പെടുത്തുവാനും കാലാനുസൃതമായി വന്നിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ പരിശോധിക്കുവാനും ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണവും സുസ്ഥിരമായ ഉപയോഗവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനും പ്രാദേശിക ജൈവവൈവിധ്യ കമ്മിറ്റികൾക്ക് ചുമതലയുണ്ട്. കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനായി പ്രത്യേക ഫണ്ടിനും വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ആക്ടിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി 2004-ൽ ജൈവവൈവിധ്യ ചട്ടങ്ങളും പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമം, 1986

ഭൂമിയും വായുവും ജലവും അടങ്ങുന്ന പരിസ്ഥിതിയും അവയ്ക്ക് മനുഷ്യരും സൂക്ഷ്മാണുക്കൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജീവജാലങ്ങളുമായുള്ള പരസ്പരബന്ധവും നിലനിർത്തുന്നതിനും വിവിധ രീതിയിലുള്ള മലിനീകരണത്തിൽ നിന്നും അവയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും വ്യവസ്ഥചെയ്യുന്ന നിയമമാണ് 1986-ൽ പുറപ്പെടുവിച്ച പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമം. പരിസ്ഥിതി ഗുണനിലവാരം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനും അവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിനും ദേശീയതലത്തിൽ ഇതിനായുള്ള പരിപാടികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ഇക്കാര്യങ്ങൾ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുമായും മറ്റ് അധികാരസ്ഥാപനങ്ങളുമായും ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായും ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും കേന്ദ്രസർക്കാരിനെ ഈ നിയമം ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മലിനീകരണം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും തടയുന്നതിനും ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനും ഏതൊരു അധികാരസ്ഥാപനത്തിനും ആജ്ഞ നൽകുന്നതിനും വിവിധ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ അധികാരസ്ഥാപനങ്ങളെ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിനും ചട്ടങ്ങൾ രൂപീകരിച്ച് നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനും ഈ നിയമം കേന്ദ്രസർക്കാരിനെ അധികാരപ്പെടുത്തുന്നു.

നിയമത്തിലും ചട്ടങ്ങളിലും പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് വീഴ്ചവരുത്തുന്ന ആർക്കെതിരെയും ശിക്ഷണ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ഇതനുസരിച്ച് അഞ്ചുവർഷം വരെ തടവോ ഒരു ലക്ഷം രൂപവരെ പിഴയോ രണ്ടും ചേർത്തോ ഉള്ള ശിക്ഷാനടപടിക്ക് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. ശിക്ഷാനടപടി പാലിക്കാത്തപക്ഷം ഓരോ ദിവസവും 5000 രൂപ വീതം അധിക പിഴ ഈടാക്കുന്നതിനും വീഴ്ചാകാലാവധി ഒരു വർഷമായാൽ കുറ്റക്കാർക്ക് 7 വർഷം വരെ തടവു നൽകുന്നതിനും വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ഈ നിയമത്തിന്റെ ഭാഗമായി രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ള താഴെപ്പറയുന്ന ചില ചട്ടങ്ങൾ പ്രാദേശിക സർക്കാരുകൾക്ക് നേരിട്ടോ പരോക്ഷമായോ ബാധകമാണ്.

1.തീരദേശ നിയന്ത്രണ ചട്ടങ്ങൾ, 2011

2.പരിസ്ഥിതി ആഘാതനിർണ്ണയ വിജ്ഞാപനം, 1994, 2006

3.ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യം (പരിപാലനവും കൈകാര്യം ചെയ്യലും) ചട്ടങ്ങൾ, 1998
4.പ്ലാസ്റ്റിക് (ഉത്പാദനം, ഉപയോഗം, മാലിന്യം) ചട്ടങ്ങൾ, 2011
5.പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ, 2016
6.പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന (ഭേദഗതി) ചട്ടങ്ങൾ, 2018
7.ഖരമാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ, 2016
8. കേന്ദ്രപരിസ്ഥിതി, വനം മന്ത്രാലയം 2019 ജനുവരി 18 ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനം

പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ, 2016
പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ പരിപാലന (ഭേദഗതി) ചട്ടങ്ങൾ, 2018

പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ 6,8,25 എന്നീ വകുപ്പുകൾ അനുസരിച്ച് പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി 2016 ൽ പുതുക്കിയ ചട്ടങ്ങൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. തുടർന്ന് 2018 ൽ ഇതിന്റെ ഭേദഗതിയും പുറപ്പെടുവിച്ചു. ഇതനുസരിച്ച് 50 മൈക്രോണിൽ താഴെ കട്ടിയുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് ക്യാരി ബാഗുകൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കുവാനോ സൂക്ഷിച്ചുവെയ്ക്കുവാനോ വിതരണം ചെയ്യുവാനോ പാടില്ല. കൂടാതെ പുകയില, പാൻമസാല, ഗുഡ്ക തുടങ്ങിയ വസ്തുക്കൾ സംഭരിച്ചുവെയ്ക്കുന്നതിനും പായ്ക്ക് ചെയ്യുന്നതിനും വിൽപന നടത്തുന്നതിനും പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകൾ (പായ്ക്കറ്റുകൾ) ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല. സ്വാഭാവിക നിറത്തിലുള്ള നിശ്ചിത ഗുണനിലവാരമുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് സഞ്ചികളിലോ പൊതികളിലോ മാത്രമേ ഭക്ഷണ സാധനങ്ങൾ, മരുന്ന്, കുടിവെള്ളം എന്നിവ പായ്ക്ക് ചെയ്യുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്നും, പുനഃചംക്രമണം ചെയ്ത പ്ലാസ്റ്റിക് കവറുകൾ ആഹാര സാധനങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാനോ കൊണ്ടുപോകാനോ വിതരണം നടത്താനോ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല എന്നും പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ അനിയന്ത്രിതമായി കത്തിക്കുന്നത് പാടില്ല എന്നും നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ഉപയോഗശേഷമുള്ള വിവിധ പാളി പ്ലാസ്റ്റിക്, സാഷേ, സഞ്ചി, പാക്കേജിംഗ് എന്നിവ ശേഖരിച്ച് നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം ഉൽപാദകർ, ഇംപോർട്ടർ, ബ്രാന്റ് ഉടമസ്ഥർ എന്നിവർക്കാണ്. മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതിയുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഇല്ലാത്ത പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൽപന്നങ്ങളുടെ ഉൽപാദകർക്ക് ഒരു നിർമ്മാതാവും അസംസ്കൃത വസ്തുവായി ഉപയോഗിക്കാൻ പ്ലാസ്റ്റിക് നൽകുവാൻ പാടില്ല.

ഖരമാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ, 2016

കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ വനം, പരിസ്ഥിതി, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമം 1986 ന്റെ 6,8,25 എന്നീ വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ചട്ടമാണ് ഖരമാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ 2016. പരിസ്ഥിതിക്കും മനുഷ്യാരോഗ്യത്തിനും അപകടമുണ്ടാക്കാത്ത രീതിയിൽ ഖരമാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് ചട്ടങ്ങൾ ഊന്നൽ നൽകുന്നു. ഓരോ ഉൽപാദകനും ഖരമാലിന്യം അഴുകുന്നവ, അഴുകാത്തവ, അപകടകാരിയായ ഗാർഹിക മാലിന്യം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് തരമായി തിരിച്ച് അനുയോജ്യമായ സംഭരണികളിൽ ശേഖരിക്കേണ്ടതും സമയാസമയങ്ങളിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിർദ്ദേശാനുസരണം അംഗീകൃത മാലിന്യശേഖകർക്ക് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്. ഓരോ മാലിന്യ ഉല്പാദകനും മാലിന്യം തുറസ്സായ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലോ, തെരുവിലോ, ഉല്പാദകന്റെ സ്ഥലത്തിനു പുറത്തോ ഓടകളിലോ ജല സ്രോതസ്സുകളിലോ വലിച്ചെറിയുകയോ, കത്തിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടുള്ളതല്ലെന്ന് ചട്ടം നിഷ്കർഷിക്കുന്നു. തദ്ദേശസ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കുന്ന ബൈലായിൽ ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനായി നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള യൂസർ ഫീ നൽകുക എന്നതും ഉല്പാദകന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്. മാലിന്യം ശേഖരിച്ച് കൊണ്ടുപോകുന്നതിന്റെ ചെലവ് കുറയ്ക്കുന്നതിനും പരിസ്ഥിതി ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിനായി വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകാനും ചട്ടം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ മന്ത്രാലയങ്ങൾ, വകുപ്പുകൾ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് / കമ്മിറ്റികൾ, ഉൽപാദകർ എന്നിവരുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ ചട്ടത്തിൽ നിർവ്വചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒറ്റത്തവണ ഉപഭോഗ പ്ലാസ്റ്റിക് വസ്തുക്കൾക്ക് നിരോധനം

2020 ജനുവരി 1 മുതൽ കേരളത്തിൽ ഒറ്റത്തവണ ഉപഭോഗ പ്ലാസ്റ്റിക് വസ്തുക്കൾ നിരോധിച്ചു. നിരോധിച്ച ഉല്പന്നങ്ങൾ ചുവടെ പറയുന്നു.

● പ്ലാസ്റ്റിക് ക്യാരിബാഗ് (കനം നോക്കാതെ) ● പ്ലാസ്റ്റിക് ഷീറ്റ്സ് (ക്ലിംഗ് ഫിലിം) ● പ്ലേറ്റുകൾ, കപ്പുകൾ, തെർമോക്കോൾ, സ്റ്റൈറോഫോം ഉപയോഗിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന അലങ്കാരവസ്തുക്കൾ ● ഒറ്റ തവണ ഉപഭോഗമുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് കപ്പുകൾ, പ്ലേറ്റുകൾ, സ്പൂണുകൾ, ഫോർക്കുകൾ, സ്ട്രോകൾ, ഡിഷുകൾ, സ്റ്റിറർ ● പ്ലാസ്റ്റിക് കോട്ടിങ് ഉള്ള പേപ്പർ കപ്പുകൾ, പ്ലേറ്റുകൾ, ബൗൾ, ക്യാരി ബാഗുകൾ ● നോൺ വൂവൺ ബാഗുകൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് ഫ്ലാഗുകൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് ബണ്ടിംഗ് ● പ്ലാസ്റ്റിക് വാട്ടർ പൗച്ചസ്, പ്ലാസ്റ്റിക് ജ്യൂസ് പാക്കറ്റുകൾ ● PET/PETE ബോട്ടിലുകൾ കുടിക്കാനുള്ളത് (300 ml. കപ്പാസിറ്റിക് താഴെ) ● ഗാർബേജ് ബാഗ് (പ്ലാസ്റ്റിക്) ● പി.വി.സി. ഫ്ലക്സ് മെറ്റീരിയൽസ് ● പ്ലാസ്റ്റിക് പാക്കറ്റ്സ്.

വ്യക്തികളോ കമ്പനികളോ സ്ഥാപനങ്ങളോ വ്യവസായങ്ങളോ ഇവ നിർമ്മിക്കുകയോ കൊണ്ടു പോകുകയോ സൂക്ഷിക്കുകയോ

വില്പന നടത്തുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ല. നിയമലംഘനം നടത്തുന്ന നിർമ്മാതാക്കൾക്കും വിതരണക്കാർക്കും വില്പന നടത്തുന്നവർക്കുമെതിരെ 10,000 രൂപ പിഴ ചുമത്തും. രണ്ടാമതുള്ള ലംഘനത്തിന് 25000 രൂപയും തുടർന്നുള്ള ലംഘനത്തിന് 50,000 രൂപയുമാണ് പിഴ.

ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിംഗ് ബിസിനസ്

കേരളത്തെ ഒരു വ്യവസായ സൗഹൃദ സംസ്ഥാനമാക്കി മാറ്റുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന ഒരു പ്രധാന പദ്ധതിയാണ് ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിങ് ബിസിനസ്സ്. വ്യവസായ വളർച്ചയിൽ കേരളത്തെ മറ്റ് മുൻനിര സംസ്ഥാനങ്ങളോടൊപ്പം എത്തിക്കുകയെന്നത് ഇതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യമാണ്. സംസ്ഥാനങ്ങളെ വ്യവസായ നിക്ഷേപ സാധ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ റാങ്ക് ചെയ്യുന്ന കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഫോർ പ്രൊമോഷൻ ഓഫ് ഇൻഡസ്ട്രി ആന്റ് ഇൻറ്റേണൽ ട്രേഡിന്റെ (ഡി.പി.ഐ.ഐ.റ്റി) ചുവടുപിടിച്ചാണ് ഈസ് ഓഫ് ഡൂയിങ് ബിസിനസ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. നിലവിലെ നിയമങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുകയും യുക്തിപരമായി നവീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക, ക്ലിയറൻസ് സംബന്ധമായ ഭരണനിർവ്വഹണം കൂടുതൽ ഫലപ്രദവും പ്രയോജനകരവുമാക്കുക, സുതാര്യതയും ജനസൗഹൃദ സമീപനവും ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നിവയ്ക്കാണ് പദ്ധതി ഊന്നൽ നൽകുന്നത്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളുടെ സുഗമമായ നടത്തിപ്പിനായി വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ കീഴിൽ നിലവിലുള്ള ഏഴ് നിയമങ്ങൾ ഭേദഗതി വരുത്തിക്കൊണ്ട് കേരള ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് പ്രമോഷൻ ആന്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ആക്ട് 2018 എന്ന പേരിൽ പുതിയ നിയമം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ നിയമത്തിൽ വ്യവസായം തുടങ്ങുവാൻ അനുമതി നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാലഹരണപ്പെട്ട നിയമങ്ങളിലാണ് ഭേദഗതി വരുത്തിയിരിക്കുന്നത്. കൂടാതെ 10 ചട്ടങ്ങളും ഭേദഗതി ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വ്യവസായം തുടങ്ങുന്നതിന് വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന അനുമതികളുടെ ഏകജാലക ഓൺലൈൻ സംവിധാനം, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും നൽകുന്ന കെട്ടിട പ്ലാനുകളുടെ ഓൺലൈൻ അനുമതികൾ, വിവിധ വകുപ്പുകൾ തമ്മിലുള്ള സംയുക്ത പരിശോധനാരീതി, സ്പോട്ട് രജിസ്ട്രേഷൻ, വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നുള്ള സമയബന്ധിതമായ അനുമതികൾ നൽകുന്നത്, സെൽഫ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ (സ്വയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തൽ), ഡീംഡ് അപ്രൂവൽ, വൈദ്യുതി കണക്ഷൻ, ട്രേഡ് ലൈസൻസ് എന്നിവ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ തുടങ്ങിയവയാണ് പുതിയ നിയമത്തിന്റെയും ഭേദഗതികളുടെയും സവിശേഷത.

ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയമങ്ങൾ: ● കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്ട് 1994 ● കേരള മുൻസിപ്പാലിറ്റി ആക്ട് 1994 ● കേരള ലിഫ്റ്റ് ആന്റ് എസ്കലേറ്റേഴ്സ് ആക്ട് 2013 ● കേരള ഗ്രൗണ്ട് വാട്ടർ ആക്ട് 2002 ● കേരള ഹെഡ് ലോഡ് വർക്കേഴ്സ് ആക്ട് 1978 ● കേരള ഷോപ്പ് ആന്റ് കൊമേഴ്സ്യൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് ആക്ട് ● കേരള സ്റ്റേറ്റ് സിംഗിൾ വിൻഡോ ക്ലിയറൻസ് ബോർഡ്സ് ആന്റ് ഇൻഡസ്ട്രിയൽ ടൗൺഷിപ്പ് ഏരിയ ഡെവലപ്മെന്റ് ആക്ട് 1999.

ഭേദഗതി ചെയ്ത ചട്ടങ്ങൾ: ● കേരള പഞ്ചായത്ത്രാജ് (ഇഷ്യൂ ഓഫ് ലൈസൻസ് ടു ഇൻഡസ്ട്രീസ് ഫാക്ടറീസ്, ട്രേഡ്സ്, എന്റർപ്രണർഷിപ്പ് ആക്ടിവിറ്റീസ് & അദർ സർവ്വീസസ്) റൂൾസ് 1996 ● കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (പ്രൊഫഷൻ ടാക്സ്) റൂൾസ് 1996 ● കേരള മുൻസിപ്പാലിറ്റി (രജിസ്ട്രേഷൻ ഓഫ് പ്രൈവറ്റ് ഹോസ്പിറ്റൽസ് ആൻഡ് പാരാമെഡിക്കൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ്) റൂൾസ് 1997 ● കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ബിൽഡിങ് റൂൾസ് 2011 ● കേരള മുൻസിപ്പാലിറ്റി ബിൽഡിങ് റൂൾസ് 1999 ● കേരള ഫാക്ടറീസ് റൂൾസ് 1957 ● കേരള ഇന്റർസ്റ്റേറ്റ് മൈഗ്രന്റ് വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻ ഓഫ് സർവ്വീസ്) റൂൾസ് 1983 ● കേരള കോൺട്രാക്ട് ലേബർ (റെഗുലേഷൻ ആൻഡ് അബോളിഷൻ) റൂൾസ് 1974 ● ബിൽഡിങ് ആൻഡ് കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻ ഓഫ് സർവ്വീസ്) റൂൾസ് 1998 ● കേരള മോട്ടോർ വർക്കേഴ്സ് റൂൾസ് 1962.

വിവരാവകാശ നിയമം - 2005

പൊതുഅധികാരസ്ഥാപനങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള വിവരങ്ങൾ എല്ലാ പൗരന്മാർക്കും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും പൊതു അധികാരകേന്ദ്രങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനത്തിൽ സുതാര്യതയും വിശ്വാസ്യതയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ജനങ്ങളോടുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം നിലനിർത്തുന്നതിനും അഴിമതി നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള വിവരാവകാശ നിയമം 2005 ഒക്ടോബർ 12 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു. ഭരണഘടനാ പ്രകാരമോ ലോക്സഭയുടെയോ നിയമസഭകളുടെയോ നിയമം വഴിയോ സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം വഴിയോ നിലവിൽവന്നതോ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടതോ ആയ എല്ലാ അധികാരികളും സ്ഥാപനങ്ങളും സർക്കാരിൽ നിന്നും ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ സഹായധനം ലഭിക്കുന്ന സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകളും ഈ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരും. സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സർക്കാർ സഹായധനം നൽകുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ അധീനതയിലുള്ള ഒരു ജോലിയോ പ്രമാണമോ രേഖയോ പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള അവകാശം, രേഖയുടെയോ പ്രമാണത്തിന്റെയോ കുറിപ്പുകളോ സംക്ഷിപ്തമോ എടുക്കൽ, സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ പകർപ്പുകൾ എടുക്കൽ, ഏതു പദാർത്ഥത്തിന്റെയും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ സാമ്പിളുകൾ എടുക്കൽ, കംപ്യൂട്ടറിലോ അതുപോലുള്ള മറ്റു ഇലക്ട്രോണിക് സംവിധാനങ്ങളിലോ ശേഖരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള വിവരങ്ങൾ, പ്രിന്റ് ഔട്ടുകൾ, ഫ്ളോപ്പികൾ, ഡിസ്ക

കൾ, ടേപ്പുകൾ, വീഡിയോ കാസറ്റുകൾ മുതലായ രൂപത്തിൽ പകർപ്പായി ലഭിക്കാനും ഏതൊരു പൗരനും അവകാശമുണ്ടെന്ന് നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു.

എല്ലാ സർക്കാർ ഓഫീസുകളിലും പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർമാരെയും അസിസ്റ്റന്റ് പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർമാരെയും നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും ഒരു കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് വിവരം ലഭിക്കേണ്ടവർ 10 രൂപ ഫീസ് സഹിതം ബന്ധപ്പെട്ട പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർക്ക് അപേക്ഷ നൽകണം. രേഖാമൂലമോ ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമം വഴിയോ അപേക്ഷ നൽകാം. അപേക്ഷ എഴുതി നല്കാൻ കഴിയാത്ത വ്യക്തി പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തി അപേക്ഷ തയ്യാറാക്കുന്നതിന് പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ സഹായിക്കണം. അപേക്ഷകൻ വിവരം തേടുന്നത് എന്തിനാണെന്ന് വെളിപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. ബന്ധപ്പെടുന്നതിനുള്ള വിലാസം മാത്രമേ അപേക്ഷയിൽ കാണിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. വിവരങ്ങളും രേഖകളും ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ഫീസുകൾ സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദാരിദ്ര്യരേഖയ്ക്ക് താഴെയുള്ളവരെ അവ തെളിയിക്കുന്നതിനുള്ള രേഖകൾ ഹാജരാക്കുന്നപക്ഷം നിർദ്ദിഷ്ട ഫീസ് ഈടാക്കുന്നതിൽ നിന്നും ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

അപേക്ഷ ലഭിച്ച് 30 ദിവസത്തിനകം പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ അപേക്ഷകന് വിവരം നൽകണം. അസിസ്റ്റന്റ് പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ വഴി ലഭിച്ച അപേക്ഷയാണെങ്കിൽ 35 ദിവസത്തിനകം വിവരം നൽകിയാൽ മതി. എന്നാൽ വ്യക്തിയുടെ ജീവനെയോ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെയോ ബാധിക്കുന്ന വിവരമാണ് ആവശ്യപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ അത് 48 മണിക്കൂറിനകം നൽകിയിരിക്കണം. ആവശ്യപ്പെടുന്ന വിവരം ലഭിക്കുന്നില്ലെങ്കിലോ അപൂർണ്ണവും അവാസ്തവവുമായ വിവരമാണ് കിട്ടിയതെങ്കിലോ അക്കാര്യത്തിൽ പരാതിയുള്ള വ്യക്തിക്ക് അപ്പീൽ സംവിധാനവും നിയമത്തിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നിയമം അനുശാസിക്കും വിധം വിവരം നൽകുന്നില്ലെങ്കിൽ ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരെ ശിക്ഷണനടപടികളും നിയമം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാന ഇൻഫർമേഷൻ കമ്മിഷനാണ് വിവരാവകാശ നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതും അവയിലെ പരാതികൾ തീർപ്പാക്കുന്നതും ശിക്ഷാനടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതുമായ അധികാരസ്ഥാനം. തിരുവനന്തപുരം പുന്നൻ റോഡിലാണ് കമ്മിഷന്റെ ആസ്ഥാനം.

വിവരാവകാശ നിയമപ്രകാരമുള്ള വിവരങ്ങളും രേഖകളും ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ഫീസുകളുടെ വിവരം

1. വകുപ്പ് 7(1) പ്രകാരം

(എ)വിവരങ്ങൾ എ4 വലിപ്പത്തിലുള്ള പേപ്പറിൽ ലഭിക്കുന്നതിന് ഓരോ പേജിനും : 3 രൂപ

(ബി)വലിപ്പം കൂടുതലുള്ള പേപ്പറിൽ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് : അതിനുള്ള യഥാർത്ഥ ചെലവ്

(സി)സാമ്പിളുകളും മോഡലുകളും ലഭിക്കുന്നതിന് : അതിനുള്ള യഥാർത്ഥ വില/ചെലവ്

(ഡി)രേഖകളുടെ പരിശോധനയ്ക്ക് : ആദ്യത്തെ ഒരു മണിക്കൂറിന് ഫീസില്ല

അതിനുശേഷമുള്ള ഓരോ 30 മിനിറ്റിനും അതിന്റെ അംശത്തിനും 10 രൂപ വീതം.

2. വകുപ്പ് 7(5)

(എ)സി.ഡി, ഫ്ളോപ്പി തുടങ്ങിയ ഇലക്ട്രോണിക് രൂപത്തിൽ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് (ഓരോന്നിനും) : 70 രൂപ

(ബി)പ്രിന്റഡ് രൂപത്തിൽ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് (ഓരോ പേജിനും) : 2 രൂപ

ഫീസ് ഒടുക്കേണ്ട ഹെഡ് ഓഫ് അക്കൗണ്ട് - 0070-60-118-99- Receipts under RI Act 2005

പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ആഫീസർമാർ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ആഫീസർമാർ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ സംസ്ഥാന പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ആഫീസർ (SPIO) : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ ബന്ധപ്പെട്ട അണ്ടർ സെക്രട്ടറിമാർ

അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റികൾ (AA) : തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറിമാർ, ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറിമാർ, ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറിമാർ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ ഡയറക്ടറേറ്റിൽ സീനിയർ ക്ലാർക്കുമാർ APIO-യും, സൂപ്രണ്ടുമാർ SPIO-യും, സെക്ഷൻ മേധാവികൾ അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയും ആണ്.

ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിൽ ജൂനിയർ സൂപ്രണ്ട്/ ഹെഡ് ക്ലാർക്ക് APIO-യും സെക്രട്ടറി SPIO-യും, അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുമാണ്.

ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിൽ ഹെഡ് ക്ലാർക്ക് APIO-യും സെക്രട്ടറി SPIO -യും, അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുമാണ്.

ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിൽ സീനിയറായ ജൂനിയർ സൂപ്രണ്ട് APIO -യും ഫിനാൻസ് ആഫീസർ SPIO -യും സെക്രട്ടറി അപ്പലേറ്റ് അതോ

റിറ്റിയുമാണ്.
കോർപ്പറേഷനുകളിൽ സീനിയർ ക്ലാർക്ക് APIO -യും സൂപ്രണ്ട് SPIO -യും സെക്രട്ടറി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുമാണ്.
മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ സീനിയർ ക്ലാർക്ക് APIO -യും സൂപ്രണ്ട് SPIO -യും സെക്രട്ടറി അപ്പലേറ്റ് അതോറിറ്റിയുമാണ്.
ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക്/ജില്ലാ/മുൻസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ എഞ്ചിനിയറിംഗ് വിഭാഗത്തിൽ ക്ളാർക്ക് തസ്തിക നിലവിലുള്ളിടങ്ങളിൽ അസിസ്റ്റന്റ് സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ ക്ലാർക്കും ക്ളാർക്ക് തസ്തിക ഇല്ലാത്ത സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഓവർസിയറും, സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക് ഇൻഫർമേഷൻ ഓഫീസർ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയറും ആണ്. ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിലെ അപ്പീൽ അധികാരി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറാണ്. ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്, കോർപ്പറേഷൻ ഇല്ലാത്ത ജില്ലകളിലെ മുൻസിപ്പാലിറ്റി എന്നിവിടങ്ങളിൽ അപ്പീൽ അധികാരി ജില്ലാ പഞ്ചായത്തിലെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറാണ്. കോർപ്പറേഷൻ ഉള്ള ജില്ലകളിൽ (തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, തൃശ്ശൂർ, എറണാകുളം,കണ്ണൂർ കോഴിക്കോട്) മുൻസിപ്പാലിറ്റി /കോർപ്പറേഷനുകളിലെ അപ്പീൽ അധികാരി കോർപ്പറേഷനിലെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറാണ്.

സേവനാവകാശ നിയമം 2012

സർക്കാർ ഓഫീസുകളിൽനിന്നും പൊതു ജനങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട സേവനങ്ങൾ കാലതാമസം കൂടാതെ ലഭിക്കുന്നതിന് സേവനങ്ങൾ അവകാശമാണ് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള 'സേവനാവകാശ നിയമം 2012' നവംബർ ഒന്ന് മുതൽ സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ വന്നു. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്നും നൽകി വരുന്ന സേവനങ്ങൾ, നിർദ്ദിഷ്ട സമയപരിധി, നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥൻ, ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി, രണ്ടാം അപ്പീൽ അധികാരി എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് 21.12.2020 ൽ അസാധാരണ ഗസറ്റ് വിജ്ഞാപനം (VOL:9) പഞ്ചായത്ത് ഡയറക്ടർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സ്വരാജ് ട്രോഫി

അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിലും വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണത്തിലും ഒരു വിസ്മയമാണ് കേരളത്തിലെ തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ. പല തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ആരോഗ്യകരമായ മത്സരസ്വഭാവത്തോടെയാണ് ഭരണവികസനക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിവരുന്നത്. ഈ രംഗത്ത് മികച്ചപ്രകടനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന പഞ്ചായത്തുകളെ ആദരിക്കുന്നത് ഈ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ കരുത്തുപകരുമെന്നും മാതൃകാപരമായ പ്രവർത്തനം കാഴ്ചവയ്ക്കാൻ സഹായിക്കുമെന്നും സർക്കാർ വിലയിരുത്തിയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് എല്ലാ വർഷവും മികച്ച തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുത്ത് ആദരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചത്. 1995-96 വർഷം മുതൽ മികച്ച ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ സംസ്ഥാനതലത്തിലും ജില്ലാതലത്തിലും തെരഞ്ഞെടുത്ത് ട്രോഫിയും കാഷ് അവാർഡും സാക്ഷ്യപത്രവും നല്കി ആദരിച്ചുവരുന്നു. എന്നാൽ 1996-97 മുതൽ മഹാത്മജി വിഭാവനം ചെയ്ത ഗ്രാമസ്വരാജിനെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ട്രോഫിക്ക് സ്വരാജ് ട്രോഫി എന്ന് നാമകരണം ചെയ്തു. 1999-2000 മുതൽ മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്കും 2000-01 മുതൽ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ എന്നിവയ്ക്കും സ്വരാജ് ട്രോഫി ഏർപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചാത്തുകൾക്ക് 50 ലക്ഷം, 40 ലക്ഷം, 30 ലക്ഷം രൂപ എന്നീ ക്രമത്തിൽ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ള ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 40 ലക്ഷം രൂപ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും സ്ഥാനങ്ങൾ നേടുന്ന ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്ക് 50 ലക്ഷം രൂപ, 40 ലക്ഷം രൂപ എന്നീ ക്രമത്തിൽ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ള മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾക്ക് 50 ലക്ഷം രൂപ, 40 ലക്ഷം രൂപ30 ലക്ഷം രൂപ എന്നീ ക്രമത്തിൽ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കുന്ന മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷന് 50 ലക്ഷം രൂപ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനതലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനങ്ങൾ നേടിയവ ഒഴികെയുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്ന് ജില്ലാതലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും സ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. യഥാക്രമം 20 ലക്ഷം രൂപ, 10 ലക്ഷം രൂപ അവാർഡ് തുകയും സ്വരാജ് ട്രോഫിയും സാക്ഷ്യപത്രവും ലഭിക്കുന്നതാണ്.

സംസ്ഥാന തലത്തിൽ മികച്ച പ്രവർത്തനത്തിന് സ്വരാജ് ട്രോഫിക്കർഹമായ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ

	ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ	ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകൾ	ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ
1996-97	വള്ളിക്കുന്ന് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		
1997-98	പീലിക്കോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		
1996-99	തിരുമാറാടി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		
1999-2000	കാങ്കോൽ ആലപ്പടമ്പ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		

2000-01	അവണൂർ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്		ആലപ്പുഴ
2001-02	പനങ്ങാട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	ഇളംദേശം ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് ശാസ്താംകോട്ട ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	കാസർഗോഡ്
2002-03	പെരിങ്ങര ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പേരാമ്പ്ര ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	കണ്ണൂർ
2003-04	മങ്ങാട്ടിടം ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പേരാമ്പ്ര ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	മലപ്പുറം
2004-05	മങ്ങാട്ടിടം ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	തിരൂരങ്ങാടി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	കാസർ ഗോഡ്
2005-06	അടാട്ട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	നിലമ്പൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	
2006-07	ചെറിയനാട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	മുല്ലശ്ശേരി ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	പാലക്കാട്
2007-08	നെടുമ്പന ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പഴയന്നൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	ആലപ്പുഴ
2008-09	അടാട്ട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പയ്യന്നൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	
2009-10	നെടുമ്പന ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പയ്യന്നൂർ ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	
2010-11	നെടുമ്പന (കൊല്ലം)	പഴയന്നൂർ (തൃശ്ശൂർ)	കാസർഗോഡ്
2011-12	പുലാമന്തോൾ (മലപ്പുറം)	വാമനപുരം (തിരുവനന്തപുരം)	ആലപ്പുഴ
2012-13	കവിയൂർ (പത്തനംതിട്ട)	മുതുകുളം (ആലപ്പുഴ)	ഇല്ല
2013-14	നാദാപുരം (കോഴിക്കോട്)	മല്ലപ്പള്ളി (പത്തനംതിട്ട)	കൊല്ലം
2014-15	കലശേഖരപുരം (കൊല്ലം)	കാളികാവ് (മലപ്പുറം)	എറണാകുളം
2015-16	ചെമ്പിലോട് (കണ്ണൂർ), ശ്രീകൃഷ്ണപുരം (പാലക്കാട്)	എടക്കാട് (കണ്ണൂർ)	കൊല്ലം
2016-17	ശ്രീകൃഷ്ണപുരം (പാലക്കാട്)	ളാലം (കോട്ടയം)	പത്തനംതിട്ട
2017-18	പാപ്പിനിശ്ശേരി (കണ്ണൂർ)	നെടുമങ്ങാട് (തിരുവനന്തപുരം)	തിരുവനന്തപുരം
2018-19	പാപ്പിനിശ്ശേരി (കണ്ണൂർ)	നെടുമങ്ങാട് (തിരുവനന്തപുരം)	തിരുവനന്തപുരം
2019-20	പാപ്പിനിശ്ശേരി (കണ്ണൂർ)	മുഖത്തല (കൊല്ലം)	തിരുവനന്തപുരം
2020-21	മുളന്തുരുത്തി (എറണാകുളം)	പെരുമ്പടപ്പ് (മലപ്പുറം)	തിരുവനന്തപുരം
2021-22	മുളന്തുരുത്തി (എറണാകുളം)	പെരുമ്പടപ്പ് (മലപ്പുറം)	കൊല്ലം, കണ്ണൂർ
2022-23	വലിയപറമ്പ (കാസർഗോഡ്)	നീലേശ്വരം (കാസർഗോഡ്) (ഒന്നാംസ്ഥാനം) പെരുമ്പടപ്പ് (മലപ്പുറം) (ഒന്നാംസ്ഥാനം) വൈക്കം (കോട്ടയം) (ഒന്നാംസ്ഥാനം)	തിരുവനന്തപുരം
2023-24	വെളിയന്നൂർ (കോട്ടയം)	പെരുമ്പടപ്പ് (മലപ്പുറം)	കൊല്ലം

സ്വരാജ് ട്രോഫി നഗരസഭ-സംസ്ഥാനതലം 2023-24

ഒന്നാം സ്ഥാനം	രണ്ടാം സ്ഥാനം	മൂന്നാം സ്ഥാനം
ഗുരുവായൂർ (തൃശ്ശൂർ)	വടക്കാഞ്ചേരി (തൃശ്ശൂർ)	ആന്തൂർ (കണ്ണൂർ)

സ്വരാജ് ട്രോഫി കോർപ്പറേഷൻ-സംസ്ഥാനതലം 2023-24

ഒന്നാം സ്ഥാനം

തിരുവനന്തപുരം

മഹാത്മാ പുരസ്കാരം

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഊർജ്ജിതപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു പ്രോത്സാഹനമെന്ന നിലയിൽ മികച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്ക് സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയ അവാർഡാണ് മഹാത്മാ പുരസ്കാരം. 2012 മുതൽ ഏർപ്പെടുത്തിയ പ്രസ്തുത അവാർഡ് സംസ്ഥാന തലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും മൂന്നും സ്ഥാനങ്ങൾക്കും ജില്ലാതലത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും സ്ഥാനങ്ങൾക്കും നൽകുന്നു.

	ഒന്നാം സ്ഥാനം	രണ്ടാം സ്ഥാനം	മൂന്നാം സ്ഥാനം
2012-13	വെള്ളറട (തിരുവനന്തപുരം)	അടിമാലി (ഇടുക്കി)	ചെങ്കൽ (തിരുവനന്തപുരം)
2013-14	കടയ്ക്കാവൂർ (തിരുവനന്തപുരം)	ഇടമലക്കുടി (ഇടുക്കി)	അണ്ടൂർക്കോണം (തിരുവനന്തപുരം)

2014-15	നീലംപേരൂർ (ആലപ്പുഴ)	വയലാർ (ആലപ്പുഴ)	ചേർത്തല സൗത്ത് (ആലപ്പുഴ)
2015-16	തളിക്കുളം (തൃശ്ശൂർ)	ഏങ്ങണ്ടിയൂർ (തൃശ്ശൂർ)	കടുങ്ങല്ലൂർ (എറണാകുളം)
2016-17	ഇടമലക്കുടി (ഇടുക്കി)	അഗളി (പാലക്കാട്)	മീനങ്ങാടി (വയനാട്)
2017-18	കൊടുമൺ (പത്തനംതിട്ട)	തുറയൂർ (കോഴിക്കോട്)	ബുധനൂർ (ആലപ്പുഴ)
2018-19	അവാർഡ് നൽകിയിട്ടില്ല.		
2019-20	കൊക്കയാർ (ഇടുക്കി) കള്ളിക്കാട് (തിരുവനന്തപുരം)	നായരമ്പലം (എറണാകുളം) വാത്തിക്കുടി, വട്ടവട (ഇടുക്കി) മരുതോങ്കര, ചെറുവണ്ണൂർ, കാരശ്ശേരി (കോഴിക്കോട്) പുതുപ്പള്ളി (കോട്ടയം) വെച്ചൂച്ചിറ, കൊടുമൺ (പത്തനംതിട്ട) ആതവനാട്, മാറഞ്ചേരി, പെരുമണ്ണക്ലാരി (മലപ്പുറം) ചൊവ്വന്നൂർ (തൃശ്ശൂർ), മീനങ്ങാടി, പൊഴുതന (വയനാട്)	
2020-21	ഏഴംകുളം (പത്തനംതിട്ട) കടമ്പനാട് (പത്തനംതിട്ട) മൈലപ്ര (പത്തനംതിട്ട) നെടുമ്പ്രം (പത്തനംതിട്ട) റാന്നി അങ്ങാടി (പത്തനംതിട്ട) കരുവാറ്റ (ആലപ്പുഴ) തലയാഴം (കോട്ടയം) എടപ്പാൾ (മലപ്പുറം)		
2021-22	കള്ളിക്കാട് (തിരുവനന്തപുരം)	അഗളി (പാലക്കാട്)	ഷോളയൂർ (പാലക്കാട്)
2022-23	വെള്ളറട (തിരുവനന്തപുരം) എടപ്പാൾ (മലപ്പുറം)	കള്ളിക്കാട് (തിരുവനന്തപുരം)	പുതൂർ (പാലക്കാട്)
2023-24	ഒറ്റശേഖരമംഗലം (തിരുവനന്തപുരം)	മുട്ടാർ (ആലപ്പുഴ)	കള്ളിക്കാട് (തിരുവനന്തപുരം)

മഹാത്മാ പുരസ്കാരം മികച്ച ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് 2023-24

ഒന്നാം സ്ഥാനം	രണ്ടാം സ്ഥാനം	മൂന്നാം സ്ഥാനം
പെരുങ്കടവിള (തിരുവനന്തപുരം)	നീലേശ്വരം (കാസറഗോഡ്)	അട്ടപ്പാടി (പാലക്കാട്)

മഹാത്മാ അയ്യൻകാളി പുരസ്കാരം കോർപ്പറേഷൻ സംസ്ഥാനതലം 2023-24

ഒന്നാം സ്ഥാനം

കൊല്ലം

മഹാത്മാ അയ്യൻകാളി പുരസ്കാരം മുനിസിപ്പാലിറ്റി സംസ്ഥാനതലം 2023-24

ഒന്നാം സ്ഥാനം	രണ്ടാം സ്ഥാനം
വടക്കാഞ്ചേരി (തൃശ്ശൂർ)	പട്ടാമ്പി (പാലക്കാട്)

കേരളം വെളിയിട വിസർജ്ജന വിമുക്ത (ഒ.ഡി.എഫ്) സംസ്ഥാനം

ഇന്ത്യയിലെ ജനസാന്ദ്രതയേറിയ ആദ്യ വെളിയിട വിസർജ്ജന വിമുക്ത (ഒ.ഡി.എഫ്) സംസ്ഥാനം എന്ന പദവിക്ക് കേരളം അർഹമായി. 2016 നവംബർ 1ന് തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ സ്റ്റേഡിയത്തിൽ നടന്ന ചടങ്ങിൽ മുഖ്യമന്ത്രി പിണറായി വിജയൻ കേരളത്തെ ഒ.ഡി.എഫ് ആയി പ്രഖ്യാപിച്ചു. 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലായി 174720 ശുചിമുറികളാണ് ജനപങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടി പൂർത്തീകരിച്ചത്. ഒന്നേമുക്കാൽ ലക്ഷം കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നുമായി എട്ടുലക്ഷത്തോളം ജനങ്ങൾക്കാണ് ഇതുവഴി പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നത്. ശുചിത്വ മിഷനോടൊപ്പം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും സന്നദ്ധസംഘടനകളുടേയും കൂട്ടായ പരിശ്രമമാണ് മൂന്നുമാസം കൊണ്ട് പരിപാടി പൂർണ്ണവിജയത്തിലെത്തിച്ചത്. 15400 രൂപയാണ് ഓരോ ഗുണഭോക്താവിനും നൽകിയത്.

വസ്തു നികുതി നിർണയം

2011 ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് കേരളസർക്കാർ 05.04.2023ലെ സ.ഉ(അച്ചടി) നമ്പർ 26/2023/LSGD, 05.04.2023ലെ സ.ഉ. അച്ചടി നമ്പർ 25/2023/LSGD സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം വിവിധ വിഭാഗം കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള കുറഞ്ഞതും കൂടിയതുമായ വസ്തു നികുതി നിരക്കുകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ഒരു ചതുരശ്ര മീറ്റർ തറ വിസ്തീർണ്ണത്തിന് /എണ്ണത്തിന് ബാധകമായ അടിസ്ഥാന വസ്തു നികുതി നിരക്കുകൾ (ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്)

		ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	
ക്രമ നം.	കെട്ടിടങ്ങളുടെയും ഉപവിഭാഗങ്ങളുടെയും വിവരണം നിരക്ക്	ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ രൂപ	ഏറ്റവും കൂടിയ രൂപ
1	പാർപ്പിട ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ		
a	സ്വന്തം താമസത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന പാർപ്പിടങ്ങൾ, ഹോംസ്റ്റേ (ഉടമസ്ഥൻ താമസിക്കുന്നതും ഒന്നോ അതിലധികമോ മുറികൾ വിനോദസഞ്ചാരികൾക്ക് വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നതുമായ പാർപ്പിടങ്ങൾ)- 300 ച.മീ. വരെയുള്ളവ	6	10
b	സ്വന്തം താമസത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന പാർപ്പിടങ്ങൾ, ഹോംസ്റ്റേ (ഉടമസ്ഥൻ താമസിക്കുന്നതും ഒന്നോ അതിലധികമോ മുറികൾ വിനോദസഞ്ചാരികൾക്ക് വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നതുമായ പാർപ്പിടങ്ങൾ)- 300 ച.മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	8	12
c	സ്വകാര്യ ഹോസ്റ്റൽ	40	70
d	റിസോർട്ട്	85	95
e	ലോഡ്ജ്, ഹോട്ടൽ ഉൾപ്പടെ മറ്റു പ്രത്യേക പാർപ്പിട ആവശ്യത്തിനുള്ളവ- 300 ച.മീ. വരെയുള്ളവ	40	70
f	ഹോട്ടൽ ഉൾപ്പടെ മറ്റു പ്രത്യേക പാർപ്പിട ആവശ്യത്തിനുള്ളവ- 300 ച.മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	55	75
2.	വ്യാവസായിക ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ (ഇവയുടെ ആവശ്യത്തിനായുള്ള ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ)		
a	പരമ്പരാഗത വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ (കൈത്തറി ഷെഡ്, കയർപിരി ഷെഡ്, കശുവണ്ടി ഫാക്ടറി ഷെഡ്, മത്സ്യസംസ്കരണ ഷെഡ്, മൺപാത്ര നിർമ്മാണ ഷെഡ്, കൈത്തൊഴിൽ ഷെഡ് തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ) ii) കോഴിവളർത്തൽ ഷെഡ്, ലൈവ്സ്റ്റോക്ക് ഷെഡ്, പട്ടുനൂൽ ഷെഡ്, സ്റ്റോറേജ് ഷെഡ് iii) ഇഷ്ടിക ചൂള, തടിമിൽ	6 8 20	10 12 30
b	MSME Act 2006 പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വ്യവസായ യൂണിറ്റുകളുടെ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് a) Micro Sector b) Small Sector 9) Medium Sector	12 12 12 20	22 22 22 30

c	ഇതര വ്യവസായാവശ്യത്തിനുള്ളവ	45	65
3	വിദ്യാലയങ്ങൾക്കോ ആശുപത്രികൾക്കോ ആയി ഉപയോഗിക്കുന്നവ		
a	വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യത്തിനുള്ളവ (വിദ്യാഭ്യാസ 6 10 സ്ഥാപനത്തിന്റെ കോമ്പയണ്ടിൽ വരുന്നതും വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതു മായ ഓഡിറ്റോറിയം, ക്യാന്റീൻ തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ)	6	10
b	ആശുപത്രി	20	30
4	അമ്യൂന്റെന്റ് പാർക്കുകൾ, മൊബൈൽ ടെലിഫോൺ ടവർ എന്നിവയ്ക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ		
a	അമ്യൂസ്‌ന്റെ് പാർക്കുകൾ	25	45
b	മൊബൈൽ ടെലിഫോൺ ടവർ	500	600
c	ടെലികമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ പോളുകൾ (ഓരോന്നിന്)	450	600
5	വാണിജ്യ ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ		
a	100 ച. മീ. വരെയുള്ളവ	40	70
b	100 . മീ മുകളിൽ 500 ച.മീ വരെയുള്ളവ	60	80
c	500 ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	80	100
d	മാളുകൾ	80	100
	സ്വതന്ത്രമായി നിൽക്കുന്നതും മാറ്റി സ്ഥാപിക്കാനാകുന്നതുമായ	6	10
6	മറ്റ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ		
	അസംബ്ലി ബിൽഡിംഗ് (കൺവെൻഷൻ സെന്റർ, ഓഡിറ്റോറിയം, സിനിമാ തിയേറ്റർ, കല്യാണമ ണ്ഡപം തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ)	25	40
	ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ i) സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ ii) മറ്റ് ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ	 6 40	 10 60
	ഗോഡൗൺ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്റ്റോറേജ് കെട്ടിടങ്ങ ൾ i) 500 ച. മീ. വരെയുള്ളവ 1) 500 ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	 40 75	 70 95
	സ്വിമ്മിംഗ് കൾ, ജിംനേഷ്യങ്ങൾ, ടർഫുകൾ (ഫീസ് നൽകി പൊതുജന ങ്ങൾക്ക് പ്രവേശിക്കാവുന്നവ/ വാണിജ്യസ്വഭാവത്തോടു കൂടിയവ)	25	45
e	ആയുർവേദ സുഖ ചികിത്സാ കേന്ദ്രങ്ങൾ	160	170

ഒരു ചതുരശ്ര മീറ്റർ തറ വിസ്തീർണ്ണത്തിന് /എണ്ണത്തിന് ബാധകമായ അടിസ്ഥാന വസ്തുനികതി നിരക്കുകൾ(മുനിസിപ്പാലിറ്റി, മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ)

ക്രമ നമ്പർ	കെട്ടിടങ്ങളുടെയും ഉപവിഭാഗ ങ്ങളുടെയും വിവരണം	മുനിസിപ്പാലിറ്റി		മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	
		ഏറ്റവുംകുറഞ്ഞ നിരക്ക് രൂപ	ഏറ്റവുംകൂടിയ നിരക്ക് രൂപ	ഏറ്റവുംകുറഞ്ഞനി രക്ക് രൂപ	ഏറ്റവുംകൂടിയനിര ക്ക് രൂപ
1	പാർപ്പിട ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ				
a	സ്വന്തം താമസത്തിന് ഉപയോ ഗിക്കുന്ന പാർപ്പിടങ്ങൾ, ഹോം സ്റ്റേ (ഉടമസ്ഥൻ താമസിക്കുന്ന തും ഒന്നോ അതിലധികമോ മുറികൾ വിനോദസഞ്ചാരിക ൾക്ക് വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നതുമായ പാർപ്പിടങ്ങൾ) - 300ച.മീ. വരെയുള്ളവ	8	17	10	22
b	സ്വന്തം താമസത്തിന് ഉപയോ ഗിക്കുന്ന പാർപ്പിടങ്ങൾ, ഹോം സ്റ്റേ (ഉടമസ്ഥൻ താമസിക്കുന്ന തും ഒന്നോ അതിലധികമോ മുറികൾ വിനോദസഞ്ചാരി കൾക്ക് വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നതു മായ പാർപ്പിടങ്ങൾ) - 300ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	10	19	12	25
c	സ്വകാര്യ ഹോസ്റ്റൽ	50	80	75	100
d	റിസോർട്ട്	90	100	90	100
e	ലോഡ്ജ്, ഹോട്ടൽ മറ്റ് പ്രത്യേക പാർപ്പിട ആവശ്യത്തി നുള്ളവ — 300 ച. മീ. വരെയു ള്ളവ	50	80	60	80
f	ലോഡ്ജ്, ഹോട്ടൽ ഉൾപ്പെടെ മറ്റ് പ്രത്യേക പാർപ്പിട ആവശ്യത്തിനുള്ളവ -- 300 ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	60	80	70	90
2	വ്യാവസായിക ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ (ഇവയുടെ ആവശ്യത്തിനായുള്ള ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ)				

a	i) പരമ്പരാഗത വ്യവസായ യൂണിറ്റുകൾ (കൈത്തറി ഷെഡ്, കയർപിരിഷെഡ്, കശുവണ്ടി ഫാക്ടറി ഷെഡ്, മത്സ്യ സംസ്കരണ ഷെഡ്, മൺപാത്ര നിർമ്മാണ ഷെഡ്, കരകയശല നിർമ്മാണ ഷെഡ്; കൈത്തൊഴിൽ ഷെഡ് തുടങ്ങിയ ഉൾപ്പെടെ) ii) കോഴിവളർത്തൽ ഷെഡ്, ലൈവ്സ്റ്റോക്ക് ഷെഡ്, പട്ടുതുൽ ഷെഡ്, സ്റ്റോറേജ് ഷെഡ് iii) ഇഷ്ടികച്ചുള, തടിമിൽ	8 10 25	17 19 35	10 12 30	22 25 40
b	MSME Act 2006 പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത വവസായ യൂണിറ്റുകളുടെ കെട്ടിടങ്ങൾ a) Micro Sector	13	23	15	25
	b) Small Sector c) Medium Sector	13 25	23 30	15 30	25 40
c	ഇതര വ്യവസായാവശ്യത്തിനുള്ളവ.	55	75	75	95
3	വിദ്യാലയങ്ങൾക്കോ ആശുപത്രികൾക്കോ ആയി ഉപയോഗിക്കുന്നവ				
a	വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യത്തിനുള്ളവ (വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കോമ്പണ്ടിൽ വരുന്നതും വിദ്യാഭ്യാസ ആവശ്യങ്ങൾക്ക് മാത്രമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായ ഓഡിറ്റോറിയം, കാന്റീൻ തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ)	8	17	10	22
b	ആശുപത്രി	25	35	30	40
4	അമ്യൂസ്മെൻറ് പാർക്കുകൾ, മൊബൈൽ ടെലിഫോൺ ടവർ എന്നിവയ്ക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ				
a	അമ്യൂസ്മെൻറ് പാർക്കുകൾ	30	50	40	60
b	മൊബൈൽ ടെലഫോൺ ടവർ	600	700	700	800
c	ടെലികമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ പോളുകൾ (ഓരോന്നിന്)	500	600	600	700
5	വാണിജ്യ ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ				
a	100 ച. മീ. വരെയുള്ളവ	50	80	75	100

b	100 ച. മീ. മുകളിൽ 500 ച. മീ.	75	100	100	125
c	500 ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	80	110	110	130
d	മാളുകൾ	100	150	120	170
	സ്വതന്ത്രമായി നിൽക്കുന്നതും മാറ്റി സ്ഥാപിക്കാനാകുന്നതു മായ ബങ്കുകൾ, പെട്ടിക്കടകൾ	8	17	10	22
6	മറ്റ് ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നവ				
a	അസംബ്ലി ബിൽഡിംഗ് (കൺവെൻഷൻ സെന്റർ, ഓഡിറ്റോറിയം, സിനിമാ തിയേറ്റർ, കല്യാണമണ്ഡപം തുടങ്ങിയവ ഉൾപ്പെടെ)	40	50	60	70
b	ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ i) സർക്കാർ ഓഫീസുകൾ മറ്റ് ഓഫീസ് കെട്ടിടങ്ങൾ	 8 50	 17 80	 10 70	 22 100
c	ഗോഡൗൺ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്റ്റോറേജ് കെട്ടിടങ്ങൾ i) 500 ച. മീ. വരെയുള്ളവ ii) 500 ച. മീറ്ററിന് മുകളിലുള്ളവ	 50 80	 80 100	 60 90	 90 100
d	സ്വിമ്മിംഗ് പൂളുകൾ, ജിംനേഷ്യങ്ങൾ, ടർഫുകൾ i) ഫീസ് നൽകി പൊതുജനങ്ങ ൾക്ക് പ്രവേശിക്കാവുന്നവ/ വാണിജ്യ സ്വഭാവത്തോടു കൂടിയവ	 30	 50	 50	 60
	ആയുർവ്വേദ സുഖചികിൽസാ കേന്ദ്രങ്ങൾ	175	200	175	200

വസ്തു നികുതി പരിഷ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രധാന ഗവൺമെന്റ് ഉത്തരവുകൾ

1. സ.ഉ. (അ) നം 18/2011/തസ്വഭവ തീയതി 14/01/2011

2. സ.ഉ. (അ) നം 19/2011/തസ്വഭവ തീയതി 14/01/2011

3. സ.ഉ. (പി) നം 88/2013/തസ്വഭവ തീയതി 13/03/2013

4. സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം 210/2013/തസ്വഭവ തീയതി 14/06/2013

5. സ.ഉ. (അ) നം 36/2015/തസ്വഭവ തീയതി 24/02/2015

6. സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം 144/2015/തസ്വഭവ തീയതി 27/04/2015

7. സ.ഉ. (പി) നം 181/2015/തസ്വഭവ തീയതി 28/05/2015

8. സ.ഉ. (എം.) നം 358/2015/തസ്വഭവ തീയതി 16/12/2015

9. സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം 170/2016/തസ്വഭവ തീയതി 16/11/2016

10. സ.ഉ. (എം.എസ്.) നം 174/2016/തസ്വഭവ തീയതി 23/11/2016

11. സ.ഉ.(അ)നം.53/2020/ത.സ്വ.ഭ.വ. തീയതി 08.09.2020

12. 05.04.2023ലെ സ.ഉ(അച്ചടി) നമ്പർ 26/2023/LSGD, 05.04.2023ലെ സ.ഉ. അച്ചടി നമ്പർ 25/2023/LSGD സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾ/നഗരസഭകളുടെ തനതു വരുമാനം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വരവുകളെ തനതു വരുമാനം, സർക്കാർ നൽകുന്ന ഫണ്ടുകൾ, മൂലധന വരവുകൾ, വായ്പകൾ, മറ്റിനങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ തരം തിരിക്കാം. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ എല്ലായിനം വരവുകളും ചേർന്നതാണ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ഫണ്ട് എന്ന് കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് നിയമം നിർവ്വചിക്കുന്നു. ഇതേ നിർവ്വചനം തന്നെയാണ് ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് ഫണ്ടുകൾക്കുമുള്ളത്.

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കും മുനിസിപാലിറ്റികൾക്കും മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾക്കും മാത്രമാണ് തനത് വരുമാനം സ്വരൂപിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരമുള്ളത്. തനത് വരുമാനത്തിൽ താഴെപ്പറയുന്ന നികുതി വരവുകളും നികുതിയേതര വരവുകളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

നികുതി വരവുകൾ

- വസ്തു നികുതി
- തൊഴിൽ നികുതി
- പ്രദർശന നികുതി
- സേവന നികുതി
- വിനോദ നികുതി

നികുതിയേതര വരവുകൾ

- ലൈസൻസ് ഫീസ്
- പെർമിറ്റ് ഫീസ്
- രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ്
- സ്ഥലവാടക, കെട്ടിട വാടക
- മാർക്കറ്റ്/ബസ് സ്റ്റാന്റ്/അറവുശാല വരവ്
- മണൽ വിറ്റവരവ്
- നിക്ഷേപങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വരവ്
- പിഴ
- മറ്റു വരവുകൾ

ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് /നഗരസഭകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന സേവനങ്ങൾ

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	അപേക്ഷിക്കേണ്ട വിധം	നിബന്ധനകൾ	അടയ്ക്കേണ്ട ഫീസ്
1	ജനന രജിസ്ട്രേഷൻ (1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	വീട്ടിൽ വച്ച് നടന്ന ജനനമാണെങ്കിൽ ഗൃഹനാഥ(ൻ)ഉം ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് നടന്നതാണെങ്കിൽ ആശുപത്രി അധികൃതരും മറ്റ സ്ഥാപനങ്ങളിലാണെങ്കിൽ സ്ഥാപന ഉടമയും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ 21 ദിവസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.	ജനനം നടന്ന പ്രദേശത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം. 21 ദിവസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവർക്ക് സൗജന്യമായി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിക്കും. ലേറ്റ് ഫീ ഒടുക്കി 30 ദിവസം വരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം.	ജനന തീയതി മുതൽ 21 ദിവസം വരെ സൗജന്യം. അതിനുശേഷം 30 ദിവസം വരെ 2 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ.
2	ജനന രജിസ്റ്ററിൽ പേരു ചേർക്കൽ (ജനനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുപ്പോൾ പേര് ചേർത്തിട്ടില്ലായെങ്കിൽ മാത്രം)	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ മാതാവിനോ പിതാവിനോ പ്രായപൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ കുട്ടിയ്ക്ക് തന്നെയോ അപേക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.	ആറു വയസ്സ് കഴിഞ്ഞാൽ കുട്ടികളുടെ ജനനക്രമം തെളിയിക്കുന്ന മാതാപിതാക്കളുടെ സത്യപ്രസ്താവന, സ്കൂൾ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എന്നിവ ഹാജരാക്കണം.	രജിസ്ട്രേഷൻ തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ സൗജന്യം. തുടർന്ന് 5 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ. 15 വർഷത്തിനുശേഷം പേര് ചേർക്കാൻ കഴിയില്ല.
3	മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ (1969-ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	വീട്ടിൽ വച്ച് നടന്ന മരണമാണെങ്കിൽ ഗൃഹനാഥ(ൻ)ഉം ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് നടന്നതാണെങ്കിൽ ആശുപത്രി അധികൃതരും മറ്റ സ്ഥാപനങ്ങളിലാണെങ്കിൽ സ്ഥാപന ഉടമയും പൊതുസ്ഥലത്ത് നടന്ന അസ്വാഭാവിക മരണമാണെങ്കിൽ ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് ഓഫീസറും നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ 21 ദിവസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.	മരണം നടന്ന പ്രദേശത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം. 21 ദിവസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവർക്ക് സൗജന്യമായി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിക്കും. ലേറ്റ് ഫീ ഒടുക്കി 30 ദിവസം വരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം.	മരണ തീയതി മുതൽ 21 ദിവസം വരെ സൗജന്യം. അതിനുശേഷം 30 ദിവസം വരെ 2 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ
4	ജനനം/മരണം താമസിച്ച രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (1969-ലെ ജനന- മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	ജനനം/മരണം നടന്ന രജിസ്ട്രേഷൻ യൂണിറ്റിൽ നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.	ജനന/മരണ തീയതി മുതൽ 30 ദിവസം കഴിഞ്ഞ് ഒരു വർഷം വരെ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാറുടെ അനുമതിയോടെ ജനനം/മരണം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യണം. ആവശ്യമായ രേഖകൾ 1. ജനന/മരണ റിപ്പോർട്ട് ഫോറം. 2. വൈകി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യാനുള്ള കാരണം കാണിക്കുന്ന നോട്ടറി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന സത്യവാങ്മൂലം.	30 ദിവസം മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ 5 രൂപ. ഒരു വർഷത്തിനു മുകളിൽ 10 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ.

5	ജനനം/മരണം താമസിച്ച് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (1969ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	ജനനം/മരണം നടന്ന രജിസ്ട്രേഷൻ യൂണിറ്റിൽ നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം.	ജനന/മരണ തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞ് ആർ.ഡി.ഒയുടെ അനുമതിയോടെ ജനനം/മരണം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യണം. ആവശ്യമായ രേഖകൾ. 1. ജനനം/മരണ റിപ്പോർട്ട് ഫോറം 2. വൈകി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യാനുള്ള കാരണം കാണിക്കുന്ന സ്വയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്ന സത്യവാങ്മൂലം.	30 ദിവസം മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ 5 രൂപ. ഒരു വർഷത്തിനു മുകളിൽ 10 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ.
6	ജനന/ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്	വെള്ളക്കടലാസിൽ തയ്യാറാക്കിയ അപേക്ഷ ജനനം/മരണം നടന്ന പ്രദേശത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ സമർപ്പിക്കണം.	citizen.lsgkerala.gov.in, cr.lsg.kerala.gov.in എന്നീ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്ന് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ ലഭ്യമാകുന്നതാണ്. citizen.lsgkerala.gov.in, cr.lsg.kerala.gov.in എന്നീ വെബ്സൈറ്റിൽ നിന്ന് ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യുന്ന ബാർകോഡുകൂടിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ എല്ലാ സർക്കാർ ആവശ്യങ്ങൾക്കും ആധികാരിക രേഖയാണ്.	തെരച്ചിൽ ഫീസ് ഒരു വർഷത്തേക്ക് 2. രൂപ, പകർപ്പ് ഫീസ് 2 രൂപ.
7	നോൺ അവെയ്‌ലബിലിറ്റി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (ജനനം/മരണം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ) (1960-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	വെള്ളക്കടലാസിൽ തയ്യാറാക്കിയ അപേക്ഷ ജനനം/മരണം നടന്ന പ്രദേശത്തെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ സമർപ്പിക്കണം.	ജനനം/മരണം നടന്ന സമയത്തെ താമസസ്ഥലം, ജനനം/മരണം നടന്ന സ്ഥലം എന്നിവ തെളിയിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കണം. അല്ലാത്തപക്ഷം പോലീസ് വെരിഫിക്കേഷന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമേ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുന്നത് പരിഗണിക്കുകയുള്ളൂ.	തെരച്ചിൽ ഫീസ് ഓരോ വർഷത്തേക്കും 2 രൂപ വീതം, സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഫീ 2 രൂപ.
8	ദത്തെടുക്കുന്ന കുട്ടികളുടെ ജനന രജിസ്ട്രേഷൻ	ജനന രജിസ്ട്രാർക്ക് അപേക്ഷ നൽകണം	കുട്ടിയുടെ ജനനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ ദത്തെടുക്കൽ അനുവദിച്ച കോടതി/ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ഉത്തരവിന്റെ പകർപ്പ് സഹിതം നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. റിപ്പോർട്ട് ലഭിച്ച് 5 ദിവസത്തിനകം രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടി പൂർത്തീകരിച്ച് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകാവുന്നതാണ്. മറ്റ് അനുമതികൾ ആവശ്യമില്ല. സർക്കാരിന്റെ 04. 08.2012 ലെ സ.ഉ (ആർ.റ്റി)നം 2143/2012/ തസ്വഭവ നമ്പർ പ്രകാരം ദത്തെടുക്കപ്പെട്ട് നാളിതുവരെയും ജനനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ കഴിയാതിരുന്ന കുട്ടികളുടെ കാര്യത്തിലും ഇനിയും ദത്തെടുക്കപ്പെടുന്ന കുട്ടികളുടെ കാര്യത്തിലും ജനനം മാതാപിതാക്കളുടെ സ്ഥിരം മേൽവിലാസം ഉൾപ്പെടുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും പ്രസ്തുത സ്ഥലം ജനന സ്ഥലമായി രേഖപ്പെടുത്താനും അനുമതി നൽകി സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.	ജനന തീയതി മുതൽ 21 ദിവസം വരെ സൗജന്യം. 30 ദിവസം വരെ 2 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ. ഒരു വർഷം വരെ 5 രൂപ ലേറ്റ് ഫീ അതിനുശേഷം 10 രൂപ

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">സർക്കാരിന്റെ 20.52018 ലെ 17484/ആർ.ഡി.3/13 തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം ദത്തെടുക്കപ്പെട്ടതായി തെളിയിക്കുന്ന രേഖകൾ ലഭ്യമല്ലാത്ത കുട്ടികളുടെ ജനനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് 1969 ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിലെ 133) വകുപ്പ് അനുസരിച്ചും 1999 ലെ കേരള ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങളിലെ ചട്ടം 9(8) അനുസരിച്ചും Delayed Registration നടത്താവുന്നതാണ്. അഥവാ എസ്.എസ്.എൽ.സി. ബുക്കിലും റേഷൻ കാർഡിലും ഐ.ഡി കാർഡിലും മറ്റുമുള്ള വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്താവുന്നതാണ്. 1999 ലെ കേരള ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങളിലെ 11(9) അനുശാസിക്കുംവിധം ഉത്തമ അറിവുള്ള രണ്ട് ക്രെഡിബിൾ വ്യക്തികളിൽ നിന്നും ഡിക്ലറേഷൻ വാങ്ങി രജിസ്റ്റാർക്ക് തീരുമാനം ജനനം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. സർക്കാരിന്റെ ആർ.ഡി 3/831/2091 ത.സ്വ.ഭ.വ നം. സർക്കുലർ പ്രകാരം അച്ഛനോ അമ്മയോ ഇല്ലാത്തതോ ദത്തുടുക്കപ്പെടാത്തതോ, ശിശുസംരക്ഷണ സ്ഥാപനത്തിൽ കഴിയുന്നതോ ആയ ഏതെങ്കിലും ഒരു കുട്ടി തന്റെ പേര് ജനനസർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ മാറ്റി നൽകാനോ, പേരു ചേർക്കാനോ ആയി ജനന മരണ രജിസ്ട്രാർക്കു മുമ്പാകെ ഹർജി സമർപ്പിച്ചാൽ പ്രസ്തുത അപേക്ഷയിൽ ജനന മരണ രജിസ്ട്രാർ കുട്ടിയുടെ ആവശ്യം പരിഗണിച്ച് കുട്ടിയുടെ സമ്മതം നിയമാനുസൃതം രേഖപ്പെടുത്തി ആവശ്യപ്പെട്ടപ്രകാരം പേരു തിരുത്തി നൽകുകയോ പേരു ചേർത്തു നൽകുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.</td></tr>
<tr><td>9</td><td>വിദേശത്തു നടന്ന ജനനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ</td><td>കുട്ടിയുടെ മാതാപിതാക്കൾ ഇൻഡ്യയിൽ സ്ഥിരവാസമാക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടു കൂടി തിരിച്ചെത്തിയാൽ കുട്ടി ഇന്ത്യയിലെത്തിയ തീയതി മുതൽ 60 ദിവസത്തിനകം അവരുടെ ഇന്ത്യയിലെ താമസസ്ഥലത്തെ യൂണിറ്റിൽ അപേക്ഷിക്കണം. 60 ദിവസം കഴിഞ്ഞാൽ ജനനമരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട് വകുപ്പ് 13(2), 13 (3) അനുസരിച്ച് രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.</td><td>1956 ലെ സിറ്റിസൺ (ഇൻഡ്യൻ കോൺസുലേറ്റുകളിലെ രജിസ്ട്രേഷൻ) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ഇൻഡ്യൻ പൗരന്മാരുടെ ഇൻഡ്യയ്ക്കു വെളിയിലുള്ള എല്ലാ ജനനവും മരണവും ഇൻഡ്യൻ കോൺസുലേറ്റുകളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. കുട്ടിയുടെ ജനനം സംബന്ധിച്ച രേഖയോടൊപ്പം ഇന്ത്യയി ൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന എന്ന സത്യവാങ്മൂലം ഹാജരാക്കണം.</td><td>ഇന്ത്യയിലെത്തി 60 ദിവസം വരെ സൗജന്യം. അതു കഴിഞ്ഞാൽ ജനന തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷം വരെ 5 രൂപ ലേറ്റ് ഫീയും ജില്ലാ രജിസ്ട്രാറുടെ അനുമതിയും അതിനുശേഷം 10 രൂപ ലേറ്റ് ഫീയും ആർ.ഡി.ഒ. യുടെ അനുമതിയും</td></tr>
<tr><td rowspan="2">10</td><td rowspan="2">ജനന രജിസ്ട്രേഷൻ സമയത്ത് കുട്ടിയുടെ പേര് തെറ്റായി ചേർത്തത് തിരുത്തൽ/ കുട്ടിയുടെ പേരിലെ ഇൻഷ്യൽ വികസിപ്പിച്ച് തിരുത്തി നൽകൽ (1.2.2012 ലെ 35845/ ആർ. ഡി3/2011/തസ്വഭവ, 7.5.2012 ലെ 9748/ ആർ. ഡി3/2012/തസ്വഭവ നം. സർക്കാർ സർക്കുലർ.)</td><td>നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ മാതാവിനോ പിതാവിനോ രക്ഷാകർത്താവിനോ പ്രായപൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ കുട്ടിക്ക് തന്നെയോ അപേക്ഷിക്കാം.</td><td>തെറ്റായ പേര് ചേർക്കാനിടയായ സാഹചര്യം വ്യക്തമാക്കുന്ന അപേക്ഷകന്റെ സത്യവാങ്മൂലം.</td><td>തെറ്റായ വിവരം ചേർത്ത കുറ്റം രാജിയാക്കുന്നതിന് 50 രൂപ കോമ്പൗണ്ടിംഗ് ഫീസ്</td></tr>
<tr><td colspan="3">സർക്കാരിന്റെ 31.5.2013ലെ 508517/ആർ.ഡി.3/12 തസ്വഭവ നമ്പർ സർക്കുലർ അനുസരിച്ച് 1969 ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ടിലെ സെക്ഷൻ 15 പ്രകാരവും 1999 ലെ കേരള ജനന മരണ ജിസ്റ്റ ചട്ടത്തിലെ ചട്ടം 11 പ്രകാരവും ജനന സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ള മാതാപിതാക്കളുടെ പേര് (ഇൻഷ്യൽ വികസിപ്പിക്കൽ, വിവാഹശേഷം ഭാര്യയുടെ പേരിനൊപ്പം ഭർത്താവിന്റെ പേര് ചേർത്തിട്ടുള്ള വിവരം, മേൽ വിലാസത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അക്ഷര തെറ്റ് എന്നിവ) തിരുത്തുന്നതിന് നോട്ടറി, രണ്ട് ഗസറ്റഡ് ഓഫീസർമാർ, വില്ലേജ് ഓഫീസർ എന്നിവർ നൽകുന്ന ർട്ടിഫിക്കറ്റുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിശദമായ അന്വേഷണം നടത്തിയും മറ്റ് ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ പരിശോധിച്ച് രജിസ്ട്രേഷനിൽ തിരുത്തൽ വരുത്താവുന്നതാണ്.</td></tr>
</table>

11	വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ (1955ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട് പ്രകാരം)	നിശ്ചിത ഫോറത്തിലുള്ള റിപ്പോർട്ട്, വിവാഹിതരായി എന്നതിനുള്ള തെളിവ് (വിവാഹം നടന്ന സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നുള്ള സാക്ഷ്യപത്രം മുതലായവ), പ്രായം തെളിയിക്കുന്ന രേഖ.	വിവാഹം നടന്ന പ്രദേശത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപന ത്തിൽ വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസത്തിനകം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണം. മതിയായ കാരണങ്ങളുണ്ടെങ്കിൽ 30 ദിവസം വരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം. ആദ്യ വിവാഹമല്ലെങ്കിൽ മുൻവിവാഹം ഒഴിവായതിന്റെ/ വേർപിരിഞ്ഞതിന്റെ നിയമപരമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കണം.	ഇല്ല
12	വിവാഹം താമസിച്ച രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ: 30 ദിവസത്തിന് ശേഷമുള്ളവ (1955 ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട് പ്രകാരം)	നിശ്ചിത ഫോറത്തിലുള്ള റിപ്പോർട്ട്, വൈകി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനുള്ള കാരണം കാണിക്കുന്ന ലോക്കൽ രജിസ്ട്രാർക്കും ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർക്കുമുള്ള അപേക്ഷ, വിവാഹിതരായി എന്നതിനുള്ള തെളിവ് (വിവാഹം നടന്ന സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നുള്ള സാക്ഷ്യപത്രം മുതലായവ), പ്രായം തെളിയിക്കുന്ന രേഖ.	വിവാഹം നടന്ന പ്രദേശത്തിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപന ത്തിൽ അപേക്ഷിക്കണം. ആദ്യവിവാഹമല്ലെങ്കിൽ മുൻ വിവാഹം ഒഴിവായതിന്റെ/ വേർപിരിഞ്ഞതിന്റെ നിയമപരമായ രേഖകൾ ഹാജരാക്കണം.	ഇല്ല
13	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1955 ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട് നടത്തിയ രജിസ്ട്രേഷൻ)	വെള്ളക്കടലാസിൽ തയ്യാറാക്കിയ അപേക്ഷ.	മുദ്രപത്രത്തിൽ ലഭിക്കാൻ അപേക്ഷകന്റെ പേരിൽ വാങ്ങിയ 50 രൂപയിൽ കുറയാത്ത തുകയ്ക്കുള്ള മുദ്രപത്രം ഹാജരാക്കണം.	10) രൂപ.

14	വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ (2008-ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം)	നിശ്ചിത ഫോറത്തിലുള്ള മെമ്മോറാണ്ടത്തിന്റെ പകർപ്പ് ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാരും രണ്ട് സാക്ഷികളും ഒപ്പിട്ട് (ഭാര്യയുടെയും ഭർത്താവിന്റെയും പാസ്പോർട്ട് സൈസിലുള്ള ഫോട്ടോ പതിച്ചിരിക്കണം), സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി വ്യവസ്ഥപ്രകാരമാണെങ്കിൽ വിവാഹ ഓഫീസറുടെ സാക്ഷ്യപത്രം മതാചാരപ്രകാരമാണെങ്കിൽ, മതാധികാരസ്ഥാനം നൽകുന്ന സാക്ഷ്യപത്രം അല്ലെങ്കിൽ ഫോറം നമ്പർ 1ൽ MP/MLA/ ഗസറ്റഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ/തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അംഗം ഇവരിൽ നിന്നും സാക്ഷ്യപത്രം, ജനനതീയതി തെളിയിക്കുന്ന രേഖ എന്നിവ സഹിതം വിവാഹം നടന്ന പ്രദേശത്തിലെ ഗ്രാമപഞ്ചായ ത്തിൽ/നഗരസഭയിൽ അപേക്ഷിക്കണം.	വിവാഹം നടന്ന തീയതി മുതൽ 45 ദിവസത്തിനകം മെമ്മോറാണ്ടം നൽകണം. ശേഷം 5 വർഷം വരെ മുൻ പറഞ്ഞ രേഖകൾ, സഹിതം രജിസ്ട്രാർക്ക് തന്നെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം. 5 വർഷത്തിനു ശേഷമുള്ളവയ്ക്ക് മുൻ പറഞ്ഞ രേഖകൾക്കൊപ്പം രജിസ്ട്രാർ ജനറലായ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ജോയിന്റ് ഡയറക്ടറുടെ കാര്യാലയത്തിലെ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടറുടെ അനുമതിയോടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്താം.	രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് 100 രൂപ. പിഴ 45 ദിവസത്തിനു ശേഷം 5 വർഷം വരെ - 100 രൂപ. അഞ്ച വർഷത്തിനു ശേഷം - 250 രൂപ. സർട്ടിഫിക്കറ്റ് - 90 രൂപ. അധിക സർട്ടിഫിക്കറ്റ് - 25 രൂപ. (SC/ST/BPL രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് 10 രൂപാ)
15	ആനന്ദ് മാര്യേജ് രജിസ്ട്രേഷൻ (സിഖ് മതക്കാരുടെ ആനന്ദ് കരാജ് പ്രകാരമുള്ള വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ)	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം, വിവാഹം സംബന്ധിച്ച തെളിവ് എന്നിവ സമർപ്പിക്കണം.	വിവാഹം നടന്ന സ്ഥലത്തെ രജിസ്ട്രേഷൻ യൂണിറ്റിൽ 30 ദിവസത്തിനകം അപേക്ഷിക്കണം	50 രൂപ രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ്
16	ആനന്ദ് മാര്യേജ് രജിസ്ട്രേഷൻ - 30 ദിവസത്തിനു ശേഷം	നിർദ്ദിഷ്യ ഫോറത്തിലുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം, വിവാഹം സംബന്ധിച്ച തെളിവ്, MP/MLA/ ഗസറ്റഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ/തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന അംഗം ഇവരിൽ നിന്നും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ ഡിക്ലറേഷൻ എന്നിവ സമർപ്പിക്കണം.	വിവാഹം നടന്ന സ്ഥലത്തെ രജിസ്ട്രേഷൻ യൂണിറ്റിൽ അപേക്ഷിക്കണം	200 രൂപ രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ്
17	ആനന്ദ് മാര്യേജ് രജിസ്റ്ററിലെ തിരുത്തൽ	വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത യൂണിറ്റിൽ അപേക്ഷ നൽകണം	പേര്, വയസ്സ്, തീയതി എന്നിവയിലെ തിരുത്തലുകൾ രജിസ്ട്രാർ ജനറലിന്റെ അനുമതിയോടെയും മറ്റുള്ളവ രജിസ്ട്രാർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടും അനുവദിക്കും	
18	ഇന്ദിരാഗാന്ധി ദേശീയ വാർദ്ധക്യകാലപെൻഷൻ: പ്രതിമാസം 2000 രൂപ.	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. പ്രായം തെളിയിക്കുന്നതിനുള്ള രേഖ, റേഷൻ, ആധാർ കാർഡിന്റെ പകർപ്പ്. വില്ലേജ് ആഫീസറുടെ വരുമാന സാക്ഷ്യപത്രം.	60 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായം. വാർഷിക വരുമാനം 1 ലക്ഷത്തിൽ കവിയരുത്. മറ്റു പെൻഷനുകൾ വാങ്ങുന്നവരാകരുത്. മൂന്നു വർഷമായി കേരളത്തിൽ താമസിക്കുന്നവരാകണം. (യാചക വൃത്തിതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചവരാകരുത്.)	

19	വിധവ പെൻഷൻ (വിധവകൾക്കും ഭർത്താവ് ഉപേക്ഷിച്ച വർക്കും) പ്രതിമാസം 2000രൂപ	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. റേഷൻ, ആധാർ കാർഡുകളുടെ പകർപ്പ്, ഭർത്താവിന്റെ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (ഏഴ് വർഷമായി ഭർത്താവിനെ കാണ്മാനില്ല എന്ന് റവന്യ അധികാരികൾ നൽകുന്ന വിധവ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്/ ഭർത്താവ് ഉപേക്ഷിച്ച് 7 വർഷം കഴിഞ്ഞതും പുനർവിവാഹിതരായിട്ടില്ലാത്തവ രുമായ 50 വയസ് കഴിഞ്ഞ സ്ത്രീകൾക്ക് വില്ലേജാഫീസർ നൽകുന്ന സാക്ഷ്യപത്രം) വരുമാന സർട്ടിഫിക്കറ്റ്	കുടുംബ വാർഷിക വരുമാനം 1 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത്. രണ്ട് വർഷമായി കേരളത്തിൽ താമസിക്കുന്നവരാകണം. (യാചക വൃത്തി തൊഴിലായി സ്വകരിച്ചവരാകരുത്.)	
20	ഭിന്നശേഷി പെൻഷൻ (ഭിന്നശേഷിക്കാർ, അംഗവൈകല്യം സംഭവിച്ചവർ, ശാരീരിക, മാനസിക വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്നവർ) പ്രതിമാസം 2000 രൂപ.	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. അംഗവൈകല്യം തെളിയിക്കുന്ന മെഡിക്കൽ ബോർഡിന്റെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, റേഷൻ, ആധാർ കാർഡുകളുടെ പകർപ്പ്, വില്ലേജ് ആഫീസറുടെ വരുമാന സാക്ഷ്യപത്രം.	കുടുംബ വാർഷിക വരുമാനം 1 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത്. രണ്ട് വർഷമായി കേരളത്തിൽ താമസിക്കുന്നവരാകണം. (യാചക വൃത്തി തൊഴിലായി സ്വകരിച്ചവരാകരുത്.)	
21	കർഷക തൊഴിലാളി പെൻഷൻ പ്രതിമാസം 2000 രൂപ	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. റേഷൻ, ആധാർ കാർഡുകളുടെ പകർപ്പ്, കർഷക തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധിയിൽ അംഗമായിരുന്നതിന്റെ സാക്ഷ്യപത്രം, പ്രായം തെളിയിക്കുന്ന രേഖ (തിരിച്ചറിയിൽ കാർഡ്/ജനന സർട്ടിഫിക്കറ്റ്/സ്കൂൾ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്) വില്ലേജ് ആഫീസറുടെ വരുമാന സാക്ഷ്യപത്രം.	കേരളത്തിൽ പത്തുവർഷമായി സ്ഥിരതാമസമായിരിക്കണം, 60 വയസ്സ് തികഞ്ഞിരിക്കണം. കുടുംബ വാർഷികവരുമാനം 1 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത്.	
22	50 വയസ്സിനു മുകളിൽ പ്രായമുള്ള അവിവാഹിതകൾക്കുള്ള പെൻഷൻ: പ്രതിമാസം 2000 രൂപ	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷയുടെ രണ്ടു പകർപ്പുകൾ. പ്രായം, വിവാഹിതയല്ലെന്നുള്ളത് തെളിയിക്കുന്ന സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ, റേഷൻ, ആധാർ കാർഡുകളുടെ പകർപ്പ്, തിരിച്ചറിയൽ കാർഡിന്റെയും പകർപ്പ്.	കുടുംബ വാർഷിക വരുമാനം ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത്. സംസ്ഥാനത്ത് സ്ഥിര താമസമായിരിക്കണം.	

സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ പെൻഷൻ അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള പൊതു മാനദണ്ഡങ്ങൾ
(ക്രമനമ്പർ 16 മുതൽ 20 വരെ ഇനങ്ങൾക്ക് ബാധകം)

1. കുടുംബവാർഷിക വരുമാനം ഒരു ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയരുത്. 2. സർവ്വീസ് പെൻഷനർ ആകരുത്. 3. ആദായനികുതി നല്കുന്ന ആൾ ആകരുത്. 4. സ്വന്തം പേരിലോ കുടുംബത്തിന്റെ പേരിലോ രണ്ടേക്കറിൽ കൂടുതൽ വസ്തു ഉണ്ടാകരുത് (പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർക്ക് ബാധകമല്ല). 5. തനതു ഫണ്ടുപയോഗിച്ച് പെൻഷൻ നല്കുന്ന ക്ഷേമനിധി ബോർഡു പെൻഷൻ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കു പുതുതായി 600 രൂപ നിരക്കിൽ സാമൂഹ്യസുരക്ഷാ പെൻഷൻ ലഭിക്കാൻ അർഹത ഉണ്ടായിരിക്കും. 6. ആധാർ നമ്പർ ലഭ്യമാക്കണം (ആധാർ ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്തവർക്ക് റേഷൻ കാർഡ് സ്വീകരിച്ച് പെൻഷൻ നല്കാവുന്നതാണ്.) 7. 1000 c c യിൽ കൂടുതൽ എൻജിൻ കപ്പാസിറ്റിയുള്ള ടാക്സി അല്ലാത്ത വാഹനങ്ങൾ സ്വന്തമായി ഉള്ളവരാകരുത്. (അംബാസിഡർ കാറുകൾക്ക് ബാധകമല്ല) 8. 2000 ചതുരശ്ര അടിയിൽ കൂടുതൽ വിസ്തീർണ്ണമുള്ളതും ആധുനിക രീതിയിൽ ഫ്ലോറിംഗ് നടത്തിയിട്ടുള്ളതും കോൺക്രീറ്റ് ചെയ്തതുമായ കെട്ടിടങ്ങൾ ഉള്ളവരാകരുത്. 9 പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിരമിച്ച് പെൻഷൻ ലഭിക്കുന്നവർ ആകരുത്. 10. ക്ഷേമനിധി ബോർഡുകളിലെ കുടുംബ പെൻഷൻകാർ മറ്റു പെൻഷൻ കൈപ്പറ്റുന്നില്ലെങ്കിൽ ഒരു സാമൂഹ്യ സുരക്ഷപെൻഷൻ പൂർണ്ണനിരക്കിൽ ലഭിക്കും. 11. വികലാംഗർക്ക് 600 രൂപ നിരക്കിൽ ഒരു സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷന് അർഹതയുണ്ട്. 12. എക്സോഗ്രഷ്യാ/ എൻ.പി.എസ് പെൻഷൻ 4000 രൂപവരെ ലഭിക്കുന്നവർക്ക് 600 രൂപ നിരക്കിൽ സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ പെൻഷൻ ലഭിക്കും. 13. ഇ.പി.എഫ് പെൻഷൻ 4000 രൂപ വരെ ലഭിക്കുന്നവർക്ക് പൂർണ്ണനിരക്കിലും, 4000 രൂപയ്ക്ക് മുകളിൽ 600 രൂപ നിരക്കിലും സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ ലഭിക്കും. 14. സ്വാതന്ത്ര്യ സമര സേനാനി കുടുംബ പെൻഷൻ ലഭിക്കുന്നവർക്ക് മറ്റു അർഹതാ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കു വിധേയമായി സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻ ലഭിക്കും.

23	തൊഴിൽ രഹിത വേതനം: പ്രതിമാസം 120 രൂപ	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷയുടെ രണ്ടു പകർപ്പുകൾ. എസ്.എസ്.എൽ.സി ബുക്ക്, എംപ്ലോയ്മെന്റ് കാർഡ്, റേഷൻ കാർഡിന്റെ പകർപ്പുകൾ, ട്രാൻസ്ഫർ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എന്നിവ ഹാജരാക്കണം. എസ്.എസ്.എൽ.സിയോ തത്തുല്യമായ പരീക്ഷയോ പാസാകണം. [വികലാംഗർ, എസ്.സി/എസ്.ടി എന്നിവർക്ക് എസ്.എസ്.എൽ.സി തോറ്റാലും അപേക്ഷിക്കാം. (നിശ്ചിത വയസ്സ് കഴിഞ്ഞ് എസ്.എസ്.എൽ. സി പരീക്ഷ മാത്രം എഴുതി തോറ്റവർക്ക് ബാധകമല്ല)].	വാർഷിക വരുമാനം 12,000 രൂപയിൽ കവിയരുത്. അപേക്ഷകന് സ്വന്തമായി 100 രൂപയിൽ കൂടുതൽ പ്രതിമാസ വരുമാനമുണ്ടാകരുത്. രജിസ്ട്രേഷൻ യഥാകാലം പുതുക്കിയിരിക്കണം. 18 വയസ്സിനു ശേഷം തുടർച്ചയായി മൂന്ന് വർഷം രജിസ്ട്രേഷൻ ഉണ്ടായിരിക്കണം (അംഗവൈകല്യമുള്ളവർക്ക് രണ്ട് വർഷം), 35 വയസ്സ് കഴിയരുത്. വിദ്യാർത്ഥി ആയിരിക്കരുത്. അപേക്ഷിക്കുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പുള്ള മൂന്നു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഒരു വർഷമോ അതിൽ കൂടുതലോ കാലയളവിൽ തുടർച്ചയായി ജോലിയുണ്ടായിരുന്നാൽ അർഹതയുണ്ടാവില്ല.	
24	സാധുക്കളായ വിധവകളുടെ പെൺമക്കളുടെ വിവാഹത്തിനുള്ള ധനസഹായം (ഒറ്റത്തവണ 30,000 രൂപ)	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷയുടെ രണ്ടു പകർപ്പുകൾ വിവാഹത്തിനു 30 ദിവസം മുമ്പ് നൽകണം. (അപേക്ഷകയുടെ ഭർത്താവിന്റെ മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, വിവാഹിതയാകുന്ന പെൺ കുട്ടിയുടെ പ്രായം തെളിയിക്കുന്നതിനുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, വരന്റെ സത്യവാങ്മൂലം, റേഷൻ കാർഡിന്റെ പകർപ്പ് , വരുമാന സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സഹിതം)	വാർഷിക വരുമാനം ഗ്രാമ പ്രദേശത്ത് 20,000 രൂപയും നഗരങ്ങളിൽ 22,375 രൂപയും കവിയരുത്. മൂന്നു വർഷമായി കേരളത്തിൽ താമസിക്കുന്നവരാകണം. പെൺകുട്ടിയുടെ പേരിലുള്ള വസ്തു, ആഭരണം, പണം മുതലായവ 50,000 രൂപയിൽ കവിയാൻ പാടില്ല.	
25	കെട്ടിട നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികൾക്കുള്ള പെർമിറ്റുകൾ	നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ 5 രൂപയുടെ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച് അപേക്ഷിക്കണം. 1. പട്ടയത്തിന്റെ/വസ്തുവിന്റെ ആധാരത്തിന്റെ പകർപ്പ് 2. ഭൂനികുതി ഒടുക്കിയ രസീതിന്റെ പകർപ്പ് 3. കൈവശാവകാശ സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ പകർപ്പ്. (ഭൂമിയുടെ തരം രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.) 4. നിർമ്മാണപ്രവൃത്തിയുടെ പ്ലാനുകൾ. 5. അപേക്ഷ ഫീ (ഷെഡ്യൂൾ 1) സർക്കാർ അംഗീകൃത സ്കീമുകൾ വഴി നിർമ്മിക്കുന്ന 66 ച.മീ ഏര്യയുള്ള വാസഗൃഹങ്ങൾക്കുള്ള പെർമിറ്റിനായി വെള്ളക്കടലാസിൽ 5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ പതിച്ച അപേക്ഷ മതി. (ചട്ടം 52 മുതൽ 56)	പെർമിറ്റ് നൽകിയ തീയതി മുതൽ 5 വർഷത്തേക്ക് സാധുത.	ഷെഡ്യൂൾ II പ്രകാരമുള്ള പെർമിറ്റ് ഫീ.
26	തെരുവിനോട് ചേർന്ന മതിൽ/ ഭിത്തി/ വേലി/ കിണർ എന്നീ പ്രവൃത്തിക്കുള്ള പെർമിറ്റുകൾ ചട്ടം 69 മുതൽ 71	5 രൂപയുടെ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ. (കിണർ കുഴിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിൽ) 1. പട്ടയം/ആധാരത്തിന്റെ പകർപ്പ്. 2. ഭൂനികുതി ഉടുക്കിയ രസീതിന്റെ പകർപ്പ്. 3. കൈവശാവകാശ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് 4. സൈറ്റ് പ്ലാൻ 5. അപേക്ഷാ ഫീ (ഷെഡ്യൂൾ I)	കിണറിന് നൽകിയ തീയതി മുതൽ 3 വർഷം സാധുത. (കാലാവധി നീട്ടാൻ കഴിയില്ല) ചട്ടം 75 (6)	ഷെഡ്യൂൾ II പ്രകാരമുള്ള പെർമിറ്റ് ഫീ

27	കെട്ടിടനിർമ്മാണം - പെർമിറ്റ് കാലാവധി നീട്ടൽ/പുതുക്കൽ	1. 5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച വെള്ളക്കടലാസിലുള്ള അപേക്ഷ. 2. പെർമിറ്റും അംഗീകൃത പ്ലാനും സഹിതം	കാലാവധി നീട്ടുന്നതിന് സാധുതാ കാലാവധി അവസാനിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കണം.	1. കെട്ടിട നിർമ്മാണ പെർമിറ്റ് നീട്ടുന്നതിന് പെർമിറ്റ് ഫീയുടെ 10%. 2. 10 വർഷത്തിനു ശേഷം നീട്ടുന്നതിന് പെർമിറ്റ് ഫീയുടെ ഇരട്ടി.
28	ടെലികമ്മ്യൂണിക്കേഷൻ ടവർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഇന്റിമേഷൻ (റൂൾ 83 മുതൽ 88 വരെ)	അനുബന്ധം എ$_5$-ൽ	സ.ഉ. (അച്ചടി) നം.10/2023/തസ്വഭവ തീയതി 17.01.2023 കാണുക.	ഫീ ടവർ 10000 രൂപ പോൾ 2500 രൂപ അനുബന്ധ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് ഷെഡ്യൂൾ II പ്രകാരമുള്ള (Pucca buildingന്റെ) ഫീസ്
29	കെട്ടിട ഉടമസ്ഥതാ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പു പതിച്ച അപേക്ഷ. **tax.lsgkerala.gov.in എന്ന വെബ്സൈറ്റിൽ വസ്തുനികുതി ഓൺലൈനായി ഒടുക്കുന്നതിനും ഉടമസ്ഥതാ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ഡൗൺ ലോഡ് ചെയ്ത് എടുക്കുന്നതിനും സൗകര്യം ലഭ്യമാണ്.**	അസ്സസ്സ്മെന്റ് രജിസ്റ്ററിലുണ്ടായിരിക്കണം. കെട്ടിട നമ്പർ കാണിച്ചിരിക്കണം. എന്താവശ്യത്തിനാണ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കണം.	
30	താമസക്കാരനാണെന്നുള്ള സർട്ടിഫിക്കറ്റ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പു പതിച്ച അ പേക്ഷ. സ്വന്തം വീട്ടിലല്ല താമസമെങ്കിൽ വാടക കരാർ അല്ലെങ്കിൽ ഉടമയുടെ സമ്മതപത്രം.	താമസിക്കുന്ന തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ അപേക്ഷിക്കണം. കെട്ടി ടനമ്പർ കാണിച്ചിരിക്കണം. ആവശ്യം വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കണം. സാധാരണ താമസക്കാരനായിരിക്കണം.	
31	കെട്ടിട ഉടമസ്ഥത മാറ്റൽ	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പു പതിച്ച ഇരുകക്ഷികളുടെയും അപേക്ഷ. കൈമാറ്റം സംബന്ധിച്ച രേഖ/ വസ്തു കൈവശക്കാരൻ മരണപ്പെട്ടെങ്കിൽ പിൻതുടർച്ച സംബന്ധിച്ച തെളിവ്, ഭൂനികുതി ഒടുക്കിയ രേഖ.	കെട്ടിടനമ്പർ അപേക്ഷയിലും ആധാരത്തിലും ഉണ്ടാകണം. സംയുക്താപേക്ഷ ഇല്ലെങ്കിൽ ആധാരത്തിലെ മറ്റേ കക്ഷിയ്ക്കും രജിസ്റ്റർ പ്രകാരമുള്ള ഉടമസ്ഥനും (രണ്ടും ഒരാളല്ലെങ്കിൽ) രജിസ്റ്റേഡ് നോട്ടീസ് അയച്ച് ആക്ഷേപം പരിഗണിച്ചായിരിക്കും അന്തിമ തീരുമാനം കൈക്കൊള്ളുന്നത്.	നിശ്ചിത സമയത്തിനകം കൈമാറ്റം സംബന്ധിച്ച നോട്ടീസ് നല്കുന്ന തിലോ രേഖകൾ ഹാജരാക്കുന്നതിലോ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ 500 രൂപയിൽ കവിയാതെ പിഴ ചുമത്താവുന്നതാണ്.

● കേരള പഞ്ചായത്ത് കെട്ടിട നിർമ്മാണ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളെ കാറ്റഗറി I, കാറ്റഗറി II എന്നിങ്ങനെ തരംതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. രണ്ട് കാറ്റഗറികളുടെയും പഞ്ചായത്തുകളുടെ വിവരം 26.2.2011ലെ ജി.ഒ. (എം.എസ്) നമ്പർ-64/2011/തസ്വഭവ സർക്കാർ ഉത്തരവുപ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാറ്റഗറി 2 പഞ്ചായത്തുകളിൽ $100m^2$ വരെയുള്ള എ1 താമസാവശ്യ ഒക്യുപെൻസി രണ്ടു നിലയായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഏക കുടുംബ താമസാവശ്യ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് പ്ലാൻ സമർപ്പിച്ച് അനുമതി വാങ്ങേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ നിർമ്മാണം ആരംഭിക്കുന്നതിന് 10 ദിവസം മുമ്പ് നിർദ്ദിഷ്ട ഫാറത്തിൽ സെക്രട്ടറിക്ക് അറിയിപ്പ് നൽകണം. ആധാരത്തിന്റെ പകർപ്പ്, കൈവശാവകാശ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് എന്നിവ ഹാജരാക്കണം.				
32	ചുമത്തിയ വസ്തു നികുതിയിന്മേലുള്ള അപ്പീൽ	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ.	സെക്രട്ടറി ചുമത്തിയ നികുതി അധികമാണെന്ന് പറയുന്നതിനുള്ള കാരണം കാണിച്ച്, ചുമത്തിയ നികുതി ഒടുക്കി, രസീതിന്റെ പകർപ്പ് സഹിതം 30 ദിവസത്തിനകം ധനകാര്യ/ നികുതി അപ്പീൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മറ്റിയ്ക്കാണ് അപ്പീൽ നൽകേണ്ടത്.	
33	വസ്തു നികുതി ഒഴിവാക്കൽ	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ.	കെട്ടിട നികുതി തൻവർഷം വരെയുള്ളത് അടച്ചുതീർത്തിരിക്കണം. നികുതി ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ തെളിവു സഹിതം കാണിച്ചിരിക്കണം.	
34	പൊളിച്ചുമാറ്റിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ നികുതി ഒഴിവാക്കൽ	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ.	കെട്ടിടനമ്പർ കാണിച്ചിരിക്കണം. കെട്ടിട നികുതി തൻ വർഷം വരെയുള്ളത് അടച്ച തീർത്തിരിക്കണം.	
35	വസ്തു ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതുമൂലം വസ്തു നികുതി ഇളവ് ചെയ്യൽ.	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച് അപേക്ഷ. കെട്ടിട നമ്പർ കാണിച്ചിരിക്കണം. കെട്ടിട നികുതി തൻ വർഷം വരെയുള്ളത് അടച്ചു തീർത്തിരിക്കണം.	ഏതെങ്കിലും അർദ്ധ വർഷത്തിൽ 60 ദിവസമോ അതിൽ കൂടുതലോ ഒഴിഞ്ഞും വാടകയ്ക്ക് കൊടുക്കാതെയും കിടന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രം. ഒരു പ്രത്യേക തീയതി മുതൽ കെട്ടിടം ഒഴിയുകയും വാടകയ്ക്ക് കൊടുക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് സെക്രട്ടറിക്ക് മുൻകൂട്ടി നോട്ടീസ് നൽകിയിരിക്കണം. നോട്ടീസിന്റെ കാലാവധി അത് കൊടുക്കുന്ന അർദ്ധവർഷത്തേക്ക് മാത്രമായിരിക്കും.	
36	പെർമിറ്റില്ലാത്ത നിർമ്മാണം/ വ്യതിയാനം/കെട്ടിട നിർമ്മാണ ക്രമവൽക്കരണം:	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച നിശ്ചിത ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. ആധാരത്തിന്റെ പകർപ്പ്, കൈവശാവകാശ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, സൈറ്റ് പ്ലാനും മറ്റനുബന്ധ പ്ലാനുകളും. അംഗീകൃത പ്ലാനിൽ നിന്നും വ്യതിയാനമുണ്ടെങ്കിൽ അംഗീകൃത പ്ലാനും ലഭിച്ച പെർമിറ്റും ഫീസ് ഒടുക്കിയ രേഖയും.	ചട്ടങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായിരിക്കണം. പെർമിറ്റ് ആവശ്യമില്ലാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് ക്രമവൽക്കരണം ആവശ്യമില്ല.	രാജിയാക്കൽ ഫീസ്ഷെഡ്യൂൾ 2 പ്രകാരമുള്ളതിന്റെ ഇരട്ടി

37	കെട്ടിടത്തിന്റെ ഏജ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ. കെട്ടിടനമ്പർ കാണിച്ചിരിക്കണം. കെട്ടിട നികുതി തൻവർഷം വരെയുള്ളത് അടച്ചുതീർത്തിരിക്കണം.	കെട്ടിട നമ്പർ, കെട്ടിട നിർമ്മാണത്തിനു ലഭിച്ച അനുവാദപത്രിക, നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയ തീയതി, നികുതി ചുമത്തിയ തീയതി, സാക്ഷ്യപത്രം എന്താവശ്യത്തിനാണെന്ന വിവരം മുതലായവ കാണിച്ചിരിക്കണം.	
38	ഫാക്ടറികൾ, വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വർക്ക് ഷോപ്പുകൾ തുടങ്ങിയവ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള ലൈസൻസ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച നിർദ്ദിഷ്ട ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ, കെട്ടിടം വാടകയ്ക്കാണെങ്കിൽ ഉടമയുടെ സമ്മതപത്രം.	സ്ഥലത്തിന്റെ രേഖ, വസ്തു നികുതി ഒടുക്കിയതിന്റെ തെളിവ്, പുരയിടം/കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്ലാനും മറ്റനുബന്ധ പ്ലാനുകളും, മറ്റു സ്ഥാപന ങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭിക്കേണ്ടുന്ന നിരാക്ഷേപ പത്രങ്ങൾ (ഉദാ:- പൊല്യൂഷൻ കൺട്രോൾ ബോർഡ്, ആരോഗ്യ വകുപ്പ്, വൈദ്യുതി വകുപ്പ്, ഫയർഫോഴ്സ്, ഫാക്ടറി ഇൻസ്പെക്ടർ, മൈനിംഗ് & ജിയോളജി, വനം വകുപ്പ്, എക്സ് പ്ലോസീവ് ലൈസൻസ് തുടങ്ങിയവ), യന്ത്രശക്തിയോ നിർമ്മാണ യന്ത്രമോ യന്ത്രസാമഗ്രിയോ സംബന്ധിച്ച് തദ്ദേശ സ്ഥാപനം ആവശ്യപ്പെടുന്ന വിവരങ്ങൾ.	ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം
39	വ്യാപാര സ്ഥാപനത്തിനുള്ള ലൈസൻസ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച നിശ്ചിതഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ.	പുതുതായി ആരംഭിക്കുവാൻ 30 ദിവസം മുമ്പ് അപേക്ഷ നൽകുക.കെട്ടിടം സംബന്ധിച്ച രേഖ (വാടക കെട്ടിടമാണെങ്കിൽ സമ്മതപത്രം, വാടകചീട്ട്). വസ്തു നികുതി ഒടുക്കിയതിന്റെ തെളിവ്, ലൈസൻസ് പുതുക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക വർഷം അവസാനിക്കുന്നതിന് ഒരു മാസം മുമ്പ് അപേക്ഷ നൽകണം.	ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം
40	സ്വകാര്യ ആശുപത്രികൾ, പാരാ മെഡിക്കൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ/ട്യൂട്ടോറിയൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച നിശ്ചിത ഫോറത്തിലുള്ള അപേക്ഷ. സ്ഥാപനം ആരംഭിക്കുന്നതിന് 15 ദിവസം മുമ്പ് അപേക്ഷ നൽകണം.	കെട്ടിടം സംബന്ധിച്ച രേഖ (വാടക കെട്ടിടമാണെങ്കിൽ സമ്മതപത്രം, വാടക ചീട്ട് മുതലായവ) ഉണ്ടായിരിക്കണം. രജിസ്ട്രേഷൻ പുതുക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക വർഷം അവസാനിക്കുന്നതിന് ഒരു മാസം മുമ്പ് നിശ്ചിത ഫോറത്തിൽ അപേക്ഷ നൽകണം.	ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം

41	പന്നി, പട്ടി എന്നിവയെ വളർത്തുന്നതിനുള്ള ലൈസൻസ്	5 രൂപ കോർട്ട് ഫീ സ്റ്റാമ്പ് പതിച്ച അപേക്ഷ. പ്രായം, നിറം എന്നിവ കാണിച്ചിരിക്കണം.	പട്ടിയ്ക്ക് പ്രതിരോധ കുത്തിവയ്പ് നടത്തിയതിന്റെ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് അപേക്ഷയോടൊപ്പമുണ്ടാകണം.	ഓരോ മൃഗത്തിനും 10 രൂപ

കുറിപ്പ്: അപേക്ഷയോടൊപ്പം ഹാജരാക്കുന്ന രേഖകളുടെ പകർപ്പുകൾ അസൽ കാണിച്ച് ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തുകയോ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയതോ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. മേൽപ്പട്ടികയിൽ പൊതുവായ വിവരങ്ങൾ മാത്രമാണ് ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ഓരോ സേവനങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് സർക്കാർ അതാതു കാലയളവിൽ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളും മാർഗ്ഗരേഖകളും പരിശോധിച്ച് ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.

സേവനാവകാശ നിയമപ്രകാരം തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പിൽ നിന്നും നൽകി വരുന്ന സേവനങ്ങളും നിർദ്ദിഷ്ട സമയപരിധിയും

1. പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടറുടെ കാര്യാലയം

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	സമയപരിധി	നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥൻ	ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി	രണ്ടാം അപ്പീൽഅധികാരി
1.	1-4-1970 ന മുമ്പുള്ള ജനന രജിസ്ട്രേഷനിൽ പേര് ചേർക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി	15 ദിവസം	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
2.	1-4-1970ന മുമ്പുള്ള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷനുകളിലെ തിരുത്തലുകൾക്കുള്ള അനുമതി	15 ദിവസം	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
3.	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷനിൽ വന്നിട്ടുള്ള സാരവത്തായ തെറ്റുകൾ തിരുത്തുന്നതിനുള്ള അനുമതി	15 ദിവസം	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ (റൂറൽ)]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി

2. ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടറുടെ കാര്യാലയം

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	സമയ പരിധി	നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥന്	ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി	രണ്ടാം അപ്പീൽ അധികാരി
1.	ജനനം/മരണം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അനുമതി (30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുവാന് കഴിയാതിരുന്ന സംഭവങ്ങൾ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനുള്ള അനുമതി) (1999-ലെ കേരള ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	15 ദിവസം	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർതദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
2.	ജനന രജിസ്റ്ററിൽ പേർ ചേർക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി (ജനന മരണ രജിസ്റ്ററിലെയും സ്കൂൾ രേഖയിലേയും ജനന തീയതികൾ തമ്മിൽ പത്തുമാസത്തിലധികം വ്യത്യാസമുള്ള സംഭവങ്ങളിൽ മാത്രം)	15 ദിവസം	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർതദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി

3.	ഹിന്ദു വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അനുമതി (വിവാഹ തീയതി മുതൽ 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത സംഭവങ്ങൾ) (1957ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	15 ദിവസം	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
4.	കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008 പ്രകാരം വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അനുമതി (5 വർഷത്തിനുള്ളിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത സംഭവങ്ങൾ)	15 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
5.	വിവാഹ(പൊതു) രജിസ്റ്ററിലെ തിരുത്തലുകൾക്ക് അനുമതി (പേര്, വയസ്സ്, തീയതി മുതലായ സാരവത്തായ ഉൾക്കുറിപ്പുകളിലെ തിരുത്തലുകൾക്ക്) [കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008]	15 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	വിവാഹ(പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി
6.	വിവാഹ(പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാറുടെ തീരുമാനത്തിനെതിരെയുള്ള അപ്പീൽ [കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008]	15 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്)	വിവാഹ(പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]	തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി

3. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ഓഫീസുകൾ

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	സമയപരിധി	നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥൻ	ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി	രണ്ടാം അപ്പീൽ അധികാരി
1.	ജനനം/മരണം/ നിർജ്ജീവ ജനനം രജിസ്ട്രേഷൻ (1969ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്, 1999ലെ കേരള ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	1) ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് നടന്ന ജനന മെങ്കിൽ റിപ്പോർട്ടു ലഭിച്ച് ഒരു ദിവസം (ആശുപത്രി കിയോസ്ക് \ സൗകര്യം ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രം) 2) മറ്റുള്ളവ 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ

2	ജനന രജിസ്ട്രേഷനിൽ പേർ ചേർക്കൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	1) 7 ദിവസം 2) അനുമതി ലഭ്യമാക്കേണ്ട അപേക്ഷകളിൽ ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ/ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാറു ടെ അനുമതി ലഭ്യമായതിനു ശേഷം 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
3	ജനനം/മരണം താമസിച്ച രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
4	ജനന/മരണ രജിസ്റ്ററുകളിൽ തിരുത്തലുകൾ വരുത്തുന്നതിന്	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
5	ജനന/മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്ട്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
6	ദത്തെടുത്ത കുട്ടികളുടെ ജനന രജിസ്ട്രേഷനും സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകലും	5 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
7	വിദേശത്തു വച്ച് നടന്ന ജനനം ഇന്ത്യയിൽ സ്വന്തം സ്ഥലത്ത് രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നതിന് (1969ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷ ന് ആക്ട് സെക്ഷന് 20ന് വിധേയമായി)	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ (സെക്രട്ടറി)	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ

8	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസത്തിനു ള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ. (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട് 1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]
9	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസം മുതൽ 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]
10	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ വിവാഹം നടന്ന് 30 ദിവസത്തിനു ശേഷം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]
11	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നടത്തിയവയ്ക്ക്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	ജില്ലാ രജിസ്ട്രാർ (തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]
12	2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം 45 ദിവസ ത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
13.	കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008 പ്രകാരം വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് (45ദിവസത്തിനു ശേഷം അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ]	7 പ്രവൃത്തി ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
14	വിവാഹം നടന്ന് അഞ്ച് വർഷത്തിനുശേഷം 2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന്	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

15	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം നടത്തിയ രജിസ്ട്രേഷൻ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

4. മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകൾ

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	സമയപരിധി	നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥൻ	ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി	രണ്ടാം അപ്പീൽ അധികാരി
1.	ജനന മരണ നിർജ്ജീവ ജനന രജിസ്ട്രേഷൻ	ഹോസ്പിറ്റൽ കിയോസ്ക് വഴിയുള്ളത് ഒരു ദിവസം മറ്റുള്ളവ 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
2.	ജനന രജിസ്ട്രേഷനിൽ പേർ ചേർക്കൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	1) 7 ദിവസം 2) അനുമതി ലഭ്യമാക്കേണ്ട അപേക്ഷകളിൽ ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ/ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാറുടെ അനുമതി ലഭ്യമായതിനു ശേഷം 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
3.	ജനനം/മരണം താമസിച്ച രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
4.	ജനന/മരണ രജിസ്റ്ററുകളിൽ തിരുത്തലുകൾ വരുത്തുന്നതിന്	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
5.	ജനന/മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
6.	ദത്തെടുത്ത കുട്ടികളുടെ ജനന രജിസ്ട്രേഷനും സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകലും	5 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ

7.	വിദേശത്തു വച്ച് നടന്ന ജനനം ഇന്ത്യയിൽ സ്വന്തം സ്ഥലത്ത് രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നതിന് (1969ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ് സെക്ഷൻ 20ന് വിധേയമായി)	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
8.	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ. (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്റ്റ് 1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്
9.	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസം മുതൽ 30 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്റ്റ്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശസ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്
10	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ വിവാഹം നടന്ന് 30 ദിവസത്തിനു ശേഷം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്റ്റ്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ
11.	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നടത്തിയവയ്ക്ക്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ
12.	2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം 45 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

13.	കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008 പ്രകാരം വിവാഹ ങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് (45ദിവസത്തിനുശേഷം അഞ്ചു വർഷത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ]	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
14.	വിവാഹം നടന്ന് അഞ്ചു വർഷത്തിനുശേഷം 2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന്	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
15.	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം നടത്തിയ രജിസ്ട്രേഷൻ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

5. മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ

ക്രമ നം.	സേവനങ്ങളുടെ വിവരം	സമയപരിധി	നിയുക്ത ഉദ്യോഗസ്ഥൻ	ഒന്നാം അപ്പീൽ അധികാരി	രണ്ടാം അപ്പീൽ അധികാരി
1.	ജനന മരണ നിർജ്ജീവ ജനന രജിസ്ട്രേഷൻ	ഹോസ്പിറ്റൽ കിയോസ്ക് വഴിയുള്ളത് ഒരു ദിവസം മറ്റുള്ളവ 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
2.	ജനന രജിസ്ട്രേഷനിൽ പേര് ചേർക്കൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	1) 7 ദിവസം 2) അനുമതി ലഭ്യമാക്കേണ്ട അപേക്ഷകളിൽ ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ/ ജില്ലാ രജിസ്ട്രാറുടെ അനുമതി ലഭ്യമായതിനു ശേഷം 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ

3.	ജനനം/മരണം താമസിച്ച രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (1969ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷന് ആക്റ്റ്, 1999-ലെ കേരള ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേ ഷന് ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
4.	ജനന/മരണ രജിസ്റ്ററുകളി ൽ തിരുത്തലുകൾ വരുത്തു ന്നതിന്	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
5.	ജനന/മരണ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1969-ലെ ജനന-മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
6.	ദത്തെടുത്ത കുട്ടികളുടെ ജനന രജിസ്ട്രേഷനും സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകലും	5 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
7.	വിദേശത്തു വച്ച് നടന്ന ജനനം ഇന്ത്യയിൽ സ്വന്തം സ്ഥലത്ത് രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നതിന് (1969ലെ ജനന മരണ രജിസ്ട്രേഷൻ ആക്റ്റ് സെക്ഷൻ 20ന് വിധേയമായി)	15 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	സെക്രട്ടറി മുൻസിപ്പാലിറ്റി	ചീഫ് രജിസ്ട്രാർ
8.	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ. (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട് 1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
9.	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ- വിവാഹം നടന്ന് 15 ദിവസം മുതൽ 30 ദിവസത്തിനുള്ളി ൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്ട്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്

10	ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ വിവാഹം നടന്ന് 30 ദിവസത്തിനു ശേഷം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നവ (1955-ലെ ഹിന്ദു വിവാഹ ആക്റ്റ്/1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ)	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
11.	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (1957-ലെ കേരള ഹിന്ദു വിവാഹ രജിസ്ട്രേഷൻ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നടത്തിയവയ്ക്ക്)	7 ദിവസം	തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ & [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്]	പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്
12.	2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം 45 ദിവസ ത്തിനുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
13.	കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, 2008 പ്രകാരം വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് (45ദിവസത്തിനു ശേഷം അഞ്ചു വർഷത്തി നുള്ളിൽ വിവാഹം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മെമ്മോറാ ണ്ടം ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുള്ളവ]	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

14.	വിവാഹം നടന്ന് അഞ്ച വർഷത്തിനുശേഷം 2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന്	അനുമതി ലഭിച്ച് 7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]
15 .	വിവാഹ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (2008ലെ കേരള വിവാഹങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ (പൊതു) ചട്ടങ്ങൾ, പ്രകാരം നടത്തിയ രജിസ്ട്രേഷൻ	7 ദിവസം	വിവാഹ (പൊതു) തദ്ദേശ രജിസ്ട്രാർ	വിവാഹ (പൊതു) രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ (തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ് ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)	വിവാഹ (പൊതു) മുഖ്യ രജിസ്ട്രാർ ജനറൽ [ഡയറക്ടർ (റൂറൽ) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്]

പഞ്ചായത്തു മുനിസിപ്പൽ ഭാരവാഹികളുടെ ഓണറേറിയവും ബത്തകളും

	ഭാരവാഹികൾ	പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം (രൂപ)	യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഹാജർ ബത്ത
ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്	പ്രസിഡന്റ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ	16800 14200 10400 9800	250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 200 രൂപ, മാസപരിധി 1000 രൂപ
ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്	പ്രസിഡന്റ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ	15600 13000 9800 8600	250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 200 രൂപ, മാസപരിധി 1000 രൂപ
ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്	പ്രസിഡന്റ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ	14200 11600 9200 8000	250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 200 രൂപ, മാസപരിധി 1000 രൂപ
കോർപ്പറേഷൻ	മേയർ ഡെപ്യൂട്ടി മേയർ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ	15800 13200 9400 8200	250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 200 രൂപ, മാസപരിധി 1000 രൂപ
മുനിസിപ്പാലിറ്റി	ചെയർമാൻ വൈസ് ചെയർമാൻ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ അംഗങ്ങൾ	15600 13000 9800 8600	250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 250 രൂപ, മാസപരിധി 1250 രൂപ 200 രൂപ, മാസപരിധി 1000 രൂപ

TABLE OF DISTANCES - ROAD WAY

1. National Highway : THIRUVANANTHAPURAM - PALAKKAD

Distance in Kms. (Approximate)

	Attingal	Kollam	Kayamkulam	Haripad	Alappuzha		Ernakulam	Aluva	Angamali	Chalakkudi	Thrissur	
Thiruvananthapuram	33	71	109	112	157	178	219	240	251	268	297	365
Attingal		38	76	89	124	145	186	207	218	235	264	332
Kollam			38	51	86	107	148	169	180	197	226	294
Kayamkulam				13	48	69	110	131	142	159	188	256
Haripad					35	56	97	118	129	146	175	243
Alappuzha						21	62	83	94	111	140	208
Cherthala							41	62	73	90	119	187
Ernakulam								21	32	49	78	146
Aluva									11	28	57	125
Angamali										17	46	114
Chalakkudi											29	97
Thrissur												68

Thrissur-Kottakal 78 km, Kottakal-KKD 50 km, KKD-Mahe 58 km, Mahe-Kannur 35km, kannur-Bakal 103 km, Bakal- KSGD 12km,

Thrissur-Shornur 35km,Thrissur-PKD 70km, KKD-Kalpta 73km, Kalpata-S.Batheri 24km

2. Main Central Road : THIRUVANANTHAPURAM - ANGAMALI

Distance in Kms. (Approximate)

	Kilimanoor	Kottarakkara	Adoor	Pandalam	Chengannur	Thiruvalla	Changanassery	Kottayam	Ettumanoor	Muvattupuzha	Perumbavoor	Angamali
Thiruvananthapuram	40	74	95	105	118	128	136	154	165	209	228	242
Kilimanoor		34	55	65	78	88	96	114	125	169	188	202
Kottarakkara			21	31	44	54	62	80	91	135	154	168
Adoor				10	23	33	41	59	70	114	133	147
Pandalam					13	23	31	49	60	104	123	137
Chengannur						10	18	36	47	91	110	124
Thiruvalla							8	26	37	81	100	114
Changanassery								18	29	73	92	106
Kottayam									11	55	74	88
Ettumanoor										44	63	77
Muvattupuzha											19	33
Perumbavoor												14

Adoor - Punalur 30; Adoor - Kayamkulam 27; Adoor - Pathanamthitta 21; Pandalam - Mavelikkara 18; Chengannur - Haripad 28; Thiruvalla - Mavelikkara 19; Changanassery - Alappuzha 31; Kottayam - Kanjirappally 39; Kanjirappally - Peerumade 35; Peerumade - Vandiperiyar 32; Vandiperiyar - Kumili - 15; Kumili - Thekkadi 2; Kumili - Munnar 115; Ettumanoor - Vaikom 30; Vaikom - Ernakulam 29; Muvattupuzha - Kothamangalam 12; Kothamangalam - Munnar 81; Muvattupuzha - Ernakulam 42.

2026

JANUARY

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUARY

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

MARCH

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

APRIL

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

MAY

S	M	T	W	T	F	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

JUNE

S	M	T	W	T	F	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

JULY

S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

AUGUST

S	M	T	W	T	F	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

OCTOBER

S	M	T	W	T	F	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NOVEMBER

S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

DECEMBER

S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

2026 ലെ അവധി ദിനങ്ങൾ

എല്ലാ ഞായറാഴ്ചയും ഓരോ ഇംഗ്ലീഷ് മാസത്തിലെയും
രണ്ടാം ശനിയാഴ്ചയും പൊതു അവധിയായിരിക്കും.

മന്നം ജയന്തി	ജനുവരി 2 വെള്ളി
റിപ്പബ്ലിക് ദിനം	ജനുവരി 26 തിങ്കൾ
ഈദുൽ ഫിത്തർ (റംസാൻ)*	മാർച്ച് 20 വെള്ളി
പെസഹ വ്യാഴാഴ്ച	ഏപ്രിൽ 2 വ്യാഴം
ദുഃഖ വെള്ളിയാഴ്ച	ഏപ്രിൽ 3 വെള്ളി
ഡോ. ബി.ആർ. അംബേദ്കർ ജയന്തി	ഏപ്രിൽ 14 ചൊവ്വ
വിഷു	ഏപ്രിൽ 15 ബുധൻ
മേയ് ദിനം	മേയ് 1 വെള്ളി
ഈദ് - ഉൽ - അദ്ഹ (ബക്രീദ്)	മേയ് 27 ബുധൻ
മുഹറം	ജൂൺ 25 വ്യാഴം
കർക്കടക വാവ്	ആഗസ്റ്റ് 12 ബുധൻ
സ്വാതന്ത്ര്യദിനം	ആഗസ്റ്റ് 15 ശനി
ഒന്നാം ഓണം, മിലാഡി ഷെരീഫ് (നബിദിനം)	ആഗസ്റ്റ് 25 ചൊവ്വ
തിരുവോണം	ആഗസ്റ്റ് 26 ബുധൻ
മൂന്നാം ഓണം	ആഗസ്റ്റ് 27 വ്യാഴം
നാലാം ഓണം/ശ്രീനാരായണഗുരു ജയന്തി/അയ്യൻകാളി ജയന്തി	ആഗസ്റ്റ് 28 വെള്ളി
ശ്രീകൃഷ്ണ ജയന്തി	സെപ്റ്റംബർ 4 വെള്ളി
ശ്രീനാരായണഗുരു സമാധി ദിനം	സെപ്റ്റംബർ 21 തിങ്കൾ
ഗാന്ധി ജയന്തി	ഒക്ടോബർ 2 വെള്ളി
മഹാനവമി	ഒക്ടോബർ 20 ചൊവ്വ
വിജയദശമി	ഒക്ടോബർ 21 ബുധൻ
ക്രിസ്തുമസ്	ഡിസംബർ 25 വെള്ളി

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ആഘോഷങ്ങൾ/ഉത്സവങ്ങൾ പൊതു അവധി ദിവസത്തിൽ
(ഞായർ, രണ്ടാം ശനി) വരുന്നതായതിനാൽ മേല്പറഞ്ഞ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

മഹാശിവരാത്രി	ഫെബ്രുവരി 15 ഞായർ
ഈസ്റ്റർ	ഏപ്രിൽ 5 ഞായർ
ദീപാവലി	നവംബർ 8 ഞായർ

നിയന്ത്രിത അവധി

അയ്യാ വൈകുണ്ഠ സ്വാമി ജയന്തി മാർച്ച് 4 ബുധൻ- നാടാർ സമുദായത്തിലുള്ള സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് നിയന്ത്രിത അവധിയായിരിക്കും.

ആവണി അവിട്ടം ആഗസ്റ്റ് 28 വെള്ളി - ബ്രാഹ്മണ സമുദായത്തിലുള്ള സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് നിയന്ത്രിത അവധിയായിരിക്കും.

വിശ്വകർമ്മദിനം - സെപ്റ്റംബർ 17 വ്യാഴം- വിശ്വകർമ്മ സമുദായത്തിലുള്ള സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് നിയന്ത്രിത അവധിയായിരിക്കും

* പിറ കാണുന്നതനുസരിച്ച് മാറ്റം വരാവുന്നതാണ്

TABLE OF MEASURES

APOTHECARIES'
1 scruple = 20 grains
1 dram = 3 scruples
1 ounce = 8 drams
1 pound = 12 ounces

AVOIRDUPOIS
1 ounce = 16 drams
1 pound = 16 ounces
1 hundredweight = 100 pounds
1 ton = 2,000 pounds
1 long ton = 2,240 pounds

LIQUID
4 gills = 1 pint
63 gallons = 1 hogshead
2 hogsheads = 1 pipe or butt
2 pipes = 1 tun

DRY
2 pints = 1 quart
4 quarts = 1 gallon
2 gallons =1 peck
4 pecks = 1 bushel

LINEAR
1 hand = 4 inches
1 link = 7.92 inches
1 span = 9 inches
1 foot = 12 inches
1 yard = 3 feet
1 rod = 5 ½ yards
1 mile = 320 rods = 1,760 yards = 5,280 feet
1 Int. nautical mile = 6,076.1155 feet
1 knot = 1 nautical mile per hour
1 fathom = 2 yards = 6 feet
1 furlong = ⅛ mile = 660 feet = 220 yard
1 league = 3 miles = 24 furlongs
1 chain = 100 links = 22 yards

SQUARE
1 square foot = 144 square inches
1 square yard = 9 square feet
1 square rod = 30 ¼square yards = 272 ¼ square feet
1 acre = 160 square rods = 43,560 square feet
1 square mile = 640 acres = 102,400 square rods
1 square rod = 625 square links
1 square chain = 16 square rods
1 acre = 10 square chains

CUBIC
1 cubic foot = 1,728 cubic inches
1 cubic yard = 27 cubic feet
1 cord = 128 cubic feet
1 U.S. liquid gallon = 4 quarts = 231 cubic inches
1 imperial gallon = 1.20 U.S. gallons = 0.16 cubic foot
1 board foot = 144 cubic inches

KITCHEN
3 teaspoons = 1 tablespoon
16 tablespoons = 1 cup
1 cup = 8 ounces
2 cups = 1 pint
2 pints = 1 quart
4 quarts = 1 gallon

TO CONVERT CELSIUS AND FAHRENHEIT:
$^oC = (^oF – 32)/1.8$
$^oF = (^oC \times 1.8) + 32$

METRIC CONVERSIONS

LINEAR
1 inch = 2.54 centimeters
1 centimeter = 0.39 inch
1 meter = 39.37 inches
1 yard = 0.914 meter
1 mile = 1.61 kilometers
1 kilometer = 0.62 mile

SQUARE
1 square inch = 6.45 square centimeters
1 square yard = 0.84 square meter
1 square mile = 2.59 square kilometers
1 square kilometer = 0.386 square mile
1 acre = 0.40 hectare
1 hectare = 2.47 acres

CUBIC
1 cubic yard = 0.76 cubic meter
1 cubic meter = 1.31 cubic yards

HOUSEHOLD
½ teaspoon = 2 mL
1 teaspoon = 5 mL
1 tablespoon = 15 mL
¼ cup = 60 mL
⅓ cup = 75 mL
½ cup = 125 mL
⅔ cup = 150 mL
¾ cup = 175 mL
1 cup = 250 mL
1 liter = 1.057 U.S. liquid quarts
1 U.S. liquid quart = 0.946 liter
1 U.S. liquid gallon = 3.78 liters
1 gram = 0.035 ounce
1 ounce = 28.349 grams
1 kilogram = 2.2 pounds
1 pound = 0.45 kilogram

പേരും മേൽവിലാസവും	ഫോൺ	മൊബൈൽ

പേരും മേൽവിലാസവും	ഫോൺ	മൊബൈൽ